

Školní vzdělávací program

Základní umělecká škola Střezina,
Hradec Králové, Luční 838

PROSTOR PRO RADOST

Obsah:

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE ŠKOLY	- 4 -
1.1 NÁZEV ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	- 4 -
1.2 PŘEDKLADATEL	- 4 -
1.3 ZŘIZOVATEL	- 4 -
1.4 PLATNOST DOKUMENTU	- 4 -
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	- 5 -
2.1 POČET A VELIKOST UMĚLECKÝCH OBORŮ ŠKOLY	- 5 -
2.2 HISTORIE A SOUČASNOST ŠKOLY	- 5 -
2.3 CHARAKTERISTIKA PEDAGOGICKÉHO SBORU A ŽÁKŮ ŠKOLY	- 6 -
2.3.1 Složení a stabilita pedagogického sboru	- 6 -
2.3.2 Charakteristika žáků školy	- 6 -
2.4 DLOUHODOBÉ PROJEKTY, REGIONÁLNÍ A MEZINÁRODNÍ SPOLUPRÁCE	- 6 -
2.5 VYBAVENÍ ŠKOLY A JEJÍ PODMÍNKY	- 7 -
3. ZAMĚŘENÍ ŠKOLY A JEJÍ VIZE	- 7 -
3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	- 7 -
3.2 VIZE ŠKOLY	- 8 -
3.3 PROFIL ABSOLVENTA ZUŠ STŘEZINA	- 8 -
4. VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE ŠKOLY	- 8 -
4.1 STRATEGIE PRO KOMPETENCI K UMĚLECKÉ KOMUNIKACI	- 8 -
4.1.1 Žák disponuje vědomostmi a dovednostmi, které mu umožňují samostatně volit a užívat prostředky pro umělecké vyjádření	- 8 -
4.1.2 Žák proniká do struktury a obsahu uměleckého díla a je schopen rozeznat jeho kvalitu	- 8 -
4.2 STRATEGIE PRO KOMPETENCI OSOBNOSTNĚ SOCIÁLNÍ	- 9 -
4.2.1 Žák disponuje pracovními návyky, které jsou utvářeny soustavnou uměleckou činností a které formují jeho morálně volní vlastnosti a hodnotovou orientaci	- 9 -
4.2.2 Žák se účelně zapojuje do společných uměleckých aktivit a uvědomuje si svoji odpovědnost za společné dílo	- 9 -
4.3 STRATEGIE PRO KOMPETENCI KULTURNÍ	- 9 -
4.3.1 Žák je vnímavý k uměleckým hodnotám a chápe je jako důležitou součást lidské existence	- 9 -
4.3.2 Žák aktivně přispívá k vytváření i uchování uměleckých hodnot a jejich předávání dalším generacím	- 9 -
5. VZDĚLÁVACÍ OBSAH HUDEBNÍHO OBORU	- 10 -
5.1 VZDĚLÁVACÍ A STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ HUDEBNÍHO OBORU	- 10 -
5.1.1 Přípravné studium hudebního oboru	- 10 -
5.1.2 Vzdělávací zaměření: Hra na klávesové nástroje	- 10 -
5.1.3 Vzdělávací zaměření: Hra na smyčcové nástroje	- 10 -
5.1.4 Vzdělávací zaměření: Hra na dechové nástroje	- 10 -
5.1.5 Vzdělávací zaměření: Hra na strunné nástroje	- 10 -
5.1.6 Vzdělávací zaměření: Hra na akordeon	- 10 -
5.1.7 Vzdělávací zaměření: Sólový zpěv	- 11 -
5.1.8 Vzdělávací zaměření: Hra na bicí nástroje	- 11 -
5.1.9 Vzdělávací zaměření: Elektronické zpracování hudby a zvuková tvorba	- 11 -
5.1.10 Studium hudebního oboru pro dospělé	- 11 -
5.2 TABULACE UČEBNÍCH PLÁNŮ HUDEBNÍHO OBORU	- 12 -
5.2.1 Přípravné studium pro I. stupeň základního studia hudebního oboru	- 12 -
5.2.2 Základní studium I. stupně hudebního oboru	- 12 -
5.2.3 Studium I. stupně s rozšířeným počtem vyučovacích hodin hudebního oboru	- 15 -
5.2.4 Základní studium II. stupně hudebního oboru - pro žáky s předběžnou hudební přípravou na úrovni absolventa I. stupně základního studia	- 18 -
5.2.5 Základní studium II. stupně hudebního oboru - pro žáky bez předchozí hudební přípravy	- 20 -
5.2.6 Studium II. stupně s rozšířeným počtem vyučovacích hodin hudebního oboru	- 22 -
5.2.7 Studium hudebního oboru pro dospělé	- 23 -
5.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ HUDEBNÍHO OBORU	- 25 -
5.3.1 Akordeon	- 25 -
5.3.2 Baskřídlovka	- 28 -

5.3.3 Basová kytara.....	30
5.3.4 Bicí nástroje.....	33
5.3.5 Cembalo.....	36
5.3.6 Doplnčková hudební praxe.....	38
5.3.7 Fagot.....	39
5.3.8 Flétna.....	42
5.3.9 Hoboj.....	45
5.3.10 Housle.....	48
5.3.11 Hudební nauka.....	51
5.3.12 Klarinet.....	52
5.3.13 Klávesová příprava pro zpěv.....	55
5.3.14 Klavír.....	56
5.3.15 Klávesové nástroje v populární hudbě.....	60
5.3.16 Kolektivní hudební praxe.....	63
5.3.17 Kontrabas.....	64
5.3.18 Kytara klasická.....	66
5.3.19 Kytara v populární hudbě.....	70
5.3.20 Lesní roh.....	74
5.3.21 Nástrojový seminář.....	76
5.3.22 Příprava na umělecké školy.....	77
5.3.23 Přípravná hudební výchova.....	77
5.3.24 Saxofon.....	78
5.3.25 Seminář klavírní praxe.....	80
5.3.26 Skladba a kolektivní improvizace.....	81
5.3.27 Trombón.....	82
5.3.28 Trubka.....	85
5.3.29 Tuba.....	87
5.3.30 Úvod do hudební teorie.....	88
5.3.31 Varhany.....	89
5.3.32 Viola.....	91
5.3.33 Violoncello.....	94
5.3.34 Zobcová flétna.....	96
5.3.35 Základy zpěvu.....	99
5.3.36 Zpěv klasický.....	100
5.3.37 Zpěv v populární hudbě.....	102
5.3.38 Zvuková tvorba.....	105

6. VZDĚLÁVACÍ OBSAH VÝTVARNÉHO OBORU ..... 107 -

6.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ VÝTVARNÉHO OBORU.....	107
6.2 TABULACE UČEBNÍCH PLÁNŮ VÝTVARNÉHO OBORU.....	107
6.2.1 Přípravné studium pro I. stupeň základního studia výtvarného oboru.....	107
6.2.2 Základní studium I. stupně výtvarného oboru.....	108
6.2.3 Studium I. st. s rozšířeným počtem vyučovacích hodin výtvarného oboru.....	109
6.2.4 Základní studium II. stupně výtvarného oboru.....	110
6.2.5 Studium II. st. s rozšířeným počtem vyučovacích hodin výtvarného oboru.....	112
6.2.6 Studium výtvarného oboru pro dospělé.....	113
6.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ VÝTVARNÉHO OBORU.....	113
6.3.1 Digitální fotografie.....	113
6.3.2 Keramika.....	115
6.3.3 Počítačová grafika.....	116
6.3.4 Přípravná výtvarná výchova.....	117
6.3.5 Studijní kresba a malba.....	117
6.3.6 Umělecké zpracování materiálů.....	121
6.3.7 Výtvarné techniky.....	123
6.3.8 Výtvarná tvorba.....	124
6.3.9 Základy keramiky.....	129

7. VZDĚLÁVACÍ OBSAH TANEČNÍHO OBORU ..... 130 -

7.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ TANEČNÍHO OBORU.....	130
7.2 TABULACE UČEBNÍCH PLÁNŮ TANEČNÍHO OBORU.....	130
7.2.1 Přípravné studium pro I. stupeň základního studia tanečního oboru.....	130
7.2.2 Základní studium I. stupně tanečního oboru.....	131
7.2.3 Studium I. stupně s rozšířeným počtem vyučovacích hodin tanečního oboru.....	132
7.2.4 Studium II. stupně základního studia a studia pro dospělé tanečního oboru.....	132

7.2.5 Studium II. stupně s rozšířeným počtem vyučovacích hodin tanečního oboru.....	- 133 -
7.2.6 Studium tanečního oboru pro dospělé.....	- 133 -
7.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ TANEČNÍHO OBORU	- 134 -
7.3.1 Hudebně-hlasová výchova.....	- 134 -
7.3.2 Lidový tanec.....	- 135 -
7.3.3 Práce v souboru klasického tance (+ současného tance, lidového tance a stepu).....	- 136 -
7.3.4 Přípravná taneční výchova	- 136 -
7.3.5 Současný tanec	- 137 -
7.3.6 Step.....	- 138 -
7.3.7 Taneční a pohybová příprava	- 139 -
7.3.8 Taneční praxe	- 140 -
7.3.9 Taneční příprava	- 144 -
7.3.10 Taneční tvorba	- 146 -
7.3.11 Základy tanečních technik	- 146 -
8. VZDĚLÁVACÍ OBSAH LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU	- 153 -
8.1 STUDIJNÍ ZAMĚŘENÍ LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU	- 153 -
8.2 TABULACE UČEBNÍCH PLÁNŮ LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU	- 153 -
8.2.1 Přípravné studium pro I. stupeň základního studia literárně-dramatického oboru	- 153 -
8.2.2 Základní studium I. a II. stupně literárně-dramatického oboru	- 153 -
8.2.3 Studium I. a II. stupně s rozšířeným počtem vyučovacích hodin literárně-dramatického oboru	- 154 -
8.2.4 Studium literárně-dramatického oboru pro dospělé.....	- 155 -
8.3 VZDĚLÁVACÍ OBSAH VYUČOVACÍCH PŘEDMĚTŮ LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU	- 156 -
8.3.1 Divadelní soubor	- 156 -
8.3.2 Divadelní produkce	- 156 -
8.3.3 Dramatická příprava	- 157 -
8.3.4 Dramatická výchova.....	- 157 -
8.3.5 Hudebně-hlasová příprava	- 157 -
8.3.6 Individuální interpretace textu a tématu	- 158 -
8.3.7 Kritika a divadelní věda	- 159 -
8.3.8 Loutkoherectví.....	- 160 -
8.3.9 Meziročníkový soubor divadelní.....	- 160 -
8.3.10 Meziročníkový soubor hudební	- 160 -
8.3.11 Moderování a práce s mikrofonem	- 160 -
8.3.12 Muzikálové herectví	- 161 -
8.3.14 Příprava ke studiu	- 162 -
8.3.15 Přípravná dramatická výchova	- 163 -
8.3.16 Příprava k individuálnímu projevu.....	- 163 -
8.3.17 Režie a dramaturgie.....	- 163 -
8.3.18 Scénografie.....	- 164 -
8.3.19 Základy dramatické tvorby	- 164 -
8.3.20 Základy dramatické tvořivosti.....	- 165 -
8.3.21 Základy tvůrčího psaní.....	- 166 -
10. VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH.....	- 167 -
10.1 PODMÍNKY A ORGANIZACE ZÁKLADNÍHO STUDIA S VYŠŠÍM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN A STUDIA I. A II. STUPNĚ S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN	- 168 -
11. HODNOCENÍ ŽÁKŮ	- 169 -
11.1 ZÁSADY A KRITÉRIA HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ.....	- 169 -
11.2 STUPNĚ HODNOCENÍ PROSPĚCHU ŽÁKŮ.....	- 170 -
11.3 KOMISIONÁLNÍ A OPRAVNÉ ZKOUŠKY.....	- 171 -
11.3.1 Příjímací zkoušky.....	- 171 -
11.3.2 Postupové zkoušky	- 173 -
11.4 VLASTNÍ HODNOCENÍ ŠKOLY	- 174 -

1. Identifikační údaje školy

1.1 Název školního vzdělávacího programu

Školní vzdělávací program Základní umělecké školy Střezina, Hradec Králové, Luční 838

PROSTOR PRO RADOST

1.2 Předkladatel

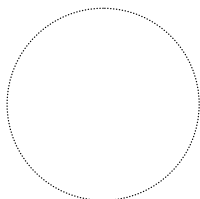
- Název školy: Základní umělecká škola Střezina, Hradec Králové, Luční 838
- Adresa školy: Luční 838, 500 03 Hradec Králové
- IČO: 61 22 23 64
- Jméno a příjmení ředitele: Mgr. Tomáš Votava, DiS.
- Kontakty: tel.: 495 279 600
e-mail - kancelář: info@strezina.cz
e-mail - ředitel: reditel@strezina.cz
datová schránka: 6m2mu43

1.3 Zřizovatel

- Název: Město Hradec Králové
- Adresa: Magistrát města, tř. ČSA 408, 502 00 Hradec Králové
- Kontakty: tel: 495 707 111 - vedoucí odboru školství a volnočasových aktivit dětí a mládeže
datová schránka: bebb2in

1.4 Platnost dokumentu

Tento školní vzdělávací program platí pro Základní uměleckou školu Střezina, Hradec Králové, Luční 838 od 1. září 2024.

.....
Mgr. Tomáš Votava, DiS., ředitel školy

2. Charakteristika školy

2.1 Počet a velikost uměleckých oborů školy

ZUŠ Střezina, Hradec Králové, Luční 838 patří mezi největší školy tohoto typu v ČR. Škola nabízí ke studiu všechny čtyři obory - hudební, výtvarný, taneční a literárně-dramatický (HO, VO, TO a LDO). V některých oborech jsou dále možná četná různá studijní zaměření. Škola pokrývá celé věkové spektrum potencionálních uchazečů o studium. Pro zájemce ve věku od 5 let škola organizuje přípravné studium, podle věku pak dále základní studium I. a II. stupně, studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a ve všech oborech také studium pro dospělé. Pro děti mladší pěti let škola organizuje přípravné kurzy v rámci své doplňkové činnosti.

Škola má dlouhodobě zcela zaplněnou kapacitu (2010 žáků), dále je ve studiu zapojeno dalších cca 200 studentů ve studiu pro dospělé nebo v kurzech v doplňkové činnosti školy (včetně 3 – 4 letých dětí).

2.2 Historie a současnost školy

Historie uměleckého školství v Hradci Králové sahá do roku 1953, kdy byla založena městská Hudební škola. Od roku 1961 byla přejmenována na Lidovou školu umění a přesídlila do budovy v Dukelské ulici č. p. 6 (nyní na tomto místě stojí OD Tesco). Zde probíhala většina výuky, částečně se vyučovalo také v pronajatých učebnách některých základních škol. V roce 1973 škola získala vlastní učebnu pro výuku tanečního oboru v Mýtské ulici. V červnu 1975 skončila výuka v původní budově v Dukelské ulici, která musela ustoupit stavbě obchodního domu. V září 1975 se škola stěhovala do přidělených učeben v Základní devítileté škole Maxima Gorkého, z prostorových důvodů probíhala výuka i na některých dalších ZDŠ.

Pro naši školu je dalším historickým mezníkem rok 1976, kdy došlo k rozdělení původní LŠU na dvě školy: v ulici Maxima Gorkého a Na Střežině. Nová samostatná LŠU v této budově vyučovala pouze hudební a výtvarný obor, výuka tanečního oboru opět probíhala v pronajaté učebně základní školy.

V roce 1990 byly LŠU přejmenovány na ZUŠ a Základní umělecká škola Hradec Králové – Na Střežině začala psát svoji novodobou historii. V roce 1991 jsme získali pro výuku nehuděbních oborů budovu bývalých městských jeslí, dnes nazývanou podle původního účelu "Jesličky". Tento název používá od té doby také naše stálá divadelní scéna – Divadlo Jesličky. V budově Na Střežině zůstali nadále už jen hudebníci. V roce 1993 prošla budova Jesličky částečnou rekonstrukcí, při které byla přistavěna část s divadelním pódium a dílnami pro VO.

V roce 1996 škola získala do trvalého pronájmu od Fondu dětí a mládeže Praha budovu bývalého Klubu mládeže "Trojka" pro výuku tanečního oboru. V budově Jesličky se od toho roku vyučoval pouze LDO a VO.

Také budova Na Střežině prošla od roku 1990 celou řadou rekonstrukcí, oprav a úprav, z nichž nejdůležitější bylo v roce 1997 otevření nového koncertního sálu, vybudovaného z půdních prostor.

Od září 2006 jsme po rekonstrukci původních dílen v ZŠ Jih v Luční ulici otevřeli tři nové sály pro výuku TO. O rok později byla díky postupným úpravám dalších prostor v bývalé ZŠ Jih pro výuku tanečního i hudebního oboru ZUŠ definitivně ukončena výuka v budově „Trojka“. Postupně se do areálu Jih stěhují další třídy všech oborů.

V současné době je dokončena rekonstrukce budovy výtvarného oboru (12/2022) a pokračuje se budovou tanečního oboru se spojovacím krčkem (plánované dokončené 12/2023).

V současné době tedy naše škola působí ve třech budovách na Slezském Předměstí: v Luční ulici = areál Jih (hlavní budova školy), v ulici Na Střežině (část hudebního oboru) a v Brandlově ulici (budova Jesličky = LDO).

Od 1. 9. 2013 škola používá upřesněný název: Základní umělecká škola Střezina, Hradec Králové, Luční 838.

Škola je otevřená novým trendům v uměleckém vzdělávání a snaží se podchytit aktuální zájem současné mládeže. Vedle klasických uměleckých studijních zaměření zde zájemci naleznou např. i silně zastoupenou výuku populární hudby a zpěvu, digitální fotografie, počítačové grafiky, současného tance, stepu, v neposlední řadě i vlastní divadelní scénu – Divadlo Jesličky Josefa Tejkla.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru a žáků školy

2.3.1 SLOŽENÍ A STABILITA PEDAGOGICKÉHO SBORU

Pedagogický sbor v ZUŠ Střezina se jeví jako stabilní a vyvážený. Ve škole pracuje více než 90 učitelů, z toho asi jedna pětina externích učitelů s malými pracovními úvazky na DPČ. Pro práci v našem sboru se snažíme získávat mladé perspektivní síly. Učitelé se zapojují do dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Na všech oborech pracují jako suplenti s občasným úvazkem (většinou zástup za nemoc) také studenti Univerzity HK nebo Konzervatoře Pardubice. Všichni učitelé splňují předepsanou odbornou i pedagogickou kvalifikaci.

Hudební obor: Na hudebním oboru pracuje přibližně 60 učitelů včetně ředitele a dvou zástupců ředitele pro HO. Více jak dvě třetiny učitelů jsou zároveň aktivní hudebníci jako sólisté i hráči v orchestrech a skupinách nejrůznějších žánrů.

Výtvarný obor: Pedagogický sbor výtvarného oboru tvoří 8 pedagogů. Všichni učitelé jsou také aktivními výtvarníky, což během roku dokazují na samostatných i společných výstavách.

Taneční obor: V pedagogickém sboru TO je zaměstnáno 10 tanečních pedagogů a 6 korepetitorů. Také zde využíváme konkrétních specializací učitelů k různému zaměření výuky.

Literárně-dramatický obor: Pedagogický sbor LDO tvoří 12 pedagogů. V tomto oboru kmenově působí také zástupkyně ředitele pro všechny nehupební obory.

2.3.2 CHARAKTERISTIKA ŽÁKŮ ŠKOLY

Převážnou většinu žáků školy tvoří děti a studenti z Hradce Králové a blízkého okolí ve věku od 5 do 18 let. Za velký klad považujeme skutečnost, že mnoho žáků absolvuje ve výuce oba stupně základního studia. Je to mimo jiné díky velmi dobré nabídce zapojení do nejrůznějších uměleckých souborů, orchestrů a skupin. Díky kvalitním výsledkům ve výuce a četným specializacím je ZUŠ Střezina i přirozeným centrem pro přípravu na střední a vysoké umělecké školy. V případě zájmu a prokázání předpokladů ke studiu přijímáme i děti z rodin cizích státních příslušníků.

Málo běžným jevem v rámci ZUŠ v ČR je také poměrně velká skupina studentů ve studiu pro dospělé. Z části ji tvoří studenti hradeckých vysokých škol, ale na některých oborech (VO a LDO) zaznamenáváme také tradičně velký zájem o studium i z řad pracujících.

2.4 Dlouhodobé projekty, regionální a mezinárodní spolupráce

Činnost školy je velmi pestrá a každý rok se mění a vyvíjí. Kromě výrazného individuálního zaměření našich studentů lze vyjmenovat základní souborové a programové formace podle jednotlivých oborů. Jejich činnost se však často prolíná i mezioborově. Za poslední roky jsou výkony našich sólistů a souborů zaznamenány již na více jak 35 CD, vydali jsme také několik propagačních DVD.

Jako doplněk školní výuky jsou zařazovány také návštěvy kulturních a vzdělávacích programů, dobrovolná soustředění v přírodě, exkurze, někteří učitelé organizují i letní tábory. Kromě hudebních a tanečních koncertů, divadelních představení a výstav v ČR naše soubory i sólisté v minulých letech často reprezentovali naši vlast také v zahraničí (Německo, Belgie, Švýcarsko, Rakousko, Chorvatsko, Itálie, Francie, Slovensko, Polsko, Dánsko, USA ...). V rámci mezinárodní spolupráce pořádáme příležitostně také semináře pro žáky se zahraničními lektory. Největší akcí v rámci zahraničních výměn za poslední roky je dlouholetý projekt s našimi partnery z USA s názvem „Czech Symphony Project“. V jeho rámci naše soubory již několikrát navštívily v USA (státy Texas, Missouri, Illinois, Tennessee, Florida...) a Kanadu, cca 1x za dva roky přijíždí do ČR na turné sbor nebo orchestr z USA. Dlouhodobou spoluprací škola také navázala s hudební školou z Drážďan, každý rok se koná minimálně jedna výměna a spolupráce studentů i učitelů. Další partnerskou školu jsme našli v chorvatském Sisaku.

ZUŠ Střezina je každoročním pořadatelem četných okresních, krajských i národních oborových soutěží. Jako svůj ojedinělý dlouhodobý projekt pak vyhlášíme a pořádáme již více jak dvacet let národní soutěž v komorní hře na kytaru „Hradecké Guitarreando“. Soutěž původně zaměřená výhradně na komorní hru byla v posledních letech rozšířena i o sólovou hru na elektrickou a basovou kytaru.

Největší každoroční celoškolní akcí je festival Open Dwoor, na kterém spolupracují všechny obory školy. Dopoledne navštěvují naši ZUŠ děti z hradeckých MŠ a ZŠ a odpoledne je škola otevřena veřejnosti. Na venkovních i vnitřních podiích vystupují četné školní kapely, orchestry, taneční i divadelní skupiny a prezentují se i výtvarníci.

Pro organizaci veřejných akcí oborů mimo budovy školy a pro podporu jakékoliv formy dobrovolné výuky nad rámec učebních plánů (různá soustředění apod.) jsou zřízeny spolky rodičů, které uvedené akce pomáhají organizovat a pořádají je pro školu ve své režii.

2.5 Vybavení školy a její podmínky

V celé škole využíváme ve třech budovách celkem cca 80 učeben – většina učeben je již vybavena novým nábytkem včetně počítačů s neomezeným přístupem na internet. Kromě klasických učeben pro individuální nebo kolektivní výuku disponujeme speciálními učebnami pro počítačovou grafiku, atelierem pro digitální fotografii, divadelním sálem a dvěma koncertními sály. Zvuková aparatura v několika učebnách umožňuje pořizování kvalitních nahrávek na různé typy datových nosičů. V posledních letech prochází areál původní ZŠ v Luční ulici již několik let náročnou generální rekonstrukcí. První vlnou je rekonstruovaná budova výtvarného oboru, kde jsme získali skutečné pracoviště 21. století. Kromě 6 kmenových učeben pro základní výtvarné techniky jsou zde tři učebny pro keramiku a umělecké zpracování materiálů, atelier pro kresbu a malbu, atelier pro fotografování a učebna počítačové grafiky. Třešinkou na dortu je pak samostatná galerie, která bude kromě studentských výstav sloužit i pro výstavy profesionálních výtvarníků.

Většina učeben školy je využívána téměř po celý den – odpoledne a večer k výuce a dopoledne k přípravě učitelů. Všichni učitelé mají přístup k internetu, pedagogové i žáci mohou pro práci používat kopírky a tiskárny. Internet je přístupný ve všech budovách i pro návštěvníky školy. Většina učitelů využívá učebny a sály i během víkendů pro vlastní cvičení a pro pracovní soustředění se žáky.

Učitelé se společně se žáky snaží, aby interiér školy působil příjemně a vesele. Na chodbách jsou aktuální fotografické prezentace z akcí školy, výtvarný obor zde pořádá výstavy žakovských prací.

V úrovni materiálního vybavení je situace v naší ZUŠ velmi dobrá. Každý učitel má do jisté míry možnost ovlivnit estetickou úroveň učebny, kterou využívá. Kladně je učitelé hodnocen přístup k technice, knihám, notovým materiálům a odbornému tisku. Požadavky učitelů na opravy a zakoupení nových pomůcek a hudebních nástrojů jsou pravidelně evidovány a v průběhu roku se téměř vše daří realizovat. Všechny učebny HO jsou vybaveny klavíry nebo pianiny, v rámci doplňkové činnosti škola poskytuje prakticky v plné míře dětem možnost zapůjčení běžných hudebních nástrojů. Do vybavení učeben patří se samozřejmostí osobní počítač, případně CD přehrávače, někde i další technická zařízení. Ve všech budovách školy jsou rozvedeny PC sítě, každý obor má vlastní knihovnu a sbírku CD.

Škola má zavedený vnitřní komunikační systém v prostředí Google, kde je dostupný pravidelně aktualizovaný harmonogram všech školních aktivit a e-Sborovna, která slouží kromě komunikace i jako úložiště důležitých a potřebných dokumentů.

3. Zaměření školy a její vize

3.1 Zaměření školy

Velikost školy a všech jejích oborů dává velké možnosti našim studentům ve výběru studijních zaměření a následných specializací. Oproti běžným modelům rozložení oborů v ZUŠ (v rámci ČR) máme neobvykle silně zastoupené všechny nehudební obory, přičemž ani hudební obor není na jejich úkor nijak potlačován. Činnost školy je velmi široká a zasahuje prakticky do všech oblastí umělecké tvorby. Z toho důvodu se nedá říci, že by se ZUŠ Střezina profilovala pouze některým specifickým zaměřením výuky, žánrem nebo oborem. Naším zaměřením je tedy maximální nabídka specializací ve všech uměleckých oborech.

Všechny obory nabízejí a realizují svoji výuku v celém věkovém spektru potencionálních studentů. Z tohoto pohledu je určitě také méně obvyklé velké početní zastoupení zájemců o studium pro dospělé. Zvláště výrazně se to projevuje ve výtvarném a dramatickém oboru. Výuka všech oborů se dělí do několika základních stupňů studia:

a) přípravné studium

Dvouleté přípravné studium je určeno pro děti ve věku od 5 let, pro děti mladší organizujeme výuku v rámci doplňkové činnosti školy (především v tanečním a hudebním oboru).

b) základní studium I. stupně a studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Je určeno pro zájemce ve věku od 7 let. Studium trvá sedm let, podmínkou je úspěšné vykonání talentové přijímací zkoušky před komisí.

c) základní studium II. stupně a studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Čtyřleté studium je určeno pro studenty od 14 let. Absolvování výuky na I. stupni není podmínkou. Pro žáky starší 13 let bez předchozí průpravy zřizujeme na hudebním oboru také jednoleté přípravné studium II. stupně.

d) studium pro dospělé

Toto čtyřleté studium je určeno pro zájemce od 18 let, horní hranice věku k začátku studia není omezena.

3.2 Vize školy

- Zaujmout veřejnost co nejširší nabídkou kvalitní výuky a individuálním přístupem učitelů.
- Usilovat o vytvoření inspirativního a umělecky podnětného pracovního prostředí školy.
- Usilovat o sloučení všech odloučených pracovišť školy do jedné budovy, kde bude možné vzájemně propojit působení všech uměleckých oborů na žáky, učitele i veřejnost.
- Vytvářet příznivé sociální, emocionální a pracovní klima, které aktivizuje motivaci a napomáhá účinné spolupráci.
- Udržet a dále rozšiřovat nabídku školy jako regionálního centra specializovaného studia pro přípravu na střední a vysoké umělecké školy a školy s pedagogickým zaměřením
- Podporovat vznik žánrově rozličných hudebních skupin, orchestrů, divadelních a tanečních souborů.
- Usilovat o přirozené začlenění umělecké práce učitelů a žáků do kulturního života města.
- Střezina – prostor pro radost.

3.3 Profil absolventa ZUŠ Střezina

Absolvent ZUŠ Střezina, Hradec Králové, Luční 838

- má základní dovednosti a kulturní přehled ve svém oboru,
- má pozitivní vztah k umění a dokáže tvůrčím způsobem uplatnit získané znalosti ve svém životě,
- má rozvinuté etické a estetické cítění,
- má chuť na sobě dále pracovat, protože poznal radost z tvorby a práce na sobě,
- je komunikativní, umí se orientovat ve společnosti, dokáže hodnotit a třídit informace a zaujmout k nim vlastní postoj.

4. Výchovné a vzdělávací strategie školy

4.1 Strategie pro kompetenci k umělecké komunikaci

4.1.1 ŽÁK DISPONUJE VĚDOMOSTMI A DOVEDNOSTMI, KTERÉ MU UMOŽŇUJÍ SAMOSTATNĚ VOLIT A UŽÍVAT PROSTŘEDKY PRO UMĚLECKÉ VYJÁDRĚNÍ

- Během školního roku organizujeme velké množství koncertů, divadelních a tanečních představení a výstav, které žákům dávají velký prostor k samostatnému uměleckému vyjádření.
- Na konkrétních příkladech ukazujeme žákům možnosti čerpání podnětů k jejich vlastnímu uměleckému vyjádření.
- Při výběru látky, témat a prostředků zpracování respektujeme individualitu žáka. Klademe důraz na žákovu originalitu a cíleně ji rozvíjíme při individuální i kolektivní práci.
- Vhodnou terminologií a volbou pracovního postupu vedeme žáky k pochopení úkolu a objevení dalších souvislostí.
- Poskytujeme žákům možnost další výuky i nad rámec běžné docházky do ZUŠ (soustředění, individuální konzultace, letní a víkendové pobyty apod.).

4.1.2 ŽÁK PRONIKÁ DO STRUKTURY A OBSAHU UMĚLECKÉHO DÍLA A JE SCHOPEN ROZEZNAT JEHO KVALITU

- Seznamujeme žáky se současnou i historickou uměleckou produkcí v daném oboru, poskytujeme základní přehled o uměleckém dění v regionu.
- Formou diskuse učíme žáky rozumět umělecké produkci, diskutujeme o ní a hodnotíme ji.
- Kromě vlastní učitelské i žákovské tvorby využíváme přímé návštěvy kulturních akcí a všechna média včetně internetu.
- Vedeme žáky k samostatnému vyhledávání a třídění informací a následně ke vzájemnému sdělování dojmů ze svých i jiných uměleckých výkonů a k jejich hodnocení.

- Seznamujeme žáky s odbornou terminologií daného uměleckého oboru, vedeme je ke správnému porozumění a užívání uměleckého jazyka.

4.2 Strategie pro kompetenci osobnostně sociální

4.2.1 ŽÁK DISPONUJE PRACOVNÍMI NÁVYKY, KTERÉ JSOU UTVÁŘENY SOUSTAVNOU UMĚLECKOU ČINNOSTÍ A KTERÉ FORMUJÍ JEHO MORÁLNĚ VOLNÍ VLASTNOSTI A HODNOTOVOU ORIENTACI

- Respektujeme v maximální možné míře vlastní názory žáků a vedeme je k respektování názorů druhých.
- Motivujeme žáky k pravidelné domácí přípravě. Především v individuální výuce v tomto smyslu úzce spolupracujeme s rodiči.
- Neformálním prostředím a vstřícným, ale důsledným jednáním vedeme žáky k sebereflexi a sebevyjádření.
- Při vzájemné komunikaci klademe důraz na ohleduplnost, kultivované a slušné chování v kolektivu, podporujeme zdravou sebedůvěru žáků.

4.2.2 ŽÁK SE ÚČELNĚ ZAPOJUJE DO SPOLEČNÝCH UMĚLECKÝCH AKTIVIT A UVĚDOMUJE SI SVOJI ODPOVĚDNOST ZA SPOLEČNÉ DÍLO

- Vytvářením společných projektů vedeme žáky k zodpovědnosti za svou práci vůči sobě i tvůrčím kolektivům.
- Všechny žáky vedeme k aktivní účasti v kolektivních formách výuky, zdůrazňujeme důležitost každého podílu na společném výsledku.
- Důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel, ochraně zdraví a k plnění svých povinností.

4.3 Strategie pro kompetenci kulturní

4.3.1 ŽÁK JE VNÍMAVÝ K UMĚLECKÝM HODNOTÁM A CHÁPE JE JAKO DŮLEŽITOU SOUČÁST LIDSKÉ EXISTENCE

- Vedeme žáky k aktivnímu kulturnímu životu. Učíme je, aby dokázali sami vyhledávat a navštěvovat kulturní akce a také zhodnotit jejich kvalitu, případně pojmenovat své dojmy z nich.
- Propagujeme akce školy i prostřednictvím vzájemné komunikace našich žáků.
- Ukázky různých uměleckých děl používáme ve výuce při motivaci, během práce, i při srovnávání a hodnocení.
- Důsledně propagujeme školní akce ve škole i na veřejnosti. Prostřednictvím Klubu ZUŠ poskytujeme žákům slevy na vybrané kulturní akce a tím je motivujeme k jejich návštěvě.

4.3.2 ŽÁK AKTIVNĚ PŘÍSPÍVÁ K VYTVÁŘENÍ I UCHOVÁNÍ UMĚLECKÝCH HODNOT A JEJICH PŘEDÁVÁNÍ DALŠÍM GENERACÍM

- Vedeme žáky k tomu, aby do své umělecké činnosti zapojili i své okolí (rodinu, spolužáky, přátele), aby se nestyděli prezentovat ji i před svými vrstevníky a rodiči.
- Dbáme na širokou internetovou prezentaci školy a na komunikaci mezi žáky a pedagogy i v internetovém prostředí.
- Žákovské práce dle možností zaznamenáváme a uchováváme na dostupných digitálních nosičích.
- V co nejširší možné míře se podílíme na kulturním životě města a okolí.
- Zapojením žáků do folklorních tanečních a hudebních souborů vedeme žáky k uvědomování si důležitosti zachovávání kulturních tradic.
- Aktivně spolupracujeme se zahraničními partnery, organizujeme výměnné pobyty žáků i učitelů, naši žáci se účastní mezinárodních soutěží a přehlídek.

5. Vzdělávací obsah hudebního oboru

5.1 Vzdělávací a studijní zaměření hudebního oboru

5.1.1 PŘÍPRAVNÉ STUDIUM HUDEBNÍHO OBORU

Studijní zaměření přípravného studia

- Přípravná hudební výchova

5.1.2 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: HRA NA KLÁVESOVÉ NÁSTROJE

Studijní zaměření přípravného studia, I. a II. stupně základního studia, I. a II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studia pro dospělé

- Cembalo
- Klávesové nástroje v populární hudbě
- Klavír
- Varhany

5.1.3 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: HRA NA SMYČCOVÉ NÁSTROJE

Studijní zaměření přípravného studia, I. a II. stupně základního studia, I. a II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studia pro dospělé

- Housle
- Kontrabas
- Viola
- Violoncello

5.1.4 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: HRA NA DECHOVÉ NÁSTROJE

Studijní zaměření přípravného studia, I. a II. stupně základního studia, I. a II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studia pro dospělé

- Baskřídlovka
- Fagot
- Flétna
- Hoboj
- Klarinet
- Lesní roh
- Saxofon
- Trombón
- Trubka
- Tuba
- Zobcová flétna

5.1.5 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: HRA NA STRUNNÉ NÁSTROJE

Studijní zaměření přípravného studia, I. a II. stupně základního studia, I. a II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studia pro dospělé

- Basová kytara
- Kytara klasická
- Kytara v populární hudbě

5.1.6 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: HRA NA AKORDEON

Studijní zaměření přípravného studia, I. a II. stupně základního studia, I. a II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studia pro dospělé

- Akordeon

5.1.7 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: SÓLOVÝ ZPĚV

Studijní zaměření přípravného studia, I. a II. stupně základního studia, I. a II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studia pro dospělé

- Zpěv

5.1.8 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: HRA NA BICÍ NÁSTROJE

Studijní zaměření přípravného studia, I. a II. stupně základního studia, I. a II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studia pro dospělé

- Bicí nástroje

5.1.9 VZDĚLÁVACÍ ZAMĚŘENÍ: ELEKTRONICKÉ ZPRACOVÁNÍ HUDBY A ZVUKOVÁ TVORBA

Studijní zaměření I. a II. stupně základního studia

- Zvuková tvorba

5.1.10 STUDIUM HUDEBNÍHO OBORU PRO DOSPĚLÉ

Studijní zaměření studia pro dospělé

- Akordeon
- Baskřídlovka
- Basová kytara
- Bicí nástroje
- Cembalo
- Fagot
- Flétna
- Hoboj
- Klarinet
- Klávesové nástroje v populární hudbě
- Klavír
- Kytara klasická
- Kytara v populární hudbě
- Lesní roh
- Saxofon
- Trombón
- Trubka
- Tuba
- Varhany
- Zobcová flétna
- Zpěv
- Zvuková tvorba

5.2 Tabulace učebních plánů hudebního oboru

Poznámka:

Kde je v jednom řádku tabulace uvedeno více názvů předmětů, žák si povinně vybere minimálně jeden z nich nebo kombinaci více předmětů do minimální výše uvedené hodinové dotace (nejmenší hodinová dotace na jeden předmět může být 0,5 lekce). Závazný je vždy celkový minimální rozsah vyučovacích hodin za každý ročník.

5.2.1 PŘÍPRAVNÉ STUDIUM PRO I. STUPEŇ ZÁKLADNÍHO STUDIA HUDEBNÍHO OBORU

Studijní zaměření: Přípravná hudební výchova

Učební plán č. H-0-01

Přípravné studium I. stupně	Počet hodin v ročníku		
	Přípravné studium		Minimum hodin za 2 roky
Název vyučovacího předmětu	1. roč.	2. roč.	
Přípravná hudební výchova	1	2	3
Celkový minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1	2	3
Nepovinné předměty			
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	

Poznámka:

Zde je uvedena pouze tabulace pro kolektivní formu výuky v přípravném studiu. Tabulace pro individuální a skupinovou výuku v přípravném studiu je uvedena vždy u jednotlivých studijních zaměření.

5.2.2 ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ HUDEBNÍHO OBORU

Studijní zaměření: Cembalo, Klavír, Varhany

Učební plán č. H-1-01

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									Minimum hodin za 7 let
	Přípravné stud.		Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Cembalo, Klavír, Varhany	1	1	1	1,5	1	1	1	1	1	7,5
Kolektivní hudební praxe						0,5				0,5
Hudební nauka						1	1			2
Seminář klavírní praxe							1			1
Seminář klavírní praxe, Kolektivní hudební praxe, Skladba a kolektivní improvizace								1	1	2
Nástrojový seminář								1,5	1,5	3
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			1	1,5	1	2,5	3	3,5	3,5	16
Nepovinné předměty										
Hudební nauka			1	1	1					
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Nástrojový seminář						1,5	1,5			
Zvuková tvorba					1					
Příprava na umělecké školy						1	1	1	1	
Skladba a kolektivní improvizace							1	1	1	

Studijní zaměření: Akordeon, Flétna, Housle, Klarinet, Kytara klasická, Trombón, Violoncello, Zobcová flétna;
Baskřídlovka, Fagot, Hoboj, Kontrabas, Lesní roh, Saxofon, Trubka, Tuba a Viola

Učební plán č. H-1-02

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									Minimum hodin za 7 let
	Přípravné stud.		Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Akordeon, Flétna, Housle, Klarinet, Kytara klasická, Trombón, Violoncello, Zobcová flétna	1	1								7,5
Baskřídlovka, Fagot, Hoboj, Kontrabas, Lesní roh, Saxofon, Trubka, Tuba, Viola			1	1,5	1	1	1	1	1	
Kolektivní hudební praxe					1	1				2
Kolektivní hudební praxe, Skladba a kolektivní improvizace							1	1	1	3
Hudební nauka							1	1		2
Nástrojový seminář									1,5	1,5
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			1	1,5	2	2	3	3	3,5	16
Nepovinné předměty										
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5			0,5	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5			0,5	0,5	0,5	
Hudební nauka			1	1	1	1				
Nástrojový seminář							1,5	1,5		
Zvuková tvorba					1					
Příprava na umělecké školy							1	1	1	
Skladba a kolektivní improvizace							1	1	1	

Studijní zaměření: Bicí nástroje, Klávesové nástroje v populární hudbě;
Basová kytara a Kytara v populární hudbě

Učební plán č. H-1-03

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné stud.		Základní studium							Minimum hodin za 7 let
	1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Název vyučovacího předmětu										
Bicí nástroje, Klávesové nástroje v populární hudbě	1	1	1	1,5	1	1	1	1	1	7,5
Basová kytara, Kytara v populární hudbě,										
Kolektivní hudební praxe, Skladba a kolektivní improvizace						1	1	1,5	1,5	5
Hudební nauka							1	1		2
Nástrojový seminář									1,5	1,5
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			1	1,5	1	2	3	3,5	4	16
Nepovinné předměty										
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Hudební nauka			1	1	1	1				
Zvuková tvorba					1					
Nástrojový seminář							1,5	1,5		
Příprava na umělecké školy							1	1	1	
Skladba a kolektivní improvizace							1	1	1	

Studijní zaměření: Zpěv

Učební plán č. H-1-04

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku									
	Přípravné stud.		Základní studium							Minimum hodin za 7 let
	1. r.	2. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Název vyučovacího předmětu										
Základy zpěvu	1	1	1	1	1					3
Zpěv klasický, Zpěv v populární hudbě						1	1	1	1	4
Klávesová průprava pro zpěv				0,5						0,5
Kolektivní hudební praxe					1	1				2
Kolektivní hudební praxe, Zvuková tvorba, Skladba a kolektivní improvizace							1	1	1	3
Hudební nauka							1	1		2
Nástrojový seminář									1,5	1,5
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku			1	1,5	2	2	3	3	3,5	16
Nepovinné předměty										
Kolektivní hudební praxe			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Hudební nauka			1	1	1	1				
Zvuková tvorba					1					
Nástrojový seminář							1,5	1,5		
Příprava na umělecké školy							1	1	1	
Skladba a kolektivní improvizace							1	1	1	

Studijní zaměření: Zvuková tvorba

Učební plán č. H-1-05

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku							
	Základní studium							Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Zvuková tvorba			1	2	2	2	2	9
Keyboard	1	1,5	1					3,5
Hudební nauka					1	1		2
Nástrojový seminář							1,5	1,5
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1	1,5	2	2	3	3	3,5	16
Nepovinné předměty								
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Hudební nauka	1	1	1	1				
Nástrojový seminář					1,5	1,5		
Skladba a kolektivní improvizace					1	1	1	

5.2.3 STUDIUM I. STUPNĚ S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN HUDEBNÍHO OBORU**Studijní zaměření: Cembalo, Klavír a Varhany**

Učební plán č. H-1-01RV

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku							
	Základní studium							Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Klavír, Varhany, Cembalo	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2	11
Hudební nauka			1	1				2
Kolektivní hudební praxe				0,5				0,5
Seminář klavírní praxe					1			1
Nástrojový seminář					1,5	1,5		3
Kolektivní hudební praxe Seminář klavírní praxe Skladba a kolektivní improvizace						1	1	2
Příprava na umělecké školy							1	1
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1,5	1,5	2,5	3	4	4	4	20,5
Nepovinné předměty								
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5		0,5	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Hudební nauka	1	1						
Nástrojový seminář							1,5	
Zvuková tvorba			1					
Skladba a kolektivní improvizace						1	1	

Studijní zaměření: Akordeon, Fagot, Flétna, Hoboj, Housle, Klarinet, Kontrabas, Kytara klasická, Lesní roh, Saxofon, Trombón, Trubka, Viola, Violoncello, Zobcová flétna

Učební plán č. H-1-02RV

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku							
	Základní studium							Minimum hodin za 7 let
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Akordeon, Fagot, Flétna, Hoboj, Housle, Klarinet, Kontrabas, Kytara klasická, Lesní roh, Saxofon, Trombón, Trubka, Viola, Violoncello, Zobcová flétna,	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2	11
Kolektivní hudební praxe			1	1	1	1	1	5
Hudební nauka				1	1			2
Nástrojový seminář						1,5		1,5
Příprava na umělecké školy							1	1
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1,5	1,5	2,5	3,5	3,5	4	4	20,5
Nepovinné předměty								
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5						
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Hudební nauka	1	1						
Nástrojový seminář							1,5	
Zvuková tvorba			1					
Skladba a kolektivní improvizace					1	1	1	

Studijní zaměření: Basová kytara, Bicí nástroje, Klávesové nástroje v populární hudbě,
Kytara v populární hudbě

Učební plán č. H-1-03RV

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Basová kytara, Bicí nástroje, Klávesové nástroje v populární hudbě, Kytara v populární hudbě	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5	2	11
Kolektivní hudební praxe				1	1	1,5	1,5	5
Hudební nauka				1	1			2
Příprava na umělecké školy							1	1
Nástrojový seminář						1,5		1,5
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1,5	1,5	1,5	3,5	3,5	4,5	4	20,5
Nepovinné předměty								
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5					
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Hudební nauka	1	1	1					
Zvuková tvorba			1					
Nástrojový seminář						1,5	1,5	

Studijní zaměření: Zpěv

Učební plán č. H-1-04RV

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Základy zpěvu	1,5	1	1,5					4
Zpěv klasický, Zpěv v populární hudbě				1,5	1,5	1,5	2	6,5
Klávesová průprava pro zpěv		0,5						0,5
Kolektivní hudební praxe			1	1				2
Kolektivní hudební praxe, Zvuková tvorba, Skladba a kolektivní improvizace					1	1	1	3
Hudební nauka				1	1			2
Nástrojový seminář						1,5		1,5
Příprava na umělecké školy							1	1
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1,5	1,5	1,5	3,5	3,5	4,5	4	20,5
Nepovinné předměty								
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5					
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Hudební nauka	1	1	1					
Zvuková tvorba			1					
Nástrojový seminář						1,5	1,5	

5.2.4 ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ HUDEBNÍHO OBORU - PRO ŽÁKY S PŘEDBĚŽNOU HUDEBNÍ PRŮPRAVOU NA ÚROVNI ABSOLVENTA I. STUPNĚ ZÁKLADNÍHO STUDIA

Studijní zaměření: Akordeon, Bicí nástroje, Baskřídlovka, Basová kytara, Cembalo, Fagot, Flétna, Hoboj, Housle, Klarinet, Klávesové nástroje v populární hudbě, Klavír, Kontrabas, Kytara klasická, Kytara v populární hudbě, Lesní roh, Saxofon, Trombón, Trubka, Tuba, Varhany, Viola, Violoncello, Zobcová flétna a Zpěv

Učební plán č. H-2-01

II. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku				Minimum hodin za 4 roky
	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Akordeon, Bicí nástroje, Baskřídlovka, Basová kytara, Cembalo, Fagot, Flétna, Hoboj, Housle, Klarinet, Klávesové nástroje v populární hudbě, Klavír, Kontrabas, Kytara klasická, Kytara v populární hudbě, Lesní roh, Saxofon, Trombón, Trubka, Tuba, Varhany, Viola, Violoncello, Zobcová flétna, Zpěv klasický, Zpěv v populární hudbě	05-15	0-1	0-1	0-1	8
Kolektivní hudební praxe, Seminář klavírní praxe, Skladba a kolektivní improvizace	15-05	2-1	2-1	2-1	
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	2	2	8
Nepovinné předměty					
Nástrojový seminář	1,5	1,5	1,5	1,5	
Příprava na umělecké školy	1	1	1	1	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	
Seminář klavírní praxe	1	1	1	1	
Skladba a kolektivní improvizace	1,5	1,5	1,5	1,5	

II. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Zvuková tvorba	2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	2	2	8
Nepovinné předměty					
Nástrojový seminář	1,5	1,5	1,5	1,5	
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	
Příprava na umělecké školy	1	1	1	1	
Skladba a kolektivní improvizace	1,5	1,5	1,5	15	

5.2.5 ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ HUDEBNÍHO OBORU - PRO ŽÁKY BEZ PŘEDCHOZÍ HUDEBNÍ PRŮPRAVY

Studijní zaměření: Akordeon, Bicí nástroje, Baskřídlovka, Basová kytara, Cembalo, Fagot, Flétna, Hoboj, Housle, Klarinet, Klávesové nástroje v populární hudbě, Klavír, Kontrabas, Kytara klasická, Kytara v populární hudbě, Lesní roh, Saxofon, Trombón, Trubka, Tuba, Varhany, Viola, Violoncello a Zobcová flétna

Učební plán č. H-2-03

II. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					Minimum hodin za 4 roky
	PS	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Akordeon, Bicí nástroje, Baskřídlovka, Basová kytara, Cembalo, Fagot, Flétna, Hoboj, Housle, Klarinet, Klávesové nástroje v populární hudbě, Klavír, Kontrabas, Kytara klasická, Kytara v populární hudbě, Lesní roh, Saxofon, Trombón, Trubka, Tuba, Varhany, Viola, Violoncello, Zobcová flétna	1	1	1	1	1	4
Úvod do hudební teorie		1				1
Kolektivní hudební praxe, Seminář klavírní praxe, Skladba a kolektivní improvizace			1	1	1	3
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1	2	2	2	2	8
Nepovinné předměty						
Úvod do hudební teorie	1		1	1	1	
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Seminář klavírní praxe	1	1	1	1	1	
Příprava na umělecké školy	1	1	1	1	1	
Skladba a kolektivní improvizace	1	1	1	1	1	

Studijní zaměření: Zpěv

Učební plán č. H-2-04

II. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	PS	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacího předmětu	1. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Základy zpěvu	1					
Zpěv klasický, Zpěv v populární hudbě		1	1	1	1	4
Úvod do hudební teorie		1				1
Kolektivní hudební praxe, Seminář klavírní praxe, Skladba a kolektivní improvizace			1	1	1	3
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1	2	2	2	2	8
Nepovinné předměty						
Úvod do hudební teorie	1		1	1	1	
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Seminář klavírní praxe	1	1	1	1	1	
Příprava na umělecké školy	1	1	1	1	1	
Skladba a kolektivní improvizace	1	1	1	1	1	

Studijní zaměření: Zvuková tvorba

Učební plán č. H-2-05

II. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku					
	PS	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacího předmětu	1. r.	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Zvuková tvorba	2	2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	2	2	2	8
Nepovinné předměty						
Úvod do hudební teorie	1	1	1	1	1	
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	
Příprava na umělecké školy	1	1	1	1	1	
Skladba a kolektivní improvizace	1	1,5	1,5	1,5	1,5	

5.2.6 STUDIUM II. STUPNĚ S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN HUDEBNÍHO OBORU

Studijní zaměření: Akordeon, Bicí nástroje, Baskřídlovka, Basová kytara, Cembalo, Fagot, Flétna, Hoboj, Housle, Klarinet, Klávesové nástroje v populární hudbě, Klavír, Kontrabas, Kytara klasická, Kytara v populární hudbě, Lesní roh, Saxofon, Trombón, Trubka, Tuba, Varhany, Viola, Violoncello, Zobcová flétna a Zpěv

Učební plán č. H-2-01RV

II. stupeň základního studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku				Minimum hodin za 4 roky
	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Akordeon, Bicí nástroje, Baskřídlovka, Basová kytara, Cembalo, Fagot, Flétna, Hoboj, Housle, Klarinet, Klávesové nástroje v populární hudbě, Klavír, Kontrabas, Kytara klasická, Kytara v populární hudbě, Lesní roh, Saxofon, Trombón, Trubka, Tuba, Varhany, Viola, Violoncello, Zobcová flétna, Zpěv klasický, Zpěv v populární hudbě	2	2	2	2	8
Příprava na umělecké školy	1	1	1	1	4
Kolektivní hudební praxe, Seminář klavírní praxe, Skladba a kolektivní improvizace	1	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	4	4	4	4	16
Nepovinné předměty					
Nástrojový seminář	1,5	1,5	1,5	1,5	
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	
Seminář klavírní praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	
Skladba a kolektivní improvizace	1,5	1,5	1,5	1,5	

5.2.7 STUDIUM HUDEBNÍHO OBORU PRO DOSPĚLÉ

Studijní zaměření: Akordeon, Baskřídlovka, Basová kytara, Bicí nástroje, Cembalo, Fagot, Flétna, Hoboj, Housle, Klarinet, Klávesové nástroje v populární hudbě, Klavír, Kontrabas, Kytara klasická, Kytara v populární hudbě, Lesní roh, Saxofon, Trombón, Trubka, Tuba, Varhany, Viola, Violoncello, Zobcová flétna, Zpěv a Zvuková tvorba

Učební plán č. H-3-01

Studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				
	Studium pro dospělé				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Akordeon, Baskřídlovka, Basová kytara, Bicí nástroje, Cembalo, Fagot, Flétna, Hoboj, Housle, Klarinet, Klávesové nástroje v populární hudbě, Klavír, Kolektivní hudební praxe, Kontrabas, Kytara klasická, Kytara v populární hudbě, Lesní roh, Saxofon, Skladba a kolektivní improvizace, Trombón, Trubka, Tuba, Varhany, Viola, Violoncello, Zobcová flétna, Zpěv klasický, Zpěv v populární hudbě, Zvuková tvorba	1	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1	1	1	1	4
Nepovinné předměty					
Úvod do hudební teorie	1	1	1	1	
Kolektivní hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	
Doplňková hudební praxe	0,5	0,5	0,5	0,5	
Seminář klavírní praxe	1	1	1	1	
Skladba a kolektivní improvizace	1,5	1,5	1,5	1,5	
Nástrojový seminář	1,5	1,5	1,5	1,5	
Příprava na umělecké školy	1	1	1	1	

Poznámky k učebním plánům hudebního oboru:

- *Vyučuje se:*
  - *individuálně předmětu AKORDEON, CEMBALO, KLAVÍR, VARHANY, HOUSLE, VIOLA, VIOLONCELLO, KONTRABAS, BASKŘÍDLOVKA, FLÉTNÁ, HOBOJ, FAGOT, KLARINET, LESNÍ ROH, SAXOFON, TRUBKA, TUBA, TROMBÓN, BICÍ NÁSTROJE.*
  - *individuálně nebo ve skupině 2 žáků předmětu ZOBCOVÁ FLÉTNÁ, KYTARA KLASICKÁ, KYTARA V POPULÁRNÍ HUDBĚ, BASOVÁ KYTARA, KLÁVESOVÉ NÁSTROJE V POPULÁRNÍ HUDBĚ, KEYBOARD, KLÁVESOVÁ PRŮPRAVA PRO ZPĚV, ZÁKLADY ZPĚVU, ZPĚV KLASICKÝ a ZPĚV V POPULÁRNÍ HUDBĚ. Jsou-li vyučování 2 žáci ve skupině, jsou přítomni společně po celou dobu vyučovací lekce, nikoliv individuálně na její poměrnou část,*
  - *individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků ve všech studijních zaměřeních přípravného studia pro I. a II. stupeň základního studia,*
  - *ve skupině 2 – 5 žáků předmětu SKLADBA A KOLEKTIVNÍ IMPROVIZACE a ZVUKOVÁ TVORBA,*
  - *ve skupině 2 - 6 žáků předmětu SEMINÁŘ KLAVÍRNÍ PRAXE,*
  - *ve skupině 2 – 8 žáků předmětu PŘÍPRAVA NA UMĚLECKÉ ŠKOLY*
  - *ve skupině 2 – 10 žáků předmětu PŘÍPRAVNÁ HUDEBNÍ VÝCHOVA,*
  - *ve skupině dvou a více žáků předmětu KOLEKTIVNÍ HUDEBNÍ PRAXE, DOPLŇKOVÁ HUDEBNÍ PRAXE,*
  - *ve skupině 2 - 15 žáků předmětu HUDEBNÍ NAUKA, NÁSTROJOVÝ SEMINÁŘ, ÚVOD DO HUDEBNÍ TEORIE.*
- *Výuku předmětu HUDEBNÍ NAUKA v základním studiu I. stupně lze zahájit nejdříve od věku žáka 9 let (očekávané výstupy odpovídají vzdělávací úrovni 4. třídy ZŠ) formou nepovinného předmětu a absolvovat jej tak i dříve, než je uveden v tabulaci učebních plánů jako předmět povinný. V tom případě je možno látku za jeden rok rozložit příp. do více let.*
- *Výuku předmětu NÁSTROJOVÝ SEMINÁŘ v základním studiu I. stupně lze zahájit nejdříve od věku žáka 11 let (očekávané výstupy odpovídají vzdělávací úrovni 6. třídy ZŠ), výuka může začít vždy až po úspěšném absolvování obou ročníků předmětu HUDEBNÍ NAUKA.*
- *Výuku předmětu PŘÍPRAVA NA UMĚLECKÉ ŠKOLY v základním studiu I. stupně lze zahájit až po absolvování předmětů HUDEBNÍ NAUKA a NÁSTROJOVÝ SEMINÁŘ.*
- *Kde je v jednom řádku tabulky učebního plánu uvedeno více předmětů, žák si vybere povinně alespoň jeden.*
- *Podmínkou zařazení do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je vždy vykonání případné rozdílové zkoušky za povinné předměty v RV v nižších ročnících i stupních tohoto studia.*

5.3 Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů hudebního oboru

Všeobecné poznámky k vyučovacím předmětům hudebního oboru

- *Není vhodné kombinovat studium dvou a více dechových nástrojů souběžně (s výjimkou kombinací se zobcovou flétnou).*
- *Není-li uvedeno jinak, je doporučený věk pro začátek individuálního studia hry na hudební nástroje a zpěv 5 - 7 let (není rozhodující).*
- *Výuka na hudební nástroje a zpěv probíhá vždy individuálně, u některých studijních zaměření může probíhat individuální výuka také ve skupinách maximálně dvou až tří žáků (elektrická kytara, keyboard, klávesové nástroje v populární hudbě, kytara klasická, kytara v populární hudbě, zobcová flétna, zpěv, zpěv v populární hudbě).*

Společná teoretická část vzdělávacích obsahů všech studijních zaměření (hudebních nástrojů a zpěvu)

I. stupeň základního studia a studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. – 2. ročník (oblast hudební teorie skupiny A)

Žák prokáže znalost notové osnovy – zná počet linek, mezer, pojmenuje pomocnou linku, taktovou čáru,

- napíše houslový klíč a klíče pro notaci vlastního nástroje, zapíše a zazpívá hudební abecedu,
- orientuje se v notopisu – pojmenuje a zapíše noty a pomlky podle délky od celé po osminovou vč.

půlové s tečkou,

- přečte a zapíše noty v houslovém klíči v rozsahu g – g₂ a noty v klíči svého nástroje v hraném rozsahu,

přihadí tóny do oktáv, dokáže je pojmenovat,

- použije posuvky, správně je zapíše k notám, chápe jejich platnost a způsob odvozování názvů not,
- vysvětlí rozdíl mezi celým tónem a půltónem (za pomoci klaviatury nebo svého nástroje),
- vysvětlí pojmy předznamenání, taktové označení, repetice, prima a secunda volta,
- zapíše v notách durovou stupnici (C, G, D, F... dle postupu na jednotlivých nástrojích), vysvětlí princip její stavby, umí v ní postavit tónický kvintakord,

- dokáže spočítat, zapsat, a interpretovat, jednoduchý rytmus v základních taktech,
- pojmenuje základní dynamické označení (p, mf, f) a předvede je hrou na tělo,
- objasní základní artikulační znaménka a používaná tempová označení.

Společná praktická část vzdělávacích obsahů všech studijních zaměření (hudebních nástrojů a zpěvu) ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. – 2. ročník (všechny hudební nástroje a zpěv)

Žák prokazuje osobnostní předpoklady pro intenzivní výuku,

- disponuje zdravě sebevědomým a přirozeným projevem při vystoupeních,
- pravidelně a svědomitě se připravuje na výuku,
- pohotově reaguje na hudební podněty,
- disponuje přirozenou muzikalitou,
- prokáže znalost notové osnovy – zná počet linek, mezer, pojmenuje pomocnou linku, taktovou čáru, repetici,
- bez problémů čte notový zápis pro svou úroveň skladeb,
- použije dynamiku, ctí hudební frázi.

5.3.1 AKORDEON

Charakteristika vyučovacích předmětů

Ve srovnání s „klasickými“ nástroji (klavír, smyčcové nástroje) je výuka vedena více směrem ke všestrannému využití nástroje od baroka až po soudobou vážnou i populární hudbu. Žáci nejprve hrají na nejmenší typ akordeonu (60 nebo 72 basů), v průběhu studia I. stupně postupně podle svého tělesného vývoje přecházejí na větší typy nástroje. Nabízíme výuku na klávesový i knoflíkový typ akordeonu. Součástí výuky je hra z listu, tvoření doprovodů, hra podle akordových značek s pozdější možností transpozic, základy improvizace a případně tvorba vlastních jednoduchých úprav. Významné je použití akordeonu v lidové hudbě, ve folku, jazzu i v hudbě moderních proudů. Kromě přirozeného důrazu na sólovou hru najde žák uplatnění i v komorních seskupeních a souborech různých žánrů a stylů.

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák zná funkci měchu a dokáže vytvořit tón, dokáže správně sedět s nástrojem a upnout nástroj na tělo,

- orientuje se na bílých klávesách a pojmenuje je (u knoflíkového nástroje najde a pojmenuje všechny bílé knoflíky v prvních třech řadách), hmatově se orientuje v základní řadě basů (C, G, D),
- zahraje lidové písně z not nebo podle sluchu pravou rukou legato,
- zahraje cvičení v pětiprstové poloze z not pravou rukou při dodržení zápisu i měchových značek,
- zahraje alespoň jednu píseň oběma rukama s doprovodem toniky a dominanty.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák předvede správné sezení s nástrojem a držení rukou,

- předvede základy vedení měchu,
- spolehlivě se orientuje na bílých klávesách nebo knoflících v rozsahu malého nástroje,
- zahraje oběma rukama dohromady,
- zná a používá základní basy a akordy C, G, D, F,
- zahraje durovou stupnici přes jednu oktávu zvlášť s tonickým kvintakordem,
- rozlišuje základní dynamiku - p, f,
- zahraje snadné písně s akordickým doprovodem

2. ročník

Žák se orientuje v celém rozsahu hmatníku pravé ruky,

- zahraje staccato,
- spočítá a zahraje noty s tečkou, zná pojem ligatura,
- umí zahrát v rozšířené poloze, čte a používá některé basy v první řadě,
- dokáže použít akordický doprovod s kvintovým basem,
- rozlišuje dynamiku – p, mf, f, crescendo a decrescendo,
- zahraje stupnice durové (C, G, D, A, E, F) přes jednu oktávu dohromady a obraty kvintakordu.
- zahraje lidové písně podle sluchu.

3. ročník

Žák sluchově kontroluje svou hru, umí přesně obracet měch

- správně nasazuje a zakončuje tón,
- rozlišuje základní tempa, dokáže zahrát synkopu,
- hraje stupnice dur do 4 posuvek přes jednu oktávu legato dohromady, tříhlasé akordy s obraty – harmonicky dohromady, hraje dvojhmatové tercie,
- doprovází jednoduché písně s použitím základních harmonických funkcí T, S, D,
- používá mollové akordy se základním i kvintovým basem,
- předvede hru z paměti, zahraje z listu alespoň pravou rukou

4. ročník

Žák zná funkci rejstříků, hraje jednoduché melodické ozdoby (nátryl, příraz),

- zahraje mollové stupnice od bílých kláves dohromady, kvintakord s obraty harmonicky a melodicky,
- používá základy agogiky, pracuje s metronomem
- zahraje skladbu s prvky polyfonie,
- zahraje dvojhmaty v sextách,
- vytvoří improvizovaný doprovod podle akordických značek, transponuje lidové písně.

5. ročník

Žák se orientuje se v celém rozsahu melodické části nástroje,

- samostatně kontroluje správné sezení u nástroje, uvolněnost a správné držení rukou,
- při hře používá výrazové prostředky (agogiku, měchové akcenty),
- plynule vede měch, předvede několik úrovní dynamiky,
- použije artikulační varianty přednesu nebo technických cvičení,
- zahraje dvojhmaty (tercie, sexty) i s podkládáním,
- zahraje stupnice durové i mollové přes dvě oktávy.

6. ročník

Žák dokáže rozlišit hlavní zásady interpretace různých žánrů a stylů,

- při hře používá různé rejstříky,
- použije i složitější melodické ozdoby (trylek, obal apod.),
- zahraje skladbu z období baroka,
- vytvoří a zahraje dominantní septakord,
- zahraje stupnice dur i moll přes dvě oktávy legato a staccato, zahraje chromatickou stupnici pravou rukou,
- samostatně pracuje, nastuduje samostatně skladbu např. tanečního charakteru.

7. ročník

Žák interpretuje skladbu zvládnutou po stránce výrazové, stylové i technické,

- dokáže kriticky zhodnotit svůj výkon,

- zahraje pohotově podle akordických značek,
- používá technicky náročnější prvky hry (skoky, vícehlas),
- používá měchovou artikulaci, měkké zakončení tónu, dokáže použít střídavý měch,
- zahraje všechny stupnice moll v rovném pohybu, durové v protipohybu s příslušnými akordy
- zahraje zmenšený septakord s obraty, dokáže vytvořit a zahrát akordy typu 6, 7.
- poučeně interpretuje skladby odlišných stylů.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák předvede správné sezení s nástrojem a držení rukou,

- předvede základy vedení měchu,
- spolehlivě se orientuje na bílých klávesách nebo knoflících v rozsahu malého nástroje,
- zahraje oběma rukama dohromady,
- zná a používá základní basy a akordy C, G, D, F,
- zahraje durovou stupnici přes jednu oktávu zvlášť s tonickým kvintakordem,
- rozlišuje základní dynamiku - p, mf, f,
- zahraje snadné písně s akordickým doprovodem

2. ročník

Žák se orientuje v celém rozsahu hmatníku pravé ruky,

- zahraje staccato,
- spočítá a zahraje noty s tečkou, zná pojem ligatura,
- umí zahrát v rozšířené poloze, čte a používá některé basy v první řadě,
- dokáže použít akordický doprovod s kvintovým basem,
- rozlišuje dynamiku – p, mp, mf, f, crescendo a decrescendo,
- zahraje stupnice durové (C, G, D, A, E, F) přes jednu oktávu dohromady a obraty kvintakordu.
- zahraje lidové písně podle sluchu,
- předvede snadnou transpozici.

3. ročník

Žák sluchově kontroluje svou hru, umí přesně obracet měch,

- správně nasazuje a zakončuje tón,
- rozlišuje základní tempa, dokáže zahrát synkopu,
- hraje stupnice dur do 4 posuvek přes jednu oktávu legato dohromady, tříhlasé akordy s obraty – harmonicky dohromady, hraje dvojhmatové tercie,
- doprovází jednoduché písně s použitím základních harmonických funkcí T, S, D,
- používá mollové akordy se základním i kvintovým basem,
- zahraje skladbu s prvky polyfonie,
- předvede hru z paměti, zahraje z listu alespoň pravou rukou.

4. ročník

Žák zná funkci rejstříků, hraje jednoduché melodické ozdoby (nátryl, příraz),

- zahraje mollové stupnice od bílých kláves dohromady, kvintakord s obraty harmonicky a melodicky,
- plynule vede měch, předvede několik úrovní dynamiky,
- při hře používá výrazové prostředky (agogiku, měchové akcenty), pracuje s metronomem,
- zahraje dvojhmaty v sextách,
- vytvoří improvizovaný doprovod podle akordických značek, transponuje lidové písně.

5. ročník

Žák se orientuje se v celém rozsahu melodické části nástroje,

- samostatně kontroluje správné sezení u nástroje, uvolněnost a správné držení rukou,
- zahraje stupnice durové i mollové přes dvě oktávy,
- zahraje chromatickou stupnici pravou rukou,
- vytvoří a zahraje dominantní septakord,
- použije artikulaci varianty přednesu nebo technických cvičení, při hře používá různé rejstříky,
- použije i složitější melodické ozdoby (trylek, obal apod.),
- zahraje dvojhmaty (tercie, sexty) i s podkládáním.

6. ročník

Žák dokáže rozlišit hlavní zásady interpretace různých žánrů a stylů,

- zahraje skladbu z období baroka,
- zahraje stupnice dur i moll přes dvě oktávy legato a staccato dle svých fyzických dispozic i se 4hlasými akordy s obraty,
- používá technicky náročnější prvky hry (skoky, vícehlas),

- používá měchovou artikulaci, měkké zakončení tónu, dokáže použít střídavý měch,
- samostatně pracuje, nastuduje samostatně skladbu např. tanečního charakteru.

7. ročník

Žák interpretuje skladbu zvládnutou po stránce výrazové, stylové i technické,

- dokáže kriticky zhodnotit svůj výkon,
- zahraje pohotově podle akordických značek,
- zahraje všechny stupnice dur i moll v rovném pohybu i protipohybu s příslušnými akordy, vše s vyrovnaným zvukem,
- zahraje zmenšený septakord s obraty, dokáže vytvořit a zahrát akordy typu 6, 7,
- pohotově hraje běžné rytmické útvary (triola, synkopa),
- poučeně interpretuje skladby všech probraných stylů, zahraje z paměti.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák dokáže správně sedět i manipulovat s nástrojem, tvoří tón správným úhodem, respektuje měchové značky,

- v levé ruce používá durové i mollové akordy,
- orientuje se v notovém zápisu v celém rozsahu nástroje,
- zahraje oběma rukama legato a staccato, hraje dvojhmatové tercie pravou rukou.

1. ročník

Žák předvede dur a moll stupnici rovným pohybem přes dvě oktávy v rychlejším tempu legato i staccato, dokáže zahrát pentatonickou stupnici,

- zahraje velký rozklad akordů legato, dominantní a zmenšený septakord,
- samostatně volí vhodné rejstříkování, pohotově hraje běžné rytmické útvary (triola, synkopa).

2. - 4. ročník

Žák hraje durové stupnice v dělených případně ve dvojhmatových terciích,

- dokáže vytvořit a zahrát harmonickou kadenci k probíraným stupnicím,
- kultivovaně používá techniku střídavého měchu,
- dokáže provést úpravu (transkripci pro akordeon) skladby z not pro jiný nástroj,
- samostatně si vyhledává akordeonové nahrávky a notový materiál.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák předvede dur a moll stupnici rovným pohybem i protipohybem přes dvě oktávy v rychlejším tempu legato i staccato,

- zahraje velký rozklad akordů legato, dominantní a zmenšený septakord,
- dokáže zahrát pentatonickou stupnici,
- kultivovaně používá techniku střídavého měchu,
- samostatně volí vhodné rejstříkování,
- prokáže orientaci v zásadní akordeonové literatuře a významných interpretech.

2. - 4. ročník

Žák hraje durové stupnice v dělených případně ve dvojhmatových terciích,

- dokáže vytvořit a zahrát harmonickou kadenci k probíraným stupnicím,
- dokáže provést úpravu (transkripci pro akordeon) skladby z not pro jiný nástroj,
- vytváří si repertoár přednesových skladeb,
- samostatně si vyhledává akordeonové nahrávky a notový materiál.

5.3.2 BASKŘÍDLOVKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Dle fyzických dispozic žáka je nástroj vhodný k výuce pro děti cca od 8 let, podmínkou jsou druhé zuby. Je vhodný k interpretaci hudby různého žánru (např. klasické, populární, jazzové, lidové, dechové). Při výuce lze doporučit kombinaci s druhým nástrojem (klavír a klávesové nástroje v populární hudbě, klasická kytara, kytara v populární hudbě, zobcová flétna, příp. i smyčcové nástroje). Nevhodná kombinace je s nástroji dechovými žesťovými a dřevěnými.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák uplatňuje základní návyky a techniku hry: držení nástroje, správný postoj, nasazení a tvorbu tónu,

- dokáže se správně rozehrát a uvolnit při hře,
- zahraje jednoduchou píseň z paměti.

2. ročník

Žák hraje vydržované tóny,

- zahraje jednoduchá nátlisková, rytmická, intonační a dechová cvičení, v rozsahu jednoho řádku,
- zahraje stupnice durové v rozsahu jedné oktávy a příslušný tónický kvintakord.

3. ročník

Žák předvede plynulé tónové spoje a výdrž v daných stupnicích,

- dokáže interpretovat jednoduché slyšené melodické motivy (hlasem nebo na nástroj),
- zahraje stupnice v rozsahu jedné oktávy + variace (nota celá, dvě půlové, čtyři čtvrté), tónický kvintakord + variace (stejně jako na stupnici),
- zahraje z listu jednoduchou skladbu.

4. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 2 # a 2 b, tónický kvintakord + variace (osminové noty, trioly, tercie),

- ve hře využije širší dynamiku (p, mf, f), při zachování intonační čistoty,
- zahraje lidové písně v tóninách probraných stupnic.

5. ročník

Žák zahraje stupnice dur do 4 # a 4 b, tónický kvintakord, dominantní septakord + variace, první stupnice moll,

- dokáže odlehčit nátlisk, zná a hraje jednoduché melodické ozdoby,
- dokáže samostatně kontrolovat intonační čistotu a správné návyky při hře,

6. ročník

Žák využívá jazykovou techniku,

- dokáže pohotově hrát z listu skladby na úrovni 1. – 3. ročníku,
- zahraje stupnice dur a moll do 4# a 4 b, dokáže zahrát jednoduchou improvizaci.

7. ročník

Žák využívá při hře veškeré získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu,

- samostatně využívá dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v co největším rozsahu nástroje,
- dokáže samostatně nastudovat skladbu, transponuje jednoduché melodické motivky,
- zahraje všechny stupnice dur, moll a akordy, T5, D7, intervaly, obraty + chromatickou stupnici.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák uplatní základní návyky a techniku hry: držení nástroje, správný postoj, nasazení a tvorbu tónu,

- dokáže se správně rozehrát a uvolnit při hře,
- dokáže interpretovat jednoduché slyšené melodické motivy (hlasem nebo na nástroj),
- zahraje stupnice v rozsahu jedné oktávy + variace (nota celá, dvě půlové, čtyři čtvrté), tónický kvintakord + variace (stejně jako na stupnici).

1. ročník

Žák dokáže samostatně kontrolovat kvalitu tónu,

- při hře použije širokou dynamickou škálu,
- zná a používá vibrato.

2. – 4. ročník

Žák dbá na přesné frázování, artikulaci, legato,

- dokáže použít sforzato, dokáže hrát se stylovým výrazem,
- osvojí si interpretaci a frázování taneční a jazzové hudby,
- hraje stupnice dur a moll, T5, D7, zm7, velký a malý rozklad akordů, chromatickou a celotónovou stupnici,
- dokáže samostatně nacvičit zadaný hudební materiál.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

1. ročník

Žák dokáže samostatně kontrolovat kvalitu tónu,

- při hře použije širokou dynamickou škálu,
- zná a používá vibrato, hraje z listu,
- zopakuje jednoduché motivy podle sluchu.

2. – 4. ročník

Žák dbá na přesné frázování, artikulaci, legato,

- dokáže použít sforzato, dokáže hrát se stylovým výrazem,
- osvojí si interpretaci a frázování taneční a jazzové hudby,
- hraje stupnice dur a moll, T5, D7, zm7, velký a malý rozklad akordů, chromatickou a celotónovou stupnici,
- dokáže samostatně nacvičit zadaný hudební materiál,
- hraje z paměti, transponuje snadné melodie,
- respektuje tempová označení a hudební fráze

5.3.3 BASOVÁ KYTARA

Charakteristika vyučovacího předmětu

V případě výrazných fyzických dispozic je výuka hry na basovou kytaru vhodná pro děti od 7 let, při použití nástroje s menzurou 30' (short scale). Žák je veden k pochopení úlohy nástroje jako součásti rytmické sekce hudebního uskupení, kromě hráčských technik získává znalosti pro orientaci ve formě, harmonické struktuře a notovém zápisu hudebního díla. Rozvíjí svoji melodickou představivost a smysl pro rytmus, dovednosti potřebné ke správné tvorbě a vedení basové linky. Rovněž se učí základům sólové hry a melodické improvizaci. Výuka probíhá za doprovodu klávesových nástrojů a s využitím doprovodných skladeb (backing tracků). Směřuje k zapojení žáka do školní kolektivní hudební praxe.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zná jednotlivé části nástroje, zná správný postoj, držení nástroje a postavení rukou,

- předvede základní prvky techniky rozeznívání strun, zahraje s využitím převážně prázdných strun,
- vyjmenuje hudební abecedu a pozná její notaci v basovém klíči,

2. ročník

Žák předvede prstoklad „Co prst, to pražec“ ve vyšší poloze na hmatníku (menší rozestup pražců),

- zahraje v něm jednoduché melodie (národní písně) z paměti bez důrazu na rytmus,
- při hře rozliší dynamiku – hraje *p, f*,
- naladí nástroj pomocí ladičky (elektronické).

3. ročník

Žák předvede zúžený (kontrabasový) prstoklad,

- zahraje v něm interval oktávy, kvinty a stupnice dur (F, B), moll aiolskou (a, e) v rámci první polohy s využitím prázdných strun,
- přečte a zahraje jednoduché melodie (s minimem předznamenání) a rytmy z notového zápisu,
- zná způsob, jak kultivovat tón a používá tlumení strun,
- naladí nástroj pomocí flažoletů.

4. ročník

Žák předvede jednoduché výměny poloh (za pomoci stejného prstu),

- předvede základní artikulační prostředky (legato, staccato),
- popíše vliv techniky hry na výsledný zvuk,
- použije univerzální prstoklady pro durové a mollové stupnice a základní kvintakordy,
- naladí nástroj k jinému nástroji nebo nahrávce.

5. ročník

Žák zná intervaly a jejich prstoklady na hmatníku,

- zahraje s výměnou poloh bez negativního dopadu na rytmus (volnější tempo),
- určí názvy tónů na větším úseku hmatníku a zná souvislosti (intervalový posun),
- zahraje diatonické stupnice s využitím univerzálních prstokladů v polohách,
- zahraje rozkladem základní kvintakordy a zná jejich používané symboly,
- zahraje jednodušší skladby z not v rytmu ve středním tempu.

6. ročník

Žák zahraje stupnice moll harmonickou, pentatoniku dur a moll, bluesovou stupnici,

- vysvětlí intervalové uspořádání na hmatníku, zahraje základní harmonické funkce,
- prokáže znalost symbolů a složení běžně používaných septakordů,
- rozliší osminové a triolové frázování.

7. ročník

Žák zahraje obraty dur stupnice (mody) a jejich septakordy,

- vytvoří doprovod podle akordových značek, s využitím primy, kvinty, oktávy, případně tercie a septimy
- využije bicího automatu (sekvenceru) jako prostředku k pochopení rytmických vzorců,
- zahraje notový zápis obvyklého basového doprovodu a melodie,
- použije výrazové prostředky, zahraje šestnáctinové rytmy v pomalejším tempu (cca 70 bpm),
- rozpozná pohyb základní funkční harmonie (T, S, D) a podpoří vlastním doprovodem.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

1. ročník

Žák pojmenuje jednotlivé části nástroje,

- předvede správný postoj, držení nástroje a postavení rukou,
- předvede základní prvky techniky rozeznívání strun,

- zahraje s využitím převážně prázdných strun,
- zahraje jednoduchý doprovod v rytmu, například s použitím backing tracku,
- vyjmenuje hudební abecedu a pozná její notaci v basovém klíči.

2. ročník

Žák předvede prstoklad „Co prst, to pražec“ ve vyšší poloze na hmatníku (menší rozestup pražců), zahraje v něm jednoduché melodie (národní písně) z paměti bez důrazu na rytmus,

- zná prstoklad stupnice dur
- přečte a zahraje jednoduchý notový zápis bez předznamenání
- vnímá metrum a počítatái doby
- při hře rozliší dynamiku – hraje p, f,
- naladí nástroj pomocí ladičky (elektronické).

3. ročník

Žák zná zúžený (kontrabasový) prstoklad,

- zahraje v něm interval oktávy, kvinty a stupnice dur (F, B), moll aiolskou (a, e) v rámci první polohy s využitím prázdných strun.
- přečte a zahraje jednoduché melodie a rytmy z notového zápisu,
- zná jednoduché výměny poloh (za pomoci stejného prstu),
- zná způsob, jak kultivovat tón a používá tlumení strun,
- naladí nástroj pomocí flažoletů.

4. ročník

Žák zná základní artikulační prostředky (legato, staccato),

- zahraje notový zápis běžného basového doprovodu s výměnou poloh
- popíše vliv techniky hry na výsledný zvuk,
- zahraje intervaly ve stupnicích,
- použije univerzální prstoklady pro durové a mollové stupnice a základní kvintakordy,
- naladí nástroj k jinému nástroji nebo nahrávce.

5. ročník

Žák zná všechny intervaly a jejich prstoklady na hmatníku,

- zahraje s výměnou poloh bez negativního dopadu na rytmus (volnější tempo),
- určí názvy tónů na větším úseku hmatníku a zná souvislosti (intervalový posun),
- zahraje diatonické stupnice s využitím univerzálních prstokladů v polohách,
- zahraje rozkladem základní kvintakordy a zná jejich používané symboly,
- zahraje jednodušší skladby z not v rytmu ve středním tempu.

6. ročník

Žák zná stupnice moll harmonickou, pentatoniku dur a moll, bluesovou stupnici,

- vysvětlí intervalové uspořádání na hmatníku, zahraje základní harmonické funkce,
- prokáže znalost symbolů a složení běžně používaných septakordů,
- vytvoří basovou figuru dle hudebního stylu a akordové značky,
- rozliší osminové a triolové frázování,
- přečte a zahraje šestnáctinové rytmy v tempu cca 70 bpm.

7. ročník

Žák zahraje obraty dur stupnice (mody) přes 2 oktávy a jejich septakordy,

- vytvoří doprovod (walking bass) podle akordových značek, s použitím akordových, melodických a chromatických tónů,
- využije bicího automatu (sekvenceru) jako prostředku k pochopení rytmických vzorců,
- nacvičí hru notového zápisu složitějšího basového doprovodu a melodie,
- s jistotou hraje jednodušší notový zápis z listu v rámci I. - III. polohy,
- použije výrazové prostředky, zahraje šestnáctinové rytmy v tempu cca 80 bpm,
- rozpozná pohyb základní funkční harmonie (T, S, D) a podpoří vlastním doprovodem.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák naladí nástroj,

- předvede prstoklad zúžený i co prst, to pražec a rozhodne o jeho užití, např. při hře stupnic,
- předvede hru pravou rukou, střídání ukazováku a prostředníku,
- dokáže zamezit nechtěnému přeznívání strun,
- zahraje durovou a mollovou stupnici v jedné oktávě v libovolné tónině,
- prokáže znalost symbolů a složení základních kvintakordů, přečte a zahraje noty odpovídající rozsahu znalosti hmatníku,
- přečte jednodušší rytmy, dokáže z paměti zahrát jednodušší melodie

1. ročník

Žák zahraje vzestupným a sestupným rozkladem septakordy a zná jejich prstoklady na hmatníku,

- předvede typické basové figury (R´n´R, blues, latin),
- rozliší základní hudební formy (blues, písňová forma),
- rozezná odlišnosti v osminovém, triolovém a šestnáctinovém frázování a dokáže je zahrát z not i podle sluchu,
- seřídí nástroj a pečuje o něj.

2. ročník

Žák určí a vzestupným i sestupným rozkladem zahraje doškálné akordy v libovolné durové tónině,

- zahraje z not transkripce basových doprovodů a melodií střední obtížnosti,
- zahraje v rytmu a ve volnějším tempu vlastní doprovod (čtvrt'ové noty) z akordových značek,
- předvede orientaci ve struktuře notového zápisu i ve zkratkách v zápisu,
- při hře s doprovodem přizpůsobí frázování (osminové, triolové, šestnáctinové) do daného stylu,
- vysvětlí problematiku ozvučení nástroje.

3. ročník

Žák předvede výměny poloh v rámci 12 pražců,

- zahraje stupnice přes 2 oktávy a jejich intervalové variace,
- vysvětlí obvyklé harmonické spoje (dominantní jádro, I-VI-IV-V),
- použije výrazové prostředky (příklep, odtrh, glissando),
- spočítá a udrží tempo triolových a šestnáctinových rytmů (cca 80 bpm).

4. ročník

Žák předvede výměny poloh a orientuje se v celém rozsahu nástroje (bezpečná znalost hmatníku),

- přizpůsobí herní projev dle specifik jednotlivých hudebních žánrů,
- vytvoří basovou figuru odpovídající harmonii (akordu) a hudebnímu stylu,
- předvede další pokročilé techniky hry na nástroj (např. flažolety, vícehlas, slap),
- zhodnotí svůj melodický přednes z pořízeného audio záznamu, popíše harmonický rozbor skladby,
- přizpůsobí a aplikuje odlišné techniky hry např. na vícestrunné a bezpražcové nástroje.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

1. ročník

Žák naladí nástroj pomocí flažoletů,

- předvede prstoklad zúžený i „Co prst, to pražec“ a rozhodne o jeho užití, např. při hře stupnic,
- předvede hru pravou rukou, střídání ukazováku a prostředníku,
- dokáže zamezit nechtěnému přeznívání strun,
- zahraje durovou a mollovou stupnici přes 2 oktávy v libovolné tónině,
- prokáže znalost symbolů a složení septakordů, zahraje je vzestupným a sestupným způsobem více prstoklady.
- předvede typické basové figury (R´n´R, blues, latin),
- rozliší základní hudební formy (blues, písňová forma),
- rozezná odlišnosti v osminovém, triolovém a šestnáctinovém frázování a dokáže je zahrát z not i podle sluchu,
- seřídí nástroj a pečuje o něj.

2. ročník

Žák určí a vzestupným i sestupným rozkladem zahraje doškální akordy a mody v libovolné durové tónině,

- zahraje z not transkripce basových doprovodů a melodií střední obtížnosti,
- zahraje v rytmu a ve volnějším tempu vlastní doprovod (čtvrt'ové noty) z akordových značek,
- předvede orientaci ve struktuře notového zápisu i ve zkratkách v zápisu,
- při hře s doprovodem přizpůsobí frázování (osminové, triolové, šestnáctinové) do daného stylu,
- dokáže se naučit a zapsat basový part odposlechem z nahrávky,
- vysvětlí problematiku ozvučení nástroje.

3. ročník

Žák předvede výměny poloh v rámci 12 pražců,

- zahraje stupnice přes 2 oktávy a jejich intervalové variace,
- vysvětlí obvyklé harmonické spoje (dominantní jádro, I-VI-IV-V),
- dokáže melodicky improvizovat do harmonického schématu střední obtížnosti,
- použije výrazové prostředky (příklep, odtrh, glissando),
- spočítá a udrží tempo triolových a šestnáctinových rytmů (cca 80 bpm),
- dokáže bez doprovodu zahrát souvislejší melodicko-rytmickou figuru bez výkyvů tempa a rytmického pulsu,
- nacvičí a zahraje komplexnější notový zápis,
- orientuje se v použití zvukových efektů (např. pedálové přístroje)

4. ročník

Žák předvede výměny poloh a orientuje se v celém rozsahu nástroje (bezpečná znalost hmatníku),

- přizpůsobí herní projev dle specifík jednotlivých hudebních žánrů,
- vytvoří basovou figuru odpovídající harmonii (akordu) a hudebnímu stylu,
- předvede další pokročilé techniky hry na nástroj (např. flažolety, vícehlas, slap),
- zhodnotí svůj melodický přednes z pořízeného audio záznamu, popíše harmonický rozbor skladby,
- přizpůsobí a aplikuje odlišné techniky hry např. na vícestrunné a bezpražcové nástroje,
- zahraje z listu basový doprovod a správně se orientuje ve formě skladby.

5.3.4 BICÍ NÁSTROJE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka hry na bicí nástroje je na naší ZUŠ ve větší míře orientována na populární a rockovou hudbu. Hlavním nástrojem studia bicích nástrojů je bicí souprava. Nástroj je vhodný pro hru sólo, v orchestru, v souboru stejných nebo různých nástrojů, jeho využití je především v hudbě moderních stylů jako jsou jazz, swing, pop, rock, hip-hop a podobně. V menší míře je vhodný i pro klasickou hudbu. Studium se věnuje i melodickým bicím nástrojům (tympánům, marimbě, vibrafonu atp.). Při výuce lze doporučit kombinaci studia s dalším nástrojem (častá kombinace s dechovými nástroji, klávesovými nástroji, kytarou, zobcovou flétnou, příp. i smyčcovými nástroji).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák pojmenuje základní části bicí soupravy, zná základní držení paliček a základní pohyb zápěstí při hře,

- zná základní notové délky v rozsahu celé, půlové, čtvrt'ové a osminové notové hodnoty,
- vytleská nebo na rytmický buben zahraje jednoduchá rytmická cvičení z not (založená na osminových a čtvrt'ových hodnotách).

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zná základní pravidla práce se základním bubnem bicí soupravy – malým (rytmickým) bubnem – jeho správné postavení vůči tělu hráče, popíše vliv napnutí blan a strunění na výsledný charakteristický zvuk tohoto bubnu,

- předvede základní techniku držení paliček, hru základních typů úderů, správné sezení za soupravou bicích (resp. malým bubnem), správnou techniku držení paliček a postavení rukou a zápěstí,
- předvede hru základních typů úderů pomocí zápěstí: úder forte, piano - každou ruku zvlášť, později střídavě údery, popř. kombinace dvou a více typů základních úderů,
- použije kombinace jednoduchých rukokladů s využitím základních úderů a dynamiky ve čtvrt'ovém a osminovém metru, zná základy techniky nohou,
- zopakuje předebraný motiv, vysvětlí triolové dělení not.

2. ročník

Žák aplikuje použití techniky držení paliček a hry základních typů úderu na další součásti bicí soupravy,

- předvede techniku správné hry na činely, aplikuje základy techniky hry nohou na basový buben a hi-hat,
- uvolní kotníky pro použití hry s patou nad pedálem, předvede jednoduchá koordinační cvičení pro koordinaci obou nohou mezi sebou a rukou a nohou dohromady,
- aplikuje hraní akcentů a jejich kombinace s ostatními typy úderů, dokáže zahrát základní typy úderů a akcentů.

3. ročník

Žák pojmenuje jednotlivé součásti soupravy, vyjmenuje základní používanou terminologií a popř. použité materiály,

- uvede příklady použití bicích nástrojů v orchestrální a nonartificiální hudbě,
- rozdělí melodické a perkusních bicí nástroje (samozvučné, blanozvučné), pojmenuje jednotlivé nástroje (congas, bongos, timbales, marimba, vibrafon),
- zahraje jednoduchá koordinační cvičení nohou ve čtvrt'ovém, triolovém a šestnáctinovém metru,
- předvede základy rockových rytmů a koordinačních cvičení s využitím více součástí bicí soupravy,
- předvede základy hry na melodický bicí nástroj, zahraje durovou stupnici a tónický kvintakord,
- zahraje jednoduchou improvizaci na malý buben v souhře s učitelem.

4. ročník

Žák dokáže koordinovaně hrát na celou soupravu bicích nástrojů,

- vhodně pečuje o nástroj, pod dohledem sestaví celou soupravu,
- předvede skluz,
- zahraje krátké improvizaci fráze s použitím celé bicí soupravy, hraje triolové rytmy a breaky.

5. ročník

Žák prokáže orientaci v současné bubenické scéně a uvede základní poznatky o historii a vývoji bicích nástrojů a stěžejních osobnostech v historii, uvede základní typy blan a materiálů použitých při výrobě soupravy a jejich vliv na zvuk soupravy,

- předvede další technické dovednosti hry na malý buben – hra dvojek, přírazů a víření a rozumí použití těchto prvků v doprovodu a breaku, zná prstovou techniku.
- improvizuje v rockových rytmech – 4 takty doprovod + 4 takty break (popř. krátké sólo),

6. ročník

Žák předvede základy jazzové koordinace a interpretace + rytmy, předvede polyrytmické dělení (2:3 atp.),

- předvede jednoduchou souhru s nahrávkou z CD nebo s druhou soupravou,
- zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu, aplikuje prstovou techniku v praxi.

7. ročník

Žák předvede techniky hraní nohou s patami na pedálu a popíše základy hry na dvojšlapku,

- rozliší druhy interpretace v různých žánrech,
- použije melodické nebo perkusní bicí nástroje v kolektivní i sólové hře.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

1. ročník

Žák zná a pod dohledem pedagoga umí aplikovat základní pravidla práce se základním bubnem bicí soupravy – malým (rytmickým) bubnem a modifikovat jeho správné postavení vůči tělu hráče, popíše princip napnutí blan a strunění a umí na základní úrovni upravit jejich nastavení s vlivem na výsledný charakteristický zvuk tohoto bubnu,

- předvede základní techniku držení paliček, hru základních typů úderů, správné sezení za soupravou bicích (resp. malým bubnem), správnou techniku držení paliček a postavení rukou a zápěstí, základní nácviky provádí v souhře s pedagogem,
- předvede hru základních typů úderů pomocí zápěstí: úder forte, piano - každou ruku zvlášť, později střídavě údery, popř. kombinace dvou a více typů základních úderů, je schopen provedení ve vyšším tempu,
- použije kombinace jednoduchých rukokladů s využitím základních úderů a dynamiky ve čtvrtovém a osminovém metru, zná základy techniky nohou, postupně je schopen provést dynamicky mohutnější úder na velký basový buben,
- zopakuje předebraný motiv, vysvětlí triolové dělení not a je schopen ho i zahrát.

2. ročník

Žák vědomě a přirozeně aplikuje použití techniky držení paliček a hry základních typů úderu na další součásti bicí soupravy a to již v plném rozsahu,

- předvede techniku správné hry na činely, aplikuje již zažitější techniku hry nohou na basový buben a hi-hat,
- uvolní kotníky pro použití hry s patou nad pedálem, předvede jednoduchá koordináční cvičení pro koordinaci obou nohou mezi sebou a rukou a nohou dohromady, je schopen opakovat motivy předebrané pedagogem,
- aplikuje hraní akcentů a jejich kombinace s ostatními typy úderů, dokáže zahrát základní typy úderů a akcentů, je schopen použít je v hudební souvislosti, např. brejku.

3. ročník

Žák pojmenuje jednotlivé součásti soupravy, vyjmenuje základní používanou terminologii a popř. použité materiály,

- uvede příklady použití bicích nástrojů v orchestrální a nonartifciální hudbě,
- rozdělí melodické a perkusních bicí nástroje (samozvučné, blanzvučné), pojmenuje jednotlivé nástroje (congas, bongos, timbales, marimba, vibrafon),
- zahraje jednoduchá koordináční cvičení nohou ve čtvrtovém, triolovém a šestnáctinovém metru,
- předvede základy rockových rytmů a koordináčních cvičení s využitím více součástí bicí soupravy,
- zná a umí zahrát single paradiddle na malý buben,
- předvede základy hry na melodický bicí nástroj, zahraje durovou stupnici a tónický kvintakord, jednoduchou píseň nebo skladbu z not,
- zahraje jednoduchou improvizaci na malý buben v souhře s učitelem.

4. ročník

Žák dokáže koordinovaně hrát na celou soupravu bicích nástrojů,

- vhodně pečuje o nástroj, pod dohledem sestaví celou soupravu,
- předvede skluz,
- zahraje krátké improvizáční fráze s použitím celé bicí soupravy, hraje triolové rytmy a breaky,
- umí hrát single paradiddle s využitím více součástí bicí soupravy a umí ho použít v jednoduchém rytmu nebo breaku,
- zahraje jednoduché etudy nebo skladby na melodický bicí nástroj z not, zahraje durové stupnice do 4 křížků a příslušný tónický kvintakord a jeho obraty,
- předvede základní techniku hry na tympány.

5. ročník

Žák prokáže orientaci v současné bubnické scéně a uvede základní poznatky o historii a vývoji bicích nástrojů a stěžejních osobnostech v historii, uvede základní typy blan a materiálů použitých při výrobě soupravy a jejich vliv na zvuk soupravy,

- předvede další technické dovednosti hry na malý buben – hra dvojek, přírazů a víření a rozumí použití těchto prvků v doprovodu a breaku, zná prstovou techniku,
- seznámí se a naučí se na malý buben další typy paradidlů (např. double paradidl, paradidle-didle ...) + kombinace s akcenty,
- improvizuje v rockových rytmech – 4 takty doprovod + 4 takty break (popř. krátké sólo),
- zahraje jednoduchou etudu nebo skladbu na 2 tympány, umí je naladit,
- zahraje durové stupnice do 4 bé a příslušný tónický kvintakord a jeho obraty.

6. ročník

Žák předvede základy jazzové koordinace a interpretace + rytmy, předvede polyrytmické dělení (2:3 atp.),

- předvede jednoduchou souhru s nahrávkou z CD nebo s druhou soupravou,
- zahraje přiměřeně obtížné skladby z listu, aplikuje prstovou techniku v praxi,
- předvede praktické použití různých paradidlů v rytmech, breacích atd.,
- zahraje mollovou harmonickou a melodickou stupnici na melodický bicí nástroj,
- zahraje složitější skladbu na melodický bicí nástroj a na 2 tympány.

7. ročník

Žák předvede techniky hraní nohou s patami na pedálu a popíše základy hry na dvojšlapku,

- rozliší druhy interpretace v různých žánrech,
- použije melodické nebo perkusní bicí nástroje v kolektivní i sólové hře,
- pojmenuje a předvede složitější rudimenty na malý buben,
- zahraje jednoduchou skladbu na více než 2 tympány.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák pojmenuje základní části bicí soupravy, zná základní držení paliček a základní pohyb zápěstí při hře,

- vyjmenuje základní notové délky v rozsahu celé, půlové, čtvrt'ové, osminové a šestnáctinové noty a příslušné pauzy,
- na rytmický buben zahraje jednoduchá rytmická cvičení z not,
- předvede základní doprovody typu rock a pop.

1. ročník

Žák rozliší a použije jednotlivé techniky hry,

- pohotově čte orchestrální party.

2. – 4. ročník

Žák bezpečně aplikuje prstovou techniku, dvojky, přírazy, víření,

- předvede techniky rukou – střídavé údery prsty i zápěstím, prstovou techniku hraní (dvojky), přírazy, víření, techniku nohou s patami nahoře i dole, cvičení na zrychlení a uvolnění nohou,
- samostatně vytvoří sóla a žánrově vhodné breaky, předvede paradiddly,
- zahraje sólo do různých žánrů, v různých tempech a frázováních,
- předvede základní prvky údržby a péče o nástroj – výmění blány a znovu naladí soupravu, vhodně vybere činely, správně nastaví pedály a dvojšlapky atp.,
- použije digitální techniku (samplery atd.), vysvětlí způsob nahrávání ve studiu apod.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák rozliší a použije jednotlivé techniky hry,

- pohotově čte jednoduché party pro malý buben a bicí soupravu v tradičních doprovodech,
- ovládá zákl. technické návyky při hře na malý buben a bicí soupravu, správné držení těla, paliček, techniku úderů a zdravé sezení,
- disponuje technikou hry nezbytnou ke zvládnutí jednoduchých a dvojitých úderů, jednoduchých akcentů a přírazů, ovládá techniku presovaného víru,
- bez problémů čte a hraje čtvrt'ové, osminové a šestnáctinové hodnoty ve 4/4, 3/4, 2/4, 6/8 taktu včetně aplikace tečky za notou a triol,
- předvede základní teoretické znalosti v oblasti bicích nástrojů, jejich rozdělení a užití.

2. ročník

Žák bezpečně aplikuje techniku hry s využitím paží, předloktí, zápěstí a prstů při hře jednoduchých a dvojitých úderů, dvojitých akcentů, přírazů a víření,

- ovládá teoreticky i prakticky techniku hry nohou s patami nahoře i dole, dvojitě údery, cvičení na zrychlení i uvolnění nohou a relaxaci,
- disponuje technikou hry nezbytnou ke zvládnutí jednoduchých a dvojitých úderů, dvojitých akcentů a přírazů, ovládá techniku presovaného víru,

- bez problémů čte a hraje čtvrté, osminové a šestnáctinové hodnoty ve 4/4, 3/4, 2/4, 6/8 taktu včetně synkopických útvarů a triol, ovládá polyrytmy 2:3, 3:2,
- samostatně zvládá tvorbu čtyřtaktového sóla a žánrově vhodné breaky, ovládá a umí užívat single paradiddle ve všech 4 obrazech,
- zahraje doprovod do různých žánrů, v různých tempích a frázováních, pravidelně používá play-along nahrávky různých žánrů včetně zápisu bicího partu, pořizuje audio, případně i video nahrávky pro adekvátní zpětnou vazbu,
- má teoretické i praktické znalosti a dovednosti pro zákl. údržbu a péči o nástroj – vymění blány a znovu naladí malý buben či bicí soupravu.

3. ročník

Žák bezpečně aplikuje techniku hry s využitím paží, předloktí, zápěstí a prstů při hře rudimentů i klasických etud,

- ovládá teoreticky i prakticky techniku hry nohou s patami nahoře i dole, dvojité údery, samba a baião ostinata, dle zájmu i hru s dvojšlapkou,
- samostatně vytvoří čtyřtaktové a osmitaktové sólo, žánrově vhodné breaky s kombinací rukou a nohou, ovládá a umí užívat single paradiddle ve všech kombinacích, double paradiddle ve všech 6 obrazech, hru v alla breve, 9/8 a 12/8 taktu. polyrytmy 3:4, 4:3,
- zahraje stupnici s akordy a jednoduchou etudu na libovolný melodický bicí nástroj (marimba, vibrafon, xylofon).

4. ročník

Žák bezpečně aplikuje techniku hry s využitím paží, předloktí, zápěstí a prstů při hře rudimentů i klasických etud, sólových skladeb, duet a orchestrálních partů různých stylů a zaměření,

- ovládá teoreticky i prakticky techniku hry nohou s patami nahoře i dole, dvojité údery, samba, baião a tumbao ostinata, dle zájmu i hru s dvojšlapkou,
- předvede techniku hry nezbytnou ke zvládnutí jednoduchých, dvojitých a trojitých úderů, trojitých akcentů a přírazů, ovládá techniku presovaného rytmizovaného víru, polyrytmy 4:5, 5:4,
- samostatně vytvoří tématické sólo a variace, žánrově vhodné breaky s kombinací rukou a nohou, předvede paradiddle-diddle ve všech 6 obrazech,
- zahraje jednoduchou etudu, drobnou přednesovou skladbu či standard na libovolný melodický bicí nástroj (marimba, vibrafon, xylofon), naladit tympány a zahrát na ně,
- předvede základní znalost historie hry na bicí nástroje, zná legendární světové i domácí hráče a má přehled o nejčastěji používané literatuře a jejich autorech (Reed, Stone, Chapin, Morello, Chaffee, Garibaldi, Weckl, Grebb, Harrison ad.),
- uvede příklady užití moderních nástrojů a technologií (samplery atd.), vysvětlí způsob nahrávání ve studiu.

5.3.5 CEMBALO

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cembalo je nástrojem sólovým a doprovodným. Během studia se žák postupně seznamuje se všemi aspekty cembalové hry, učí se interpretovat skladby různých období, získává informace o principu, fungování a také o historickém vývoji nástroje. Současně, v rámci výuky, rozvíjí i klavírní hru.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák s pomocí učitele předvede správné sezení u nástroje, postavení rukou, volnost paží,

- zahraje cvičení na nezávislost rukou,
- zahraje v houslovém i basovém klíči v menším rozsahu,
- vyjmenuje základní dynamická znaménka, délky not, takty,
- předvede hru legato, nonlegato, staccato,
- zahraje snadnou skladbu z not i z paměti.

2. ročník

Žák předvede hru dohromady s užitím odlišného úhozu a artikulace,

- předvede hru legatissimo - tzv. prstového pedálu,
- zahraje durové stupnice zvlášť i dohromady v protipohybu s kvintakordy a jejich obraty,
- při doprovodu písní využije T a D,
- zahraje klavírní etudy s užitím různé artikulace,
- interpretuje drobné skladby různých stylových období.

3. ročník

Žák předvede základní návyky - sezení u nástroje, práce rukou,

- použije základní technické prvky - druhy úhozu, artikulace, agogiku, zahraje základní melodické ozdoby,

- zahraje durové stupnice v protipohybu i v rovném pohybu, akordy s obraty staccato, rozloženě, arpeggio,
- vyjmenuje a popíše jednoduché hudební útvary,
- doprovodí a transponuje lidové písně pomocí T, S, D,
- zahraje drobné polyfonní skladby.

4. ročník

Žák zahraje složitější melodické ozdoby,

- samostatně uplatní zvukovou sebekontrolu,
- zahraje stupnice dur, moll, seznamuje se s dobovým prstokladem stupnic,
- provede základní formální analýzu hrané skladby.

5. ročník

Žák při hře uplatní své znalosti v oblasti dobově poučené interpretace skladeb (renesance, baroko, raný klasicismus),

- předvede jednoduchou harmonizaci písně.

6. ročník

Žák hraje stupnice dur i moll, v rovném pohybu přes dvě oktávy,

- u hrané skladby provede její formální a základní harmonickou analýzu.

7. ročník

Žák samostatně nastuduje zadanou skladbu,

- plynule hraje stupnice dur, moll s příslušnými akordy,
- stylově interpretuje skladby různých období.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

1. ročník

Žák s pomocí učitele předvede správné sezení u nástroje, postavení rukou, volnost paží,

- zahraje cvičení vedoucí k nezávislosti rukou,
- zahraje v houslovém i basovém klíči v menším rozsahu,
- vyjmenuje základní dynamická znaménka, délky not, takty,
- předvede hru legato, nonlegato, staccato,
- zahraje snadnou skladbu z not i z paměti,
- zahraje krátké etudy určené k rozvoji techniky,
- předvede základy hry stupnic (tetrachordy a moderní cvičení na podkládání palce a překládání prstů), které používá při jejich hře oběma rukama zvlášť,
- vyjmenuje základní harmonické funkce (tónová a intervalová kadence TSDT),
- doprovodí jednoduchou říkanku nebo lidovou písničku nejprve dudáckou kvintou, poté kadencí, a transponuje pomocí sluchové představivosti do jednoduchých tónin.

2. ročník

Žák předvede hru dohromady s užitím odlišného úhozu a artikulace,

- rozvine smysl pro výstavbu hudební fráze, rozlišuje těžké a lehké doby.
- předvede kvalitní pedalizaci, kterou koriguje sluchovou kontrolou,
- zahraje větší množství dětských etud,
- užívá jednoduché melodické ozdoby,
- zahraje durové stupnice od všech kláves přes jednu až dvě oktávy zvlášť, spolu s kvintakordy a jejich obraty zvlášť tenuto, staccato a rozloženě,
- vyjmenuje základní harmonické funkce, které používá při doprovodu lidových písní v durové tónině,
- předvede hru legatissimo - tzv. prstového pedálu,
- interpretuje drobné skladby různých stylových období.

3. ročník

Žák předvede základní návyky - sezení u nástroje, práce rukou,

- použije základní technické prvky - druhy úhozu, artikulace, agogiku,
- zahraje základní melodické ozdoby,
- zahraje durové stupnice v protipohybu i v rovném pohybu, akordy s obraty tenuto, rozloženě, arpeggio,
- vyjmenuje a popíše jednoduché hudební útvary,
- doprovodí a transponuje lidové písně pomocí T, S, D,
- zahraje drobné polyfonní skladby.

4. ročník

Žák zahraje složitější melodické ozdoby,

- samostatně uplatní zvukovou sebekontrolu,
- zahraje stupnice dur, moll, seznamuje se s dobovým prstokladem stupnic,
- provede základní formální analýzu hrané skladby.

5. ročník

Žák při hře uplatní své znalosti v oblasti dobově poučené interpretace skladeb (renesance, baroko, raný klasicismus),

- zahraje jednoduchá generálbasová cvičení,
- předvede jednoduchou harmonizaci písně.

6. ročník

Žák hraje stupnice dur i moll, v rovném pohybu přes dvě oktávy,

- realizuje a transponuje generálbasová cvičení (kvintakordy a sextakordy, akordy se zmenšenou kvintou),
- zharmonizuje píseň a vytvoří jednoduché variace,
- u hrané skladby provede její formální a základní harmonickou analýzu.

7. ročník

Žák samostatně nastuduje zadanou skladbu,

- plynule hraje stupnice dur, moll s příslušnými akordy,
- zahraje generálbasová cvičení (kvintakord s přidanou sextou, akordy s průtahem kvarty),
- stylově interpretuje skladby různých období.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák získá základní návyky - správné sezení u nástroje, postavení rukou,

- předvede hru s odlišnou artikulací a úhazem,
- hraje instruktivní skladby a etudy,
- pojmenuje a vysvětlí základní princip nástroje,
- zahraje durové stupnice v protipohybu i v rovném pohybu s příslušnými akordy,
- rozvine znalosti z hudební teorie (noty, pomlky, stupnice, intervaly, akordy),
- zahraje kadence (T, S, D) v tóninách do čtyř křížků a bé.

1. ročník

Žák nastuduje samostatně zadanou skladbu,

- hraje stupnice dur v rovném pohybu, zahraje kadence ve všech tóninách dur i moll,
- zahraje základní melodické ozdoby (mordent, trylek, obal).

2. - 4. ročník

Žák dokáže zhodnotit vlastní výkon,

- zahraje stupnice dur i moll v rovném pohybu i v protipohybu,
- hraje jednoduchá generálbasová cvičení,
- vypracuje základní formální a harmonickou analýzu studovaných skladeb,
- stylově interpretuje skladby různých období.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák nastuduje samostatně zadanou skladbu,

- hraje stupnice dur v rovném pohybu, zahraje kadence ve všech tóninách dur i moll,
- zahraje základní melodické ozdoby (mordent, trylek, obal).

2. - 4. ročník

Žák zhodnotí vlastní výkon,

- zahraje stupnice dur i moll v rovném pohybu i v protipohybu,
- realizuje jednoduché doprovody podle generálbasu,
- vypracuje základní formální a harmonickou analýzu studovaných skladeb,
- stylově interpretuje skladby různých období.

5.3.6 DOPLŇKOVÁ HUDEBNÍ PRAXE

Charakteristika vyučovacích předmětů

Tento nepovinný vyučovací předmět v sobě slučuje veškeré formy praktické kolektivní výuky (čtyřruční hra na klavír a varhany, komorní, souborová, orchestrální hra a zpěv, vokální a instrumentální doprovod, různé hudební skupiny apod.). Žáci se aktivně zapojují se svým nástrojem či ve zpěvu do některého ze školních kolektivních seskupení. Prostřednictvím svého studijního zaměření žák přispívá ke společnému výsledku a uvědomuje si zde svoji spoluzodpovědnost za kolektivní dílo. Předmět je určen pro aktivní žáky, kteří mají zájem studovat hru v kolektivu i nad rámec hlavní kolektivní hudební praxe.

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák využije své základní hudební dovednosti a zvládne práci v kolektivu,

- při zpěvu se doprovodí hrou na rytmičké nástroje podle sluchu, nebo zahraje ve skupině na některý klasický hudební nástroj nejjednodušším možným způsobem.

I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák porozumí hudebním pojmům, charakteristickým pro kolektivní hudební praxi (hlas, part, tempo, takt, souhra).

- orientuje se ve svém partu a interpretuje jej na úrovni příslušného ročníku individuálního studia.

3. – 4. ročník

Žák interpretuje svůj part a respektuje společné rysy nacvičované skladby (tempo, takt).

- vědomě použije dynamiku a uplatní sluchovou sebekontrolu.

5. ročník

Žák porozumí běžně používané verbální i nonverbální hudební komunikaci.

6. ročník

Žák samostatně zahraje svůj part, dokáže při hře vnímat hru spoluhráčů a hudebně na ni reagovat.

7. ročník

Žák samostatně nacvičí svůj part, bezpečně se v něm orientuje a vnímá ho jako součást kolektivní hry.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák porozumí hudebním pojmům, charakteristickým pro kolektivní hudební praxi (hlas, part, tempo, takt, souhra),

- orientuje se ve svém notovém partu a interpretuje jej na úrovni přípravného ročníku II. stupně individuálního studia.

1. ročník

Žák zahraje svůj part včetně všech dynamických a výrazových prostředků,

- zná a dodržuje zásady pro kolektivní spolupráci.

2. – 4. ročník

Žák rozpozná podíl jednotlivých nástrojů a spoluhráčů včetně sebe na společné práci,

- zhodnotí výsledek společné práce,
- koriguje a vede méně zkušené spoluhráče.

5.3.7 FAGOT

Charakteristika vyučovacího předmětu

Jeden ze skupiny dřevěných dechových nástrojů, který je podle dispozic žáka možno studovat cca od 10 let. Na fagot mohou žáci přejít například ze zobcové flétny nebo klarinetu. Fagot má své využití převážně v klasické komorní i orchestrální hudbě, ale najde bohaté uplatnění i jako nástroj sólový. Studium hry na fagot je prestižní záležitost se zaručeným využitím získaných dovedností v různých souborech a orchestrech populární a alternativní hudby.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák předvede správný postoj a držení nástroje, pojmenuje části nástroje,

- vyjmenuje základní pravidla pro údržbu a výběr strojků,
- pomocí dechových cvičení předvede správné návyky pro brániční dýchání,
- tvoří první tóny dechem, pouze na strojek s postupným připojením ostatních částí nástroje,
- hraje vydržované tóny v základním rejstříku a postupně přidává fyzickou zátěž při práci s dechem,
- vyjmenuje základní pravidla pro formování správného nátisku a intonačního cítění,
- hraje stupnice v rozsahu I oktávy a jednoduché melodie v dosaženém rozsahu.

2. ročník

Žák nasadí tón jazykem,

- uvolňuje prstovou techniku pomocí krátkých technických cvičení,
- hraje jednoduché melodie dle sluchu,
- při poslechu známých písní a snadných skladbiček rozliší sudé a liché metrum,
- hraje stupnice dur a moll a příslušné akordy.

3. ročník

Žák použije hru détaché a legato a uplatňuje výrazové prostředky,

- interpretuje skladby jiných hudebních žánrů (pop, jazz apod.),
- předvede malíkovou techniku,
- zahraje stupnice durové, mollové, chromatickou stupnici,
- zahraje z listu a z paměti.

4. ročník

Žák předvede hru vibrato, staccato, vysvětlí pojem dvojitě staccato,

- využije širší škálu dynamických prvků (p, mf, f),
- hraje jednoduché melodické ozdoby (příráz, nátryl),
- zopakuje jednoduché motivky dle sluchu.

5. ročník

Žák využije tónového rozsahu celého nástroje,

- zahraje i z houslového klíče,
- zahraje složitější melodické ozdoby (skupinka, trylek, obal),
- zahraje dvojitě staccato, dokáže transponovat jednoduché melodie,
- zahraje veškeré durové a mollové stupnice + T⁵ a D⁷ v rychlejším tempu, v rytm. obměnách a artikulacích.

6. ročník

Žák využije při hře veškeré získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu,

- samostatně použije dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v co největším rozsahu nástroje,
- předvede plynulé a jisté přechody do všech tónových poloh,
- vytvoří vlastní protihlas k melodii s jednoduchým harmonickým doprovodem,
- zahraje stupnice dur a moll + T⁵ s obraty + D⁷ s obraty,
- vysvětlí postup jednoduchých oprav nástroje.

7. ročník

Žák samostatně kontroluje tvorbu a kvalitu tónu,

- nacvičí několik skladeb různých stylů a žánrů,
- transponuje i složitější melodie,
- zahraje zmenšený septakord,
- vytvoří si a vyjmenuje vlastní hráčské vzory poslechem různých interpretů a hudebních žánrů.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

1. ročník

Žák předvede správný postoj a držení nástroje, pojmenuje části nástroje,

- vyjmenuje základní pravidla pro údržbu a výběr strojků,
- pomocí dechových cvičení předvede správné návyky pro brániční dýchání,
- vytvoří první tóny dechem pouze na strojek s postupným připojením ostatních částí nástroje,
- zahraje vydržované tóny v základním rejstříku a postupně přidává fyzickou zátěž při práci s dechem, umí popsat termín dynamika a dokáže jí i vytvořit,
- vyjmenuje základní pravidla pro formování správného nátisku a intonačního citění, uvědomuje si rozdíly v intonaci i tvorbě tónu při výměně strojku,
- zahraje stupnice v rozsahu 1 oktávy a jednoduché melodie v dosaženém rozsahu i s dynamikou.

2. ročník

Žák nasadí tón jazykem, rozliší nasazení Tá Dá Há a dokáže vyslovit Ká pro tvorbu násobného staccata,

- předvede uvolněnou prstovou techniku pomocí krátkých technických cvičení,
- zahraje jednoduché melodie dle sluchu, zopakuje jednoduchý melodickorytmický motiv
- při poslechu známých písní a snadných skladbiček rozliší sudé a liché metrum,
- zahraje stupnice dur a moll a příslušné akordy do 2#a 2b v jedné oktávě.

3. ročník

Žák použije hru détaché a legato a uplatňuje výrazové prostředky,

- interpretuje skladby jiných hudebních žánrů (pop, jazz apod.), dokáže popsat základní stavební prvky a tím i odlišnosti v základních stylech,
- předvede malíkovou techniku, rozezná situaci pro využití kombinace předních a zadních hmatů,
- zahraje stupnice durové, mollové v základním rozsahu, chromatickou stupnici a zná další druhy stupnic teoreticky,
- zahraje z listu a z paměti.

4. ročník

Žák předvede hru vibrato, staccato, vysvětlí pojem dvojitě staccato, rozdíly v nasazení dokáže nejen popsat ale i vytvořit.

- využije širší škálu dynamických prvků (p, mf, f),
- zahraje jednoduché melodické ozdoby (příráz, nátryl), rozezná rozdíl mezi použitím ozdob v různých obdobích a stylech.
- zopakuje jednoduché motivy dle sluchu, dokáže je rytmicky zapsat do not.

5. ročník

Žák využije tónového rozsahu celého nástroje, vyzná se v palcových hmatech levé ruky a umí najít alternativní

palcovou techniku pravé ruky,

- zahraje i z houslového klíče,
- zahraje složitější melodické ozdoby (skupinka, trylek, obal),
- zahraje dvojité staccato, dokáže transponovat jednoduché melodie, popíše, jakým způsobem transpozice probíhá,
- zahraje veškeré durové a mollové stupnice + T5 a D7 v tempu, v ryt. obměnách a artikulacích.

6. ročník

Žák využije při hře veškeré získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu, dokáže si rychle upravit strojek při hře, dokáže si také upravit strojek na jazýčku a rozšířit otvor strojku kvůli intonaci,

- samostatně použije dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v co největším rozsahu nástroje,
- předvede plynulé a jisté přechody do všech tónových poloh,
- vytvoří vlastní protihlas k melodii s jednoduchým harmonickým doprovodem, uvědomuje si důležitost kontinuální basové linky a s tím spojeného dýchání,
- zahraje stupnice dur a moll + T5 s obraty + D7 s obraty,
- vysvětlí postup jednoduchých oprav nástroje.

7. ročník

Žák samostatně kontroluje tvorbu a kvalitu tónu, v souboru dokáže udržet basovou linku, rozeznává samostatně sólovou a souborovou dynamiku,

- předvede skladby různých stylů a žánrů, popíše rozdíly a dokáže určit přibližné období podle poslechu,
- transponuje i složitější melodie, orientuje se v používaných klíčích,
- zahraje zmenšené septakordy, přiřadí je k molovým stupnicím, enharmonicky je přetvoří,
- vytvoří si a vyjmenuje vlastní hráčské vzory poslechem různých interpretů a hudebních žánrů.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák předvede správný postoj a držení nástroje,

- pojmenuje části nástroje,
- popíše základní pravidla pro údržbu nástroje a výběr strojků,
- předvede správné návyky pro brániční dýchání,
- použije malíkovou techniku,
- zahraje stupnice durové, mollové, chromatickou stupnici,
- zopakuje jednoduché motivy podle sluchu.

1. ročník

Žák pohotově čte noty a hraje ve violovém C klíči,

- předvede techniku hry a samostatně ji rozvíjí při nácvičce stupnic,
- vyjmenuje a popíše základní hudební formy.

2. ročník

Žák formálně rozebere zadané skladby,

- samostatně se rozhodne o volbě ozdob, rozezná stylové odlišnosti,
- převede intonační cvičení a prostředky k zlepšování intonace.

3. ročník

Žák vysvětlí, jakým způsobem se tvoří strojek a dokáže si jej upravit,

- zahraje církevní stupnice,
- zahraje z paměti, zahraje sólově i jako doprovod v basso continuo,
- ohodnotí hru svých spolužáků a poradí s odstraněním chyb.

4. ročník

Žák hraje dvojité staccato v širším rozsahu na stupnicových postupech,

- zahraje pentatonickou a celotónovou stupnici a obraty zm.⁷,
- zahraje stupnice novými způsoby (např. v terciích a dalších intervalech),
- vysvětlí stavbu doškálných septakordů,
- jednoduchým způsobem improvizuje,
- prokáže základní přehled fagotové literatury,
- rozpozná technickou obtížnost skladeb.

II. stupeň rozšířeného studia:

1. ročník

Žák pohotově čte noty a hraje ve violovém C klíči,

- zná a rozlišuje různé druhy populární hudby a samostatně reaguje na změny stylu,
- samostatně rozvíjí techniku hry při nácvičce stupnic,
- zahraje patternové cvičení po kvartovém kruhu,

- vyjmenuje a popíše základní používané hudební formy, podle poslechu dokáže přibližně určit styl či období.

2. ročník

Žák formálně rozebere zadané skladby,

- díky dosavadnímu poslechu a sluchové analýze se dokáže rozhodnout o použití hudebních ozdob,
- zahraje vibrato, tremolo, zlatnický dech,
- ovládá pomocné a trylkovací hmaty a hmaty upravující intonaci,
- zhodnotí možnost použití alternativních hmatů podle situace.
- převede intonační cvičení a prostředky k zlepšování intonace.
- paternová cvičení hraje nejen po kvartovém kruhu, ale také po celotónových stupnicích a chromatice.

3. ročník

Žák vysvětlí, jakým způsobem se tvoří strojek a dokáže si jej upravit. Při hře dokáže v rychlosti otevřít nebo zavřít strojek v drátu a vyhodnotí potřebu výměny esa 1 nebo 2,

- zahraje církevní stupnice v největším dosaženém rozsahu, a to jak paralelně, tak od určeného tónu,
- předvede základy hry násobného staccata a použije ho při cvičení stupnic,
- zahraje z paměti, zahraje sólově i jako doprovod v basso continuo,
- ohodnotí hru svých spolužáků a poradí s odstraněním chyb,
- vytvoří si přehled o stěžejních skladbách fagotové literatury.

4. ročník

Žák hraje dvojitě staccato v širším rozsahu na stupnicových postupech,

- zahraje pentatonickou a celotónovou stupnici a obraty zm. septakordu,
- aktivně vyhledává příležitosti k vlastnímu uplatnění, sólovému, souborovému i orchestrálnímu,
- orientuje se ve všech běžných stupnicích a akordech, základech funkční harmonie, popíše základy tvorby číslovaného basu,
- jednoduchým způsobem improvizuje, rozeznává druhy improvizace klasické a populární,
- rozpozná technickou obtížnost skladeb a dokáže posoudit čas na přípravu pro bezchybné provedení,
- dokáže svoje dosažené vědomosti předat mladšímu studentovi a vědomě ho vést v začátcích.

5.3.8 FLÉTNA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Flétna je nástroj se širokým uplatněním v hudbě sólové, komorní, souborové a orchestrální. Je vhodná k interpretaci hudby různých žánrů, např. vážné, populární, jazzové, lidové atd. S využitím zahnuté hlavičky flétny lze výuku zahájit již v přípravném studiu, obvyklý je často také přechod ke hře na flétnu cca v 10 letech po absolvování několika let hry na jiný nástroj (většinou zobcová flétna).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák předvede správné držení celého nástroje, správnou polohu rukou a prstů,

- předvede správný nádech a délku výdechu, jeho intenzitu a plynulost,
- pojmenuje jednotlivé části nástroje, vyjmenuje zásady údržby a ošetřování nástroje.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák vyjmenuje zásady údržby a ošetřování nástroje, sestavení nástroje, funkci mechaniky,

- pojmenuje jednotlivé části nástroje,
- předvede správný nádech a délku výdechu, jeho intenzitu a plynulost,
- předvede základní návyky pro: správný postoj, nasazení a tvoření tónu, jeho ukončení, ze začátku na hlavičce flétny, postupně na celý nástroj,
- objasní funkci rtů (nátisku) a jazyka, předvede správný postoj a držení celého nástroje, správnou polohu rukou a prstů,
- dbá na kvalitu tónu,
- rozliší legato a non-legato,
- zahraje vybrané lidové písně.

2. ročník

Žák rozlišuje základní dynamiku, snaží se doladit tóny k podkladu,

- správně frázuje, kontroluje dech (nádech a plynulý výdech),
- rozliší legato, non-legato a staccato,
- dbá na vyrovnávání poloh, rozšiřuje tónový rozsah do třetí oktávy,
- zahraje stupnice dur do 3 křížků a bé přes jednu oktávu,

- rozliší základní hudební názvosloví.

3. ročník

Žák předvede širší dynamiku (p-mf-f), agogické prvky, dbá na intonační čistotu a rytmickou preciznost,

- seznamuje se technikou tvoření vibrata, hraje nejjednodušší melodické ozdoby,
- zahraje dur a moll stupnice do 3 křížků a bé, T5 a jeho malý a velký rozklad přes 2 oktávy,
- dle sluchu zopakuje krátký úryvek jednoduché melodie,
- rozlišuje frázování v sudém a lichém metru.

4. ročník

Žák předvede plynulé vyrovnávání poloh, bezpečně nasazuje a ukončuje tón,

- ovládá kvalitu tónu, učí se zakomponovat vibrato do interpretace, hraje melodické ozdoby,
- ovládá crescendo a decrescendo,
- zahraje stupnice dur, moll (aiolská) do 3 křížků a bé, T5, D7, malý a velký rozklad akordů přes 2 oktávy,
- předvede plný a čistý flétnový tón, rozlišuje dynamické odstíny,
- dokáže zahrát z listu, učí se hře z paměti.

5. ročník

Žák pracuje s nátiskem, rozliší výraz a stylovost hraných skladeb různých hudebních období,

- rozlišuje různé artikulace, učí se hrát techniku dvojitého staccata,
- dbá na intonační čistotu a ekonomiku dechu,
- zahraje stupnice dur, moll (aiolská) do 4 křížků a bé, dur sekvence v legatu i non-legatu, T5, D7, malý a velký rozklad akordů přes 2 oktávy,
- zahraje z listu i z paměti kratší melodický úsek,
- dokáže nacvičit technicky náročnější pasáže samostatně.

6. ročník

Žák zahraje vydržované tóny v probraném rozsahu nástroje,

- využije při hře veškeré získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu,
- samostatně využije dynamiku, tempové rozlišení, frázování, v co největším rozsahu nástroje,
- zrychluje a odlehčuje jednoduché i dvojitě staccato spolu s prstovou technikou,
- zahraje stupnice dur, moll (harmonická, melodická) do 4 křížků a bé, jejich sekvence v různých artikulacích, T5, D7, malý a velký rozklad akordů přes 2 oktávy,
- předvede běžně používané melodické ozdoby,
- rozliší základy klasického a jazzového frázování,
- pohotově zahraje z listu.

7. ročník

Žák samostatně pracuje na zvyšování úrovně prstové techniky,

- zahraje dvojitě staccato a je seznámen s technikou trojitě staccata,
- zahraje stupnice dur, moll v celém rozsahu, jejich sekvence v různých artikulacích, T5, D7, zm.7, malý a velký rozklad akordů přes 2 oktávy
- samostatně studuje sólové skladby i své party do komorní hry,
- rozezná poslechem skladby různých stylů a žánrů.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák vyjmenuje zásady údržby a ošetřování nástroje, sestavení nástroje, funkci mechaniky,

- pojmenuje jednotlivé části nástroje,
- předvede správný nádech a délku výdechu, jeho intenzitu a plynulost,
- předvede základní návyky pro: správný postoj, nasazení a tvoření tónu, jeho ukončení, ze začátku na hlavici flétny, postupně na celý nástroj, dbá na funkci jazyka a s tím spojenou artikulaci,
- předvede správný postoj a držení celého nástroje, správnou polohu rukou a prstů, dbá na kvalitu tónu,
- rozliší legato a non-legato,
- přednese vybrané lidové písně z paměti,
- zahraje stupnici C dur a D dur v rozsahu 2 oktáv včetně tónického kvintakordu.

2. ročník

Žák rozlišuje základní dynamiku, doladuje tóny ke klavíru či 2. flétně, seznamuje se také s problematikou ladění v různé dynamice

- správně frázuje, kontroluje dech (nádech a plynulý výdech),
- rozliší legato, non-legato a staccato,
- dbá na vyrovnávání poloh, rozšiřuje tónový rozsah do třetí oktávy,
- zahraje stupnice dur do 3 křížků a bé přes jednu oktávu včetně akordů a jejich rozkladů v legatu,
- rozliší základní hudební názvosloví,

- zahraje jednodušší skladby různých stylových období, vybrané zvládne z paměti.

3. ročník

Žák předvede širší dynamiku (p-mp-mf-f), agogické prvky, dbá na intonační čistotu a rytmickou preciznost,

- seznamuje se technikou tvoření vibrata, hraje jednodušší melodické ozdoby,
- zahraje dur stupnice do 3 křížků a bé, T5 a jeho malý a velký rozklad přes 2 oktávy v legatu,
- dle sluchu zopakuje krátký úryvek jednoduché melodie, učí se hře z paměti,
- rozlišuje frázování v sudém a lichém metru.

4. ročník

Žák předvede plynulé vyrovnávání poloh, bezpečně nasazuje a ukončuje tón s akcentem na intonaci, vnímá intonaci mezi jednotlivými intervaly,

- ovládá vibrato i non vibrato, jednoduché i dvojité staccato ve srovnatelném tempu,
- hraje melodické ozdoby,
- ovládá crescendo a decrescendo se správnou intonací,
- zahraje dur a moll (aiolská) stupnice do 3 křížků a bé, jejich sekvence v legatu a non-legatu, T5, D7, malý a velký rozklad akordů přes 2 oktávy,
- učí se dvojité staccato,
- předvede plný a čistý flétnový tón, rozlišuje dynamické odstíny,
- zahraje z listu, a krátké etudy z paměti.

5. ročník

Žák pracuje flexibilně s nátiskem, rozliší výraz a stylovost hraných skladeb různých hudebních období,

- rozliší různé artikulace, nasazení ve forte a pianu, samostatně dbá na intonaci mezi intervaly a v dynamice,
- rozliší nejen dynamické ale i ténbrové odstíny,
- zahraje stupnice dur, moll (harmonická, melodická) do 4 křížků a bé, jejich sekvence v různých artikulacích, T5, D7, zm.7, malý a velký rozklad akordů přes 2 oktávy,
- zahraje z listu, nacvičí krátkou etudu z paměti,
- odliší klasické a jazzové frázování,
- samostatně se věnuje cvičením na rozvoj prstové techniky a vibrata.

6. ročník

Žák zahraje udržované tóny do c4,

- využije při hře veškeré získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu,
- samostatně využije dynamiku, tempové rozlišení, frázování, v co největším rozsahu nástroje,
- zrychluje a odlehčuje jednoduché i dvojité staccato spolu s prstovou technikou, učí se trojitě staccato,
- zahraje stupnice dur, moll do 5 křížků a bé, jejich sekvence v různých artikulacích, T5, D7, zm.7, malý a velký rozklad akordů přes 2 oktávy v legatu,
- stylově interpretuje skladby různých slohových období,
- ovládá jazzové a swingové čtení a interpretaci not,
- předvede melodické ozdoby, rozlišuje jejich interpretaci v závislosti na slohovém období,
- pohotově zahraje z listu, z paměti zahraje i rozsáhlejší skladby.

7. ročník

Žák samostatně kontroluje intonační čistotu hry, stylový výraz a frázování,

- zahraje dvojité i trojitě staccato,
- zahraje všechny dur a moll stupnice, jejich sekvence v různých artikulacích, T5, D7, zm.7, malý a velký rozklad akordů v celém rozsahu nástroje,
- samostatně studuje sólové skladby i své party do komorní hry,
- rozezná poslechem skladby různých stylů a žánrů,
- předvede správnou interpretaci a frázování klasické i jazzové hudby.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák vyjmenuje zásady údržby a ošetřování nástroje, sestavení nástroje, funkci mechaniky, pojmenuje jednotlivé části nástroje, ovládá nádech a délku výdechu, jeho intenzitu a plynulost,

- předvede základní návyky: správný postoj, nasazení a tvoření tónu, jeho ukončení,
- vysvětlí funkci rtů (nátisku) a jazyka,
- předvede držení nástroje, správnou polohu rukou a prstů, hraje tenuto, později legato a staccato,
- rozliší základní hudební názvosloví, rozlišení dynamiky,
- čte noty, pomlky, rozlišuje druhy taktů, orientuje se v notovém zápisu,
- zahraje jednoduchou melodii nebo krátkou skladbu z listu.

1. ročník

Žák samostatně kontroluje intonační čistotu hry, stylový výraz a frázování,

- zahraje udržované tóny v celém rozsahu nástroje,

- ovládá dvojité i trojité staccato, zvyšuje jeho rychlost a využívá jej v technice,
- při hře uplatní sebekontrolu a vlastní hodnocení interpretace,
- předvede správné nasazení tónu,
- předvede správnou interpretaci a frázování klasické i jazzové hudby.

2. – 4. ročník

Žák předvede vyrovnaný zvuk v celém rozsahu nástroje, ovládá jazykovou a prstovou techniku,

- zná moderní techniky ve hře na flétnu a snaží se je využít v interpretaci moderní hudby,
- samostatně studuje sólovou, komorní a orchestrální literaturu,
- orientuje se ve skladbách různých stylů a žánrů a snaží se je poučeně interpretovat,
- respektuje tempová označení a hudební fráze.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák předvede vyrovnaný zvuk v celém rozsahu nástroje, ovládá jazykovou a prstovou techniku,

- ovládá dvojité i trojité staccato a dbá na čistotu artikulace,
- při hře uplatní sebekontrolu a vlastní hodnocení interpretace,
- předvede správné nasazení a ukončení tónu v různé dynamice s akcentem na intonaci,
- seznámí se s moderními technikami ve hře na flétnu.

2. – 4. ročník

Žák předvede vyrovnaný zvuk v celém rozsahu nástroje, ovládá jazykovou a prstovou techniku,

- samostatně studuje sólovou, komorní a orchestrální literaturu,
- dokáže respektovat tempová označení a hudební fráze,
- ovládá moderní techniky při hře na nástroj a umí je použít v moderní hudbě,
- použije techniku a hmaty pro tóny čtvrté oktávy,
- seznámí se čtením grafickým a proporčních partitur v moderní hudbě,
- orientuje se ve skladbách různých stylů a žánrů a umí stylově vyhodnotit jejich interpretaci.
-

5.3.9 HOBOJ

Charakteristika vyučovacého předmětu

Patří do skupiny dřevěných dechových nástrojů. Uplatnění nachází v hudbě sólové i souborové. Je standardní a neodmyslitelnou součástí klasických komorních a symfonických orchestrů. Za dobrého hobojistu jsou vděční i v dechových orchestrech. Studium na hoboji je prestižní a nemasovou záležitostí. Dle vyspělosti žáka začíná výuka obvykle v 10 letech, ale je možné začít i v pozdějším věku. Jako přípravný nástroj je doporučena zobcová flétna, klavír, atd. Pro výuku jsou třeba, kromě hudebního nadání a přiměřené tělesné vyspělosti, i zdravé dýchací orgány (hrou se posilují), způsobilé rty a zuby.

Vzdělávací obsah vyučovacého předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák pojmenuje jednotlivé díly nástroje a nástroj samostatně složí, rozloží a popíše základní údržbu,

- osvojí si pomocí dechových cvičení správné návyky pro brániční dýchání (nádech, zadržení dechu, zapojení břišních svalů, vytvoření potřebného napětí, atd.),
- předvede hru na strojek, zacházení s ním, jeho zvlhčování, údržbu, ukládání,
- předvede při hře správný postoj, držení nástroje, základní hmaty,
- předvede správné uspořádání rtů při tvorbě nátisku, nasazení jazykem a vytvoření dechové opory
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči v rozsahu, který používá při hře,
- zahraje zvukově i intonačně vyrovnané tóny v rozsahu cca jedné oktávy.

2. ročník

Žák dokáže hrou vydržovaných tónů postupně přidávat fyzickou zátěž,

- předvede správné používání jazyka (nasazované a vázané dlouhé tóny),
- v krátkých cvičeních předvede dýchání během hry, dechově propojí krátké hudební fráze,
- zahraje 3 stupnice v rozsahu jedné oktávy (C, G, F),
- zahraje z listu snadná jednořádková melodická cvičení a lidové písně.

3. ročník

Žák pozná dostatečné rozvlhčení strojku a ví, co to je se rozehrát,

- zahraje ve druhé oktávě, používá půldírku, první oktávovou klapku, druhý a třetí hmat tónu fl,
- hraje krátké skladby plynulým dechem (nádechy neruší vyznění hrané skladby),
- uvolňuje si prstovou techniku pomocí krátkých technických cvičení,

- zahraje stupnice dur do 2# a 2b a příslušné kvintakordy ve velkém rozkladu,
- uplatní jednoduché výrazové prostředky (staccato, legato),
- používá legato, non legato, staccato i další jednoduché rytmy,
- udrží svoji melodickou linku při hře s dalším nástrojem.

4. ročník

Žák se dokáže správně rozehrát a zná základy uvolnění se při hře,

- popíše techniku žebně-bráničního až zádového dýchání,
- kontroluje čistou hru vydržovaných tónů v obou oktávách, zná a umí používat ladičku,
- zahraje stupnice moll do 2# a 2b harmonickou i melodickou řadu a příslušné akordy z not,
- zahraje víceřádkové etudy a technická cvičení v celku se správným rytmem a dechovou oporou,
- zahraje jednoduché kratší skladby s využitím základních dynamických odstínů (f, p),
- koriguje svou intonaci při hře v jednoduchých dvouhlasech či vícehlasech.

5. ročník

Žák samostatně předvede správné návyky při hře na hoboj (uvolňování nátisku, dechová opora,...),

- popíše postup práce pro znělé a intonačně vyrovnané tóny ve druhé oktávě,
- zahraje stupnice dur do 3# a 3b a příslušné akordy ve velkém i malém rozkladu,
- zahraje jednoduché melodické ozdoby (přiraz, nátryl, mordent...),
- zahraje víceřádkové etudy a technická cvičení v celku se správným rytmem a základní dynamikou,
- dokáže se sám naladit s klavírem nebo přizpůsobit dalším nástrojům při skupinové hře,
- zahraje z not přednesovou skladbu s klavírem či jiným doprovodem.

6. ročník

Žák při hře používá celý rozsah nástroje, u některých tónů i druhé hmaty,

- zahraje stupnice moll do 3# a 3b harmonickou i melodickou řadu a příslušné akordy,
- orientuje se ve čtení různých – i složitějších rytmických útvarů,
- zahraje melodickou ozdobu obal, umí používat pomocné trylkové klapičky,
- prokáže znalost základního italského názvosloví, tempových a dynamických označení.

7. ročník

Žák uplatňuje při hře znalost frázování, dechovou oporu, intonační vyrovnanost,

- používá výrazové prostředky - staccato, akcentaci, dynamiku, agogiku,
- rozpozná kvality strojků a vybere pro sebe ten nejvhodnější,
- samostatně rozvrhne nádechy v přednesových skladbách,
- odliší základní stylová období,
- podílí se na výběru skladeb a další přípravě programu jak sólového tak komorního typu na svém absolventském koncertě.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák si osvojí a předvede základní údržbu o nástroj, základní péči o strojky,

- uplatní správné návyky pro brániční dýchání (nádech, zadržení dechu, zapojení břišních svalů, vytvoření potřebného tlaku potřebný k jistému ozevu, atd.),
- předvede při hře správný postoj, držení nástroje, základní hmaty,
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči v rozsahu, který používá při hře,
- zahraje stupnici C dur a akord ve velkém i malém rozkladu,
- zahraje jednoduché melodie a písně z not nebo z paměti, v daném rozsahu, používá détaché i legato.

2. ročník

Žák zvládne postupně přidávanou fyzickou zátěž,

- předvede správné používání jazyka (nasazované a vázané dlouhé tóny),
- v krátkých cvičeních předvede dýchání během hry, dechově propojí krátké hudební fráze,
- zahraje 3 stupnice v rozsahu jedné oktávy (C, G, F),
- zahraje z listu snadná jednořádková melodická cvičení a lidové písně,
- sólově vystoupí na veřejnosti.

3. ročník

Žák pozná dostatečné rozvlhčení strojku a ví, co to je se rozehrát,

- zahraje ve druhé oktávě, používá půldirku, první oktávovou klapku, druhý a třetí hmat tónu fl,
- hraje krátké skladby plynulým dechem (nádechy neruší vyznění hrané skladby),
- uvolňuje si prstovou techniku pomocí krátkých technických cvičení,
- zahraje stupnice durové do 2# a 2b a T5 z paměti a seznámí se s dominantními akordy,
- uplatní jednoduché výrazové prostředky (staccato, legato),
- používá legato, non legato, staccato i další jednoduché rytmy,
- udrží svoji melodickou linku při hře s dalším nástrojem,

- zahraje víceřádkové etudy, technická cvičení či krátké studie bez zastavení,
- hraje z paměti lidové písně samostatně i s doprovodem,
- zahraje víceřádkovou přednesovou skladbu s klavírem.

4. ročník

Žák se správně rozehraje a zná základy uvolnění se při hře,

- popíše techniku žeberně-bráničního až zádového dýchání,
- kontroluje čistou hru vydržovaných tónů v obou oktávách, zná a umí používat ladičku,
- zahraje stupnice durové i mollové do 2# a 2b a T5 z paměti, dominantní akordy a zmenšené akordy k nim z not,
- zahraje 2 a více kratších etud či technických cvičení s dobrou fyzickou kondicí, základní dynamikou, správným rytmem a dechovou oporou,
- zahraje jednoduché kratší skladby s využitím základních dynamických odstínů (f, p),
- koriguje intonaci při hře v jednoduchých dvouhlasech či vícehlasech,
- zahraje z not i z paměti krátkou přednesovou skladbu s doprovodem.

5. ročník

Žák samostatně předvede správné návyky při hře na hoboj (uvolňování nátisku, dechová opora,...),

- popíše postup práce pro znělé a intonačně vyrovnané tóny ve druhé oktávě,
- hraje stupnice durové i mollové do 2# a 2b, T5, dominantní akordy i zmenšené akordy v celém rozsahu nástroje z paměti,
- zahraje jednoduché melodické ozdoby (přiraz, nátryl, mordent...),
- zahraje i delší etudy či technická cvičení vcelku bez chyb a s dobrou fyzickou kondicí,
- dokáže se sám naladit s klavírem nebo přizpůsobit dalším nástrojům při skupinové hře,
- zahraje kromě z not i z paměti přednesovou skladbu s klavírem či jiným doprovodem.

6. ročník

Žák při hře používá celý rozsah nástroje, u některých tónů i druhé hmaty,

- hraje stupnice durové i mollové do 3# a 3b a příslušné akordy z paměti,
- prokáže znalost dominantních a zmenšených akordů u hraných stupnic,
- zahraje dvě etudy za sebou odlišného vyznění se správným výrazem,
- orientuje se ve čtení různých – i složitějších rytmických útvarů,
- zahraje melodickou ozdobu obal, umí používat pomocné trylkové klapičky,
- prokáže znalost základního italského názvosloví, tempových a dynamických označení,
- zahraje z paměti i rychlou větu přednesu.

7. ročník

Žák uplatňuje při hře znalost frázování, dechovou oporu, intonační vyrovnanost,

- hraje stupnice durové i mollové do 4# a 4b a T5, dominantní akordy a zmenšené akordy z paměti,
- k těmto akordům hraje také z paměti legato obraty po čtyřech tónech,
- zahraje 3 etudy za sebou s dostatečnou technickou i výrazovou vyspělostí,
- rozpozná kvality strojků a vybere pro sebe ten nejvhodnější,
- samostatně rozvrhne nádechy v technických cvičeních i přednesových skladbách,
- odliší základní stylová období,
- podílí se na výběru skladeb a další přípravě programu jak sólového tak komorního typu na svém absolventském koncertě,
- zahraje pomalou a rychlou větu hobojevského koncertu nebo sonáty z paměti.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák prokáže základní vědomosti o hoboji, jeho stavbě, rozsahu, údržbě,

- popíše kontrolované dýchání do bránice (nádech, zadržení, pomalé výdechy, zapojení břišních svalů, vytvoření potřebného napětí, atd.),
- předvede správný postoj, držení nástroje, hmaty, správné uspořádání rtů při tvorbě nátisku,
- předvede hru na strojek, zacházení s ním, jeho zvlhčování, údržbu a ukládání,
- předvede správné používání jazyka (nasazované a vázané dlouhé tóny) - rozsah nejméně jedné oktávy,
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči v rozsahu, který používá při hře,

1. ročník

Žák používá správné nádechy i výdechy během hry, hraje vyrovnaně zvukově i intonačně v celém rozsahu,

- předvede na rychlejších skladbách výdrž, nátiskovou pružnost, jazykovou i prstovou techniku,
- zahraje vyrovnaně jak v pomalejších pasážích, tak v rychlejším tempu, v legatu, non legatu i ve staccatu,
- provede s učitelem drobné úpravy strojku.

2. ročník

Žák zahraje z not stupnice durové i mollové do 5# a 5b legato i staccato, velké a malé rozklady akordů,

- zahraje chromatickou stupnici,

- předvede plynulé přechody mezi jednotlivými tóny, všechny hmaty na hoboj v hraném rozsahu b - es3,
- zahraje další melodické ozdoby (trylek, obal, skupinka atd.).

3. ročník

Žák předvede kontrolované vibrato a posoudí kvalitu tónu v celém hraném rozsahu,

- uplatňuje při hře dynamiku, agogiku, frázování, melodické ozdoby,
- předvede kultivovanou hru, přesný rytmus, artikulační a stylovou interpretaci,
- zahraje z listu (lepší představa o budoucí studované skladbě),
- prokáže přehled o hobojovém repertoáru i o úloze hoboje v orchestru.

4. ročník

Žák uplatňuje při hře všechny naučené a zautomatizované dovednosti,

- prokáže samostatnost v řešení nástrojové problematiky (technika, péče o nástroj, výběr strojků atd.),
- popíše interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tuto znalost uplatňuje v praxi,
- podílí se na výběru hraných skladeb,
- nachází si ukázky hraných skladeb od renomovaných interpretů,
- nastuduje s velkou měrou samostatnosti absolventský program.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák používá správné nádechy i výdechy během hry, hraje vyrovnaně zvukově i intonačně v celém rozsahu,

- předvede na delších skladbách výdrž, nátiskovou pružnost, jazykovou i prstovou techniku,
- zahraje vyrovnaně i ve složitějších technických pasážích jak v legatu, non legatu i ve staccatu,
- provede s učitelem drobné úpravy strojku,
- zahraje barokní sonátu.

2. ročník

Žák se sám pomocí dlouhých tónů a stupnic rozehrává a rozvíjí zautomatizované dovednosti,

- hraje stupnice durové i mollové minimálně do 5# a 5b, T5, dominantní akordy a zmenšené akordy,
- zahraje chromatickou stupnici,
- předvede plynulé přechody mezi jednotlivými tóny a všechny hmaty na hoboj v hraném rozsahu b - e3 (f3),
- zahraje další melodické ozdoby (trylek, obal, skupinka atd.), zná pomocné trylkové klapky,
- použije samostatně výrazové prostředky - staccato, akcentaci, dynamiku, agogiku,
- zahraje přednesové skladby s doprovodem i pro hoboj sólo.

3. ročník

Žák předvede kontrolované vibrato a posoudí kvalitu tónu v celém hraném rozsahu,

- uplatní při hře samostatně dynamiku, agogiku, frázování, melodické ozdoby, atd.,
- zahraje z listu (lepší představa o budoucí studované skladbě),
- prokáže přehled o hobojovém repertoáru i o úloze hoboje v orchestru,
- zná problematiku výroby hobojových strojků, samostatně upraví strojek ke své potřebě.

4. ročník

Žák uplatní všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu hudebního studia,

- prokáže samostatnost v řešení nástrojové problematiky (technika, péče o nástroj, výběr a úprava strojků atd.),
- orientuje se v notovém zápise, samostatně řeší nástrojovou techniku (různé hmaty, intonaci, atd.),
- popíše interpretaci skladeb různých stylových období a žánrů a tuto znalost uplatňuje v praxi,
- profiluje se podle svých zájmů a preferencí, podílí se na výběru přednesových skladeb,
- nachází si ukázky různých - nejenom hraných skladeb od renomovaných interpretů a vnímá rozdíly,
- nastuduje s velkou měrou samostatnosti absolventský program.

5.3.10 HOUSLE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka hry na housle může být zahájena u dětí již pětiletých, u mimořádně nadaných dětí výjimečně i dříve. Housle jsou velmi vhodným nástrojem k vytváření intonačních návyků (rozlišení tzv. čistého nebo falešného znění tónů), což je v oblasti hudebního umění jeden z nejdůležitějších základních pojmů. Housle mohou být přípravným nástrojem pro studium na jiné (především smyčcové) hudební nástroje.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák předvede základní držení nástroje a smyčce,

- reprodukuje různé rytmické útvary dle sluchu,
- zabrnká (zahraje smyčcem) jednoduché rytmy na prázdných strunách,

- popíše používané části houslí a smyčce – hmatník, struny, špička, žabka,
- předvede uchopení smyčce s houslemi pod bradou,
- jednoduché písně zahraje smyčcem na jedné struně, písně zahraje durovým nebo mollovým prstokladem.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák popíše části houslí a smyčce, ve spolupráci s rodiči si vytvoří návyk pravidelného cvičení,

- předvede uvolněný postoj, držení houslí a smyčce (ve spolupráci s učitelem zvolí vhodnou podušku),
- použije prstoklad dur nebo moll při stálé kontrole pohybu lokte a linie zápěstí,
- zahraje pizzicato, postupně arco, zpočátku z paměti, postupně z not,
- zahraje stupnice G, D, A v rozsahu jedné oktávy,
- předvede základní pohyby paže při vedení smyčce ve všech částech smyčce,
- zahraje detaché a legato.

2. ročník

Žák předvede správné držení houslí a smyčce, disponuje hmatovou a intonační jistotou v prstokladu dur a moll a jejich kombinacích,

- zahraje z listu a z paměti jednoduché písně a skladbičky,
- předvede smyky legato přes dvě struny,
- dokáže hrát detaché různými částmi smyčce, dbá na pružný dopad prstů,
- zahraje stupnice podle probíraných prstokladů v rozsahu jedné a dvou oktáv.

3. ročník

Žák zahraje plynule smyčcem, hraje dalšími prstoklady zvýšené a snížené tóny,

- zahraje durové stupnice podle probíraných prstokladů přes 2 oktávy a rozložené akordy k probíraným stupnicím,
- zahraje přes struny uvolněným zápěstím pravé ruky,
- plynule vede smyčec a dbá na uvolněné pohyby pravé paže s důrazem na základní dynamické rozlišení hry forte, piano, crescendo a decrescendo,
- používá různé druhy smyků a jejich varianty předvede v různých částech smyčce,
- kontroluje intonační přesnost své hry.

4. ročník

Žák použije při hře vibrato, hraje ve 3. poloze a používá výměn 1. - 3. poloha,

- zahraje stupnice dur i moll ve dvou oktávách s přechodem do třetí polohy a akordy ke stupnicím,
- předvede plynulé smyky a jejich kombinace s využitím dynamiky,
- využije všechny prstoklady v první poloze a jejich vzájemné spojování.

5. ročník

Žák dokáže hrát ve 3. a 5. poloze s důrazem na sluchovou sebekontrolu intonační i tónovou,

- zahraje stupnice a rozložené akordy dur i moll přes dvě oktávy s výměnou do třetí polohy,
- zahraje jednoduché dvojhmaty a akordy,
- použije smyky détaché, legato, martelé, staccato a jejich kombinace, spiccato,
- použije vibrato a smyčcem vytvoří kvalitní tón.

6. ročník

Žák předvede intonační a hmatovou jistotu v polohách,

- zahraje détaché a legato přes struny v rychlejším tempu, kombinuje smyky,
- zahraje stupnice a akordy přes tři oktávy od G struny v chromatickém postupu,
- použije polohy 1., 2., 3., 5. a jejich výměny.

7. ročník

Žák použije smyky: krátké, dlouhé, skákavé, předvede hru v 1. – 5. poloze a jejich výměny,

- zahraje stupnice a akordy dur a moll přes tři oktávy,
- použije vibrato a další výrazové prostředky (zpomalení, zrychlení apod.).

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák popíše části houslí a smyčce, ve spolupráci s rodiči si vytvoří návyk pravidelného cvičení,

- předvede uvolněný postoj, držení houslí a smyčce (ve spolupráci s učitelem zvolí vhodnou podušku),
- použije prstoklad dur a moll prstoklad při stálé kontrole pohybu lokte a linie zápěstí,
- zahraje pizzicato, postupně arco z not i z paměti,
- zahraje stupnice G, D, A a rozložené akordy v rozsahu jedné oktávy,
- zahraje stupnici G dur a rozložené akordy přes 2 oktávy,
- předvede základní pohyby paže při vedení smyčce ve všech částech smyčce,
- zahraje detaché a legato.

2. ročník

Žák předvede správné držení houslí a smyčce,

- disponuje hmatovou a intonační jistotou v prstokladu dur, moll, se zvýšeným 3. prstem a jejich kombinacích,
- zahraje z listu a z paměti jednoduché písně a skladbičky,
- předvede smyky legato přes dvě struny,
- zahraje detaché různými částmi smyčce, dbá na pružný dopad prstů,
- zahraje stupnice a rozložené akordy podle probraných prstokladů v rozsahu dvou oktáv,
- zahraje jednoduché etudy s využitím všech probraných prstokladů,
- zahraje jednoduché skladby v rozsahu 1 – 2 stránek z paměti.

3. ročník

Žák dokáže použít při hře vibráto, hraje ve třetí poloze a s výměnou 1. - 3. polohy,

- zahraje durové stupnice a akordy přes dvě oktávy s přechodem do třetí polohy,
- zahraje dur i moll stupnice přes 2 oktávy a akordy v 1. poloze,
- dbá na kvalitu tónu a celkovou uvolněnost,
- využívá vzájemné kombinace smyků (detaché, legato, staccato),
- zahraje přes struny uvolněným zápěstím pravé ruky,
- plynule vede smyčec a dbá na uvolněné pohyby pravé paže s důrazem na základní dynamické rozlišení hry forte, piano, crescendo a decrescendo,
- kontroluje intonační přesnost své hry,
- využije všechny prstoklady v první poloze a jejich vzájemné spojování.

4. ročník

Žák používá při hře vibrato, dokáže hrát v 1. - 3. poloze s důrazem na sluchovou sebekontrolu intonační i tónovou,

- zahraje stupnice dur i moll ve dvou oktávách + rozložené akordy s přechodem do třetí polohy,
- využije všechny prstoklady v první poloze a jejich vzájemné spojování,
- hraje etudy s výměnou z 1. - 3. polohy se zařazením flažoletů ve 3. poloze,
- používá dlouhá legáta - 4, 6, 8 vázaně,
- předvede plynulé smyky a jejich kombinace s využitím dynamiky.

5. ročník

Žák hraje ve 3. a 5. poloze s důrazem na sluchovou sebekontrolu intonační i tónovou,

- zahraje stupnice a rozložené akordy dur i moll přes tři oktávy se zaměřením na intonaci a zvukovou kvalitu v pomalých tempech - půlových notách, popř. legáto - 2 vázat,
- zahraje jednoduché dvojhmaty a akordy,
- využívá dosud probrané polohy a jejich plynulé výměny,
- použije smyky détaché, legato, martelé, staccato a jejich kombinace, spiccato,
- hraje a poznává skladby různých stylových období a žánrů,
- používá při hře širšího spektra barevného a dynamického odstínění kvalitního tónu.

6. ročník

Žák zahraje stupnice a sestavu rozložených akordů (včetně dominantního septakordu) přes 3 oktávy v pomalejších tempech,

- seznámí se s dvojhmatovými stupnicemi (oktávy, sexty) přes 1 nebo 2 oktávy,
- zdokonaluje hru v rychlejších tempech, náročnějších rytmích a smykových kombinacích,
- využívá probrané polohy, nacvičuje další vyšší polohy i jejich výměny,
- dbá na tónovou, intonační i rytmickou sebekontrolu.

7. ročník

Žák propojuje zkušenosti získané v předchozích letech studia a používá je v praxi v individuální i skupinové interpretaci,

- zahraje stupnice a akordy dur a moll přes tři oktávy,
- používá plynulé výměny do vyšších poloh, zvládá základní dvojhmaty,
- využívá při hře všechny možnosti barevného a dynamického odstínění kvalitního tónu,
- zvládá hru přiměřeně obtížných skladeb z listu,
- hraje dvojhmatové stupnice přes 1 - 2 oktávy v pomalých tempech,
- uplatní sebereflexi pro svůj další umělecký růst.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák předvede základní držení nástroje a smyčce, popíše všechny části houslí a smyčce,

- ovládá základní držení smyčce a umí použít jeho části,
- jednoduché písně zahraje smyčcem na jedné nebo více strunách,
- použije durový a mollový prstoklad,
- orientuje se v notové osnově, čte noty a pojmenuje struny na houslích.

1. ročník

Žák volným pohybem levé ruky po celém hmatníku předvede výměny poloh 1. - 7.,

- využije všechny nastudované smyky a jejich kombinace,
- použije dvojhmaty - tercie, sexty, oktávy a melodické ozdoby,
- kontroluje při interpretaci samostatně intonaci.

2. ročník

Žák použije samostatně vytvořené prstoklady a smyky,

- zahraje stupnice přes tři oktávy v různých rytmických a smykových variacích,
- zahraje jednoduché flažolety,
- předvede rychlou hru v rozložených akordech.

3. ročník

Žák zahraje ve všech dostupných polohách stupnice i akordy ve všech smykových variantách,

- předvede arpeggiový smyk v triolách i kvartolách,
- zahraje ve dvojhmatech,
- zahraje pizzicato levou rukou v jednoduchých variantách.

4. ročník

Žák samostatně nastuduje skladby rozdílných období,

- dokáže stylově odlišit interpretaci různých slohových období,
- použije samostatně cíleně agogiku jako výrazový prostředek při interpretaci hudby,
- aplikuje samostatně dynamiku dle zápisu.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák zahraje stupnice dur, moll a celou sestavu akordů včetně zm.7 a D7 přes 3 oktávy,

- zahraje dvojhmatové durové stupnice (tercie, sexty, oktávy) přes 2 oktávy v pomalém tempu,
- využívá při hře flažolety, trylky, přírazy a jiné melodické ozdoby,
- hraje různé smyky a jejich kombinace,
- umí využít agogiku a dynamiku,
- dokáže samostatně nastudovat jednoduchou skladbu.

2. ročník

Žák použije samostatně vytvořené prstoklady a smyky,

- zahraje stupnice přes tři oktávy v různých rytmických a smykových variacích,
- zahraje jednoduché flažolety přirozené i umělé,
- předvede rychlou hru v rozložených akordech, všestranně rozvíjí techniku levé ruky,
- zhodnotí svůj i cizí výkon.

3. ročník

Žák zahraje ve všech dostupných polohách stupnice i akordy ve všech smykových variantách,

- zahraje ve dvojhmatech i akordech,
- předvede arpeggiový smyk v triolách i kvartolách,
- zahraje pizzicato levou rukou v jednoduchých variantách,
- uplatní vlastní názor při řešení prstokladů a smyků ve studovaných skladbách.

4. ročník

Žák samostatně nastuduje skladby rozdílných období a dokáže stylově odlišit interpretaci,

- prohlubuje své interpretační dovednosti,
- použije samostatně cíleně agogiku jako výrazový prostředek při interpretaci hudby,
- samostatně studuje rozsáhlejší skladbu a dokáže do ní vložit vlastní projev,
- využívá návštěvy koncertů k rozšiřování hudebního rozhledu.

5.3.11 HUDEBNÍ NAUKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hudební nauka je teoretickou disciplínou, nutnou k výuce všech studijních zaměření hudebního oboru. Na základě využití řady praktických hudebních dovedností (zpěv, intonace, rytmus...) žák rozvíjí svoji hudební představivost, tvořivost a schopnost orientovat se v notovém zápisu a lépe mu rozumět. Součástí výuky jsou skupinový zpěv, intonační, sluchová a rytmická cvičení (hra na tělo, Orffův instrumentál) a poslechové hodiny, na kterých se žák učí cíleně poslouchat hudbu, vnímat ji, případně ji i hodnotit a vyjádřit vlastní pocity z poslechu.

V 1. a 2. ročníku se jedná o nepovinný předmět. Jeho cílem je v návaznosti na kolektivní PHV seznamovat žáky s elementárními pravidly tónového systému a notopisu, upevňovat teoretické vědomosti, které žáci nabývají v hodinách svého nástroje, a pěstovat schopnost zapojit se do kolektivního hudebního projevu. Výuka probíhá formou her, práce s jednoduchými melodiemi lidových písní a vzájemného seznamování dětí s teoretickými problémy, s nimiž se setkávají

na svých nástrojích. Výuka pomáhá dětem splnit nároky oblasti individuální výuky hudební teorie (skupiny A), která je součástí všech hudebních studijních zaměření.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník = skupina A (nepovinný předmět pro podporu individuální výuky)

Žák napíše houslový a basový klíč,

- umístí do notové osnovy noty v jednočárkované oktávě, zná pojem oktáva,
- přečte i zapíše čtvrté rytmy ve 3/4 i 4/4 taktu,
- pojmenuje základní dynamické stupně (p, mf, f),
- pojmenuje posuvky, správně je zapíše k notám, chápe jejich platnost a způsob odvozování jmen not,
- vysvětlí pojem půltón (za pomoci klaviatury nebo svého nástroje),
- prokáže znalost stavby durové stupnice, postaví tónický kvintakord,
- vysvětlí pojmy předznamenání, taktové označení, repetice, prima a seconda volta, koruna, akcent,
- objasní základní artikulační znaménka a používaná tempová označení.

5. ročník = skupina B (ve studijním zaměření KLAVÍR, CEMBALO a VARHANY = 4. ročník)

Žák přečte a zapíše noty v rozsahu g - c3 s použitím posuvek v různých délkách, noty v klíči dle svého nástroje a odvodí noty v basovém klíči v rozsahu malé oktávy,

- vyjmenuje a zapíše všechny durové stupnice, jejich předznamenání, půltóny, hlavní stupně stupnice, tónický kvintakord a jeho obraty, durovou stupnici a T5 analyzuje i sluchově,
- popíše princip tvoření základních intervalů na tónice (čisté a velké),
- roztrídí nástroje symfonického orchestru do skupin, pozná je podle obrázku,
- sluchově rozliší základní pěvecké hlasy a pojmenuje je,
- předvede prakticky rytmické cvičení v základních takttech (s pomocí Orffova instrumentáře),
- vysvětlí pojem lidová píseň, umělá píseň, kánon,
- vysvětlí pojem tónina a umí ji u skladby (písně) určit.

6. ročník = skupina C (ve studijním zaměření KLAVÍR, CEMBALO a VARHANY = 5. ročník)

Žák zapíše všechny durové a mollové stupnice, jejich předznamenání, objasní pojmy paralelní a stejnojmenná stupnice, pozná sluchově durový a mollový tónorod,

- vytvoří T5 ve všech durových a mollových tóninách, vytvoří obraty a vysvětlí princip, jak se tvoří, sluchově rozliší dur a moll kvintakord,
- vytvoří základní intervaly (čistý, velký, malý), zná pojem zvětšený a zmenšený interval,
- vyjmenuje nejčastěji používané italské hudební názvosloví, dynamická, tempová a přednesová označení, rozumí jim a vysvětlí, co znamenají,
- vysvětlí pojmy enharmonická záměna, dvojitá posuvka, transpozice,
- popíše základní umělecká období (baroko, klasicismus, romantismus), dovede je krátce charakterizovat, vyjmenuje nejznámější hudební skladatele daných období.

5.3.12 KLARINET

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hra na klarinet připravuje hráče, kteří najdou široké uplatnění v sólové hře (od klasických koncertů po skladby soudobých autorů), komorní hudbě (od dechových duet až po menší komorní soubory). Klarinet je standardní součástí komorních i symfonických orchestrů a hraje důležitou roli v mnoha hudebních žánrech (klasická hudba, jazz, dechová hudba atd.). Dle vyspělosti žáka volíme studium na Es-klarinet nebo B-klarinet. První jmenovaný typ klarinetu je vhodný pro žáky, kteří nemohou vzhledem k velikosti rukou a celkové tělesné konstituci hru na B-klarinet obsáhnout. Výuce může předcházet hra na zobcovou flétnu nebo jiný hudební nástroj. Samotný klarinet může být zároveň též přípravou ke hře na saxofon. V rámci studia se může žák seznámit i s hrou na basklarinet.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák pojmenuje jednotlivé díly nástroje a nástroj samostatně složí a rozloží,

- popíše provedení základní údržby nástroje a plátku po jeho použití,
- předvede při hře správné držení nástroje,
- nasadí tón jazykem, zahraje jednoduché melodie a písně z not nebo z paměti,
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči v rozsahu, který používá při hře,
- udrží svoji melodickou linku při hře s dalším nástrojem, je schopný sólového vystoupení na veřejnosti.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák pojmenuje jednotlivé díly nástroje a nástroj samostatně složí a rozloží,

- popíše základní údržbu nástroje a plátku po jeho použití,
- předvede při hře správné držení nástroje, postavení rukou a je schopný sebekontroly,
- nasadí tón jazykem,
- zahraje stupnici F dur a G dur v šalmajovém rejstříku v rozsahu jedné oktávy,
- zahraje jednoduché melodie a písně z not nebo z paměti, v rozsahu tónů e - b¹, s využitím détaché a legata,
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči v rozsahu, který používá při hře,
- udrží svoji melodickou linku při hře s dalším nástrojem, je schopný sólového vystoupení na veřejnosti.

2. ročník

Žák zahraje stupnice C dur, F dur a G dur + T⁵ velkým rozkladem, zahraje vydržované tóny stupnice z forte do piana s důrazem na intonační vyrovnanost,

- předvede malíkové hmaty levé a pravé ruky,
- koriguje intonaci při hře s učitelem v unisonu, příp. v jednoduchých dvojhlasích,
- při hře využije základní dynamické odstíny (f + mf),
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči a naučené tóny (do e²) zapíše do notové osnovy,
- zahraje z paměti lidovou píseň nebo skladbu s doprovodem klavíru.

3. ročník

Žák hraje stupnice dur a moll do 1# a 1b + T⁵ velkým a malým rozkladem (po třech) v rozsahu tónů e-a²,

- dokáže samostatně naladit nástroj a samostatně vybrat vhodný plátek,
- zahraje z listu píseň nebo skladbu přiměřené technické obtížnosti,
- využije základní stupně dynamiky (forte, mezzoforte, piano),
- dovede zahrát rytmické útvary (synkopu, trioly, noty šestnáctinové),
- interpretuje skladbičky jiných hudebních žánrů (pop, jazz apod.).

4. ročník

Žák hraje stupnice dur a moll do 2# a 2b + T⁵ velkým a malým rozkladem (po třech) v rozsahu do d³ s využitím probraných artikulací, hraje staccato s důrazem na rytmickou přesnost,

- zahraje probrané melodické ozdoby (příráz, nátryl),
- zahraje z listu píseň nebo skladbu v tóninách do 1# nebo 1b,
- uplatní širší škálu dynamických odstínů, zejména crescendo a decrescendo,
- zahraje rytmicky přesně tečkovaný rytmus.

5. ročník

Žák zahraje stupnice dur a moll do 2# a 2b + T⁵ (velký a malý rozklad po třech), D⁷ (velkým rozkl. v rozsahu do e³,

- zahraje melodickou ozdobu (opora, trylek, skupinka),
- transponuje lidové písně o velkou sekundu výš (in C),
- předvede čtení a hru drobnějších notových hodnot (noty dvaatřicetinové apod.) při hře přednesových skladeb.

6. ročník

Žák zahraje stupnice dur a moll do 3# a 3b + T⁵, velkým a malým rozkladem (po třech), D⁷, Zm⁷ velkým rozkladem v rozsahu do f³,

- zahraje melodickou ozdobu obal,
- nastuduje samostatně obsahově jednodušší skladby,
- vytvoří si vyhovující prstoklad s využitím pomocných hmatů,
- samostatně si rozvrhne nádechy v přednesových skladbách.

7. ročník

Žák využije rozsah celého nástroje, plynule a s jistotou přechází do všech tónových poloh s uplatněním hry détaché, portamento, staccato, legato. Podílí se výběrem skladeb na přípravě a dramaturgii absolventského koncertu,

- předvede transpozici složitějších melodií in C,
- zahraje všechny stupnice dur a moll do 3# a 3b + T⁵, D⁷, Zm⁷ velkým a malým rozkladem (po třech) v daném rozsahu,
- transponuje lidové písně o velkou sekundu a čistou oktávu z původních tónin (B, C).

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák ovládá základní údržbu nástroje a plátku po jeho použití,

- předvede při hře správné držení nástroje, postavení rukou, uplatní sebekontrolu,
- zahraje stupnici F dur a G dur + T⁵ velkým rozkladem v rozsahu e - c²,
- zahraje jednoduché melodie a písně z not nebo z paměti, v daném rozsahu, s využitím détaché a legata,
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči v rozsahu, který používá při hře,
- udrží svoji melodickou linku při hře s dalším nástrojem, sólově vystoupí na veřejnosti.

2. ročník

Žák zahraje stupnice C dur, F dur a G dur + T⁵ velkým a malým rozkladem (po třech) v rozsahu e – f₂,

- zahraje vydržované tóny stupnice z forte do piana s důrazem na intonační vyrovnanost,
- předvede malíkové hmaty levé a pravé ruky,
- koriguje intonaci při hře s učitelem v unisonu i jednoduchých dvojhlasích,
- při hře využije základní dynamické odstíny (f + mf + p),
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči a naučené tóny (od e do f₂) zapíše do notové osnovy,
- zahraje z paměti lidovou píseň nebo skladbu s doprovodem klavíru.

3. ročník

Žák hraje stupnice dur a moll do 1# a 1b + T⁵ velkým a malým rozkladem (po čtyřech) v rozsahu tónů e-a²,

- dokáže samostatně naladit nástroj a samostatně vybrat vhodný plátek,
- zahraje z listu píseň nebo skladbu přiměřené technické obtížnosti,
- využije základní stupně dynamiky (forte, mezzoforte, piano),
- dovede zahrát rytmické útvary (synkopu, trioly, noty šestnáctinové),
- reprodukuje složitější melodický úryvek podle sluchu od daného tónu,
- interpretuje skladbičky jiných hudebních žánrů (pop, jazz apod.),
- hraje instruktivní skladby různých slohových období,
- objasní rozdíly a zahraje melodické ozdoby (příraz, nátryl),
- zahraje rychlou a pomalou větu z klasického koncertu.

4. ročník

Žák hraje stupnice dur a moll do 2# a 2b + T⁵ velkým a malým rozkladem (po čtyřech) v rozsahu do d³ s využitím probraných artikulací, hraje staccato s důrazem na rytmickou přesnost,

- zahraje probrané melodické ozdoby (příraz, nátryl, opora, trylek, skupinka),
- zahraje z listu píseň nebo skladbu v tóninách do 2# nebo 2b,
- uplatní širší škálu dynamických odstínů, zejména crescendo a decrescendo,
- zahraje rytmicky přesně tečkovaný rytmus,
- zahraje instruktivní skladbu autora XX. století,
- transponuje lidové písně o velkou sekundu výš (in C).

5. ročník

Žák zahraje stupnice dur a moll do 2# a 2b + T⁵ (velký a malý rozklad po čtyřech), D⁷ (velkým a malým rozkladem po čtyřech) v rozsahu do e³,

- zahraje melodickou ozdobu (opora, trylek, skupinka, obal),
- transponuje lidové písně o velkou sekundu a čistou oktávu výš (in C),
- předvede čtení a hru drobnějších notových hodnot (noty dvaatřicetinové apod.) při hře přednesových skladeb,
- zahraje rychlou a pomalou větu z klasického koncertu.

6. ročník

Žák zahraje stupnice dur a moll do 3# a 3b + T⁵, velkým a malým rozkladem (po čtyřech), D⁷, zm⁷ velkým a malým rozkladem v rozsahu do f³,

- zahraje používané melodické ozdoby,
- nastuduje samostatně obsahově složitější skladby,
- vytvoří si vyhovující prstoklad s využitím pomocných hmatů,
- zahraje rychlou a pomalou větu z klasického koncertu (jednu část z paměti),
- samostatně si rozvrhne nádechy v přednesových skladbách.

7. ročník

Žák využije rozsah celého nástroje, plynule a s jistotou přechází do všech tónových poloh s uplatněním hry détaché, portamento, staccato, legato,

- podílí se výběrem skladeb na přípravě a dramaturgii absolventského koncertu,
- předvede transpozici složitějších melodií in C,
- zahraje všechny stupnice dur a moll do 4# a 4b + T⁵, D⁷, Zm⁷ velkým a malým rozkladem (po čtyřech) v daném rozsahu a v pomalejším tempu,
- transponuje lidové písně o velkou sekundu a čistou oktávu z původních tónin (B, C),
- zná teoreticky a dovede zahrát pentatonickou a bluesovou stupnici (C, G, F, D).

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák pojmenuje jednotlivé díly nástroje a dovede nástroj samostatně složit a rozložit,

- provede základní údržbu nástroje a plátku po jeho použití,
- dbá při hře na správné držení nástroje, postavení rukou a je schopný sebekontroly,
- použije při hře pravého i levého malíčku,
- nasadí tón jazykem,
- orientuje se v notové osnově v houslovém klíči a naučené tóny dokáže zapsat do notové osnovy,

- hraje jednoduché melodie a písně z not nebo z paměti, v rozsahu tónů e- b¹, s využitím détaché a legata,
- při hře využívá základní dynamické odstíny forte, mezzoforte,
- zahraje vydržované tóny stupnice z forte do piana s důrazem na intonační vyrovnanost,
- koriguje intonaci při hře s učitelem unisono, příp. v jednoduchých dvojhlasích,
- reprodukuje jednoduchý melodický úryvek podle sluchu od daného tónu.

1. ročník

Žák hraje všechny stupnice dur a moll do 3# a 3b + T⁵, D⁷ a Zm⁷ v rychlejším tempu,

- zahraje chromatickou stupnici v rozsahu jedné oktávy a dovede ji zapsat,
- interpretuje skladby různých slohových období – klasické, romantické i soudobé.

2. ročník

Žák hraje všechny stupnice dur a moll do 4# a 4b + T⁵, D⁷ a Zm⁷ v rychlejším tempu,

- pracuje samostatně s barvou a kvalitou tónu,
- provede drobnou úpravu tvrdšího či měkčího plátku.

3. ročník

Žák rozpozná oblast vlastní seberealizace, samostatně se v ní zdokonaluje a obstarává studijní materiál,

- vytvoří druhý hlas k jednoduché lidové písni v tercii.

4. ročník

Žák uplatní všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje,

- orientuje se v notovém zápisu, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácviu a interpretaci skladeb,
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí; využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák hraje všechny stupnice dur a moll do 4# a 4b + T⁵, D⁷ a Zm⁷ v rychlejším tempu,

- zahraje tři kontrastní etudy (Fr. Demnitz, J. Kratochvíl, B. Zákostelecký, L. Kurkiewicz),
- zahraje chromatickou stupnici v rozsahu celého nástroje a dovede ji zapsat,
- interpretuje pomalou a rychlou větu z klasického koncertu, jednu část hraje z paměti.

2. ročník

Žák hraje všechny stupnice dur a moll do 4# a 4b + T⁵, D⁷ a Zm⁷ v rychlejším tempu,

- vysvětlí způsob akordické improvizace a prakticky ji provede v celých či půlových hodnotách na terciích nebo základních kvintakordech a septakordech z kadence nejobvyklejších tónin,
- pracuje samostatně s barvou a kvalitou tónu,
- provede drobnou úpravu tvrdšího či měkčího plátku.

3. ročník

Žák rozpozná oblast vlastní seberealizace, samostatně se v ní zdokonaluje a obstarává studijní materiál,

- zahraje kontrastní etudy (L. Kurkiewicz),
- zahraje celotónovou stupnici,
- zahraje durové stupnice do 2# a 2b v terciích,
- hraje skladby skladatelů XX. století.

4. ročník

Žák uplatní všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje,

- orientuje se v notovém zápisu, samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně základní péče o nástroj, dýchání, frázování, výrazu při nácviu a interpretaci skladeb,
- profiluje se podle svého zájmu a preferencí,
- využívá svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí a dovedností k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru,
- zahraje durové stupnice do 4# a 4b v terciích,
- zahraje durové stupnice do 2# a 2b v sekvencích s posunem o jeden tón,
- samostatně sestaví dramaturgii absolventského koncertu.

5.3.13 KLÁVESOVÁ PRŮPRAVA PRO ZPĚV

Charakteristika vyučovacích předmětů

Jednoleté studium je zaměřeno na osvojení základní uživatelské orientace na klaviatuře ve vztahu ke studiu sólového zpěvu (nácviu melodie písně podle notového zápisu, jednoduchý doprovod). Praktická podpora základů hudební teorie.

I. stupeň základního studia:

2. ročník

Žák se orientuje se na klávesnici, pojmenuje všechny klávesy, čte noty primárně v houslovém klíči, zahraje melodii jednoduché písně podle not, zvládne její základní doprovod (kvinta, TSD, zákl. akordické značky),

- využije základní funkce keyboardu (tlačítka style, tempo, start/stop),
- převede hraný tón do své hlasové polohy, zvládne jednoduchá rytmická cvičení.

5.3.14 KLAVÍR

Charakteristika vyučovacího předmětu

Klavír nachází uplatnění jako sólový nástroj, doprovodný nástroj v komorní hře s jinými akustickými nástroji, je součástí orchestrální partitury a v neposlední řadě slouží základy klavírní hry budoucím klávesovým hráčům v nejrůznějších hudebních skupinách. Individuální výuka hry na klavír může být zahájena již u dětí pětiletých, neboť začátek výuky v předškolním věku je všeobecně považován za neefektivnější. Hra na klavír je nezbytnou pro výchovu budoucích pedagogů (na středních pedagogických školách a pedagogických fakultách univerzit) a je nedílnou součástí výuky budoucích profesionálních hudebníků - instrumentalistů a dirigentů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák reaguje na podněty vedoucí k rozvoji hudební představivosti – rytmizovaná a melodizovaná říkadla a jednoduché dětské písně, která nachází na klavíru pomocí sluchu,

- pohybuje se svobodně a uvolněně po klaviatuře, orientuje se zrakem i hmatem podle skupinek černých kláves, sedí správně u nástroje (s nohama podepřenými pedálovým adaptérem),
- využívá střídání rukou, hru portamento, vázání dvou a tří tónů, přenášení melodie do různých oktáv, transponuje lehké melodie s doprovodem dudácké kvinty do jednoduchých tónin, a předvede základy hry unisono portamento, legato a staccato s vědomým poslechem pravé ruky při hře říkadel a písní podle sluchu,
- zahraje elementární skladbičky z not souběžně v houslovém i basovém klíči,
- zahraje písničky podle sluchu i snadné instruktivní skladby kratšího rozsahu tří- a čtyřručně společně s učitelem.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zahraje z not a využije souběžné čtení houslového a basového klíče v moderních klavírních školách,

- svobodně a uvolněně se orientuje po celé klaviatuře; jako orientačních zrakových a hmatových bodů užívá skupinky černých kláves,
- uplatní hru portamento (tenuto), staccato a legato v obou rukou,
- použije pravý pedál a využívá barevné možnosti nástroje,
- odliší základní dynamické odstíny (forte, mezzoforte, piano, crescendo, decrescendo) s následnou sluchovou kontrolou vedení melodické linie, začátku a konce fráze,
- při hře realizuje jednoduché prvky agogiky (ritenuto, koruna) a odlišuje tempa podle charakteru skladeb,
- zná základy hry stupnic (tetrachordy a moderní cvičení na podkládání palce a překládání prstů).

2. ročník

Žák rozvine smysl pro výstavbu hudební fráze s předběžnou sluchovou představou a následnou sluchovou kontrolou, v metrickém plynutí motivu (fráze, skladby) rozliší těžké a lehké doby,

- kvalitu pedalizace koriguje sluchovou kontrolou,
- zahraje technická cvičení a etudy, užívá jednoduché melodické ozdoby,
- zahraje durové stupnice od bílých přes dvě oktávy ve volném tempu, spolu s kvintakordy a jejich obraty tenuto, staccato, rozložené,
- zahraje z listu a doprovodí lidovou píseň v durové tónině pomocí kvinty nebo TSD a transponuje ji.

3. ročník

Žák zahraje vícehlasně, při hře správně dýchá, frázuje a důsledně dodržuje pulzaci těžkých a lehkých dob ve skladbě,

- použije melodické ozdoby,
- zahraje durové stupnice od bílých kláves dohromady přes dvě oktávy, zahraje durové stupnice od černých kláves zvlášť přes dvě oktávy, zahraje akordy a jejich obraty k probíraným stupnicím,
- zahraje mollové stupnice od bílých kláves zvlášť s příslušnými akordy a jejich obraty,
- prokáže orientaci v jednoduchém formálním a harmonickém rozboru studované skladby (předvěti, závěti, věta, malá písňová forma) a využívá logické a harmonické myšlení při hře z paměti,
- doprovodí lidové písně pomocí harmonických funkcí TSD a transponuje je.

4. ročník

Žák propojí úhozové, dynamické a rytmické prvky klavírní techniky s hrou durových a mollových stupnic od všech kláves přes dvě až čtyři oktávy v rovném pohybu,

- zahraje tříhlasý tónický akord s obraty,
- zahraje z listu lehkou technickou i přednesovou literaturou,
- aplikuje dosavadní znalosti doprovodu lidových písní na doprovod písní umělých, základní harmonické funkce TSD obohacuje o D7.

5. ročník

Žák využije svých teoretických znalostí při práci na notovém textu (určí tóninu, prozkoumá formu skladby, zajímavé akordy a harmonie), orientuje se v základech složitějšího formálního rozboru (sonatina, rondo),

- rozliší stylovost interpretace jednotlivých období, systematicky poznává různé žánry a styly hudby,
- zahraje plynule durové a mollové stupnice od všech kláves se čtyřhlasými rozloženými akordy přes čtyři oktávy,
- najde v notovém zápisu a předvede některou z těchto melodických ozdob (nátryl, mordent, příraz, obal, trylek, skupinka, opora, arpeggio).

6. ročník

Žák plynule zahraje durové a mollové stupnice a akordy v rovném pohybu od všech kláves,

- zahraje kultivovaným způsobem s ohledem na kulturu klavírního tónu,
- objektivně zhodnotí vlastní výkon (z domácí přípravy, na hodině, vlastní nahrávka, koncertní vystoupení ...).

7. ročník

Žák propojí veškeré získané technické a výrazové dovednosti při vkusné interpretaci skladeb se zachováním jejich stylovosti, se zřetelem na krásu klavírního tónu,

- aplikuje všechny získané základní technické dovednosti při svobodném a radostném hudebním projevu,
- zařazuje i hru stupnic od bílých kláves v kombinovaném pohybu dohromady ve volném tempu a hru velkého rozkladu s obraty.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák rozvíjí pohotovou hru z not, při které využije souběžné čtení houslového a basového klíče v moderních klavírních školách,

- uplatňuje všechny druhy úhozu v obou rukou,
- použije pravý pedál, seznámí se s funkcí levého pedálu a využívá veškeré barevné možnosti nástroje,
- pomocí sluchové kontroly vede melodickou linii, začátky a konce frází, odliší dynamické odstíny (forte, mezzoforte, piano, crescendo a decrescendo) i dynamické zajímavosti (akcent),
- při hře realizuje prvky agogiky (ritenuto, accelerando, koruna), odlišuje nálady skladeb,
- zahraje krátké etudy určené k rozvoji klavírní techniky dětské ruky
- zná základy hry stupnic (tetrachordy a moderní cvičení na podkládání palce a překládání prstů), které používá při jejich hře oběma rukama zvlášť,
- zná základní harmonické funkce (tónová a intervalová kadence TSDT), doprovodí jednoduchou říkanku nebo lidovou písničku nejprve dudáckou kvintou, poté intervalovou kadencí, a transponuje pomocí sluchové představivosti do jednoduchých tónin,
- pomocí sluchu pozná intervaly (na základě pomůcek v moderních klavírních školách).

2. ročník

Žák plně rozvine smysl pro výstavbu hudební fráze s předběžnou sluchovou představou a následnou sluchovou kontrolou a v metrickém plynutí motivu (fráze, skladby) rozlišuje těžké a lehké doby,

- dbá na kvalitu pedalizace, kterou koriguje sluchovou kontrolou,
- zahraje větší množství dětských etud, rozvíjí klavírní techniku na dětských technických cvičeních, užívá jednoduché melodické ozdoby včetně glissanda a clusteru,
- zahraje durové stupnice od všech kláves přes jednu až dvě oktávy zvlášť, spolu s kvintakordy a jejich obraty zvlášť tenuto, staccato a rozloženě,
- zná souvislost mezi obraty akordů a základními harmonickými funkcemi, které používá při doprovodu lidových písní v durové tónině, při doprovodu použije kvint akordovou nebo obratovou kadenci TSD,
- zahraje z listu krátké a jednoduché instruktivní skladbičky.

3. ročník

Žák zahraje vícehlasně, při hře správně dýchá, frázuje a důsledně dodržuje pulzaci těžkých a lehkých dob ve skladbě,

- použije melodické ozdoby,
- zahraje durové stupnice od bílých kláves libovolným způsobem přes dvě oktávy, zahraje durové stupnice od černých kláves zvlášť přes dvě oktávy, zahraje akordy a jejich obraty k probíraným stupnicím,
- zahraje mollové stupnice od bílých kláves zvlášť s příslušnými akordy a jejich obraty,
- použije samostatně logické myšlení v jednoduchém formálním a harmonickém rozboru studované skladby
- (malá písňová forma, variace, schéma sonátové formy),
- nastuduje větší množství kratších etud a technických cvičení,
- doprovodí lidové písně pomocí harmonických funkcí TSD, obohatí je o jednoduchý typ základního příznávkového doprovodu a transponuje je.

4. ročník

Žák propojí úhozové, dynamické a rytmické prvky klavírní techniky s hrou durových a mollových stupnic od všech kláves přes dvě (až čtyři oktávy) v rychlém tempu,

- zahraje tříhlasý tónický akord s obraty, zahraje čtyřhlasý tónický akord s obraty rozloženě,
- zahraje delší skladby technického charakteru (etudy),
- orientuje se v hudebních formách (variace, rondo, sonátová forma, malá písňová forma) a interpretuje skladby v těchto formách,
- používá všechny druhy melodických ozdob, které obsahují studované skladby,
- aplikuje dosavadní znalosti doprovodu lidových písní na doprovod písní umělých, užívá charakteristické doprovody (polka, valčík) a základní harmonické funkce TSD obohacuje o D7.

5. ročník

Žák využije svých teoretických znalostí při práci na notovém textu (samostatně určí tóninu, formu skladby, harmonicky zajímavá místa), orientuje se ve formálním i harmonickém rozboru přednesových skladeb, které studuje nazpaměť,

- zahraje těžší skladby technického charakteru (etudy),
- rozliší stylovost interpretace jednotlivých období, systematicky poznává různé žánry a styly hudby,
- zahraje plynule durové a mollové stupnice od všech kláves se čtyřhlasými rozloženými akordy přes čtyři oktávy, používá různé druhy úhozu a artikulace,
- používá melodické ozdoby (nátryl, mordent, příraz, obal, trylek, skupinka, opora, arpeggio).

6. ročník

Žák zahraje v tempu durové a mollové stupnice v rovném pohybu od všech kláves, zahraje čtyřhlasé akordy harmonicky (tenuto a staccato), zahraje velký rozklad akordů přes čtyři oktávy zvláště k probíraným stupnicím,

- dbá na hru kultivovaným způsobem s ohledem na kulturu klavírního tónu,
- často veřejně vystupuje,
- zahraje přiměřené množství těžších skladeb technického charakteru i z paměti, s ohledem na požadavky k přijímacím zkouškám na konzervatoře,
- zahraje dvouhlasé polyfonní skladby,
- rozezná kvalitu interpretace na doporučených nahrávkách, sám je při studiu skladeb vyhledává a hodnotí,
- zahraje přednesové skladby delšího rozsahu a závažnosti,
- orientuje se ve formálním i harmonickém rozboru všech přednesových skladeb, které studuje nazpaměť,
- objektivně zhodnotí vlastní výkon (z domácí přípravy, na hodině, vlastní nahrávka, koncertní vystoupení...),

7. ročník

Žák propojí veškeré získané technické a výrazové dovednosti při kvalitní interpretaci skladeb se zachováním jejich stylovosti, se zřetelem na krásu klavírního tónu,

- aplikuje všechny získané základní technické dovednosti při svobodném a radostném hudebním projevu,
- zařazuje hru stupnic a velkého rozkladu akordů s obraty od bílých kláves v kombinovaném pohybu dohromady,
- zahraje přiměřené množství těžších skladeb technického charakteru z paměti, s ohledem na požadavky k přijímacím zkouškám na konzervatoře,
- sám vyhledává nahrávky studovaných skladeb, rozezná kvalitu interpretace a objektivně ji hodnotí,
- zahraje závažnější dvouhlasé polyfonní skladby,
- zahraje z paměti přednesové skladby delšího rozsahu a závažnosti,
- orientuje se ve formálním i harmonickém rozboru všech přednesových skladeb, které studuje nazpaměť,
- směřuje k vykonání talentové zkoušky na konzervatoř a ke kvalitnímu veřejnému absolventskému vystoupení.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák správně a uvolněně sedí u nástroje, orientuje se zrakem a hmatem na klaviatuře,

- zahraje elementární instruktivní skladby z not, čte noty souběžně v obou klíších,
- rozvine základní teoretické znalosti, vypracuje písemné úkoly (psaní not, notových hodnot a pomlk, předznamenání, základní tempová a agogická označení, durové a mollové stupnice a akordy, intervaly a základní harmonické funkce).

a) Studium II. stupně zaměřené na sólovou a komorní hru

1. ročník

Žák zahraje durové a mollové stupnice v rovném i kombinovaném pohybu a akordy v různých úhozových, tempových a rytmických variantách,

- nastuduje etudy a technická cvičení k dalšímu rozvoji klavírní techniky.

2. – 4. ročník

Žák se orientuje ve všech stylových obdobích a při hře skladeb tato období interpretačně odlišuje,

- vysvětlí pojmy sonátová forma, rondo, variace, využije hru z listu k seznámení s další klavírní literaturou.

b) Studium zaměřené převážně na komorní hru

1. ročník

Žák zahraje stupnice a akordy k dalšímu rozvoji své techniky,

- zahraje z listu, samostatně vytvoří jednoduché doprovody k lidovým i umělým písním.

2. – 4. ročník

Žák zvolí samostatně doprovod lidových a umělých písní podle jejich charakteru,

- vypracuje samostatně klavírní part komorního seskupení, kterého je členem.

c) Studium zaměřené na přípravu ke studiu hudební kultury se zaměřením na vzdělávání na pedagogických nebo filozofických fakultách univerzit (starší začátečníci)

1. ročník

Žák zná základní pianistické návyky (správné sezení u nástroje, uvolnění zad, ramen, paží, dlaní a prstů),

- pohybuje se volně a svobodně po celé klaviatuře, využije orientační hmatové a zrakové body (skupinky černých kláves), hraje v obou klíších současně,
- zahraje lidové písně podle sluchu, hraje jednoduché skladbičky z listu.

2. – 4. ročník

Žák použije správně pedál,

- předvede základy klavírní techniky na jednoduché technické a přednesové literatuře, přiměřené jeho emocionální vyspělosti,
- zahraje a transponuje lidové písně podle sluchu pomocí základních harmonických funkcí, užívá hry z listu k širšímu seznámení s elementární instruktivní klavírní literaturou.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák kvalitně interpretuje studované skladby se zřetelem na stylovost a krásu klavírního tónu,

- aplikuje všechny získané základní technické dovednosti při svobodném a radostném hudebním projevu,
- zařazuje hru stupnic a velkého rozkladu akordů s obraty v kombinovaném pohybu, v různých úhozových, tempových a rytmických variantách,
- zahraje přiměřené množství těžších skladeb technického charakteru z paměti, s ohledem na požadavky k přijímacím zkouškám na konzervatoře,
- sám vyhledává nahrávky studovaných skladeb, rozezná kvalitu interpretace a objektivně ji hodnotí,
- zahraje dvouhlasé polyfonní skladby, seznamuje se s tříhlasou polyfonií,
- zahraje z paměti přednesové skladby delšího rozsahu a závažnosti,
- orientuje se ve formálním i harmonickém rozboru všech přednesových skladeb, které studuje nazpaměť,
- směřuje k vykonání talentové zkoušky na konzervatoř.

2. – 4. ročník

Žák zahraje durové a mollové stupnice v kombinovaném pohybu a akordy v různých úhozových, tempových a rytmických variantách,

- nastuduje závažnější etudy k dalšímu rozvoji klavírní techniky,
- orientuje se ve všech stylových obdobích a při hře skladeb tato období interpretačně odlišuje,
- zahraje dvouhlasé a tříhlasé polyfonní skladby, zabývá se artikulací, vyhledává kvalitní a poučené nahrávky skladeb a objektivně je hodnotí,
- vysvětlí pojmy sonátová forma, rondo, variace, využije hru z listu a poslech k seznámení s další klavírní literaturou.

5.3.15 KLÁVESOVÉ NÁSTROJE V POPULÁRNÍ HUDBĚ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Studium je určeno pro žáky, kteří mají zájem získat komplexní přehled o akustických i elektrických klávesových nástrojích a jejich praktickém využití v jednotlivých stylech populární hudby. Žák po celou dobu studia získává nezbytné základy klavírní techniky a současně se aktivně seznamuje s moderními klávesovými nástroji a jejich problematikou. Součástí studia je také úvod do praktické harmonie. Velký důraz je kladen na rozvíjení všestrannosti a pohotovosti schopnosti improvizace. Žáci tohoto zaměření mají široké uplatnění ve školních orchestrech.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák reaguje na podněty vedoucí k rozvoji hudební představitosti – rytmizovaná a melodizovaná říkadla a jednoduché dětské písně, které nachází na klavíru pomocí sluchu,

- pohybuje se svobodně a uvolněně po klaviatuře, orientuje se zrakem i hmatem podle skupinek černých kláves, sedí správně u nástroje (s nohama podepřenýma pedálovým adaptérem),
- využívá hru portamento, vázání dvou a tří tónů, předvede základy hry portamento, legato a staccato s vědomým poslechem pravé ruky při hře říkadla a písní podle sluchu,
- zahraje elementární skladbičky z not souběžně v houslovém i basovém klíči,
- zahraje písničky podle sluchu i snadné instruktivní skladby kratšího rozsahu tří a čtyřručně společně s učitelem.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák předvede správné držení rukou a sezení u nástroje,

- orientuje se na celé klávesnici, čte noty v obou klíčích, hraje jednoduché vazby akordů v levé ruce,
- využije základní funkce keyboardu (tlačítka voice, style, tempo, start/stop),
- zahraje durové stupnice přes jednu oktávu a příslušný tónický kvintakord zvlášť,
- uplatní hru tenuto, staccato, legato v obou rukou.

2. ročník

Žák hraje i nad rámec pětiprstové polohy,

- zahraje stupnice v první prstokladové skupině přes 2 oktávy zvlášť a kvintakord s obraty,
- vytvoří libovolný durový kvintakord,
- sestaví harmonickou kadenci (TSDT) a zjednodušený dominantní septakord,
- transponuje jednoduché hudební motivy a lidové písně,
- zahraje jednoduché, zejména lidové písně s automatickým doprovodem,
- zahraje nejjednodušší formy improvizovaného klavírního doprovodu (bas + příznávka, rozložený akord).

3. ročník

Žák uloží a vyvolá nastavení v paměti nástroje, sám zvolí vhodný zvuk k přehrání skladby,

- zahraje durové stupnice (1. a 2. prstokladová skupina), tříhlasé akordy s obraty, harm. kadenci oběma rukama,
- vytvoří libovolný durový nebo mollový akord,
- hraje z paměti a s doprovodnou nahrávkou.

4. ročník

Žák hraje podle akordických značek všechny typy kvintakordů a spojuje akordy i v pravé ruce,

- zahraje základní kadence v obrazech oběma rukama včetně akordického rozkladu,
- zaimprovizuje jednoduchý klavírní doprovod a rozliší basovou, harmonickou a melodickou linku ve skladbě,
- zahraje všechny stupnice durové, mollové alespoň od bílých kláves,
- zahraje tříhlasý akord s obraty, zmenšený a zvětšený kvintakord,
- transponuje melodii i doprovod jak samostatně tak s pomocí tlačítka transpose.

5. ročník

Žák zahraje všechny stupnice durové i mollové, dokáže vytvořit a zahrát akordy typu maj, 6, 7, m6, m7,

- zahraje bluesovou stupnici a použije ji při improvizaci v bluesové „dvanáctce“,
- zahraje pentatonickou a chromatickou stupnici od libovolného tónu,
- zahraje basovou linku podle akordových značek a daného stylu (lidová píseň, country apod.),
- vytvoří doprovod pomocí rozložených akordů i příznávek a doplní danou melodii o další hlas.

6. ročník

Žák vytvoří a zahraje příslušné kvintakordy na každém stupni dané tóniny,

- propojí elektrický klávesový nástroj se zvukovou aparaturou nebo zesilovačem,
- zahraje akordy sus,
- odliší rovné a swingové frázování, zná charakteristické prvky hry ve stylu blues a country,
- zahraje kadence v obrazech a obměňuje je podle daného tempa, taktu či stylu.

7. ročník

Žák vytvoří akordický doprovod na základě harmonické kadence k dané melodii v libovolné tónině,

- prokáže pohotovou orientaci v akordických značkách,
- zaimprovizuje melodii i doprovody ve stylu blues, country, rock,
- zahraje z paměti lidové nebo umělé písně s vlastním harmonickým doprovodem,
- samostatně nastuduje skladbu, pohotově hraje z listu.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák se orientuje na celé klávesnici, čte noty v obou klíčích, hraje jednoduché vazby akordů v levé ruce,

- využije funkce keyboardu - tlačítka voice, style, tempo, start/stop, break, používá variace,
- hraje i nad rámec pětiprstové polohy,
- zahraje stupnice v první prstokladové skupině přes 2 oktávy zvláště a kvintakord s obraty,
- vytvoří libovolný durový a mollový kvintakord
- sestaví harmonickou kadenci (TSDT),
- transponuje jednoduché hudební motivy a lidové písně,
- zahraje jednoduché písně s automatickým doprovodem,
- zahraje nejjednodušší formy improvizovaného klavírního doprovodu (rozložený akord).

2. ročník

Žák zahraje durové stupnice (1. a 2. prstokladová skupina), tříhlasé akordy s obraty, harm. kadenci oběma rukama,

- hraje z paměti a s doprovodnou nahrávkou.
- hraje podle akordických značek všechny typy kvintakordů a spojuje akordy i v pravé ruce,
- zahraje základní kadence v obrazech oběma rukama včetně akordického rozkladu,
- zaimprovizuje jednoduchý klavírní doprovod a rozliší basovou, harmonickou a melodickou linku ve skladbě,
- zahraje tříhlasý akord s obraty, zmenšený a zvětšený kvintakord, zahraje septakordy
- transponuje melodii i doprovod jak samostatně tak s pomocí tlačítka transpose.

3. ročník

Žák zahraje na klavír durové stupnice přes dvě oktávy v paralelním pohybu, tříhlasé akordy s obraty na dosažené úrovni,

- předvede u klavíru harmonickou kadenci oběma rukama,
- vytvoří libovolný durový nebo mollový kvintakord podle základní akordové značky,
- vhodně použije příznávkový doprovod a jeho alternativy k doprovodu jednoduchých skladeb (například lidové písně),
- dokáže ve vlastní hře i poslechem rozlišit, popsat a předvést rovné a swingové frázování,
- žák je schopen interpretace z paměti i interpretace s jednotkou organizující čas,
- uloží a vyvolá nastavení v paměti nástroje, sám zvolí vhodný zvuk a doprovod k realizaci skladby,

- přednese na klavír skladbu z 20. st. s důrazem na stylovost daného hudebního slohu.

4. ročník

Žák zahraje všechny stupnice durové a mollové alespoň od bílých kláves přes dvě oktávy v paralelním pohybu, zahraje tříhlasé akordy s obraty na dosažené úrovni,

- zahraje oběma rukama základní harmonickou kadenci nejen v základní kvintové poloze, ale i v obratech všemi probranými způsoby, spojuje akordy v obou rukách,
- zahraje i zapíše podle akordických značek durové, mollové, zmenšené a zvětšené kvintakordy a zjednodušené septakordy,
- zaimprovizuje jednoduchý klavírní doprovod podle akordových značek,
- transponuje melodii i doprovod, vysvětlí použití tlačítka transpose,
- žák využije svých hudebně-teoretických znalostí k určení tóniny a základním způsobem popíše formotvorné prvky skladby (předvětí, závětí, fráze, forma, aj.),
- rozliší basovou, harmonickou a melodickou linku ve své interpretaci,
- přednese na klavír skladbu z období romantismu s důrazem na stylovost daného hudebního slohu.

5. ročník

Žák zahraje všechny stupnice durové a mollové alespoň od bílých kláves přes dvě oktávy v paralelním pohybu, zahraje tříhlasé akordy s obraty na dosažené úrovni,

- zapíše i zahraje akordy typu maj, 6, 7, m6, m7,
- zahraje bluesovou stupnici a použije ji při improvizaci v bluesové „dvanáctce“,
- zahraje pentatonickou a chromatickou stupnici od libovolného tónu,
- vytvoří doprovod pomocí rozložených akordů i příznávek a doplní danou melodii o další hlas,
- zahraje basovou linku podle akordových značek a daného stylu (lidová píseň, country apod.), dbá na základní principy spojování akordů,
- zaimprovizuje 2 jednoduché variace na zadané téma,
- žák je schopen objektivní zpětné vazby své interpretace a dokáže na základě svých hudebně-teoretických znalostí a dovedností zhodnotit hudební dílo,
- přednese na klavír skladbu rychlou větu z období klasicismu s důrazem na stylovost daného hudebního slohu.

6. ročník

Žák hraje na klavír paralelním způsobem durové a mollové stupnice od všech kláves přes čtyři oktávy kultivovaným způsobem jak po stránce technické tak i zvukové, akordy na dosažené úrovni,

- zahraje kadence oběma rukama v obratech a obměňuje je podle daného tempa, taktu či stylu,
- zapíše a zahraje příslušné kvintakordy na každém stupni dané tóniny,
- zahraje i zapíše akordy sus, dim, aj.,
- zahraje z listu snadnou technickou i přednesovou literaturu,
- slovně popíše charakteristické prvky hry různých stylů a žánrů (blues, jazz, country, rock, aj.),
- žák vyhledává interpretačně zdařilé nahrávky z různých stylových období a žánrů a je schopen je objektivně zhodnotit a komparovat na základě svých dosavadních hudebně-teoretických znalostí a dovedností,
- propojí elektrický klávesový nástroj se zvukovou aparaturou nebo zesilovačem,
- zahraje závažnější etudu zaměřenou na další rozvoji klavírní techniky,
- přednese na klavír skladbu z období baroka s důrazem na stylovost daného hudebního slohu.

7. ročník

Žák hraje na klavír durové a mollové stupnice a velký rozklad akordů přes čtyři oktávy kombinovaným způsobem,

- vytvoří akordický doprovod na základě harmonické kadence k dané melodii v libovolné tónině,
- zahraje libovolný jazzový standard s důrazem na interpretační stylovost (The New Real Book, The Real Book, The Ultimate Fake Book , aj.),
- zahraje vlastní kompozici na EKN s předložením notového záznamu,
- dokáže parafrázovat slyšený úryvek co do tempa, charakteru a rytmu,
- zaimprovizuje melodii i doprovod v různých stylech a žánrech (blues, country, rock, aj.),
- pohotově zahraje z listu technickou i přednesovou skladbu,
- zahraje na EKN samostatně nastudovanou skladbu s využitím svých technických, technologických a aranžérských schopností,
- zahraje z paměti lidové nebo umělé písně s vlastním harmonickým doprovodem,
- přednese na klavír klasičtější skladbu z libovolného stylového období, dbá přitom na stylovost jednotlivých období, poučenou interpretaci ozdob, frázování, a na technickou i zvukovou kvalitu svého přednesu.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák předvede správné držení rukou a sezení u nástroje, orientuje se na celé klávesnici, čte noty v obou klíších,

- využije základní funkce keyboardu (tlačítka voice, style, tempo, start/stop),
- zahraje podle akordických značek všechny typy kvintakordů, vhodně spojuje akordy v levé i pravé ruce,
- zahraje základní kadence v obrazech oběma rukama včetně akordického rozkladu,
- zaimprovizuje klavírní doprovod k písním.

1. ročník

Žák se pohotově orientuje v harmonii, sestaví a zahraje kadenci s obraty v libovolné tónině,

- zahraje z paměti lidové nebo umělé písně s různými variantami doprovodu.

2. – 4. ročník

Žák rozdělí hru septakordů do obou rukou (systém 3-7 v levé, 1-5 v pravé),

- hraje a improvizuje na nástroj v daném stylu,
- popíše rozdíly v užití keyboardu a syntezátoru,
- propojí nástroj s počítačem a pořídí notový zápis v některém notačním programu,
- vhodně přizpůsobí styl své hry podle daných požadavků (sólista – doprovod – člen orchestru).

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák hraje na klavír durové a mollové stupnice a velký rozklad akordů přes 4 oktávy kombinovaným způsobem,

- sestaví a zahraje kadenci s obraty v libovolné tónině,
- žák se ve své hře i v rovině teoretické pohotově orientuje v harmonii,
- zahraje z paměti lidové nebo umělé písně s doprovodem v různých stylových variantách,
- vytvoří a zapíše vlastní kompozici na EKN s předložením notového záznamu,
- zahraje na EKN samostatně nastudovanou skladbu s využitím svých technických, technologických a aranžérských schopností,
- zahraje závažnější etudu zaměřenou na další rozvoji klavírní techniky,
- přednese na klavír klasickou skladbu z libovolného stylového období, dbá přitom na stylovost jednotlivých období, poučenou interpretaci ozdob, frázování, a na technickou kvalitu svého přednesu.

2. – 4. ročník

Žák hraje na klavír durové a mollové stupnice a velký rozklad akordů přes čtyři oktávy kombinovaným způsobem,

- zahraje závažnější etudu zaměřenou na další rozvoji klavírní techniky,
- zahraje libovolný jazzový standard s důrazem na interpretační stylovost (The New Real Book, The Real Book, The Ultimate Fake Book, aj.),
- hraje a improvizuje na nástroj v daném stylu,
- Žák rozdělí hru septakordů do obou rukou (systém tercie a septima v levé ruce, prima a kvinta v pravé ruce,
- žák vyhledává interpretačně zdařilé nahrávky z různých stylových období a žánrů a je schopen je objektivně zhodnotit a komparovat na základě svých dosavadních hudebně-teoretických znalostí a dovedností,
- propojí nástroj s počítačem a pořídí notový zápis v libovolném notačním programu (Sibelius, MuseScore, Finale, aj.),
- vhodně přizpůsobí styl své hry podle daných požadavků (sólista – doprovod – člen orchestru).

5.3.16 KOLEKTIVNÍ HUDEBNÍ PRAXE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento vyučovací předmět v sobě slučuje veškeré formy praktické kolektivní výuky (čtyřruční hra na klavír a varhany, komorní, souborová, orchestrální hra a zpěv, vokální a instrumentální doprovod, různé hudební skupiny apod.). Žáci se aktivně zapojují se svým nástrojem či ve zpěvu do některého ze školních kolektivních seskupení. Široké studijní možnosti školy nabízejí žákům uplatnění v takové formě kolektivní hry, která nejlépe vyhovuje jejich hudebním zájmům a studijnímu zaměření. Prostřednictvím svého studijního zaměření žák přispívá ke společnému výsledku a uvědomuje si zde svoji spoluzodpovědnost za kolektivní dílo.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium:

1. – 2. ročník

Žák využije své základní hudební dovednosti a zvládne práci v kolektivu,

- při zpěvu se doprovodí hrou na rytmické nástroje podle sluchu, nebo zahraje ve skupině na některý klasický hudební nástroj nejjednodušším možným způsobem.

I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák porozumí hudebním pojmům, charakteristickým pro kolektivní hudební praxi (hlas, part, tempo, takt, souhra),

- orientuje se ve svém partu a interpretuje jej na úrovni příslušného ročníku individuálního studia.

3. – 4. ročník

Žák využije své základní hudební dovednosti při práci v kolektivu,

- vysvětlí hudební pojmy, charakteristické pro kolektivní hudební praxi (hlas, part, tempo, takt, souhra),
- interpretuje svůj part na úrovni příslušného ročníku individuálního studia a respektuje společné rysy nacvičované skladby, (tempo, takt),
- vědomě použije dynamiku a uplatní sluchovou sebekontrolu.

5. ročník

Žák porozumí běžně používané verbální i nonverbální hudební komunikaci.

6. ročník

Žák samostatně zahraje svůj part, dokáže při hře vnímat hru spoluhráčů a hudebně na ni reagovat.

7. ročník

Žák samostatně nacvičí svůj part, bezpečně se v něm orientuje a vnímá ho jako součást kolektivní hry.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zahraje svůj part včetně všech dynamických a výrazových prostředků,

- orientuje se ve svém notovém partu a interpretuje jej na úrovni příslušného ročníku individuálního studia,
- zná a dodržuje zásady pro kolektivní spolupráci.

2. – 4. ročník

Žák rozpozná podíl jednotlivých nástrojů a spoluhráčů včetně sebe na společné práci,

- zhodnotí výsledek společné práce,
- koriguje a vede méně zkušené spoluhráče.

5.3.17 KONTRABAS

Charakteristika vyučovacího předmětu

S výukou hry na kontrabas je možno začít již v osmi letech věku dítěte, v případě výrazné fyzické a talentové dispozice výjimečně i dříve. Výuka je zaměřena na sólovou hru s uplatněním především v souborech a orchestrech. Studium hry na kontrabas lze dobře kombinovat s výukou hry na dechové, klávesové a bicí nástroje.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák při hře správně sedí, drží spodním držením smyčec a vede ho po strunách, dbá na správné postavení levé ruky na hmatníku, na nasazení tónu a hladkou výměnu smyky uvolněným zápěstím,

- zahraje základními smyky (tenuto, legato) na prázdných strunách v půlové nebo první poloze,
- zná základy hry stupnic, dbá na tvorbu tónu a koordinaci pravé a levé ruky,
- zahraje elementární skladbičky z not v basovém klíči s doprovodem klavíru i bez něj technikou pizz. a arco,
- zahraje doprovody k písňím pizzicato z not nebo z paměti.

2. ročník

Žák užívá sluchovou, hmatovou i zrakovou kontrolu intonace, hraje v půlové a první poloze,

- zapojí hru durových a mollových stupnic a akordů z not i bez nich v tóninách F dur, B dur, h moll, e moll,
- zahraje technická cvičení a etudy,
- odliší základní dynamické odstíny (piano, forte, crescendo, diminuendo).

3. ročník

Žák užije různé způsoby výměny poloh, hraje smyky détaché a legato volným zápěstím,

- zahraje durové a mollové stupnice a akordy přes jednu oktávu v tóninách A dur, E dur, a moll, fis moll,
- orientuje se v jednoduchém formálním rozboru studované skladby a využívá logické myšlení při tvorbě prstokladů a hře z paměti, doprovází písňe pizzicato a arco z not nebo z paměti.

4. ročník

Žák zahraje v půlové až druhé poloze, dbá na hmatovou jistotu při výměnách poloh,

- zahraje složitější rytmické útvary (ligatura, triola, tečkovaný rytmus) v technických i přednesových skladbách,
- zahraje durové a mollové stupnice a akordy přes jednu oktávu v tóninách C dur, c moll, G dur, g moll.

5. ročník

Žák zahraje stupnice, akordy, etudy a přednesové skladby v půlové až třetí poloze,

- zahraje vibrato, staccato, portamento,
- orientuje se v základech historie a vývoje kontrabasu, systematicky poznává různé žánry a styly hudby,
- použije intuitivní vedení basové linky v doprovodu písni,

- samostatně naladí nástroj.

6. ročník

Žák zahraje v půlové až čtvrté poloze, dbá na logickou tvorbu prstokladů, kvalitu tónu,

- rozvine polohové myšlení při hře technických cvičení,
- zahraje spiccato, tremolo,
- objektivně zhodnotí vlastní výkon.

7. ročník

Žák propojí znalosti, návyky efektivního cvičení, pohotovosti, spolehlivosti a soustředění při studiu a stylové interpretaci skladeb,

- hraje v půlové až páté poloze, zná a použije flažoletovou techniku.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák při hře správně sedí, drží spodním držením smyčec a vede ho po strunách,

- dbá na správné postavení levé ruky na hmatníku, na nasazení tónu a hladkou výměnu smyky uvolněným zápěstím,
- zahraje základními smyky (tenuto, legato) na prázdných strunách, v půlové i první poloze, zná základy hry stupnic, dbá na tvorbu tónu a koordinaci pravé a levé ruky,
- zahraje elementární skladbičky z not v basovém klíči s doprovodem klavíru i bez něj technikou pizz. a arco,
- zahraje doprovody k písňím pizzicato z not nebo z paměti.

2. ročník

Žák užívá sluchovou, hmatovou i zrakovou kontrolu intonace, hraje v půlové, 1. a 2. poloze,

- zapojí hru durových a mollových stupnic a akordů z not i bez nich v tóninách F, B, h, e, C a G,
- zahraje technická cvičení a etudy,
- odliší základní dynamické odstíny (piano, forte, crescendo, diminuendo).

3. ročník

Žák užije různé způsoby výměny poloh v rozsahu půlová až třetí poloha, hraje smyky détaché a legato volným zápěstím,

- zahraje durové a mollové stupnice a akordy přes jednu oktávu v durových tóninách G/g, C/c, D/d, A/a,
- orientuje se v jednoduchém formálním rozboru studované skladby a využívá logické myšlení při tvorbě prstokladů a hře z paměti, doprovází písňím pizzicato a arco z not nebo z paměti,
- umí spočítat a zahraje jednoduchý zápis s 1/8 a 1/16 notami a pomlkami a rytmické útvary jako ligatura, triola, tečkovaný rytmus v taktech 4/4, 3/4, 2/4,
- samostatně naladí nástroj.

4. ročník

Žák hraje v rozsahu půlová až pátá poloha, dbá na hmatovou jistotu při výměnách poloh,

- zahraje složitější rytmické útvary (ligatura, triola, tečkovaný rytmus v taktech 4/4, 3/4, 2/4, 3/8, 6/8, 5/4) v etudách i přednesových skladbách,
- zahraje durové a mollové stupnice a akordy přes dvě oktávy: E dur, e moll, F dur, f moll,
- rozvine polohové myšlení při hře etud i přednesových skladeb.

5. ročník

Žák hraje stupnice, akordy, etudy a přednesové skladby v půlové až šesté poloze,

- zahraje rytmické útvary (duola, kvintola, septola). Hraje v taktech 5/4, 7/4 a jiných složených taktech v jednoduchých zápisech,
- zahraje vibrato, staccato, portamento,
- orientuje se v základech historie a vývoje kontrabasů, systematicky poznává různé žánry a styly hudby,
- použije intuitivní vedení basové linky v doprovodu písni.

6. ročník

Žák zahraje stupnice, akordy, etudy a přednesové skladby v půlové až sedmé poloze, dbá na logickou tvorbu prstokladů, kvalitu tónu,

- rozvine polohové myšlení a samostatně tvoří prstoklady v etudách,
- zahraje spiccato, tremolo,
- objektivně zhodnotí vlastní výkon.

7. ročník

Žák propojí znalosti, návyky efektivního cvičení, pohotovosti, spolehlivosti a soustředění při studiu a stylové interpretaci skladeb,

- hraje základní cvičení v I. palcové poloze, zná a použije flažoletovou techniku přirozených alikvotních tónů,
- hraje stupnice a akordy dur i moll v rozsahu dvě oktávy,
- pohotově hraje z listu,
- samostatně provádí údržbu nástroje.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák při hře správně sedí, drží spodním držením smyčec a vede ho po strunách, dbá na správné postavení levé ruky na hmatníku, na nasazení tónu a hladkou výměnu smyku uvolněným zápěstím,

- zahraje základními smyky (tenuto, legato) na prázdných strunách v půlové a první poloze,
- dbá na odlišení základních dynamických odstínů (piano, mezzoforte, forte, crescendo, diminuendo),
- orientuje se v jednoduchém formálním rozboru studované skladby a využívá logické myšlení při tvorbě prstokladů a hře z paměti,
- zahraje durové a mollové stupnice a akordy přes jednu oktávu, etudy a přednesové skladby v půlpoloze a v I. poloze,
- osvojí si základní teoretické znalosti, (výšky not, délky not a pomlky, předznamenání, základní tempová a agogická označení, durové a mollové stupnice a akordy, intervaly a základní harmonické funkce).

1. ročník

Žák hraje v půlové až II. poloze, dbá na hmatovou a intonační jistotu,

- zahraje stupnice a akordy v jedné oktávě, etudy, polyfonní a přednesové skladby do II. polohy,
- aplikuje teoretickou znalost tónin, akordů a harmonických funkcí v doprovodu neartificiální hudby.

2. - 4. ročník

Žák důsledně dbá na přesnou výměnu poloh, čistou intonaci, koordinaci rukou, hraje ve vyšších polohách,

- samostatně tvoří logické a úsporné prstoklady,
- pohotově hraje z listu, samostatně provádí údržbu nástroje,
- propojí veškeré dovednosti při stylové interpretaci,
- respektuje při interpretaci vnitřní řád artificiální hudby,
- propojí harmonicko-rytmické citění a intuitivní souhru s improvizací volností hudby neartificiální.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák hraje v půlové až VII. poloze a v palcových polohách, dbá na hmatovou a intonační jistotu,

- zahraje stupnice a akordy ve dvou až třech oktávách,
- hraje etudy, polyfonní a přednesové skladby do VII. polohy a v palcových polohách,
- aplikuje teoretickou znalost tónin, akordů a harmonických funkcí v doprovodu neartificiální hudby.

2. - 4. ročník

Žák důsledně dbá na přesnou výměnu poloh, čistou intonaci, koordinaci rukou,

- hraje v celém rozsahu hmatníku podle potřeby včetně hry přirozených flažoletů,
- samostatně tvoří logické a úsporné prstoklady,
- pohotově hraje z listu, samostatně provádí údržbu nástroje,
- propojí veškeré dovednosti při stylové interpretaci, respektuje při interpretaci vnitřní řád artificiální hudby,
- propojí harmonicko-rytmické citění a intuitivní souhru s improvizací volností hudby neartificiální.

5.3.18 KYTARA KLASICKÁ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Hlavním obsahem výuky hry je především hudba všech slohových období, součástí výuky jsou také v základní míře doprovody a akordy. Klasická kytara v sobě spojuje přednosti nástroje melodického i akordického. Uplatňuje se jako sólový nebo doprovodný nástroj, stejně tak se využívá v komorní a orchestrální hře. Základy hry na kytaru jsou výhodou při studiu příbuzných nástrojů (elektro-akustická kytara, elektrická kytara, basová kytara, ...).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák pojmenuje základní části nástroje, předvede optimální sezení a postavení obou rukou při hře,

- prokáže znalost označení prstů obou rukou (p, i, m, a, 1, 2, 3, 4) a číslice 0 pro označení prázdné struny,
- pojmenuje struny na kytarě a pozná jejich zápis v notaci,
- zahraje palcem pravé ruky (ruky, hrající nad otvorem nástroje) jednoduchá cvičení na strunách D, A, E,
- zahraje na prázdných strunách e, h, g střídáním ukazováku a prostředníku pravé ruky,
- zahraje jednoduchá cvičení a říkadla na prázdných strunách nápodobou učitele i z not,
- zahraje a pojmenuje tóny g1, a1, h1, d2, e2, g2, využije je v jednoduchých říkadlech a drobných jednohlasých skladbičkách.

2. ročník

Žák zahraje pravou rukou kombinovaný úhoz palec – prst,

- zahraje a pojmenuje tóny e, a, d1, g1, a1, h1, c2, d2, e2, f2, g2 a využije je v jednoduchých říkadlech a drobných jednohlasých skladbičkách a písničkách,
- hraje říkadla a jednoduché písně samostatně i s doprovodem učitele,
- doprovodí jednoduché melodie a lidové písně hrou prázdných strun (T, D) – improvizace,
- zahraje na třech strunách zjednodušené akordy C, G, G7 a využije je při jednoduchém doprovodu písní.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zařadí kytaru do skupiny nástrojů, pojmenuje jednotlivé části nástroje,

- předvede optimální sezení s nástrojem, držení nástroje a postavení obou rukou při hře,
- zahraje a pojmenuje základní tóny v rozsahu e - g2 a využije je v jednoduchých říkadlech a drobných jednohlasých skladbičkách,
- orientuje se na hmatníku v I. poloze a hraje na všech strunách,
- rozumí pojům: basové a melodické struny, příznávkový doprovod, stupnice, akord,
- předvede hru palcem na prázdných strunách, a přechod prstů pravé ruky ze struny na strunu,
- zahraje prázdný bas s melodií a melodií v basu s jednohlasou příznávkou na prázdné struně,
- hraje současný úhoz prstů i, m a současný úhoz palec - prst (p - i, p - m),
- dokáže zahrát stupnice C, G, D v rozsahu jedné oktávy s využitím prázdných strun,
- použije při hře základní dynamiku (*p - f*) a agogiku (*rit.*),
- dokáže na třech až čtyřech strunách zahrát zjednodušené akordy C, G, G7, D7 a využít je při doprovodu písní,
- dokáže z listu zahrát jednoduchou jednohlasou melodií v I. poloze na melodických strunách e, h, g v pomalém tempu v tónině C.

2. ročník

Žák se orientuje na hmatníku a hraje v rozsahu I. – II. polohy na melodických strunách,

- předvede základy střídavého úhozu prstů pravé ruky na jedné struně v kombinacích i-m, m-a, i-a,
- předvede hru basu s dvouhlasou příznávkou a jednoduchý rozklad (p-i-m-i, p-m-a-m),
- zahraje a pojmenuje tóny s křížky v rozsahu e - a2,
- předvede hru dvojhmatů,
- zahraje stupnice (A, E, a, e, d) v rozsahu jedné oktávy s výběrem jednoduchých kadencí,
- použije výrazové prostředky (tenuto, staccato), základní dynamiku (*p - mf - f*) a rozliší základní tempa (*Andante, Moderato, Allegro*),
- zahraje z listu jednoduchou jednohlasou melodií v I. poloze na melodických strunách e, h, g v pomalém tempu v tóninách G, e,
- na třech až čtyřech strunách zahraje zjednodušené akordy C, G, G7, D, D7, A, A7, E, ami, emi, hmi a využije je při jednoduchém doprovodu písní.

3. ročník

Žák samostatně naladí kytaru s pomocí elektronické ladičky,

- orientuje se na hmatníku a hraje v rozsahu I. - III. polohy na všech strunách,
- zná, chápe a dokáže vysvětlit pojmy barré, legato, glissando, crescendo a decrescendo, ordinare (naturale), sul tasto, sul ponticello, portamento, značení akcentů, tónika, subdominanta, dominantna, transpozice, Lento, Allegretto, Coda,
- použije ve hře různé prstové kombinace p, i, m, a,
- zahraje současným pohybem palce proti prstům,
- předvede hru basu s tříhlasou příznávkou,
- hraje tercie, sexty, decimy, malé barré, glissando,
- dokáže zahrát vzestupné legato z prázdné struny a sestupné legato k prázdné struně,
- zahraje stupnice v rozsahu dvou oktáv (C, G, D, A, E, a, e) s využitím prázdných strun s kadencemi v základní poloze,
- při hře použije crescendo a decrescendo, zvukové rejstříky (ordinare, sul tasto, sul ponticello), rozlišuje délky tónů (tenuto, staccato, portamento) a tempa a dokáže je použít při hře,
- zahraje příznávkový doprovod se střídavým basem a další jednoduché doprovody písní ve dvoudobém, třídobém a čtyřdobém taktu s využitím základních harmonických funkcí T, S, D v tóninách G, D, A, E, a, e. Transponuje písně do tónin C, G, D s použitím T, S, D,
- zahraje z listu jednoduchou jednohlasou melodií na všech strunách a melodií s prázdnými basy D, A, E v I. poloze,
- hraje podle vlastní představivosti melodie jednoduchých lidových písní v I. poloze na melodických strunách e, h, g v tónině a, e.

4. ročník

Žák se orientuje na hmatníku a hraje v rozsahu I. - V. polohy na všech strunách,

- vysvětlí pojmy *pp - p - mf - f - ff*, znační akcentů *sf*, *sfz*, *arpeggio*, *triola*, *accelerando*, *marcato*, *dolce*, *grave*, *largo*, *ostinatní bas*,
- zná optimální úpravu nehtů,
- hraje *pizzicato*, *arpeggio*, *vzestupné* a *sestupné legato* bez prázdných strun, jednoduché melodické ozdoby (*příráz*),
- zahraje typové stupnice (C, G, D, A, E) v rozsahu dvou oktáv s kadencemi v základní poloze s využitím velkého barré,
- používá při hře dynamiku *pp - p - mf - f - ff*,
- zahraje též skladby bluesového a swingového charakteru,
- hraje akordy *dur*, *dur7*, *maj7*, *moll* a umí je využít při doprovodu písní v různých tóninách,
- hraje doprovody písní s použitím různých typů prstových rozkladů a doprovody v triolovém členění - blues, swing,
- zahraje z listu v rozsahu I. – II. polohy na všech strunách,
- zahraje podle vlastní představivosti melodie lidových či umělých písní v rozsahu I. - II. polohy na melodických strunách e, h, g v tónině D, A, E.

5. ročník

Žák se orientuje na hmatníku, hraje v rozsahu I. - VII. polohy na melodických strunách,

- vysvětlí pojmy: *tambora*, *flažolet*, *glissando*, *rubato*, *molto*, *maestoso*, *cantabile*, *comodo*, *poco*, *vivace*, hra dopadem (*apoyando*) a hra bez dopadu (*tirando*),
- používá hru dopadem (*apoyando*),
- zahraje kombinované *legato*, předvede obtížnější melodické ozdoby (*nátryl*, *mordent*),
- zahraje přirozené flažolety,
- zahraje typové stupnice (F, a, e, h, d) v rozsahu dvou oktáv s kadencemi v základní poloze,
- nově hraje akordy *moll7* a *dim* včetně barré hmatů a umí je využít při doprovodu písní v různých tóninách,
- dokáže vytvořit doprovody k jednoduchým písním s použitím hlavních harmonických funkcí,
- dokáže hrát z listu v rozsahu I. – II. polohy na všech strunách,

6. ročník

Žák se orientuje na hmatníku v rozsahu I. - VII. polohy na všech strunách,

- umí naladit kytaru pomocí systému porovnávání strun,
- zahraje typové stupnice H, Fis, Cis, B, Es, As v rozsahu 2 oktáv s kadencemi,
- zahraje vícehlas,
- hraje z listu v rozsahu I. – V. polohy na melodických strunách,
- vytvoří doprovod k jednoduchým písním s použitím hlavních harmonických funkcí a VI. stupně.

7. ročník

Žák se orientuje na hmatníku a hraje v rozsahu I. – IX. polohy na melodických strunách,

- provede stručné zhodnocení slyšeného výkonu - posoudí muzikalitu, kvalitu tónu, využití dynamiky, využití rejstříků, vhodnost tempa, rytmus, frázování, pozná chyby a nečistoty ve hře,
- zahraje typové stupnice *fis*, *cis*, *gis*, *g*, *c*, *f* v rozsahu 2 - 3 oktáv s kadencemi,
- používá i obtížnější melodické ozdoby (*obal*, *skupinka*, *trylek*),
- zahraje umělé flažolety, malé tremolo, *rasguado*,
- vytvoří doprovod k písním v durových tóninách s použitím hlavních harmonických funkcí a II. a VI. stupně,
- zahraje z listu v rozsahu I. – V. polohy na všech strunách.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák se orientuje na hmatníku a hraje v rozsahu I. – II. polohy na melodických strunách,

- předvede základy střídavého úhozu prstů pravé ruky na jedné struně v kombinacích *i-m*, *m-a*, *i-a*,
- předvede hru basu s dvouhlasou příznávkou a jednoduchý rozklad (*p-i-m-i*, *p-m-a-m*),
- zahraje a pojmenuje tóny s křížky v rozsahu e - a²,
- předvede hru dvojhmatů,
- zahraje stupnice (A, E, a, e, d) v rozsahu jedné oktávy s výběrem jednoduchých kadencí,
- použije výrazové prostředky (*tenuto*, *staccato*), základní dynamiku (*p - mf - f*) a rozliší základní tempa (*Andante*, *Moderato*, *Allegro*),
- zahraje z listu jednoduchou jednohlasou melodií v I. poloze na melodických strunách e, h, g v pomalém tempu v tóninách G, e,
- na třech až čtyřech strunách zahraje zjednodušené akordy C, G, G7, D, D7, A, A7, E, *ami*, *emi*, *hmi* a využije je při jednoduchém doprovodu písní.

2. ročník

Žák samostatně naladí kytaru s pomocí elektronické ladičky,

- orientuje se na hmatníku a hraje v rozsahu I. - III. polohy na všech strunách,
- zná, chápe a dokáže vysvětlit pojmy barré, legato, glissando, crescendo a decrescendo, ordinare (naturale), sul tasto, sul ponticello, portamento, značení akcentů, tónika, subdominanta, dominanta, transpozice,
- použije ve hře různé prstové kombinace p, i, m, a,
- zahraje současným pohybem palce proti prstům,
- předvede hru basu s tříhlasou příznávkou,
- hraje tercie, sexty, decimy, malé barré, glissando,
- zahraje vzestupné legato z prázdné struny a sestupné legato k prázdné struně,
- zahraje stupnice v rozsahu dvou oktáv (C, G, D, A, E, a, e) s využitím prázdných strun s kadencemi v základní poloze,
- při hře použije crescendo a decrescendo, zvukové rejstříky (ordinare, sul tasto, sul ponticello), rozlišuje délky tónů (tenuto, staccato, portamento) a tempa a dokáže je použít při hře,
- zahraje příznávkový doprovod se střídavým basem a další jednoduché doprovody písní ve dvoudobém, třídobém a čtyřdobém taktu s využitím základních harmonických funkcí T, S, D v tóninách G, D, A, E, a, e.

3. ročník

Žák se orientuje na hmatníku a hraje v rozsahu I. - V. polohy na všech strunách,

- vysvětlí pojmy *pp - p - mf - f - ff*, značení akcentů *sf*, *sfz*, arpeggio, triola, accelerando, marcato, dolce, Grave, Largo, ostinátí bas,
- zná optimální úpravu nehtů,
- hraje pizzicato, arpeggio, vzestupné a sestupné legato bez prázdných strun, jednoduché melodické ozdoby (přiraz),
- zahraje typové stupnice (C, G, D, A, E) v rozsahu dvou oktáv s kadencemi v základní poloze s využitím velkého barré,
- používá při hře dynamiku *pp - p - mf - f - ff*,
- zahraje též skladby bluesového a swingového charakteru,
- hraje akordy dur, dur7, maj7, moll a umí je využít při doprovodu písní v různých tóninách,
- hraje doprovody písní s použitím různých typů prstových rozkladů a doprovody v triolovém členění - blues, swing,
- zahraje z listu v rozsahu I. - II. polohy na všech strunách,
- zahraje podle vlastní představivosti melodie lidových či umělých písní v rozsahu I. - II. polohy na melodických strunách e, h, g v tónině D, A, E.

4. ročník

Žák se orientuje na hmatníku, hraje v rozsahu I. - VII. polohy na melodických strunách,

- vysvětlí pojmy: tambora, flažolet, glissando, rubato, molto, maestoso, cantabile, comodo, poco, vivace, hra dopadem (apoyando) a hra bez dopadu (tirando),
- používá hru dopadem (apoyando),
- zahraje kombinované legato, předvede obtížnější melodické ozdoby (nátryl, mordent),
- zahraje přirozené flažolety,
- zahraje typové stupnice (F, a, e, h, d) v rozsahu dvou oktáv s kadencemi v základní poloze,
- nově hraje akordy moll7 a dim včetně barré hmatů a umí je využít při doprovodu písní v různých tóninách,
- dokáže vytvořit doprovody k jednoduchým písním s použitím hlavních harmonických funkcí,
- dokáže hrát z listu v rozsahu I. - II. polohy na všech strunách.

5. ročník

Žák se orientuje na hmatníku v rozsahu I. - VII. polohy na všech strunách,

- naladí kytaru pomocí systému porovnávání strun,
- zahraje typové stupnice H, Fis, Cis, B, Es, As v rozsahu 2 oktáv s kadencemi,
- zahraje vícehlas,
- hraje z listu v rozsahu I. - V. polohy na melodických strunách,
- vytvoří doprovod k jednoduchým písním s použitím hlavních harmonických funkcí a VI. stupně.

6. ročník

Žák se orientuje na hmatníku a hraje v rozsahu I. - IX. polohy na melodických strunách,

- provede stručné zhodnocení slyšeného výkonu - posoudí muzikalitu, kvalitu tónu, využití dynamiky, využití rejstříků, vhodnost tempa, rytmus, frázování, pozná chyby a nečistoty ve hře,
- zahraje typové stupnice fis, cis, gis, g, c, f v rozsahu 2 - 3 oktáv s kadencemi,
- používá i obtížnější melodické ozdoby (obal, skupinka, trylek),
- zahraje umělé flažolety, malé tremolo, rasguado,
- vytvoří doprovod k písním v durových tóninách s použitím hlavních harmonických funkcí a II. a VI. stupně,
- zahraje z listu v rozsahu I. - V. polohy na všech strunách.

7. ročník

Žák se orientuje po celém hmatníku na všech strunách,

- zahraje stupnice dur a moll v rozsahu 2 - 3 oktáv s kadencemi, předvede hru všech typů kvintakordů,
- zahraje kytarové skladby různých slohových období.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák zvládne učivo 1. a 2. ročníku I. stupně základního studia.

1. ročník

Žák se orientuje po celém hmatníku na všech strunách,

- zahraje stupnice dur a moll v rozsahu 2 - 3 oktáv s kadencemi, předvede hru všech typů kvintakordů,
- zahraje kytarové skladby různých slohových období.

2. – 4. ročník

Žák dokáže vytvořit doprovody k jednoduchým písním s použitím hlavních harmonických funkcí,

- dokáže transponovat písně do základních kytarových tónin,
- provede základní formální rozbor skladeb s pomocí notového materiálu a nahrávek,
- samostatně se podílí na výběru skladeb pro sólovou i komorní hru,
- upraví skladbu nebo píseň dle svého výběru pro více nástrojů,
- zahraje skladby různých slohových období a různých hudebních žánrů, zahraje z listu do X. polohy,
- orientuje se v kytarové hudbě jednotlivých hudebních epoch a stylů a dokáže je rozlišit.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák se orientuje po celém hmatníku na všech strunách,

- zahraje stupnice dur a moll v rozsahu 2 - 3 oktáv,
- zahraje kadence dur a moll do 4 křížků a 4 bé ve všech polohách,
- zahraje kytarové skladby různých slohových období,
- interpretuje skladby kvalitním tónem a s ohledem na stylovost přednesu,
- při interpretaci využívá všech dostupných výrazových prostředků (dynamika, agogika, artikulace, rejstříky).

2. - 4. ročník

Žák vytvoří doprovody k jednoduchým písním s použitím hlavních harmonických funkcí,

- zahraje stupnice dur a moll v rozsahu 2 - 3 oktáv v tempu minimálně MM = 90,
- zahraje kadence dur a moll do 4 křížků a 4 bé ve všech polohách,
- zahraje chromatické stupnice,
- dokáže transponovat písně do základních kytarových tónin,
- zahraje z paměti jednu etudu a dvě přednesové skladby (popř. tři přednesové skladby),
- provede základní formální a harmonický rozbor skladeb s pomocí notového materiálu a nahrávek,
- samostatně se podílí na výběru skladeb pro sólovou i komorní hru,
- upraví skladbu nebo píseň dle svého výběru pro více nástrojů,
- zahraje skladby různých slohových období a různých hudebních žánrů,
- zahraje z listu do X. polohy,
- orientuje se v kytarové hudbě jednotlivých hudebních epoch a stylů a dokáže je rozlišit,
- vyjmenuje významné skladatele kytarové hudby a významné kytaristy v oblasti klasické kytary.

5.3.19 KYTARA V POPULÁRNÍ HUDBĚ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Toto studium navazuje na všeobecné základy hry na kytaru, výuka prvních tří ročníků je velmi podobná výuce klasické kytary. Důraz je kladen na kvalitní základy hry na akustickou a elektrickou kytaru. Součástí je i obeznámení se s dalšími strunnými nástroji v populární hudbě, jako je mandolína, banjo, ukulele apod. Žák tak získá základ pro široké uplatnění v různých hudebních tělesech s různým stylovým zaměřením a seznámí se s prací v nahrávacím studiu.

Základem pozdější výuky jsou akordy, stupnice a základní doprovody. Výuka se zabývá hlubším studiem harmonie ve spojitosti s tvorbou a použitím akordů, zápisem nejen v notaci ale i v tabulaturách, akordových značkách a počítačových simulacích. Velký důraz je kladen na improvizaci od prostého akordického doprovodu, až po vytváření vlastních solí, vycházejících ze znalostí harmonie. Pracuje kromě obvyklých stupnic i s pentatonikami a harmonickými stupnicemi. Využívá techniku hry rukou i plektrem.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák se seznámí se základními částmi nástroje, s optimálním sezením a postavením obou rukou při hře,

- pojmenuje struny na kytáře a pozná jejich zápis v notaci,
- zahraje palcem pravé ruky jednoduchá cvičení na basových strunách,
- zahraje na prázdných melodických strunách střídáním ukazováku a prostředníku pravé ruky,
- zahraje jednoduchá cvičení a říkadla na prázdných strunách nápodobou učitele podle sluchu i z not.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák předvede správné držení nástroje, postavení obou rukou, zahraje jednohlas na všech strunách v I. poloze,

- žák přečte (vytleská) jednoduchý rytmický zápis,
- zazpívá jednoduchý melodický zápis,
- předvede základní synchronizaci prstů P a L ruky a přechod prstů pravé ruky ze struny na strunu,
- zahraje jednoduché akordy, zná notaci a základní akordické značky,
- zahraje stupnice v rozsahu 1 oktávy s využitím prázdných strun, horizontálně + vertikálně (C, G,) + kadence.

2. ročník

Žák zná a používá jednoduché výrazové prostředky (tenuto, staccato), základní dynamiku (p – mf – f) a rozlišuje základních tempa,

- zahraje stupnice v rozsahu jedné oktávy, horizontálně (C,G,D) a vertikálně (dur: C, G, D, A, E; moll: a, e, d), Pentatonické stupnice dur, moll s prázdnými strunami + typové + výběr jednoduchých kadencí, jednoduchý rytmický doprovod,
- zahraje pravou rukou (p-i-m-a, p-i-m-a-m-i atd.) a používá střídavý úhoz na jedné struně v různých kombinacích, zapojení hry trsátkem úhozem dolů, později nahoru a střídavý úhoz, orientuje se v akordických značkách i v jednoduché notaci.

3. ročník

Žák rozliší a použije základní dynamiku,

- orientuje se na strunách e, h, g od I. do III. polohy, osvojí si výměnu poloh,
- zahraje typové stupnice v rozsahu 2 oktáv dur i moll, pentatoniky dur i moll od struny E a A + rozšířený box + kadence, technická cvičení pro pravou a levou ruku, v složitějších rytmických a dynamických variantách, vzestupné legato z prázdné struny,
- má vytvořený repertoár skladeb se zpěvem a s doprovodem základních harmonických funkcí,
- zahraje z paměti.

4. ročník

Žák zahraje v rozsahu I. – V. polohy dle notového zápisu i tabulatury,

- sluchově analyzuje jednoduchou melodii a dokáže ji zahrát,
- porozumí systému akordických značek dalších typů akordů (7, sus2, sus4), dokáže je číst i zapsat,
- zahraje stupnice dur, moll aiolské, harmonické a melodické, pentatonické dur, moll,
- zahraje různá rytmická cvičení v rychlejších tempech,
- zahraje jednoduché akordické rozklady.

5. ročník

Žák zahraje s trsátkem, dokáže koordinovat LR, PR,

- zahraje pentatonické stupnice dur a moll, hraje až do VII. polohy, (s pomocí tabulatury)
- zahraje legato, zahraje malé barré, zná a dokáže použít jednoduché melodické ozdoby,
- porozumí systému akordických značek dalších typů akordů (dur7, moll7, maj7), dokáže je číst i zapsat,
- čte tabulatury, dokáže je použít v praxi,
- ovládá základní prvky programu Guitar pro a dokáže v programu zapsat jednoduchou melodii.

6. ročník

Žák zahraje stupnice dur a moll přes 2 a 3 oktávy, zná a hraje pentatonickou a bluesovou stupnici,

- zahraje z listu (akordy a jednoduché melodie),
- orientuje se v tabulaturách, akord. značkách i v notaci, zahraje velké barré,
- improvizuje v tóninách dur i moll do 4 křížků a 2 bčecek,
- použije techniku „slide“, „gliss“, „bending“, „hammer on“, „pull off“,
- samostatně si naladí nástroj.

7. ročník

Žák předvede základní nástrojovou techniku a vytvoří kvalitní tón rukama i trsátkem,

- zahraje stupnici dórskou, mixolydickou a umí ji použít v praxi,
- zahraje všechny základní typy kvintakordů a septakordů včetně velkého barré, rozumí a orientuje se v systému CAGED a dokáže ho použít v praxi,
- aplikuje znalosti akordů při doprovodné hře (hraní v polohách),

- identifikuje akordy v běžných harmonických postupech podle sluchu,
- vytvoří vlastní akordický doprovod k jednoduchým melodiím.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák předvede správné držení nástroje, postavení obou rukou, zahraje jednohlas na všech strunách v I. poloze,

- žák přečte (vytleská) jednoduchý rytmický zápis,
- zazpívá jednoduchý melodický zápis,
- předvede základní synchronizaci prstů P a L ruky a přechod prstů pravé ruky ze struny na strunu,
- zahraje jednoduché akordy, zná notaci a základní akordické značky,
- zahraje stupnice v rozsahu 1 oktávy s využitím prázdných strun, horizontálně + vertikálně (C, G,) + kadence,
- zahraje jednoduché kvintakordu na třech strunách,
- zahraje doprovod jednoduché písně z akordových značek v rytmu,
- zahraje z not jednoduché skladby v první poloze.

2. ročník

Žák zná a používá jednoduché výrazové prostředky (tenuto, staccato), základní dynamiku (p – mf – f) a rozlišuje základních tempa,

- zahraje stupnice v rozsahu jedné oktávy, horizontálně (C,G,D) a vertikálně (dur: C, G, D, A, E; moll: a, e, d), pentatonické stupnice dur, moll s prázdnými strunami + typové + výběr jednoduchých kadencí, jednoduchý rytmický doprovod,
- zahraje pravou rukou (p-i-m-a, p-i-m-a-m-i atd.) a používá střídavý úhoz na jedné struně v různých kombinacích, zapojení hry trsátkem úhozem dolů, později nahoru a střídavý úhoz, orientuje se v akordických značkách i v jednoduché notaci.
- zahraje pomocí aiolské pentatoniky improvizované sólo do předem známého podkladu,
- zahraje dominantní septakordy v guide tones hmatech se základními tóny na struně A a E,
- doprovodí základní bluesovou dvanáctku a zná její schéma.

3. ročník

Žák rozliší a použije základní dynamiku,

- orientuje se na všech strunách od I. do III. polohy, osvojí si výměnu poloh,
- zahraje typové stupnice v rozsahu 2 oktáv dur i moll, pentatoniky dur i moll od struny E a A + rozšířený box (BPM 60) + kadence, technická cvičení pro pravou a levou ruku, v složitějších rytmických a dynamických variantách, vzestupné legato z prázdné struny,
- má vytvořený repertoár skladeb se zpěvem a s doprovodem základních harmonických funkcí,
- zahraje z paměti,
- vysvětlí pojem bluesová 12.

4. ročník

Žák zahraje v rozsahu I. – V. polohy dle notového zápisu i tabulatury,

- sluchově analyzuje jednoduchou melodii a dokáže ji zahrát,
- porozumí systému akordických značek dalších typů akordů (7, sus2, sus4), dokáže je číst i zapsat,
- zahraje stupnice dur, moll aiolské, harmonické a melodické, pentatonické dur, moll, (BPM 70),
- zahraje různá rytmická cvičení v rychlejších tempech,
- hraje jednoduché akordické rozklady,
- doprovodí a zná formu blues 12 a seznámí se s použitím pentatoniky při improvizaci.

5. ročník

Žák zahraje s trsátkem, dokáže koordinovat LR, PR,

- zahraje pentatonické stupnice dur a moll, hraje až do VII. polohy, (s pomocí tabulatury BPM 80)
- zahraje legato, zahraje malé barré,
- zná a dokáže použít jednoduché melodické ozdoby,
- seznámí se s improvizací v dur, molových tóninách,
- porozumí systému akordických značek dalších typů akordů (dur7, moll7, maj7), dokáže je číst i zapsat,
- čte tabulatury, dokáže je použít v praxi,
- žák ovládá základní prvky programu Guitar pro a dokáže v programu zapsat jednoduchou melodii.

6. ročník

Žák zahraje stupnice dur a moll přes 2 a 3 oktávy, zná a hraje pentatonickou a bluesovou stupnici (BPM 90),

- zahraje z listu (akordy a jednoduché melodie),
- orientuje se v tabulaturách, akord. značkách i v notaci, zahraje velké barré,
- improvizuje v tóninách dur i moll do 4 křížků a 2 béček,
- použije techniku „slide“, „gliss“, „bending“, „hammer on“, „pull off“,
- samostatně si naladí nástroj,
- uvede stěžejní skladby z repertoáru světových kytaristů.

7. ročník

Žák předvede základní nástrojovou techniku a vytvoří kvalitní tón rukama i trsátkem,

- žák zahraje stupnici dóorskou, mixolydickou a umí ji použít v praxi,
- zahraje jakoukoli durovou a mollovou stupnici (BPM 100),
- zahraje všechny základní typy kvintakordů a septakordů včetně velkého barré, rozumí a orientuje se v systému CAGED a dokáže ho použít v praxi,
- zazpívá lidovou nebo popovou píseň,
- aplikuje znalosti akordů při doprovodné hře (hraní v polohách),
- identifikuje akordy v běžných harmonických postupech podle sluchu,
- vytvoří vlastní akordický doprovod k jednoduchým melodiím,
- zahraje jazzové, rockové či popové skladby světových kytaristů.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák předvede správné držení nástroje, postavení obou rukou, orientuje se na hmatníku,

- zazpívá píseň s jednoduchým doprovodem s pomocí základních harmonických funkcí (T, S, D),
- prokáže znalost akordických značek a čte v jednoduché notaci,
- zahraje jednoduché akordické rozklady.

1. ročník

Žák zahraje trsátkem i prsty (dokáže zvolit vhodný doprovod),

- předvede využití speciálních PC programů pro kytaru (Guitar pro apod.),
- s pomocí učitele zaranžuje skladbu.

2. ročník

Žák uplatní kombinaci hry s trsátkem a prsty,

- zaranžuje a do not zapíše skladbu,
- vysvětlí možnosti použití internetu a zásady vkládání vlastních prací,
- dokáže zahrát stylově v různých žánrech, například: blues, rock, jazz, pop,

3. ročník

Žák interpretuje skladby světových kytaristů,

- předvede možnosti elektrické kytary,
- zná a dokáže použít techniku „slide“,
- samostatně zapíše sólový part.

4. ročník

Žák předvede základní styly hry na elektrickou kytaru, různé techniky hry trsátkem i prsty a jejich kombinace,

- vytvoří vlastní doprovody a kadence akordů,
- improvizuje v libovolných tóninách,
- analyzuje nahrávky a samostatně zapisuje akordy a sóla,
- komponuje vlastní skladby a aranžmá.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák zahraje trsátkem i prsty (dokáže zvolit vhodný doprovod),

- předvede využití speciálních PC programů pro kytaru (Guitar pro apod.),
- s pomocí učitele zaranžuje skladbu,
- spolupracuje na tvorbě materiálu pro KHP.

2. ročník

Žák uplatní kombinaci hry s trsátkem a prsty,

- zaranžuje a do not zapíše skladbu,
- vysvětlí možnosti použití internetu a zásady vkládání vlastních prací,
- dokáže zahrát stylově v různých žánrech. Například: blues, rock, jazz, pop,
- samostatně vytváří materiál pro KHP.

3. ročník

Žák interpretuje skladby světových kytaristů,

- předvede možnosti elektrické kytary, zná a dokáže použít techniku „slide“,
- samostatně zapíše sólový part,
- předvede základní ovládání nahrávacího a notačního softwaru.

4. ročník

Žák předvede základní styly hry na elektrickou kytaru, různé techniky hry trsátkem i prsty a jejich kombinace,

- vytvoří vlastní doprovody a kadence akordů, improvizuje v libovolných tóninách,
- analyzuje nahrávky a samostatně zapisuje akordy a sóla,

- komponuje vlastní skladby a aranžmá,
- předvede pokročilé ovládání nahrávacího a notačního softwaru.

5.3.20 LESNÍ ROH

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka hry na lesní roh může být zahájena dle fyzických dispozic cca od 8 let. Nástroj je vhodný k interpretaci hudby různého žánru (např. klasické, populární, lidové, dechové). Při výuce lze doporučit kombinaci s druhým nástrojem (klavír a klávesové nástroje v populární hudbě, klasická kytara, kytara v populární hudbě, zobcová flétna, příp. i smyčcové nástroje). Nevhodná kombinace je s nástroji dechovými žesťovými a dřevěnými.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák předvede správné držení těla a nástroje, tvoření tónu na nátrubek bez i s nástrojem,

- zahraje jednoduché cvičení v rámci celých a půlových not ve velmi pomalém tempu,
- předvede správné nasazení tónu na slabiku „tá“,
- zahraje jednoduchou lidovou píseň v rozsahu c1 – g1 z paměti,
- vyjmenuje jednotlivé části nástroje a zásady pro jeho údržbu.

2. ročník

Žák udrží nástroj v nátiskové a intonační rovině,

- zahraje stupnici C dur,
- interpretuje krátká a jednoduchá cvičení tenuto a legato v rámci celých, půlových a čtvrtových not ve velmi pomalém tempu,
- zahraje lidovou píseň z paměti.

3. ročník

Žák zahraje stupnici C, B dur + tónický kvintakord,

- zahraje cvičení v rámci celých, půlových, čtvrtových a osminových not v pomalém tempu,
- předvede spolehlivé nasazení tónu v rozsahu oktávy,
- při hře rozliší slabou a silnou dynamiku,
- zahraje tónovou řadu v půlových notách.

4. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 2# a 2b, tónický kvintakord + variace (osminové noty, trioly),

- předvede hru v širší dynamice (p, mf, f), při zachování intonační čistoty,
- rozlišuje tempo rychle/pomalu,
- sváže retní vazbou alikvotní tóny v celých notách,
- zahraje lidové písně v tóninách probraných stupnic.

5. ročník

Žák při hře rozlišuje všechna dynamická označení, použije crescendo, decrescendo,

- rozlišuje základní tempová označení (moderato, allegro, lento),
- sváže retní vazbou alikvotní tóny v celých a půlových notách,
- kombinuje hru staccato a legato.

6. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 3# a 3b, tónický kvintakord, dominantní septakord + rytmické variace,

- dbá na intonační čistotu,
- zahraje technické cvičení v mírném tempu, kde použije dynamiku v co největším rozsahu nástroje,
- hraje z listu i z paměti.

7. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 4# a 4b, tónický kvintakord, dominantní septakord,

- zahraje mollové stupnice do 2# a 2b,
- použije ve hře akcenty a sforzata, agogické změny (ritardando, accelerando),
- na rytmicko-melodických figurách předvede prstovou a jazykovou pohyblivost,
- zahraje přednesové skladby na dvě strany.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák předvede správné držení nástroje a tvoření tónu,

- zahraje jednoduché cvičení v rámci celých, půlových a čtvrtových not v pomalém tempu,
- zahraje lidovou píseň v rozsahu c1-g1 z paměti,
- vědomě se snaží o brániční dýchání,
- pojmenuje jednotlivé části nástroje a zásady pro jeho údržbu.

2. ročník

Žák zahraje stupnici C, B dur a tónický kvintakord,

- zahraje cvičení v rámci celých, půlových, čtvrtových a osminových not ve velmi pomalém tempu,
- zahraje lidovou píseň z paměti,
- při hře rozlišuje silnou a slabou dynamiku,
- dle svých možností zahraje legato v rozsahu sekundy,
- ovládá brániční dýchání.

3. ročník

Žák zahraje stupnici v rozsahu jedné oktávy a tónický kvintakord,

- zahraje notu čtvrtovou s tečkou, triolu,
- rozlišuje tempo rychle/pomalou,
- ovládá brániční dýchání,
- v rámci svých možností zahraje staccato a legato v intervalu tercie,
- přečte a zahraje noty s posuvkou,
- má představu o uplatnění svého nástroje,
- vnímá hudební doprovod a reaguje na něj.

4. ročník

Žák zahraje dur a moll stupnici v rozsahu více než jedné oktávy a T5,

- zahraje přiměřeně obtížný notový zápis,
- správně interpretuje tečkovaný rytmus,
- rozlišuje tempová označení (moderato, allegro, lento),
- rozlišuje dynamickou škálu p-mf-f.

5. ročník

Žák zahraje dur a moll stupnice do 3 křížků a do třech bé, T5 a D7,

- dbá na intonační čistotu,
- zahraje i drobnější rytmické hodnoty (osminové, šestnáctinové noty),
- ovládá hru legato v intervalu kvinty, staccato, tenuto,
- dává do souvislosti práci nátisku s výškou a artikulací,
- zahraje v rozsahu min. jedné a půl oktávy.

6. ročník

Žák zahraje dur a moll stupnice do 4 křížků a 4 bé, T5 a D7,

- určí zm.zm. 7 u moll stupnic,
- předvede legato v intervalu více než kvinty,
- prezentuje se vyrovnanou tónovou kulturou,
- zahraje přednesové skladby většího rozsahu (na dvě strany),
- použije ve hře akcenty, sforzata a agogické změny.

7. ročník

Žák zahraje probrané stupnice do 4 křížků a 4 bé, T5 (v rozkladu po čtyřech tónech), D7, zm.zm 7,

- přináší vlastní dynamické a agogické řešení v přednesových skladbách,
- hraje etudy technické a melodické v rozsahu jedné strany,
- s jistotou interpretuje notový materiál,
- předvede transpozici do Es.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák uplatní základní návyky a techniku hry: držení nástroje, správný postoj, nasazení a tvorbu tónu,

- zahraje melodickou i technickou etudu na jednu stranu,
- předvede, jak správně se rozehrát,
- zopakuje jednoduché slyšené melodické motivy (hlasem nebo na nástroj),
- zahraje stupnice v rozsahu jedné oktávy + variace (nota celá, dvě půlové, čtyři čtvrtové), tónický kvintakord + variace (stejně jako na stupnici).

1. ročník

Žák dokáže naladit svůj nástroj,

- zahraje stupnice durové do 4# a 4b, tónický kvintakord, dominantní septakord + rytmické variace,
- zahraje jednoduché melodické ozdoby,
- zahraje melodickou i technickou etudu na jednu stranu.

2. – 4. ročník

Žák hraje stupnice dur a moll, T5, D7, zm7, velký a malý rozklad akordů, chromatickou a celotónovou stupnici,

- předvede odlišnosti v interpretaci hudby různých slohových období a také frázování taneční a jazzové hudby,
- zahraje na příbuzné nástroje (lesnice),
- transponuje jednoduché skladby do nejčastějších ladění,
- hraje v celém rozsahu nástroje,
- předvede retní vazby ve čtvrtových a osminových hodnotách,
- zahraje improvizovanou melodii s využitím pentatoniky a bluesové stupnice,
- ve studované skladbě navrhne dynamiku, frázování a nádechy,
- samostatně vybere a nacvičí skladbu.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák zahraje všechny dur a moll stupnice, T5, D7, zm.7, chromatickou a celotónovou stupnici,

- pomocí technických cvičení zlepšuje techniku hry,
- využije širší dynamickou škálu nástroje,
- transponuje jednoduchou melodii do Es,
- vyjmenuje některé nejznámější skladby svého nástroje, jejich autory a místo v hudební literatuře,
- správně pracuje s dechem a jazykem, správně přednáší hudební fráze,
- zahraje s doprovodem klavíru nebo jiného nástroje a doladí se k němu.

2. - 4. ročník

Žák kultivovaně zahraje všechny dur a moll stupnice včetně akordů probranými způsoby,

- využije při hře všechny získané technické a výrazové dovednosti s důrazem na kvalitu tónu,
- použije dynamickou škálu pp-ff,
- transponuje jednoduchou melodii do Es, D, C,
- předvede frázování taneční a jazzové hudby,
- zahraje na příbuzné nástroje-lesnice,
- stylově správně interpretuje přednesové skladby.

5.3.21 NÁSTROJOVÝ SEMINÁŘ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět navazuje na ukončenou docházku do předmětu hudební nauka. V povinné jednoleté docházce (u studijního zaměření klavír a varhany je povinná docházka dvouletá) jsou žáci rozděleni do nástrojových seminářů dle studovaného hlavního vzdělávacího zaměření. Doposud nabyté vědomosti z hudební teorie a dějin si zde žák doplní a rozšíří ve vztahu ke svému hudebnímu nástroji. Výuka probíhá kolektivně. Po absolvování základní povinné docházky v tomto předmětu (většinou jeden rok, u studijního zaměření klavír a varhany dva roky) je možno v docházce do různých nástrojových seminářů pokračovat dále jako v nepovinném předmětu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia

6. ročník (jen pro oddělení klávesových nástrojů)

Žák umí zařadit klavír, varhany a elektronické klávesové nástroje podle způsobu tvorby tónu do příslušných nástrojových skupin,

- vyjmenuje vývojové etapy klavíru a varhan a dokáže je stručně popsat,
- pojmenuje základní části klavíru a varhan a vysvětlí principy jejich fungování a tvorby tónu,
- prokáže přehled o hlavních hudebních epochách historie od baroka po hudbu 20. stol.,
- pozná stěžejní díla a nejvýznamnější skladatelské osobnosti jednotlivých epoch,
- vyjmenuje a vysvětlí základní hudební formy a druhy období baroka (concerto grosso, opera, preludium, fuga, tance atd.) a klasicismu (rondo, variace, sonáta, symfonie, koncert atd.) a zná jejich konkrétní příklady,
- vyjmenuje několik významných českých i světových klavíristů a varhaníků historie a současnosti,
- orientuje se v notovém zápisu a analyzuje jej – určí tóninu a nástrojové obsazení jednoduché skladby, dokáže rytmicky reprodukovat jednotlivé hlasy, vysvětlí použitá dynamická, tempová a výrazová označení, určí intervaly a základní akordy (kvintakordy a jejich obraty) ve skladbě,
- dokáže reprodukovat (zpěvem i hrou) jednoduchou hudební myšlenku a transponuje ji, dokáže k ní vytvořit doprovod založený na základních harmonických funkcích,
- hodnotí skladbu na základě poslechu – určí tónorod, identifikuje nástrojové obsazení, zhodnotí tempový a dynamický průběh skladby, vyjadřuje své názory na celkové vyznění a náladu skladby a umí je odůvodnit.

7. ročník (společný vzdělávací obsah pro všechny volitelné nástrojové semináře)

Žák rozdělí hudební nástroje do skupin a stručně je charakterizuje, pozná hudební nástroje podle obrázku a zvukové ukázky,

- ve své nástrojové skupině prokáže základní znalosti v tématech: vznik a vývoj nástroje, obvyklá nástrojová seskupení, role nástroje v dějinách hudby, stavba a údržba nástroje,
- prokáže přehled o významných hudebních skladatelích a autorech českých i světových, zná i autory významné pro jeho nástrojovou skupinu, prokáže základní přehled o stěžejních dílech hudební literatury pro svůj nástroj nebo nástrojovou skupinu,
- vyjmenuje přední interprety a výrobce hudebních nástrojů dle své nástrojové specializace,
- dokáže sledovat hudební ukázkou s grafickým záznamem, určí její tóninu, zná pojmy partitura, dirigent,
- intonuje a sluchově analyzuje intervaly do oktávy, obraty kvintakordů a dominantní septakord,
- zapíše do not jednoduchý hudební motiv a vytvoří k němu 2. hlas,
- vysvětlí základní principy hudebních forem, přiřadí je k jednotlivým žánrům a obdobím,
- na základě charakteristické hudební ukázky určí hudební epochu,
- utvoří si vlastní názor na znějící hudbu (nahrávka, koncert), a tento názor dokáže vyjádřit a zdůvodnit (navštíví koncert příslušný jeho studijnímu zaměření).

5.3.22 PŘÍPRAVA NA UMĚLECKÉ ŠKOLY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Specializovaný předmět, navazující na dokončené studium hudební nauky. V rámci studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin se jedná o předmět povinný, v základním studiu I. a II. stupně je to předmět nepovinný. Individuální výuka probíhá ve skupině dvou až osmi žáků. Náplní studia je intenzivní příprava z hudební teorie, intonace a rytmu, sluchové analýzy, dějin hudby a základů harmonie v závislosti na požadavcích přijímacích zkoušek zvoleného typu vyšší umělecké školy.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. a II. stupeň základního studia

Jednoleté studium (po ukončení docházky do předmětu *Hudební nauka* nebo *Úvod do hudební teorie*)

Žák se pohotově orientuje v notovém zápisu (houslový i basový klíč), hudebních pojmech (rozdíly české, italské a anglické terminologie), spolehlivě používá systém stupnic a akordů, intervalů (jak v představě, tak i v notách), orientuje se v partituře,

- předvede praktické dovednosti v oblasti intonace, rytmu a sluchové analýzy,
- prokáže přehled v základních obdobích dějin hudby včetně periodizace,
- vyjmenuje stěžejní autory a díla světové i české hudební literatury,
- popíše a rozliší nejběžnější hudební formy, nástrojová seskupení,
- uvede významné sólisty a orchestry, má přehled o kulturním životě v regionu.

5.3.23 PŘÍPRAVNÁ HUDEBNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Přípravná hudební výchova (PHV) je vyučována kolektivně ve skupině 2 – 10 žáků. Cílem je rozvíjet v každém z dětí hudební citění, přirozený smysl pro rytmus, hudební sluch, představivost, základní pěvecké dovednosti. Děti i jejich rodiče se seznámí s celou šíří možností výuky na HO pro lepší orientaci ve výběru dalšího směru studia. V průběhu výuky učitel spolupracuje s rodiči, usměřuje zájem žáků se zřetelem na následný výběr hudebního nástroje.

Absolvování PHV v rozsahu jednoho až dvou let studia není povinné pro zahájení výuky v základním studiu I. stupně. Veškerá výuka probíhá formou her, je respektován předškolní, příp. mladší školní věk dětí, které ještě nemají schopnost dlouhodobé koncentrace. Proto je náplň hodin pestrá, střídají se různé druhy a formy činností.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium:

1. – 2. ročník

Žák rozezná od sebe zvuk a tón,

- na hrách s hlasem použije hlas hudebním způsobem,
- zazpívá dětskou lidovou i umělou píseň ve spojení s pohybem a hrou na Orffovy nástroje,
- reprodukuje nejjednodušší rytmy – tleskáním, dupáním, hrou na tělo, s využitím Orffova instrumentáře,
- rozezná základní vlastnosti tónů (výška, síla, délka, stoupající a klesající melodie),
- podle sluchu i obrázku pozná nejběžnější hudební nástroje,
- vyjádří melodii jednoduchým pohybem, kresbou.

5.3.24 SAXOFON

Charakteristika vyučovacího předmětu

Nástroj patří do skupiny dřevěných dechových nástrojů a je vhodný k interpretaci převážně populární hudby v moderním stylu jako je jazz, swing, pop, rock, hip-hop a podobně. Uplatní se v sólové hře, v orchestru i v souboru stejných nebo různých nástrojů. Dle vyspělosti žáka začíná výuka obvykle v 10 letech nebo v pozdějším věku (podmínkou jsou druhé zuby), jako vhodný nástroj v nižším věku je doporučena zobcová flétna, klarinet, klavír, atd. Při výuce lze doporučit kombinaci s druhým nástrojem (klavír a elektronické klávesové nástroje, kytara, ale i klarinet, příčná či zobcová flétna. Méně vhodný je ke kombinaci s nástroji dechovými žesťovými.). Žák může dle svého zájmu a fyzických dispozic volit mezi čtyřmi druhy akustických saxofonů, studovat lze i hru na elektronickou verzi saxofonu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák popíše základní pravidla údržby nástroje, předvede správné držení nástroje vestoje i vsedě,

- popíše principy tvorby tónu (bránice, krk, jazyk, dech, rty),
- zahraje durové stupnice do 2 křížků a 2 bé,
- předvede tato základní, vybraná dechová cvičení: kniha na břicho, měřený nádech a výdech, papír na zdi,
- zahraje na hubici tóny v rozsahu malé tercie.

2. ročník

Žák zahraje první dvě alikvoty od tónů c a h,

- samostatně posoudí intonaci, dokáže se sladit s klavírem nebo jiným znělým nástrojem,
- popíše klasické frázování, při poslechu rozliší styl hudby (dechová, jazzová, klasická, rocková),
- zahraje stupnice dur do 4 křížků a 4 bé a jejich kvintakordy,
- popíše základy tvorby dalších doškálných akordů.

3. ročník

Žák vytvoří a zapíše jednoduchý rytmický motiv,

- zahraje chromatickou stupnici, dokáže ji prakticky využít v jednoduché improvizaci,
- vysvětlí rozdíl jazzového frázování oproti klasickému,
- transponuje lidové písně do doposud probraných tónin, dokáže hrát krátké skladby z paměti,
- zopakuje rytmické a melodické motivy z poslechu ukázek a reprodukuje je pomocí hlasu či nástroje,
- zahraje všechny durové stupnice a jejich tónické kvintakordy.

4. ročník

Žák předvede cvičení s oktavovou klapkou,

- orientuje se v intonaci – pomocí úprav hubice se přiladí se k doprovodnému nástroji,
- zahraje stupnice mollové do 4# a 4b, vytvoří T5 a zm. septakord, improvizuje na základě dominantního jádra a bluesové stupnice,
- popíše základní historii nástroje a jeho nejčastější využití.

5. ročník

Žák zahraje transpoziční cvičení po kvartovém kruhu,

- zná a používá rozdílné výslovnosti a nasazení,
- prokáže znalost systému akordových značek a orientaci v něm (akordové značky typu dur, moll, 7, maj7, m7(5b), dim),
- zahraje chromatickou a pentatonickou stupnici,
- na internetu vyhledá a použije hudební podehrávku (doprovod).

6. ročník

Žák při hře stupnic využije maximálního dosaženého rozsahu,

- správně akcentuje 2. a 4. dobu a uvědomuje si důležitost tohoto akcentování pro správnou a stylovou jazzovou interpretaci,
- rozliší frázování v jednotlivých jazzových a populárních stylech (swing, latin, rock, funky),
- v improvizaci zahraje dvou a čtyřtaktové fráze,
- v poslechu rozezná kvalitní a nekvalitní tón a techniku.

7. ročník

Žák vysvětlí teorii celotónových a zmenšených stupnic,

- předvede swingové a jazzové frázování, předvede improvizaci,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížné skladby,
- využije při hře veškeré získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu,
- samostatně využije dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v co největším rozsahu nástroje,
- zahraje z listu etudy na úrovni pátého ročníku,
- vyjmenuje stěžejní interprety saxofonové hry.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák popíše základní pravidla údržby nástroje,

- předvede správné držení nástroje vestoje i vsedě,
- vyjmenuje problémy spojené se špatným držetím těla a nástroje,
- popíše principy tvorby tónu (bránice, krk, jazyk, dech, rty) a dokáže vysvětlit princip tvorby tónu,
- zahraje durové stupnice do 2 křížků a 2 bé, dokáže jednoduše improvizovat na dom. jádro,
- předvede tato základní, vybraná dechová cvičení: kniha na bříše, měřený nádech a výdech, papír na zdi,
- zahraje na hubici tóny v rozsahu malé tercie.

2. ročník

Žák zahraje první dvě alikvoty od tónů c a h,

- samostatně posoudí intonaci, dokáže se sladit s klavírem nebo jiným znělým nástrojem, intonaci dokáže mírně ovlivnit oběma směry pomocí dechu nebo nátisku,
- popíše klasické frázování, při poslechu rozliší styl hudby (dechová, jazzová, klasická, rocková), zná jména světových saxofonistů,
- zahraje stupnice dur do 4 křížků a 4 bé a jejich kvintakordy, vytvoří a v pomalém tempu zahraje doškálné kvintakordy, vysvětlí pojem tónika, dominanta, subdominanta,
- popíše základy tvorby dalších doškálných akordů a dokáže je pomalu zahrát.

3. ročník

Žák vytvoří a zapíše jednoduchý rytmický motiv,

- zahraje chromatickou stupnici, dokáže ji prakticky využít v jednoduché improvizaci,
- vysvětlí rozdíl jazzové frázování oproti klasickému a dokáže i na krátké ukázce předvést,
- transponuje lidové písně do doposud probraných tónin, dokáže hrát krátké skladby z paměti,
- zopakuje rytmické a melodické motivy z poslechu ukázek a reprodukuje je pomocí hlasu či nástroje,
- zahraje všechny durové stupnice a jejich tónické kvintakordy, kvintakordy pojmenuje a zahraje i v obrazech.

4. ročník

Žák předvede cvičení s oktávovou klapkou,

- vytvoří a zahraje nejpoužívanější melodické ozdoby (vibrato, obal, nátryl, trylek, tremolo),
- zahraje stupnice mollové do 2# a 2b, vytvoří T5 a zm. septakord, improvizuje na základě dominantního jádra a bluesové stupnice,
- popíše základní historii nástroje a jeho nejčastější využití.

5. ročník

Žák zahraje transpoziční cvičení po kvartovém kruhu,

- využije speciální techniky – subtón, nasazení bez pomoci jazyka, zastřené a polykané tóny,
- prokáže znalost systému akordových značek a orientaci v něm (akordové značky typu dur, moll, 7, maj7, m7(5b), dim),
- zahraje církevní stupnice, pentatonickou stupnici a odvodí stupnici bluesovou,
- na internetu vyhledá a použije hudební podehrávku (doprovod).

6. ročník

Žák při hře stupnic využije maximálního dosaženého rozsahu, hraje i rozklady stupnic v terciích a kvartách a pomalu zahraje i další intervaly až do oktáv,

- správně akcentuje 2. a 4. dobu a uvědomuje si důležitost tohoto akcentování pro správnou a stylovou jazzovou interpretaci, orientuje se v taktech lichých i nepravidelných,
- rozliší frázování v jednotlivých jazzových a populárních stylech (swing, latin, rock, funky) a klasických (klasicismus, baroko),
- v improvizaci zahraje dvou a čtyřtaktové fráze,
- v poslechu rozezná kvalitní a nekvalitní tón a techniku.

7. ročník

Žák vysvětlí teorii celotónových a zmenšených stupnic,

- rozliší a předvede swingové a jazzové frázování, předvede improvizaci, uplatní znalost akordických značek v rozsahu do kvinty,
- samostatně nastuduje přiměřeně obtížné skladby,
- využije při hře veškeré získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu,
- samostatně využije dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v co největším rozsahu nástroje,
- zahraje z listu etudy na úrovni šestého ročníku, samostatně určí vhodné frázování (klasické, funky, swing, latin),
- vyjmenuje stěžejní interprety saxofonové hry,
- správně stylově zahraje i dechovou nebo folklórní hudbu.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák vyjmenuje základní pravidla údržby nástroje, předvede správné držení nástroje vestoje i vsedě,

- vysvětlí principy tvorby tónu (bránice, krk, jazyk, dech, rty),
- při poslechu rozliší styl hudby (dechová, jazzová, klasická, rocková),
- zahraje durové stupnice do 4 křížků a 4 bé, jejich tónické kvintakordy, popíše pentatonickou stupnici a odvodí z ní stupnici bluesovou.

1. ročník

Žák vědomě pracuje s tónem a jeho barvou, ovládá intonaci a dokáže ji ovlivnit oběma směry,

- zahraje všechny stupnice a T5 dur v maximálním rozsahu,
- popíše základní rysy klasické hudby, ozdoby a výslovnost,
- zaimprovizuje podle základních akordových značek (dur, moll, 7),
- zaimprovizuje na bluesovou dvanáctku.

2. ročník

Žák čte z listu složitější rytmické útvary a stylově je frázuje,

- předvede složitější ozdoby – glissy, hru nad rozsah, rytmizované vibrato,
- samostatně nastuduje orchestrální party,
- vyhodnotí výběr vhodné skladby dle svých hráčských možností.

3. ročník

Žák aktivně využívá celý rozsah nástroje,

- použije techniku nízkého prstokladu,
- použije všechny probrané stupnice, dále s nimi pracuje,
- vysvětlí a popíše pojmy agogika, dynamika, použije je v přednesu.

4. ročník

Žák ohodnotí svoji hru i hru svých spolužáků,

- využije všechny dosažené improvizací techniky, střídá originální hmaty s alikvotními tóny,
- vyjmenuje skladby a interpretuje dle svého zaměření.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák vědomě pracuje s tónem a jeho barvou, ovládá intonaci a dokáže ji ovlivnit oběma směry,

- zahraje všechny stupnice a T5 dur v maximálním rozsahu, zahraje stupnice a T5 moll do 4 # a 4b,
- popíše základní rysy klasické hudby, ozdoby a výslovnost,
- zaimprovizuje podle základních akordových značek (dur, moll, 7),
- zaimprovizuje na bluesovou dvanáctku.

2. ročník

Žák čte z listu složitější rytmické útvary a stylově je frázuje,

- předvede složitější ozdoby – texaské tremolo, slap, glissy, hru nad rozsah, rytmizované vibrato,
- samostatně nastuduje orchestrální party,
- vyhodnotí výběr vhodné skladby dle svých hráčských možností.

3. ročník

Žák aktivně využívá celý rozsah nástroje, zahraje na všechny základní druhy saxofonů (S, A, T, B),

- použije techniku nízkého prstokladu,
- použije všechny probrané stupnice, dále s nimi pracuje.

4. ročník

Žák ohodnotí svoji hru i hru svých spolužáků,

- využívá všechny dosažené improvizací techniky, střídá originální hmaty s alikvotními tóny,
- vyjmenuje skladby a interpretuje dle svého zaměření,
- zahraje přednesovou skladbu z paměti.

5.3.25 SEMINÁŘ KLAVÍRNÍ PRAXE

Charakteristika vyučovacích předmětů

Předmět je součástí studijního zaměření klavír, kolektivní výuka probíhá formou praktického semináře skupiny žáků s pedagogem. Cílem výuky je rozvíjet u žáka sluchové a improvizací schopnosti – v součinnosti s potřebnými znalostmi z hudební teorie a s přihlédnutím k jeho individuálním schopnostem. Zásadní je odbourání případného počátečního ostychu a zdůraznění principu tvořivosti při improvizací práci. Ve II. stupni základního studia se při výuce ve větší míře uplatňuje souhra více žáků (hráči mají rozdělené „role“ - basová linka, stylizace akordů, melodie, protihlas, atd.).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

5. ročník

Žák aktivně použije durové i mollové akordy včetně obrátů a dominantní septakordy,

- prokáže znalost základního systému akordových značek a vytvoří podle nich doprovod k písni (příznávka, rytmizace akordu, figurace),
- zharmonizuje jednoduchou melodii pomocí základních harmonických funkcí (T, S, D),
- zopakuje slyšený motivek, transponuje jej, dokončí frázi,
- improvizuje jednoduchou melodii nad harmonickým základem,
- pomocí jednoduchých výrazových prostředků dokáže vyjádřit pocit, náladu.

6. - 7. ročník

Žák zahraje kadence v durových a mollových tóninách,

- kromě T, S, D využije v doprovodech i akordy na II., III. a VI. stupni v durové tónině,
- vytvoří a zahraje dominantní a zmenšený septakord,
- v doprovodech je schopen použít mimotonální dominantu
- umí obměnit jednoduché melodické téma na způsob variací
- v improvizaci spolupracuje s jinými hudebníky.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák se aktivně zapojí do skupinové improvizace - např. na bázi harmonického schématu nebo na dané skladbě,

- vytvoří a použije další druhy septakordů a akordy s přidanou sextou,
- chápe harmonickou provázanost paralelních tónin dur a moll.

2. - 4. ročník

Žák vytvoří a použije nónové akordy,

- podle notového zápisu nebo sluchem analyzuje skladbu nebo její část (z hlediska harmonie, melodie, apod.),
- umí rozlišit různé hudební styly a promítnout jejich specifika do improvizace,
- při improvizaci aktivně využívá znalostí z oblasti hudebních forem a dalších hudebně-teoretických disciplín,
- vytvoří samostatnou basovou linku ke skladbě.

5.3.26 SKLADBA A KOLEKTIVNÍ IMPROVIZACE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět je určen pro žáky hudebního oboru se zvýšeným zájmem o hudební teorii a vlastní skladatelskou tvorbu. Doposud nabyté vědomosti z hudební nauky a dějin si zde žák rozšíří směrem k samostatné vokální a instrumentální tvorbě a orientaci v soudobých hudebních směrech.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

I. stupeň základního studia:

5. – 7. ročník

Žák vystoupí v kolektivním improvizčním projektu,

- zapíše jednotlivé motivy do not, schematicky zaznamená hudební formu,
- složí krátkou sólovou skladbu pro svůj nástroj a píseň pro dětský hlas s doprovodem,
- prokáže orientaci v tonální harmonii (nalezení tóniky, závěrů, modulací), analyzuje výrazové prostředky tonální hudby ve skladbě pro svůj nástroj,
- prokáže základní znalosti o hudebních nástrojích, jejich ladění a zvukových polohách.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák složí minimálně dvě sólové skladby pro nástroje svých spolužáků a píseň na text dle vlastního výběru, zapíše v ruce kompletní partituru těchto skladeb,

- na svém nástroji předvede sólovou improvizaci na dané téma či námět, reaguje na slyšenou hudbu a dokáže ji na svém nástroji zjednodušeně parafrázovat,
- pojmenuje základní jevy předbarokní polyfonie (melodické tóny, cantus firmus, imitace), analyzuje jednoduchý renesanční čtyřhlas.

2. ročník

Žák složí cyklus komorních skladeb pro dané obsazení, zaranžuje píseň pro jazzové či populární uskupení,

- zapiše partituru v notačním programu, zpracuje party pro jednotlivé hráče,
- v kolektivu se spolužáky vytvoří a předvede improvizovanou scénickou hudbu,
- pojmenuje a zanalyzuje výrazové prostředky minimalismu (pattern, fázový posun),
- vysvětlí obecné formotvorné principy (perioda, expozice/evoluce, variace), pozná jejich konkrétní projevy ve skladbách.

3. ročník

Žák složí skladbu pro větší vokálně-instrumentální obsazení dle svého výběru,

- zapiše aleatorickou hudební plochu, aktivně se zapojí do jejího provedení,
- zanalyzuje výrazové prostředky atonální hudby (skladebný princip, souzvuky, harmonický pohyb) v jednoduché skladbě 1. poloviny 20. století,
- kriticky zhodnotí zápis a notografickou úpravu předložené skladby.

4. ročník

Žák složí delší cyklickou skladbu pro obsazení dle svého výběru (cca. 15 minut),

- vytvoří improvizací projekt (aleatorickou skladbu) pro mladší žáky, připravuje a řídí jeho provedení,
- pojmenuje a zanalyzuje výrazové prostředky elektronické a spektrální hudby (sample, processing, harmonická řada, spektrální analýza),
- prokáže základní orientaci ve fyzikálních vlastnostech zvuku.

5.3.27 TROMBÓN

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka hry na trombon může být zahájena u dětí již šestiletých. Dle vyspělosti žáka volíme studium na pBone mini, pBone nebo na klasický žesťový trombon. První a druhý jmenovaný typ trombonu je vhodný pro žáky, kteří ještě neunesou klasický trombon a už chtějí na tento nástroj hrát. Nástroj je vhodný k interpretaci hudby různých žánrů, např. klasické, populární, jazzové, lidové, dechové. Nevhodná kombinace je s nástroji dechovými žesťovými a dřevěnými.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák předvede správné držení těla a nástroje, bzučení na rty a na nátrubek,

- pojmenuje jednotlivé části nástroje,
- zahraje udržované tóny dle nátiskových možností,
- čte noty v basovém klíči,
- rozpozná houslový a basový klíč,
- rozlišuje noty a pomlky (celé, půlové a čtvrté),
- zazpívá lidovou píseň, předvede rytmické cvičení.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák uplatní základní návyky a techniku hry: držení nástroje, správný postoj,

- nasazení a tvorbu tónu,
- zahraje udržované tóny od 1. do 4. polohy od f do Bb,
- zahraje jednoduchou píseň z paměti.

2. ročník

Žák předvede, jak se správně rozehrát,

- zahraje stupnici B dur,
- zahraje jednoduchá nátisková, rytmická, intonační a dechová cvičení v rozsahu jednoho řádku,
- zahraje lidovou píseň z paměti a jednoduchou přednesovou skladbu na jeden řádek.

3. ročník

Žák při hře využívá základní návyky a dovednosti (správný postoj, tvorba kvalitního tónu a nasazení, práce s dechem a jazykem),

- zahraje jednoduché slyšené melodické motivy,
- zahraje stupnice C, Bb, A, As, G a F dur v rozsahu jedné oktávy + variace (nota celá, dvě půlové, čtyři čtvrté), tónický kvintakord + variace (stejně jako na stupnici),
- zahraje stupnice v rozsahu jedné oktávy + variace (nota celá, dvě půlové, čtyři čtvrté), tónický kvintakord + variace (stejně jako na stupnici),
- zahraje z listu jednoduchou skladbu v B dur v rozsahu 1 oktávy,
- zahraje přednesovou skladbu na dva řádky,
- zahraje jednoduché etudy a přednes.

4. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 2# a 2b, tónický kvintakord + variace (osminové noty, tercie),

- využije širší dynamiku (p, mf, f) při zachování intonační čistoty,
- při hře využije rozsah od F do d1,
- zahraje přednesovou skladbu na tři řádky.

5. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 3# a 3b a stupnice a, c + g moll, tónický kvintakord – malý rozklad + variace (trioly, tercie, akcenty, staccato),

- při hře samostatně kontroluje intonační čistotu a správné hráčské návyky,
- zahraje technické cvičení na 4 řádky,
- zahraje přednesovou skladbu a lidovou píseň z paměti,
- zahraje různorodé přednesy dle svých hráčských možností.

6. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 4# a 4b a stupnice mollové do 2# a 2 b, tónický kvintakord – malý rozklad + D7 + variace (retní legato, synkopa, tečkovaný rytmus),

- zahraje přednesovou skladbu na jednu stránku a lidovou píseň z paměti.

7. ročník

Žák využije při hře veškeré získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu,

- samostatně při hře předvede dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v co největším rozsahu nástroje,
- transponuje jednoduché melodické motivy,
- zahraje stupnice durové do 5# a 5b, stupnice mollové do 3# a 3b a akordy, T5, D7, intervaly, obraty,
- kombinuje retní a snižcové legato,
- hraje přednesy rozsáhlejšího charakteru, uplatňuje svoje interpretační schopnosti.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák využívá při hře základní návyky a dovednosti (správný postoj, tvorba kvalitního tónu a nasazení, práce s dechem a jazykem),

- předvede správné nasazení a tvorbu tónu,
- zahraje vydržované tóny od 1. do 5. polohy od b do Bb,
- zahraje stupnici Bb dur + tónický kvintakord,
- zahraje jednoduchou píseň z paměti,
- zahraje jednoduchá cvičení.

2. ročník

Žák předvede, jak se správně rozehrát,

- zahraje stupnici Bb a G dur + tónický kvintakord,
- zahraje jednoduchá nátlisková, rytmická, intonační a dechová cvičení v rozsahu jednoho a více řádků,
- zahraje lidovou píseň z paměti,
- zahraje přednesovou skladbu.

3. ročník

Žák využívá při hře základní návyky a dovednosti (správný postoj, tvorba kvalitního tónu a nasazení, práce s dechem a jazykem),

- zahraje jednoduché slyšené melodické motivy,
- zahraje stupnice durové do 2# a 2b, tónický kvintakord + variace (osminové noty, tercie),
- tónický kvintakord + variace (stejně jako na stupnici),
- hraje jednoduché etudy a přednes.

4. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 3# a 3b, tónický kvintakord + variace (osminové noty, tercie),

- využije širší dynamiku (p, mf, f) při zachování intonační čistoty,
- při hře využije rozsah od F do d1,
- hraje ve vyšších tempech (etudy, technická cvičení),
- zahraje přednesovou skladbu na tři řádky.

5. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 4# a 4b a stupnice mollové do 2# a 2b, tónický kvintakord – malý rozklad + variace (trioly, tercie, akcenty, staccato, retné legato, synkopa, tečkovaný rytmus),

- při hře samostatně kontroluje intonační čistotu a správné hráčské návyky,
- zahraje technické cvičení na 4 řádky,
- zahraje různorodé přednesy dle svých hráčských možností.

6. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 5# a 5b a stupnice mollové do 3# a 3b pře dvě oktávy, tónický kvintakord – velký rozklad + D7 + variace (tercie, kvarty),

- vysvětlí pojem melodické ozdoby a smíšené legato,
- interpretuje obtížnější skladby a podílí se na jejich výběru.

7. ročník

Žák využije při hře veškeré získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu,

- samostatně při hře předvede dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v co největším rozsahu nástroje,
- transponuje jednoduché melodické motivy,
- zahraje stupnice durové do 6# a 6b, stupnice mollové do 4# a 4b a akordy, T5, D7, intervaly, velký rozklad,
- ovládá a kombinuje všechny tři druhy legat (snižcové, retní, smíšené),
- zahraje etudu na jednu stránku a skladbu na dvě stránky.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák uplatní základní návyky a techniku hry: držení nástroje, správný postoj, nasazení a tvorbu tónu,

- předvede, jak se správně rozehrát,
- hraje různými způsoby nasazení,
- interpretuje jednoduché slyšené melodické motivy (hlasem nebo na nástroj), zahraje stupnice v rozsahu jedné oktávy + variace (nota celá, dvě půlové, čtyři čtvrté), tónický kvintakord + variace (stejně jako na stupnici).

1. ročník

Žák samostatně naladí nástroj,

- použije vibrato,
- zahraje bluesovou stupnici pentatonickou stupnici,
- zahraje melodickou a technickou etudu v rozsahu jedné stránky,
- kombinuje hru legata, ligatury, portamenta a staccata, cítí rozdílná tempa.

2. – 4. ročník

Žák dbá na přesné frázování, artikulaci, legato, zahraje sforzato a technická cvičení s ním,

- předvede interpretaci a specifické frázování taneční a jazzové hudby,
- zahraje stupnice dur a moll, T5, D7, zm7, velký a malý rozklad akordů, chromatickou, bluesovou stupnici a pentatonickou stupnici,
- zahraje přednesovou skladbu v rozsahu jedné stránky,
- zahraje improvizovanou melodii s využitím pentatoniky a bluesové stupnice.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák samostatně naladí nástroj,

- použije vibrato,
- zahraje bluesovou stupnici,
- zahraje melodickou a technickou etudu v rozsahu jedné stránky,
- kombinuje hru legata, ligatury, portamenta a staccata, cítí rozdílná tempa,
- hraje z basového a houslového klíče,
- hraje z houslového klíče Bb hlas.

2. – 4. ročník

Žák dbá na přesné frázování, artikulaci, legato, zahraje sforzato a technická cvičení s ním,

- předvede interpretaci a specifické frázování taneční a jazzové hudby,
- zahraje stupnice dur a moll, T5, D7, zm7, velký a malý rozklad akordů, chromatickou, bluesovou stupnici a pentatonickou stupnici,
- zahraje přednesovou skladbu v rozsahu jedné stránky,
- zahraje improvizovanou melodii s využitím pentatoniky a bluesové stupnice,
- zahraje z altového a tenorového klíče,
- vysvětlí pojem násobné staccato - dvojitý a trojitý jazyk, a dle svých možností si osvojí jeho hru.

5.3.28 TRUBKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Nástroj patří do skupiny dechových žesťových nástrojů a je vhodný k interpretaci hudby různých žánrů - klasické, populární, jazzové, lidové i dechové. Dle vyspělosti žáka začíná výuka obvykle v deseti letech věku dítěte nebo v pozdějším věku (podmínkou jsou druhé zuby). V nižším věku žáka je výhodou a doporučením studium zobcové flétny, klavíru, atd. Studium trubky lze kombinovat s druhým nástrojem (klávesové nástroje, kytara, zobcová flétna, příp. i smyčcové nástroje). Nedoporučujeme kombinaci s nástroji dechovými žesťovými a dřevěnými.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák uplatní základní návyky a techniku hry: bzučení na rty, na nátrubek, dýchání, nasazení a tvorbu tónu,

- po vzoru učitele kontroluje postoj, držení rukou, prstů, rtů, hlavy a těla,
- správně se rozehraje a uvolní při hře,
- zahraje jednoduché lidové písně.

2. ročník

Žák zahraje vydržované tóny,

- zahraje jednoduchá nátisková, rytmická, intonační a dechová cvičení, v rozsahu jednoho řádku,
- zahraje stupnice Bb, C a D dur v rozsahu jedné oktávy a příslušný tónický kvintakord,
- zahraje jednoduché etudy a skladby v rozsahu c1 až c2,
- dodržuje základní rytmické hodnoty a vnímá metrum skladby.

3. ročník

Žák předvede plynulé tónové spoje a výdrž v daných stupnicích,

- interpretuje jednoduché slyšené melodické motivy (hlasem nebo na nástroj),
- zahraje stupnice Bb, C, D dur a a, c a d moll v rozsahu jedné oktávy + variace (nota celá, dvě půlové, čtyři čtvrté), tónický kvintakord + variace (stejně jako na stupnici),
- předvede lehké transpozice lidových písní, zahraje výběr lidových písní z paměti a zahraje z listu jednoduchou skladbu.

4. ročník

Žák důsledně pracuje na nátisku, využívá širší dynamiku (p, mf, f) při zachování intonační čistoty,

- zahraje stupnice durové do 2# a 2b, tónický kvintakord + variace (osminové noty, trioly, tercie),
- zahraje lidové písně v různých tóninách,
- zahraje etudy a přednesové skladby na více řádků.

5. ročník

Žák předvede různé způsoby nasazení a tvorby tónu, dokáže odlehčit nátisk,

- zahraje jednoduché melodické ozdoby,
- samostatně kontroluje intonační čistotu a předvede správné návyky při hře,
- zahraje stupnice dur a moll do 3# a 3b, tónický kvintakord, dominantní septakord + variace (staccato, tenuto, legato) první stupnice moll,
- zahraje kratší přednesové skladby.

6. ročník

Žák dbá na zvukovou a intonační vyrovnanost, využívá jazykovou techniku,

- zahraje stupnice dur a moll do 4# a 4b, dokáže zahrát jednoduchou improvizaci,
- zahraje jednoduchou improvizaci,
- zahraje víceřádkové etudy a přednesové skladby,
- pohotově zahraje z listu.

7. ročník

Žák využije při hře veškeré získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu,

- samostatně využije dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v co největším rozsahu nástroje,
- samostatně nastuduje etudu a skladbu, transponuje jednoduché melodické motivky,
- zahraje stupnice dur, moll a akordy, T5, D7, intervaly, obraty + chromatickou stupnici.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák uplatní základní návyky a techniku hry: bzučení na rty, na nátrubek, dýchání, nasazení a tvorbu tónu,

- po vzoru učitele předvede správný postoj, držení rukou, prstů, rtů, hlavy a těla,
- správně se rozehraje a uvolní při hře,
- zahraje stupnici B, C, D dur + tónický kvintakord,
- zahraje jednoduché etudy,
- zahraje lidové písně z paměti,

- zahraje jednoduché přednesové skladby s klavírním doprovodem.

2. ročník

Žák zahraje jednoduchá nátlisková, rytmická, intonační a dechová cvičení v rozsahu jednoho řádku,

- zahraje stupnice A, B, C a D, Es dur v rozsahu jedné oktávy a příslušný tónický kvintakord,
- zahraje jednoduché etudy a skladby v rozsahu c1 až c2,
- dodržuje základní rytmické hodnoty a vnímá metrum skladby,
- zahraje přednesovou skladbu s doprovodem klavíru,
- vystoupí na veřejnosti.

3. ročník

Žák předvede plynulé tónové spoje a výdrž v daných stupnicích,

- interpretuje jednoduché slyšené melodické motivy (hlasem nebo na nástroj),
- zvládá základy správné dechové techniky žeberně bráničního dýchání s pocitem uvolněnosti,
- zahraje stupnice dur a moll do 2# a 2b v rozsahu jedné oktávy + variace (noty půlové, čtvrt'ové a osminové), tónický kvintakord + variace (stejně jako na stupnici),
- zahraje výběr lidových písní z paměti a zahraje z listu jednoduchou skladbu,
- uplatní své dovednosti při hře v komorních uskupeních.

4. ročník

Žák důsledně pracuje na nátisku, využívá širší dynamiku (p, mf, f) při zachování intonační čistoty,

- zahraje retní vazby v rozsahu kvarty a kvinty,
- zahraje stupnice durové a mollové do 3# a 3b, tónický kvintakord + variace (osminové noty, trioly, tercie),
- zahraje etudy a přednesové skladby na více řádků,
- interpretuje tečkovaný rytmus a synkopu.

5. ročník

Žák předvede různé způsoby nasazení a tvorby tónu, dokáže odlehčit nátisk,

- zahraje jednoduché melodické ozdoby,
- samostatně kontroluje intonační čistotu a předvede správné návyky při hře,
- zahraje stupnice dur a moll do 4# a 4b, tónický kvintakord, dominantní septakord + variace (staccato, tenuto, legato),
- zahraje kratší přednesové skladby,
- prokáže znalost základního italského názvosloví, tempových a dynamických označení,
- dbá na kvalitu a barvu tónu v celém rozsahu a na intonační čistotu.

6. ročník

Žák dbá na zvukovou a intonační vyrovnanost, využívá jazykovou techniku,

- zahraje stupnice dur a moll do 5# a 5b, tónický kvintakord a dominantní septakord + variace,
- zahraje víceřádkové etudy a přednesové skladby,
- pohotově zahraje z listu,
- zahraje etudy vyšší technické náročnosti, prstové i jazykové.

7. ročník

Žák využije při hře veškeré získané technické i výrazové dovednosti s důrazem na tvoření a kvalitu tónu,

- zahraje stupnice dur a moll přes dvě oktávy + intervaly, rozklad tónického kvintakordu, dominantního septakordu a zmenšeného septakordu,
- zahraje etudy a přednesové skladby s větší rozsahovou náročností, s rytmickou, technickou a tónovou vyspělostí,
- samostatně využije dynamiku, tempové rozlišení, frázování a agogiku v co největším rozsahu nástroje,
- samostatně nastuduje etudu a skladbu, transponuje jednoduché melodické motivky,
- samostatně koordinuje souhru s korepétitorem,
- zahraje stupnice dur, moll a akordy T5, D7, intervaly.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák uplatní základní návyky a techniku hry: držení nástroje, správný postoj, nasazení a tvorbu tónu,

- správně se rozehraje a uvolní při hře,
- předvede různé způsoby nasazení a tvorby tónu,
- interpretuje jednoduché slyšené melodické motivy (hlasem nebo na nástroj),
- zahraje stupnice v rozsahu jedné oktávy + variace (nota celá, dvě půlové, čtyři čtvrt'ové), tónický kvintakord + variace (stejně jako na stupnici).

1. ročník

Žák dokáže samostatně kontrolovat kvalitu tónu,

- předvede stálou sebekontrolu a intonační čistotu hry,
- při hře použije širokou dynamickou škálu, zná a použije vibrato.

2. – 4. ročník

Žák prokáže dovednost přesného frázování, artikulaci, legato, hraje se stylovým výrazem,

- předvede různé způsoby nasazení tónu, dokáže použít sforzato,
- předvede stylovou interpretaci a frázování klasické, taneční a jazzové hudby,
- zahraje stupnice dur a moll, T5, D7, zm7, velký a malý rozklad akordů, chromatickou a celotónovou stupnici,
- samostatně nacvičí zadaný hudební materiál.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák samostatně kontroluje kvalitu tónu,

- předvede stálou sebekontrolu a intonační čistotu hry,
- při hře použije širokou dynamickou škálu, zná a použije vibrato,
- interpretuje skladby různých stylových období,
- zvládá sluchovou kontrolu čistoty tónu a intonace.

2. – 4. ročník

Žák prokáže dovednost přesného frázování, artikulaci, legato, hraje se stylovým výrazem,

- předvede různé způsoby nasazení tónu, dokáže použít sforzato,
- předvede stylovou interpretaci a frázování klasické, taneční a jazzové hudby,
- zahraje stupnice dur a moll, T5, D7, zm7, velký a malý rozklad akordů, chromatickou a celotónovou stupnici,
- samostatně nacvičí zadaný hudební materiál,
- zaměřuje se na poslech vybraných nahrávek, které slouží k prohloubení přehledu o repertoáru a interpretaci,
- přizpůsobí dynamiku, barvu a kvalitu tónu realizované skladbě,
- uvědomuje si hudební stránku a formu hraných skladeb.

5.3.29 TUBA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka hry na tubu může být zahájena dle fyzických dispozic cca od 8 let. Nástroj je vhodný k interpretaci hudby různého žánru (např. klasické, populární, jazzové, lidové, dechové). Při výuce lze doporučit kombinaci s druhým nástrojem (klavír a klávesové nástroje v populární hudbě, klasická kytara, kytara v populární hudbě, zobcová flétna, příp. i smyčcové nástroje). Nevhodná kombinace je s nástroji dechovými žesťovými a dřevěnými.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák předvede správné držení těla a nástroje, tvoření tónu na nátrubek bez i s nástrojem,

- zahraje jednoduché cvičení v rámci celých a půlových not ve velmi pomalém tempu,
- zahraje jednoduchou lidovou píseň zpaměti.

2. ročník

Žák zahraje stupnici C dur v rozsahu jedné oktávy,

- interpretuje krátká a jednoduchá cvičení v rámci celých, půlových a čtvrt'ových not ve velmi pomalém tempu,
- zahraje lidovou píseň zpaměti.

3. ročník

Žák zahraje stupnici C, B, D dur + tónický kvintakord,

- zahraje cvičení v rámci celých, půlových, čtvrt'ových a osminových not v pomalém tempu, kde použije výrazové prostředky - staccato, legato, tenuto, akcent,
- zahraje skladbu na dva řádky.

4. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 2# a 2b, tónický kvintakord + variace (osminové noty, trioly),

- předvede hru v širší dynamice (p, mf, f), při zachování intonační čistoty,
- zahraje technické cvičení na tři řádky a přednesovou skladbu na čtyři řádky,
- zahraje lidové písně v tóninách probraných stupnic.

5. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 3# a 3b, tónický kvintakord, dominantní septakord + rytmické variace,

- zahraje technické cvičení v mírném tempu, kde použije crescendo, decrescendo,
- rozlišuje základní tempová označení (moderato, allegro, lento),
- zahraje přednesovou skladbu na jednu stranu.

6. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 4# a 4b, tónický kvintakord, dominantní septakord + rytmické variace,

- zahraje technické cvičení v mírném tempu, kde použije dynamiku v co největším rozsahu nástroje,
- zahraje skladby několik různých stylů – renesance, baroko.

7. ročník

Žák zahraje stupnice durové do 5# a 5b, tónický kvintakord, dominantní septakord + variace (tercie, kvarty),

- zahraje melodickou i technickou etudu na jednu stranu,
- zahraje přednesové skladby na dvě strany.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák uplatní základní návyky a techniku hry: držení nástroje, správný postoj, nasazení a tvorbu tónu,

- zahraje melodickou i technickou etudu v rozsahu jedné strany,
- předvede, jak správně se rozehrát,
- zopakuje jednoduché slyšené melodické motivy (hlasem nebo na nástroj),
- zahraje stupnice v rozsahu jedné oktávy + variace (nota celá, dvě půlové, čtyři čtvrté), tónický kvintakord + variace (stejně jako na stupnici).

1. ročník

Žák dokáže naladit svůj nástroj,

- zahraje stupnice durové do 5# a 5b, tónický kvintakord, dominantní septakord + rytmické variace + bluesovou stupnici,
- zahraje melodickou i technickou etudu v rozsahu jedné strany.

2. – 4. ročník

Žák hraje stupnice dur a moll, T5, D7, zm7, velký a malý rozklad akordů, chromatickou a celotónovou stupnici,

- hraje skladby, kde si osvojí si interpretaci a frázování taneční a jazzové hudby,
- hraje přednesové skladby na dvě strany,
- zahraje improvizovanou melodii s využitím pentatoniky a bluesové stupnice.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák dokáže naladit svůj nástroj,

- zahraje stupnice durové do 5# a 5b, tónický kvintakord, dom. septakord, rytmické variace, bluesovou stupnici,
- zahraje melodickou i technickou etudu v rozsahu jedné strany,
- hraje z listu a zopakuje jednoduché motivy podle sluchu.

2. – 4. ročník

Žák hraje stupnice dur a moll, T5, D7, zm7, velký a malý rozklad akordů, chromatickou a celotónovou stupnici,

- předvede interpretaci a frázování taneční a jazzové hudby,
- hraje přednesové skladby na dvě strany,
- zahraje improvizovanou melodii s využitím pentatoniky a bluesové stupnice,
- hraje zpaměti, transponuje snadné melodie,
- respektuje tempová označení a hudební fráze.

5.3.30 ÚVOD DO HUDEBNÍ TEORIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Během ročního studia získá žák základní znalosti z oblasti hudební teorie (notace, rytmus, intonace) v úzké návaznosti na studovaný nástroj. Cílem předmětu je zvládnout v maximálním možném rozsahu náplň předmětu HN pro 1. stupeň základního studia HO.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zapíše nebo pojmenuje noty v houslovém klíči v rozsahu g- c3, dále v klíči studovaného nástroje v používaném rozsahu, v basovém klíči odvodí noty v malé oktávě,

- rozliší noty a pomlky podle délky od celé po šestnáctinovou,
- zapíše, spočítá a prakticky předvede jednoduchý rytmus v základních taktech,
- zapíše k notám posuvky, vysvětlí jejich význam ve spojení s termíny celý tón a půltón,
- vysvětlí princip stavby durových a mollových stupnic, uvede jejich předznamenání, sestaví v nich T5 a jeho obraty, určí hlavní stupně stupnice, vše dokáže i zapsat,
- vytvoří nebo pojmenuje čisté, velké a malé intervaly, sluchově je analyzuje,
- ve skladbě určí tóninu, zvládne transponovat jednoduchou melodii,
- pojmenuje a zapíše základní dynamické značky, značky v notách a tempová označení.

5.3.31 VARHANY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Varhany jsou především nástrojem liturgickým a koncertním. Jedinečnost tohoto nástroje spočívá v jeho nesmírné zvukové a stavební rozmanitosti. Studium rozvíjí žáka po stránce fyzické i psychické. Vedle samotné hry je žák seznamován s historickým vývojem nástroje, s jeho konstrukcí, zvukovými vlastnostmi, apod. Vzhledem k nárokům na fyzickou vyspělost žáka začínáme s výukou obvykle okolo třináctého roku věku žáka, výuku lze ale na základě individuálních dispozic zahájit i dříve. Jako vhodný nástroj k přípravě hry na varhany doporučujeme především klavír, ve věku 11 - 15 let je vhodné s výukou hry na varhany zároveň souběžné studium klavírní hry.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zahraje z not a využívá souběžné čtení houslového a basového klíče v moderních klavírních školách,

- svobodně a uvolněně se orientuje po celé klaviatuře, jako orientačních zrakových a hmatových bodů užívá skupinky černých kláves,
- uplatňuje hru portamento (tenuto), staccato a legato v obou rukou,
- při hře realizuje jednoduché prvky agogiky (ritenuto, koruna) a odlišuje tempa podle charakteru skladeb.

2. ročník

Žák se svobodně a uvolněně pohybuje po klaviatuře, využívá specifčnosti varhanní techniky (hra od kláves bez nadbytečných pohybů zápěstí, paží),

- pojmenuje základní části nástroje,
- zahraje technická cvičení a snadné etudy, při hře užívá jednoduché melodické ozdoby,
- prokáže smysl pro artikulaci, výstavbu hudební fráze a rozliší těžké a lehké doby,
- zahraje z listu, doprovodí lidovou píseň v durové tónině pomocí kvinty nebo TSD a transponuje ji.

3. ročník

Žák zahraje vícehlasně, při hře správně dýchá, frázuje a důsledně dodržuje pulzaci těžkých a lehkých dob ve skladbě,

- použije melodické ozdoby v instruktivní literatuře XVII. a XVIII. století,
- prokáže orientaci v jednoduchém formálním a harmonickém rozboru studované skladby (předvětí, závětí, věta, malá písňová forma),
- doprovodí a transponuje lidové písně pomocí harmonických funkcí TSD.

4. ročník

Žák použije rejstříky a navrhne zvukovou realizaci skladby (piano, mezzoforte, forte),

- zapojí pedálovou hru, využije pedál v doprovodu lidových písní,
- zahraje elementární manuálová a pedálová cvičení.

5. ročník

Žák využije svých teoretických znalostí při práci na notovém textu (určí tóninu, prozkoumá formu skladby, zajímavé akordy a harmonie),

- zahraje na více manuálech, užívá tichou výměnu prstů,
- prokáže orientaci v základech složitějšího formálního rozboru,
- zahraje dvou až tříhlasně.

6. ročník

Žák zahraje durové stupnice (C, G, D, F) v terciích zvláště s tichou výměnou prstů,

- použije pedálovou prodlevu a mírně pohyblivý pedál,
- při hře uplatní složitější manuálové změny,
- zahraje základní durové a mollové kadence (do dvou křížků a bé) s využitím pedálu.

7. ročník

Žák propojí veškeré získané technické a výrazové dovednosti při vkusné interpretaci skladeb se zachováním jejich stylovosti, se zřetelem na krásu a bohatost varhanního tónu,

- objektivně zhodnotí vlastní výkon.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák zahraje z not a využívá souběžné čtení houslového a basového klíče v moderních klavírních školách.

- svobodně a uvolněně se orientuje po celé klaviatuře, jako orientačních zrakových a hmatových bodů užívá skupinky černých kláves,
- uplatňuje hru portamento (tenuto), staccato a legato v obou rukou,
- vyjmenuje základní dynamická znaménka, délky not, takty,

- předvede hru legato, nonlegato, staccato,
- zahraje snadnou skladbu z not i z paměti,
- zahraje krátké etudy určené k rozvoji techniky,
- zná základy hry stupnic (tetrachordy a moderní cvičení na podkládání palce a překládání prstů), které používá při jejich hře oběma rukama zvlášť,
- zná základní harmonické funkce (tónová a intervalová kadence TSDT), doprovodí jednoduchou říkanku nebo lidovou písničku nejprve dudáckou kvintou, poté kadencí, a transponuje pomocí sluchové představivosti do jednoduchých tónin.

2. ročník

Žák se svobodně a uvolněně pohybuje po klaviatuře, využívá specifčnosti varhanní techniky (hra od kláves bez nadbytečných pohybů zápěstí, paží).

- pojmenuje základní části nástroje,
- intuitivně hledá vhodnou registraci pro interpretaci skladeb,
- rozvíjí hru na dva manuály,
- zahraje technická cvičení a snadné etudy, při hře užívá jednoduché melodické ozdoby,
- prokáže smysl pro artikulaci, výstavbu hudební fráze a rozliší těžké a lehké doby,
- zahraje z listu, doprovodí lidovou píseň v durové tónině pomocí kvinty nebo TSD a transponuje ji,
- dbá na kvalitu pedalizace, kterou koriguje sluchovou kontrolou,
- zahraje větší množství dětských etud,
- užívá jednoduché melodické ozdoby,
- zahraje durové stupnice od všech kláves přes jednu až dvě oktávy zvlášť, spolu s kvintakordy a jejich obraty zvlášť tenuto, staccato a rozloženě,
- interpretuje drobné skladby různých stylových období.

3. ročník

Žák hraje vícehlasně, při hře správně dýchá, frázuje a důsledně dodržuje pulzaci těžkých a lehkých dob ve skladbě,

- použije melodické ozdoby v instruktivní literatuře XVII. a XVIII. století,
- prokáže orientaci v jednoduchém formálním a harmonickém rozboru studované skladby (předvětí, závětí, věta, malá písňová forma),
- doprovodí a transponuje jednoduchou melodii pomocí harmonických funkcí TSD.

4. ročník

Žák se začíná věnovat specifickým prvkům varhanní techniky, navrhne zvukovou realizaci, registraci skladby (piano, mezzoforte, forte),

- hraje na více manuálech,
- používá tichou výměnu prstů,
- využije pedálovou prodlevu v jednoduchých skladbách,
- zahraje elementární manuálová a pedálová cvičení a skladby z varhanních škol.

5. ročník

Žák využije svých teoretických znalostí při práci na notovém textu (určí tóninu, prozkoumá formu skladby, zajímavé akordy a harmonie), rozvíjí své technické schopnosti,

- prokáže orientaci v základech složitějšího formálního rozboru,
- legato palcem, skluz z černých na bílé klávesy,
- ovládá mírně pohyblivý pedál, hraje špičkou a patou,
- polyfonní, dvou až tříhlasé skladby pro klavír i varhany,
- předvede elementární improvizaci a rozvíjení motivu.

6. ročník

Žák zahraje durové stupnice (C, G, D, F) v terciích dohromady,

- využívá více pohyblivý pedál,
- pedálová cvičení, pedálová sóla,
- při hře uplatní složitější manuálové změny,
- zahraje základní durové a mollové kadence (do dvou křížků a bé) s využitím pedálu,
- interpretuje snazší skladby varhanní literatury,
- nastuduje větu z klasické klavírní sonáty,
- zharmonizuje melodickou linku s využitím základních i vedlejších harmonických funkcí.

7. ročník

Žák propojí veškeré získané technické a muzikální dovednosti při interpretaci skladeb se zachováním jejich stylovosti, se zřetelem na krásu a bohatost a možnosti varhanního nástroje, vše doveden k absolventskému výkonu,

- při hře náročnějších skladeb uplatní technickou zdatnost a interpretační schopnosti,
- při hře uplatní složitější manuálové změny,

- samostatně realizuje jednodušší registrační změny,
- nastuduje romantickou klavírní skladbu menšího rozsahu,
- objektivně zhodnotí vlastní výkon,
- improvizuje předvětí a závětí, příp. jednoduchou formu.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák správně a uvolněně sedí u nástroje, orientuje se zrakem a hmatem na klaviatuře,

- pojmenuje základní funkční princip nástroje,
- zahraje elementární instruktivní skladby z not, využívá souběžného čtení not v obou klíších,
- prokáže základní teoretické znalosti, řeší a vypracovává písemné úkoly (psaní not, notových hodnot a pomlk, předznamenání, základní tempová a agogická označení, durové a mollové stupnice a akordy, intervaly a základní harmonické funkce).

1. ročník

Žák zahraje obtížnější pedálová cvičení (tichá výměna, hra špičkou a patou, skluz z černé klávesy na bílou),

- zahraje složitější polyfonní skladby, používá pohyblivější pedálovou linku.

2. – 4. ročník

Žák zahraje na více manuálech, užívá další specifický prvek varhanní hry - legato palcem,

- zahraje tři až čtyřhlasou polyfonii, užívá jednoduché ozdoby v pedálové hře (mordent, nátryl),
- objektivně zhodnotí vlastní hru,
- aplikuje dosavadní získané dovednosti (samostatnost rukou a nohou) v triové hře.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák se věnuje studiu obtížnějších skladeb a toccat, pracuje dál na rozvíjení varhanní a klavírní techniky,

- zahraje složitější polyfonní skladby,
- věnuje se studiu nauky o varhanách,
- předvede své improvizáční schopnosti (malé formy, pastorele, ciacona apod.),
- zharmonizuje melodie za využití mimotonálních funkcí.

2. ročník

Žák směřuje k samostatnosti, objektivnímu hodnocení svého výkonu,

- samostatně si vybírá repertoár,
- v pedálové hře užívá mordent, nátryl,
- projevuje samostatnost při studiu nových skladeb,
- sleduje interpretační trendy a specifika historicky poučené interpretace,
- porovná interpretaci na základě dvou různých nahrávek.

3. ročník

Žák nastuduje rozsáhlejší celky, cyklické skladby, varhanní koncerty,

- zahraje komplikovanou tří až čtyřhlasou polyfonii, užívá všechny typy ornamentice,
- objektivně zhodnotí vlastní hru,
- aplikuje dosavadní získané dovednosti (samostatnost rukou a nohou) v triové hře,
- nastuduje soudobou klavírní skladbu menšího rozsahu,
- zharmonizuje témata za využití hlavních, vedlejších, mimotonálních funkcí a chromatické terciové příbuznosti.

4. ročník

Žák propojí veškeré získané technické a hudebně výrazové dovednosti při interpretaci náročnějších varhanních děl se zachováním jejich stylovosti, směřuje k absolventskému koncertu,

- při hře náročnějších skladeb a celků uplatní technickou vyspělost a pokročilé interpretační schopnosti,
- je schopen na základě stylových poznatků a znalosti literatury samostatně vhodně naregistrovat studovanou skladbu,
- interpretuje skladby varhanní literatury bez technických problémů, s využitím ornamentiky, agogických a registračních změn, za použití hudebně výrazových prostředků, s přihlédnutím ke stylovosti příslušného období,
- nastuduje klavírní etudy různého technického zaměření.

5.3.32 VIOLA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Viola je smyčcový hudební nástroj s širokým uplatněním v sólové nebo komorní hře – v nejrůznějších seskupeních příbuzných nebo jiných nástrojů. Viola je velmi vhodným nástrojem k vytváření intonačních návyků (rozlišení tzv. čistého nebo falešného znění tónů), což je v oblasti hudebního umění jeden z nejdůležitějších základních

pojmu. Výuku hry na violu doporučujeme zahájit nejlépe po absolvování 3. ročníků hry na housle. Při studiu lze doporučit kombinaci především s hrou na klávesové nástroje.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák zná a předvede základní držení nástroje a smyčce, reprodukuje různé rytmické útvary dle sluchu,

- zabrnká (zahraje smyčcem) jednoduché rytmy na prázdných strunách,
- popíše používané části violy a smyčce – hmatník, struny, špička, žabka,
- dokáže uchopit smyčec s houslemi pod bradou
- jednoduché písně zahraje smyčcem na jedné struně, písně zahraje durovým nebo mollovým prstokladem

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák ovládá uvolněný postoj, zná správný způsob držení smyčce a violy (celých houslí, potaženými violovými strunami v altovém ladění), dokáže pojmenovat části violy a smyčce,

- předvede postavení levé ruky v základním prstokladu,
- předvede uchopení smyčce s violou pod bradou,
- předvede základní pohyby paže při vedení smyčce ve všech částech smyčce a kombinace,
- čte základní noty ve violovém (altovém) klíči na všech strunách,
- předvede jednoduché vedení smyčce po strunách v krátkých cvičeních nebo písních,
- zahraje prstoklad dur a moll při stálé kontrole pohybu lokte a linie zápěstí,
- zahraje pizzicato, postupně arco, zpočátku z paměti, postupně z not,
- zahraje stupnice C, G, D v rozsahu 1 oktávy, zahraje detaché a legato.

2. ročník

Žák předvede správné držení violy a smyčce,

- disponuje hmatovou a intonační jistotou v prstokladu dur a moll a jejich kombinacích,
- hraje plynule smyčcem, dokáže odlišit základní dynamické odstíny (p, f),
- dokáže uvolnit pravou ruku, hraje přes dvě struny s uvolněným ohbím,
- předvede smyky legato přes dvě struny, dokáže hrát detaché různými částmi smyčce,
- dokáže hrát s pružným dopadem prstů,
- zahraje stupnice podle probíraných prstokladů v rozsahu jedné a dvou oktáv, zahraje z listu a z paměti.

3. ročník

Žák používá další prstoklady v první poloze,

- uplatňuje základní návyky vedení smyčce, předvede uvolněné pohyby pravé paže s důrazem na základní dynamické odstiňování hry – forte, piano, crescendo a decrescendo,
- plynule provádí smyky a jejich varianty v různých částech smyčce – détaché, legato, staccato,
- dbá na základní sluchovou sebekontrolu,
- zahraje smyky a jejich varianty v různých částech smyčce – détaché, legato, staccato,
- zahraje durové stupnice podle probíraných prstokladů přes dvě oktávy a rozložené akordy k probíraným stupnicím.

4. ročník

Žák dokáže použít při hře vibrato, hraje ve třetí poloze a hrát s výměnou 1. - 3. polohy,

- zahraje stupnice dur i moll ve dvou oktávách s přechodem do třetí polohy a akordy ke stupnicím,
- zahraje plynulé smyky a jejich kombinace s postupným rozvíjením dynamiky,
- zná všechny prstoklady v první poloze a jejich vzájemné spojování.

5. ročník

Žák dokáže hrát v 1. – 3. poloze s důrazem na sluchovou sebekontrolu intonační i tónovou,

- při hře rozlišuje a používá prvky interpretace baroka, klasicismu a romantismu,
- zahraje stupnice a rozložené akordy dur i moll přes dvě oktávy s výměnou do třetí polohy,
- používá všechny prstoklady v první poloze, dokáže je vzájemně spojovat.

6. ročník

Žák disponuje intonační a hmatovou jistotou v polohách,

- dokáže hrát detaché a legato přes struny v rychlejším tempu, spiccato, kombinovat smyky,
- zahraje stupnice a akordy přes tři oktávy od C struny v chromatickém postupu,
- dokáže použít dvojhmaty a melodické ozdoby.

7. ročník

Žák předvede hru v páté poloze a její výměny, hraje stupnice a akordy dur a moll přes dvě oktávy,

- důsledně dbá na intonační sebekontrolu, dokáže použít vhodnou dynamiku, agogiku a frázování,
- dokáže samostatně nastudovat skladbu.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák popíše části violy a smyčce, ve spolupráci s rodiči si vytvoří návyk pravidelného cvičení,

- předvede uvolněný postoj, držení houslí (Violy) a smyčce (ve spolupráci s učitelem zvolí vhodnou podušku),
- použije prstoklad dur a moll prstoklad při stálé kontrole pohybu lokte a linie zápěstí,
- zahraje pizzicato, postupně arco z not i z paměti
- zahraje stupnice C, G, D, a rozložené akordy v rozsahu jedné oktávy
- zahraje stupnici C dur a rozložené akordy přes 2 oktávy
- předvede základní pohyby paže při vedení smyčce ve všech částech smyčce
- zahraje detaché a legato.

2. ročník

Žák předvede hmatovou a intonační jistotu v prstokladu dur, moll, se zvýšeným 3. prstem a jejich kombinacích

- zahraje z listu a z paměti jednoduché písně a skladbičky,
- předvede smyky legato přes dvě struny,
- zahraje detaché různými částmi smyčce, dbá na pružný dopad prstů,
- zahraje stupnice a rozložené akordy podle probraných prstokladů v rozsahu dvou oktáv,
- zahraje jednoduché etudy s využitím všech probraných prstokladů,
- zahraje jednoduché skladby v rozsahu 1 – 2 stránek z paměti.

3. ročník

Žák použije vibrato, hraje ve třetí poloze a s výměnou 1. - 3. polohy,

- zahraje stupnice dur i moll ve dvou oktávách s přechodem do třetí polohy a akordy ke stupnicím,
- zahraje plynulé smyky a jejich kombinace s postupným rozvíjením dynamiky,
- zná všechny prstoklady v první poloze a jejich vzájemné spojování,
- zahraje vybrané elementární dvojhmaty.

4. ročník

Žák zahraje v 1. – 3. poloze s důrazem na sluchovou sebekontrolu intonační i tónovou,

- při hře rozlišuje a používá prvky interpretace baroka, klasicismu a romantismu,
- zahraje stupnice a rozložené akordy dur i moll přes dvě oktávy s výměnou do třetí polohy,
- používá všechny prstoklady v první poloze, dokáže je vzájemně spojovat,
- přečte veškeré noty ve violovém klíči.

5. ročník

Žák disponuje intonační a hmatovou jistotou v polohách,

- zahraje detaché a legato přes struny v rychlejším tempu, spiccato, kombinuje smyky,
- zahraje stupnice a akordy přes tři oktávy od C struny v chromatickém postupu,
- použije dvojhmaty a melodické ozdoby,
- zahraje stupnice dur i moll do 3 křížků a 3bé + T5.

6. ročník

Žák předvede hru v páté poloze a její výměny, hraje stupnice a akordy dur a moll přes dvě oktávy,

- důsledně dbá na intonační sebekontrolu, dokáže použít vhodnou dynamiku, agogiku a frázování,
- určí tóninu hrané skladby.

7. ročník

Žák předvede volný pohyb levé ruky po hmatníku propracováváním výměn poloh,

- zahraje na nástroji do 5. polohy, včetně 2. a 4. pol.,
- zahraje stupnice přes tři oktávy v různých rytmických a smykových variacích,
- zahraje v pomalém tempu dvojhmaty v 1. až 3. poloze,
- samostatně nastuduje skladbu.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák zná a používá základní držení nástroje a smyčce,

- jednoduché písně zahraje smyčcem na jedné nebo více strunách,
- zahraje plynulé smyky a jejich kombinace s postupným rozvíjením dynamiky,
- použije durový a mollový prstoklad, dále prstoklady snížené a zvýšené,
- zahraje v 1. - 3. poloze a používá výměn 1. - 3. polohy.

1. ročník

Žák předvede volný pohyb levé ruky po celém hmatníku propracováváním výměn poloh,

- zahraje stupnice přes tři oktávy v různých rytmických a smykových variacích v rychlém tempu.

2. – 4. ročník

Žák pohotově použije všechny nastudované smyky a jejich kombinace (staccato, spiccato, sautillé),

- dokáže plynule číst notový zápis v přechodech mezi violovým a houslovým klíčem a stále dbát na intonační sebekontrolu,
- dokáže samostatně studovat skladby, ve spolupráci s učitelem navrhuje prstoklady, smyky, dynamiku, agogiku.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák nastuduje jednohlasou kompozici využívající téměř celý rozsah nástroje, dokáže plynule přecházet ze zápisu ve violovém a houslovém klíči,

- pohotově použije všechny nastudované smyky a jejich kombinace (staccato, spiccato),
- zahraje tříoktávovou stupnici s akordy (kvintakord dur a moll) a dvojhmatové stupnice (tercie, sexty, oktávy) v pomalém tempu,
- zahraje snazší přirozené flageolety v pomalém tempu,
- zahraje jednoduchý troj- až čtyřzvuk,
- vysvětlí stavební principy studované skladby (formy, tonální plán atd.) a použije je k interpretaci.

2. ročník

Žák zahraje tříoktávovou stupnici s akordy (kvintakord dur a moll) v rychlejším tempu,

- předvede druh smyku – sautillé,
- zahraje umělé flageolety v pomalém tempu,
- po veřejném vystoupení vyhodnotí svoji soustředěnost, úroveň trémy a kvalitu výkonu.

3. ročník

Žák zahraje tříoktávovou stupnici dur a moll s akordy v rychlém tempu,

- zahraje dvojhmatové stupnice v pomalém tempu (oktávy, tercie, sexty) v jedné tónině,
- předvede koordinaci pohybů obou rukou za užití obtížných smyků i v rychlém tempu,
- vysvětlí stavební principy studované skladby a principy vedení hlasů,
- po veřejném vystoupení sebekriticky zhodnotí svůj výkon a navrhne další kroky ke zlepšení.

4. ročník

Žák zahraje dvojhmatové stupnice ve středním tempu,

- samostatně řeší smyky, prstoklady s ohledem na výrazové požadavky díla,
- hrou odstíní barevné spektrum nástroje (rozdíly mezi strunami, změna dráhy smyku),
- samostatně vyhledá možné uplatnění pro období po ukončení studia.

5.3.33 VIOLONCELLO

Charakteristika vyučovacího předmětu

Violoncello je smyčcový hudební nástroj s širokým uplatněním v sólové nebo komorní hře – v nejrůznějších seskupeních příbuzných nebo jiných nástrojů. Violoncello je velmi vhodným nástrojem k vytváření intonačních návyků (rozlišení tzv. čistého nebo falešného znění tónů), což je v oblasti hudebního umění jeden z nejdůležitějších základních pojmů. S využitím nejmenších velikostí nástrojů může být výuka hry na violoncello zahájena u dětí již pětiletých. Při studiu lze doporučit kombinaci především s hrou na klávesové nástroje.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák zná a pojmenuje základní části nástroje, zná správné držení těla a nástroje při hře,

- správně drží smyčec, hraje v základní poloze, zná základní smyky.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zná a pojmenuje základní části nástroje, zná správné držení těla a nástroje při hře,

- správně postaví levou ruku, hraje pizzicato,
- předvede správné držení smyčce a tah po prázdných strunách,
- dokáže sloučit úkony obou rukou,
- zahraje v základní poloze, zná pojmy lubová poloha a široká poloha,
- zahraje smyčcem ve všech částech a používá základní smyky (detaché, staccato, legato).

2. ročník

Žák dokáže hrát v široké poloze, předvede výměnu ze základní do lubové polohy,

- dokáže hrát všemi částmi smyčce, plynule používá základní smyky, plynule vyměňuje smyky,
- kontroluje uvolnění pravé ruky, odlišuje hru forte a piano,
- zahraje stupnici a akord, hraje z listu.

3. ročník

Žák dokáže při hře kontrolovat uvolněné držení obou rukou,

- zahraje s intonační i rytmickou jistotou v základní, lubové poloze a také v poloze rozšířené,
- zahraje durové stupnice přes dvě oktávy,
- s pomocí učitele naladí nástroj,
- použije při hře dynamické odstínění, zahraje z paměti.

4. ročník

Žák dokáže použít vibrato, uplatňuje výraznější dynamické odstíny a plynulé přechody mezi nimi,

- orientuje se na hmatníku v dosud probraných polohách, plynule vyměňuje polohy,
- zahraje přirozené flažolety, hraje stupnice dur a moll ve 2 oktávách.

5. ročník

Žák dokáže s jistotou pohybovat levou rukou po hmatníku,

- plynule čte notový zápis v tenorovém a houslovém klíči,
- zná a používá tzv. palcovou polohu, zahraje snazší stupnice přes tři oktávy,
- zahraje rozsáhlejší hudební formy a skladby různých stylových období.

6. ročník

Žák dokáže samostatně naladit nástroj,

- dokáže při náviku skladeb využívat samostatně intonační, rytmickou a tónovou sebekontrolu,
- předvede plynulé výměny poloh,
- osvojí si prstová cvičení v palcové poloze a používání vibrata i ve vyšších polohách,
- zahraje stupnice přes tři oktávy s různými druhy smyků.

7. ročník

Žák dokáže samostatně nacvičit skladby na vystoupení,

- samostatně navrhne prstoklady, dynamiku nebo frázování,
- dokáže vhodně využít vibrato a všech svých smykových dovedností.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1.ročník

Žák předvede správné držení smyčce a postavení levé ruky v základní, široké a lubové poloze,

- předvede výměnu ze základní do lubové polohy,
- předvede základní smyky a výměny smyku,
- rozliší hru forte a piano,
- zahraje stupnici a akord.

2.ročník

Žák zahraje v základní, široké a lubové poloze s intonační jistotou,

- zahraje stupnice a akordy dur přes dvě oktávy,
- předvede základy ladění nástroje,
- používá při hře dynamiku,
- hraje z paměti.

3. ročník

Žák ovládá smyky z předešlých ročníků,

- předvede přípravná cvičení k technice spiccata a řadového staccata,
- použije vibrato a dynamiku v přednesových skladbách,
- s jistotou použije výměnu základní a lubové polohy a orientuje se na hmatníku v rozmezí těchto poloh,
- zahraje stupnice dur do 4 křížků a 4 b ve 2, snazší ve 3 oktávách, moll do 2 křížků a 2 b ve 2 oktávách + akord,
- zahraje delší etudy s výměnami poloh a různými druhy smyků (např. K. P. Sádlo: Škola etud 1. díl aj.),
- zahraje přednesové skladby různých stylových období odpovídající obtížnosti i z paměti.

4. ročník

Žák se věnuje tvorbě tónu, ovládá výměny smyku a dle dynamiky používání částí smyčce,

- orientuje se na hmatníku mezi základní, lubovou a klínovou polohou,
- zahraje stupnice moll do 2 křížků a 3b přes 2 oktávy, dur do 2 křížků a 2 b přes 3 oktávy + akordy,
- zahraje etudy na výše zmíněné dovednosti,
- zahraje přednesové skladby různých stylových období,
- vnímá klavírní doprovod a reaguje na něj.

5. ročník

Žák zahraje s intonační jistotou v nižších polohách,

- zahraje stupnice do 2 křížků a 2b ve 2 a 3 oktávách + akordy,
- zahraje v tenorovém a houslovém klíči ve vyšších polohách,
- zahraje etudy různých charakterů např. na výměny poloh, výměny smyku, na procvičení prstů levé ruky,
- zahraje obsáhlejší přednesové skladby.

6. ročník

Žák si samostatně naladí nástroj,

- orientuje se ve všech používaných klíčích a polohách,
- hraje prstová cvičení v palcové poloze,
- při hře stupnic používá různé druhy smyků,
- předvede hru vibrato,
- zahraje stupnice do 4 křížků a b ve 3 oktávách kvintakord a kvartsextakord,
- disponuje kultivovaným tónem, poučeně pracuje se smyčcem,
- samostatně připraví prstoklad a dynamiku,
- zahraje zpaměti.

7. ročník

Žák ovládá všechny dosud probrané smyky,

- má intonační jistotu ve všech probraných polohách,
- orientuje se v palcové poloze a notách v houslovém klíči,
- všechny probrané stupnice zahraje přes 3 oktávy.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák zná a pojmenuje základní části nástroje, zná správné držení těla a nástroje při hře,

- správně drží smyčec, orientuje se na hmatníku,
- zahraje v široké poloze, předvede výměnu ze základní do lubové polohy,
- dokáže hrát všemi částmi smyčce, plynule používá základní smyky, plynule vyměňuje smyky.

1. ročník

Žák pohotově předvede hru v palcové poloze a výměny poloh,

- používá dvojhmaty a prvky chromatiky,
- kontroluje intonaci i ve vyšších polohách, dobře se orientuje na hmatníku.

2. – 4. ročník

Žák prakticky využívá všech znalostí a dovedností dosud dosažených,

- zahraje všechny stupnice dur i moll ve 3 oktávách s rozloženým akordem,
- zahraje a samostatně procvičuje smyky spiccato, saltando a jiné smyky používané v orchestrální hře,
- zvolí vhodný druh vibrata pro vyjádření různých charakterů,
- dokáže samostatně studovat přednesové skladby různých stylových období, pohotově hraje z listu.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák zahraje stupnice ve 3 oktávách v rychlém tempu,

- zahraje kvintakord, kvartsextakord, dominantní a zmenšený septakord ke stupnicím,
- zahraje etudy na dosažené úrovni, krátké palcové etudy,
- zahraje přednesové skladby z období baroka nebo klasicismu (snazší sonáty nebo koncerty), romantismu či moderny.

2. – 4. ročník

Žák tvoří tón a interpretaci dle stylu skladby,

- rozliší způsob hry levou rukou a smyku a vibrata v rychlých technických pasážích a naopak v pasážích zpěvných,
- zahraje ve všech polohách a klíčích,
- samostatně udržuje základní technické a hudební dovednosti,
- samostatně připraví prstoklad a frázování, interpretuje stylově a kultivovaně skladby všech období.

5.3.34 ZOBCOVÁ FLÉTNA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Prostřednictvím zobcové flétny žáci mohou plnit všechny očekávané výstupy úvodu do studia ostatních dřevěných a žesťových dechových nástrojů, pro které dosud nemají dostatečné fyzické dispozice. K základnímu sopránovému nástroji žáci dle individuálních schopností asi ve 3. či 4. ročníku přibírají altovou zobcovou flétnu, později se průběžně seznamují s hrou na další nástroje rodiny zobcových fléten, tj. s tenorovou, basovou a sopraninovou zobcovou flétnou. Zobcová flétna je ideální nástroj pro kolektivní muzicírování.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. - 2. ročník

Žák předvede správný postoj u nástroje, postavení rukou a prstů,

- předvede základy práce s dechem a bránicí, žeberně-brániční dýchání,
- správně nasadí tón, zahraje noty v rozsahu g1-d2,
- popíše stavbu nástroje, základy péče o něj a dodržování hygienických zásad.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák předvede správný postoj u nástroje, postavení rukou a prstů,

- předvede základy práce s dechem a bránicí, žeberně-brániční dýchání,
- správně nasadí tón, zahraje noty v rozsahu c1–d2, stupnici C dur, tóny fis1, hes1,
- rozlišuje hru legato, tenuto,
- popíše stavbu nástroje, základy péče o něj a dodržování hygienických zásad,
- zahraje lidové písně a popěvky z paměti.

2. ročník

Žák předvede plynulé dělení dechu, členění hudební fráze a základní artikulaci,

- zahraje noty v rozsahu c1–a2, stupnice C, G, F dur a příslušné kvintakordy,
- zahraje lidové písně a snadné přednesové skladby z paměti,
- rozumí pojmům synkopa, akcent a vysvětlí je,
- zahraje s doprovodem jiného nástroje.

3. ročník

Žák uvědoměle používá brániční dech, frázování, výraznou artikulaci,

- rozlišuje základní dynamiku p, f, použije při hře ritardando a accelerando,
- zahraje durové stupnice do dvou křížků a dvou béček s příslušnými kvintakordy,
- zahraje lidové písně nebo kratší skladby z paměti.

4. ročník

Žák zahraje durové a mollové stupnice do tří křížků a tří béček s příslušnými kvintakordy,

- samostatně a důsledně dbá na artikulaci a frázování,
- zahraje kratší skladby z paměti,
- při fyziologické vyspělosti žák zahraje na altovou zobcovou flétnu.

5. ročník

Žák důsledně dbá na výraznou artikulaci a frázování,

- hraje na sopránovou a altovou zobcovou flétnu,
- zahraje durové a mollové stupnice do čtyř křížků a čtyř béček s příslušnými kvintakordy,
- zahraje kratší skladby z paměti.

6. ročník

Žák ve své praxi používá altovou flétnu jako základní nástroj,

- plynule čte noty z vícehlasého zápisu,
- zvládne a použije melodické ozdoby,
- samostatně nacvičí cvičení či skladbu.

7. ročník

Žák se podílí na výběru repertoáru absolventského koncertu,

- interpretuje skladby různých hudebních období.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák předvede správný postoj u nástroje, postavení rukou a prstů,

- předvede základy práce s dechem a bránicí, žeberně-brániční dýchání,
- správně nasadí tón, zahraje noty v rozsahu c1–e2, stupnici C dur, tóny fis1, hes1,
- rozlišuje hru legato, tenuto,
- správně zakončí tón,
- popíše stavbu nástroje, základy péče o něj a dodržování hygienických zásad,
- zahraje lidové písně a popěvky z paměti.

2. ročník

Žák předvede plynulé dělení dechu, členění hudební fráze a základní artikulaci,

- zahraje noty v rozsahu c1–a2, stupnice C, G, F dur, a moll a příslušné kvintakordy,
- zahraje lidové písně a snadné přednesové skladby z paměti,
- rozlišuje základní dynamiku p, f, crescendo, decrescendo,

- rozumí pojmem synkopa, akcent a vysvětlí je,
- zahraje s doprovodem jiného nástroje.

3. ročník

Žák zahraje na sopránovou zobcovou flétnu durové a mollové stupnice do tří křížků a tří béček v artikulačních variantách s rozklady příslušných kvintakordů a septakordů,

- zahraje chromatickou stupnici v rozsahu c1 – c3,
- samostatně a důsledně dbá na artikulaci a frázování,
- zahraje kratší skladby z paměti,
- při fyziologické vyspělosti žák zahraje na altovou zobcovou flétnu.

4. ročník

Žák zahraje na sopránovou zobcovou flétnu durové a mollové stupnice do čtyř křížků a čtyř béček v artikulačních variantách s rozklady příslušných kvintakordů a septakordů,

- plynule čte noty z vícehlasého zápisu, použije melodické ozdoby,
- zahraje jednu skladbu z paměti,
- zahraje na sopránovou a altovou zobcovou flétnu.

5. ročník

Žák ve své praxi používá altovou flétnu jako základní nástroj,

- důsledně dbá na výraznou artikulaci a frázování,
- zahraje na altovou zobcovou flétnu durové a mollové stupnice do dvou křížků a dvou béček v artikulačních variantách (legato, tenuto, rytmický model, tečkovaně apod.) s rozklady příslušných kvintakordů a septakordů (dominantní i zmenšený),
- zahraje dvě kontrastní etudy, interpretuje skladby různých slohových období (barokní sonáty, soudobá hudba).

6. ročník

Žák při fyziologické vyspělosti zahraje na tenorovou nebo basovou zobcovou flétnu,

- zahraje na altovou zobcovou flétnu durové a mollové stupnice do tří křížků a tří béček v artikulačních variantách (legato, tenuto, rytmický model, tečkovaně apod.) s rozklady příslušných kvintakordů a septakordů (dominantní i zmenšený),
- nastuduje jednu etudu, dvě kontrastní věty z barokní sonáty s doprovodem,
- zahraje skladbu z 20. nebo 21. století dle vlastního výběru.

7. ročník

Žák zahraje na altovou zobcovou flétnu durové a mollové stupnice do čtyř křížků a čtyř béček v artikulačních variantách (legato, tenuto, rytmický model, tečkovaně apod.) s rozklady příslušných kvintakordů a septakordů (dominantní i zmenšený),

- nastuduje dvě etudy s různou technickou problematikou (H. M. Linde, A. Davis, F. Brüggen, H. U. Staeps atd.),
- zahraje na altovou zobcovou flétnu dvě kontrastní věty z barokní sonáty,
- zahraje jednu skladbu nebo větu ze sonáty z paměti,
- podílí se na výběru repertoáru absolventského koncertu.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák předvede správný postoj u nástroje, postavení rukou a prstů, základy práce s dechem a bráničí, žeberně-brániční dýchání,

- správně nasadí tón, zopakuje slyšený motiv,
- zahraje v rozsahu 2 oktáv na sopránovou nebo altovou zobcovou flétnu,
- popíše stavbu nástroje, základy péče o něj a dodržování hygienických zásad.

1. ročník

Žák uvědoměle používá brániční dech, frázování, výraznou artikulaci,

- rozlišuje základní dynamiku, použije při hře ritardando a accelerando,
- zahraje durové a mollové stupnice do čtyř křížků a čtyř béček s rozklady příslušných kvintakordů a septakordů (dominantní i zmenšený),
- hraje na sopránovou a altovou zobcovou flétnu,
- při fyziologické vyspělosti zahraje na tenorovou nebo basovou zobcovou flétnu.

2. – 4. ročník

Žák ve své praxi používá altovou flétnu jako základní nástroj,

- samostatně a důsledně dbá na artikulaci a frázování,
- plynule čte noty z vícehlasého zápisu, zvládne a použije melodické ozdoby, využije moderních technik hry,
- zahraje na altovou zobcovou flétnu durové a mollové stupnice do dvou křížků a dvou béček v artikulačních variantách (legato, tenuto, rytmický model, tečkovaně apod.) s rozklady příslušných kvintakordů a septakordů (dominantní i zmenšený),

- zahraje dvě kontrastní etudy, interpretuje skladby různých slohových období (barokní sonáty, soudobá hudba),
- zahraje jednu skladbu z paměti,
- podílí se na výběru repertoáru absolventského koncertu.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák zahraje na altovou zobcovou flétnu durové a mollové stupnice do čtyř křížků a čtyř béček v artikulačních variantách (legato, tenuto, rytmický model, tečkované apod.) s rozklady příslušných kvintakordů a septakordů (dominantní i zmenšený),

- zahraje dvě etudy s různou technickou problematikou,
- na sopránovou zobcovou flétnu zahraje téma se třemi variacemi stupňující se technické úrovně od Jacoba van Eycka ze sbírky Der Fluyten Lusthof nebo raně-barokní sonátu či canzonu s doprovodem,
- zahraje na altovou zobcovou flétnu dvě kontrastní věty z barokní sonáty s doprovodem,
- zahraje skladbu z 20. nebo 21. století dle vlastního výběru, sólo nebo s doprovodem,
- zahraje jednu skladbu nebo větu ze sonáty z paměti.

2. – 4. ročník

Žák uplatní všechny doposud získané znalosti a dovednosti v celém rozsahu nástroje,

- samostatně řeší problematiku nástrojové techniky včetně frázování, výrazu při nácivku a interpretaci skladeb, využije svých posluchačských a interpretačních zkušeností a získaných hudebních vědomostí k samostatnému studiu nových skladeb a vyhledávání skladeb podle vlastního výběru,
- samostatně studuje sólové i komorní skladby a orientuje se ve skladbách různých stylů a žánrů.

5.3.35 ZÁKLADY ZPĚVU

Charakteristika vyučovacího předmětu

Základy techniky zpěvu jsou společné pro všechny hudební žánry, do 3. ročníku proto není výuka zpěvu žánrově rozdělená. Výuka zpěvu umožňuje zvládnutí základní dechové techniky a pěveckých dovedností, které pozitivně působí na používání hlasu všeobecně. Cílem je získání základních pěveckých návyků, které umožní žákovi lehce, přirozeně, a přitom technicky správně a s přiměřeným výrazem interpretovat skladby dle jeho individuální vyzrálosti.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia:

1. – 2. ročník

Žák formou nápodoby podle názorné ukázky učitele předvede správný postoj (rovná záda, vzpřímená hlava, uvolněná ramena),

- správně a jasně vyslovuje, dokáže klidně dýchat (s nácivkem nádechu nosem a klidného prodlouženého výdechu ústy),
- přirozeným dětským hlasem zpívá jednoduché dětské a lidové písně.

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák po upozornění učitelem upraví správné držení těla,

- předvede jednoduchá dechová a hlasová cvičení ve svém hlasovém rozsahu,
- zazpívá jednoduchou lidovou a umělou píseň přirozeným dětským hlasem s doprovodem,
- prokáže porozumění zpívanému textu,
- čistě intonuje v hlasových cvičeních a písních

2. ročník

Žák použije žeberně-brániční dýchání, zpívá jednoduchá hlasová cvičení se správnou artikulací,

- čistě intonuje v hlasových cvičeních i v písních,
- nasadí tón měkce shora, popíše základy hlasové hygieny,
- rozliší základní výrazové a dynamické odstíny (vesele, smutně, piano, forte), dle možností je používá,
- zazpívá z paměti lidové a umělé písně s doprovodem,
- orientuje se v notovém zápisu, umí číst jednoduchou melodickou linku,
- zazpívá lidové a umělé písně s dynamikou a jednoduchým výrazem.

3. ročník

Žák využije základních pěveckých návyků a dovedností (správný postoj, uvolněný krk i čelist, správná artikulace, žeberně-brániční dýchání),

- v interpretaci rozliší různé nálady v písních,
- zazpívá lidové a umělé písně s doprovodem nástroje nebo podehrávkou - a to z paměti, s dynamikou a jednoduchým výrazem,

- prokáže rozumění zpívanému textu,
- orientuje se v notovém zápisu, umí číst jednoduchou melodickou linku, chápe rytmus,
- zná zásady práce s mikrofonom,
- vyjmenuje základní hudební žánry,
- využije dynamické a výrazové prostředky vhodné pro interpretaci jednotlivých stylů,
- dbá na přesnou intonaci.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák předvede správný pěvecký postoj, měkké nasazení tónu v přirozeném rozsahu,

- použije uvolněnou čelist a přirozené postavení mluvidel, správně artikuluje,
- rozliší pojmy hlavový a hrudní rejstřík, zná základy hlasové hygieny,
- spojí vokály legátem, dbá na čistou intonaci, použije základní dynamiku a agogiku,
- popíše zásady práce s ozvučovací technikou.

5.3.36 ZPĚV KLASICKÝ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka zpěvu umožňuje zvládnutí dechové techniky a pěveckých dovedností, které pozitivně působí na používání hlasu všeobecně. Pedagog při studiu sólového zpěvu rozvíjí přirozený talent žáka, respektuje jeho hlasový vývoj (včetně mutace) i jistou míru hereckých schopností a umění výrazu při sólovém předvedení skladeb na veřejnosti. Návčik textů jednotlivých písní posiluje paměťové učení, při návčiku melodie je nezbytné melodické i harmonické citění, které napomáhá lepší orientaci v melodické lince.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

4. ročník

Žák zvládne princip žeberně-bráničního dýchání a sebekontroly,

- zná a popíše termín hlavová rezonance, dokáže ji odlišit od hrudní rezonance, dokáže je používat (zatím jednotlivě, pracuje na propojení obou), umí používat brumendo,
- zazpívá základní pěvecká hlasová cvičení v durových tóninách na vokály,
- předvede práci s jazykem a mluidly,
- zvládne základní dynamiku – návčik zpěvu forte a piano – vše na dechu,
- chápe základy hlasové hygieny.

5. ročník

Žák zná termíny vokál, konsonant, hlavová a hrudní rezonance,

- předvede zpěv legato,
- použije základní principy hlasové hygieny v předmutačním a příp. mutačním (období zvýšené péče o hlas), pokud se v tomto období nachází, chápe nutnost spolupráce s foniatrem,
- pracuje s výrazem písně – dynamika, nálada, spolupracuje s korepeticí,
- orientuje se v jednoduchém formálním rozboru písně,
- vysvětlí obsah zpívaného textu,
- ohodnotí svůj výkon na základě zpětné vazby od učitele.

6. ročník

Žák kultivovaně vystupuje na jevišti,

- v hlasových cvičeních se orientuje i v mollových tóninách na libovolné vokály bez výraznějších hlasových problémů v celé šířce svého hlasového rozsahu,
- zvládne práci s bránicí, zpívá plynulou kantilénou, používá při zpěvu písní všechny získané dovednosti a návyky, provádí sebekontroly,
- dokáže vystihnout charakter písně a použije správné výrazové prostředky adekvátně ke svému naturelu,
- ohodnotí nahrávky své, svých kolegů i profesionálů, zazpívá s hudebním doprovodem jako podporou jeho hudebního projevu.

7. ročník

Žák ovládne svůj hlas v jeho celém rozsahu na správné dechové opoře,

- vysvětlí nutnost správné hlasové hygieny, vysvětlí její principy a rozumí jim,
- rozliší hudební styly a dokáže jim přizpůsobit svůj hudební přednes,
- zařadí složitější technická cvičení (stupnice a rozložené akordy v rozsahu oktávy),
- zazpívá přiměřené množství lidových a umělých písní, případně i lehčí arie antiche,
- objektivně ohodnotí svůj výkon (veřejné vystoupení, práci v hodině, nahrávku, domácí přípravu),

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

4. ročník

Žák zvládne princip žeberně-bráničního dýchání,

- popíše princip hlavové rezonance, dokáže ji odlišit od hrudní rezonance, dokáže je používat (zatím jednotlivě, pracuje na propojení obou), umí používat brumendo,
- zazpívá základní pěvecká hlasová cvičení v durových tóninách na vokály v legatu, chápe principy práce s jazykem a mluvidly,
- zvládne základní dynamiku – nácvik zpěvu forte a piano – vše na dechu,
- orientuje se v jednoduchém formálním rozboru písně,
- vysvětlí obsah zpívaného textu,
- vysvětlí důležitost hlasové hygieny.

5. ročník

Žák zná termíny vokál, konsonant, hlavová a hrudní rezonance,

- zazpívá legato,
- vyjmenuje základní principy hlasové hygieny v předmutačním a příp. mutačním (období zvýšené péče o hlas), pokud se v tomto období nachází, chápe nutnost spolupráce s foniatrem,
- pracuje s výrazem písně – dynamika, nálada,
- spolupracuje s korepeticí, vnímá hudební doprovod jako podporu při jeho hudebním projevu,
- ohodnotí svůj výkon na základě zpětné vazby od učitele, ohodnotí svůj výkon i na základě poslechu nahrávky (intonace, výraz, artikulace, nádechy na správných místech).

6. ročník

Žák kultivovaně vystupuje na jevišti,

- v hlasových cvičeních se orientuje i v mollových tóninách na libovolné vokály bez výraznějších hlasových problémů v celé šířce svého hlasového rozsahu,
- zařazuje složitější technická cvičení (stupnice a rozložené akordy v rozsahu alespoň oktávy),
- zařazuje vokalizy k ovládnutí správné techniky,
- zazpívá přiměřené množství lidových a umělých písní, případně i lehčí arie antiche, dle požadavků k přijetí na konzervatoře,
- respektuje artikulaci a přízvuky v cizím jazyce (italština),
- vysvětlí nutnost správné hlasové hygieny, vysvětlí její principy a rozumí jim,
- zvládne práci s bránicí, zpívá plynulou kantilénou, používá při zpěvu písní všechny získané dovednosti a návyky bez větších problémů, umí se kontrolovat,
- dokáže vystihnout charakter písně a použije správné výrazové prostředky adekvátně ke svému naturelu,
- ohodnotí nahrávky své, svých kolegů i profesionálů,
- rozliší stylovost interpretované skladby.

7. ročník

Žák ovládne svůj hlas v jeho celém rozsahu na správné dechové opoře,

- vysvětlí nutnost správné hlasové hygieny, vysvětlí její principy a rozumí jim,
- rozlišuje hudební styly a dokáže jim přizpůsobit svůj hudební přednes,
- zařazuje složitější technická cvičení (stupnice a rozložené akordy v rozsahu alespoň oktávy),
- využívá vokalizy k upevnění správné techniky,
- zazpívá přiměřené množství lidových a umělých písní, případně i lehčí arie antiche dle požadavků k přijetí na konzervatoře,
- aktivně si vyhledá nahrávky skladeb a dokáže je zhodnotit,
- objektivně ohodnotí svůj výkon (veřejné vystoupení, práci v hodině, nahrávku, domácí přípravu).

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy:

Žák zvládá správný pěvecký postoj, správně artikuluje,

- pochopí důležitost uvolněné čelisti a přirozeného postavení mluvidel,
- ovládne správný pěvecký dech na bránici s prodlouženým výdechem,
- předvede měkké nasazení tónu ve svém přirozeném hlasovém rozsahu,
- zná pojem hlavový a hrudní rejstřík, rozlišuje základní dynamiku (piano, forte) v plynulém legatu,
- popíše základy hlasové hygieny.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zvládá žeberně-brániční dýchání, vědomě do dýchání zapojuje bránici i všechny tělesné rezonanční prostory,

- má propojené rejstříky a vyrovnané vokály bez hlasových zlomů,
- zazpívá lidovou i umělou píseň, příp. lehčí operní árii, dle svého naturelu i písně modernějších stylů,
- zvolí repertoár podle svých hlasových a výrazových možností, je zdravě sebekritický,
  - objektivně ohodnotí svůj výkon (veřejné vystoupení, práci v hodině, nahrávku, domácí přípravu),

- aktivně si vyhledá nahrávky skladeb a dokáže je ohodnotit,
- rozliší stylovost interpretované skladby a dokáže tomu přizpůsobit svůj přednes.

2. – 4. ročník

Žák dokáže zvolený repertoár zazpívat technicky i výrazově správně, uplatňuje sebekontrolu,

- s jistotou a sebevědomě se pohybuje po pódiu, zvládne i drobné herecké etudy vhodné ke zpívanému textu,
- v technických cvičeních zvládá dur i moll tóniny, cvičení stupnicová, akordová,
- bezpečně se orientuje v notovém partu, pracuje s dynamikou zápisu, chápe ji, dokáže zdůvodnit její užití,
- odliší prvky interpretace v různých hudebních stylech,
- vysvětlí základní pěvecké pojmy, zná pojem messa di voce,
- popíše činnost hlasového ústrojí a pravidla hlasové hygieny,
- spolupracuje s korepeditorem i samostatně (bez nutné pravidelné účasti pedagoga),
- správně pojmenuje svoje požadavky na doprovodný nástroj a umí je i zdůvodnit.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák předvede žeberně-brániční dýchání,

- vědomě do dýchání zapojuje bránici i všechny tělesné rezonanční prostory,
- má propojené rejstříky a vyrovnané vokály bez hlasových zlomů,
- zařazuje vokalizy ke zdokonalení správné techniky,
- zazpívá lidovou i umělou píseň, příp. lehčí operní árii, dle svého naturelu i písňě modernějších stylů, směřuje k vykonání talentové zkoušky na uměleckou školu,
- vysvětlí základní pěvecké pojmy, zná pojem messa di voce,
- zvolí repertoár podle svých hlasových a výrazových možností, je zdravě sebekritický,
- objektivně ohodnotí svůj výkon (veřejně vystoupení, práci v hodině, nahrávku, domácí přípravu),
- aktivně si vyhledá nahrávky skladeb a dokáže je zhodnotit,
- rozliší stylovost interpretované skladby a dokáže tomu přizpůsobit svůj přednes.

2. – 4. ročník

Žák zvolený repertoár zazpívá technicky i výrazově správně,

- uplatní sebekontrolu, samostatně volí výrazové prostředky,
- s jistotou a sebevědomě se pohybuje po pódiu, zvládne i drobné herecké etudy vhodné ke zpívanému textu,
- v technických cvičeních zvládá dur i moll tóniny, cvičení stupnicová, akordová, s rozsahem i přes oktávu,
- bezpečně se orientuje v notovém partu, pracuje s dynamikou zápisu, chápe ji, dokáže zdůvodnit její užití,
- odliší prvky interpretace v různých hudebních stylech,
- nastuduje dle svých hlasových možností kromě lidových a umělých písní, lehkých árii i závažnější díla pěvecké literatury, dle svého naturelu i díla z muzikálů či písňě modernějších stylů,
- popíše činnost hlasového ústrojí a pravidla hlasové hygieny,
- spolupracuje s korepeditorem i samostatně (bez nutné pravidelné účasti pedagoga), dokáže správně pojmenovat svoje požadavky na doprovodný nástroj a umí je i zdůvodnit,
- samostatně pěvecky vystoupí mimo školu (i bez aktivní pomoci učitele).

5.3.37 ZPĚV V POPULÁRNÍ HUDBĚ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Výuka je zaměřena na zvládnutí techniky zpěvu a rozlišení interpretace v nejrůznějších stylech populární hudby. Cílem je získání základních pěveckých návyků, které umožní žákovi lehce, přirozeně, a přitom technicky správně a s přiměřeným výrazem interpretovat skladby dle jeho individuální vyzrállosti. Žáci jsou vedeni k tomu, aby uměli používat mikrofon a byli schopni vystoupit s živým nebo předtočeným doprovodem (half-playback).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu:

I. stupeň základního studia:

4. ročník

Žák vysvětlí termíny hlavová a hrudní rezonance, používá odděleně obě, pracuje na jejich propojení,

- dle instrukcí pedagoga využívá pohyb na jevišti,
- pojmenuje hlavní rysy základních hudebních žánrů,
- udrží svoji melodickou linku v jednoduchém dvojhlasu,
- zazpívá jednodušší písňě umělé, ve kterých využívá svou přirozenou střední hlasovou polohu,
- využije dynamické a výrazové prostředky vhodné pro interpretaci jednotlivých stylů,

- samostatně pracuje s mikrofonom.

5. ročník

Žák předvede měkké a opřené nasazení tónu, zvládne zpěv legato, staccato,

- dbá na vyrovnanost hlasových rejstříků, hlas si zachovává svou přirozenou barvu,
- udrží svoji melodickou linku v jednoduchém vícehlasu,
- při interpretaci písně si zachová svůj vlastní projev, nekopíruje bezmyšlenkovitě poslouchanou nahrávku,
- využije dynamické a výrazové prostředky vhodné pro interpretaci jednotlivých stylů.

6. ročník

Žák vědomě zvolí vhodný pohyb při zpěvu sólově i ve skupině,

- zazpívá s podehrávkou nebo doprovodem, který neobsahuje zřetelnou melodii,
- zvládne základní práci s aparaturou, na kterou je zvyklý,
- samostatně používá hlasová cvičení,
- v písničkách použije crescendo a decrescendo,
- ohodnotí svoje pěvecké možnosti a na jejich základě dokáže sám vyhledávat pěvecké materiály, umí ohodnotit nahrávky své, svých kolegů i profesionálů,
- popíše svoje hudební preference.

7. ročník

Žák předvede použití hlasu v celém rozsahu na správné dechové opoře,

- pod vedením pedagoga spolupracuje na tvorbě repertoáru, který ho rozvíjí podle jeho zájmu a zaměření,
- kriticky zhodnotí vlastní vokální projev,
- při veřejném vystoupení dokáže využít celý prostor jeviště, aktivně spolupracuje s živým doprovodem,
- předvede plynulé hlasové začátky a pohyb v hlasových rejstřících a volí je podle stylu konkrétní písně,
- vědomě odbourává trému,
- ve svém projevu pracuje s emocemi.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

4. ročník

Žák předvede měkké a opřené nasazení tónu, zvládá zpěv legato a staccato,

- dbá na vyrovnanost hlasových rejstříků, kde si zachovává svoji přirozenou barvu hlasu,
- udrží svoji melodickou linku v jednoduchém vícehlasu,
- při interpretaci písně si zachovává svůj vlastní projev, nekopíruje bezmyšlenkovitě naposlouchanou nahrávku,
- využije dynamické a výrazové prostředky vhodné pro interpretaci jednotlivých stylů,
- chápe význam písně a jeho projev tomu odpovídá přiměřeně jeho věku,
- dbá na přesnou intonaci.

5. ročník

Žák předvede použití hlasu v celém rozsahu na správné dechové opoře,

- pod vedením pedagoga spolupracuje na tvorbě repertoáru, který ho rozvíjí podle zájmu žáka a jeho zaměření,
- dokáže objektivně zhodnotit svůj výkon,
- vhodně zvolí pohyb při zpěvu sólově i ve skupině,
- zvládne základní práci s aparaturou, na kterou je zvyklý,
- orientuje se v náročnějších hlasových cvičeních,
- využije základní dynamiku (p, mf, f, crescendo, decrescendo),
- ohodnotí své pěvecké možnosti a na jejich základě sám vyhledává vhodné pěvecké materiály,
- sám se prezentuje na jevišti a umí jednoduše uvést svůj výstup (představí se, řekne, jaký studuje ročník a uvede autora a název písně),
- prokáže správnou techniku bráničního dýchání,
- prokáže základy Intonace a hudební analýzy (přenášení polohy v rámci oktáv na libovolnou slabiku),
- využívá falzety, předvede nasazování falzetů ve vyšších polohách na libovolnou slabiku.

6. ročník

Žák zná správný pěvecký postoj, používá správnou techniku žeberně-bráničního dýchání,

- má uvolněnou čelist, chápe nutnost uvolněného krku při zpěvu,
- vysvětlí pojmy hlavový a hrudní rejstřík,
- zná a popíše práci s ozvučovací technikou,
- při veřejném vystoupení využije aktivně celý prostor jeviště, aktivně spolupracuje s kapelou (pokud nevyužívá hudební podklad),
- vědomě odbourává trému,
- respektuje artikulaci a přízvuky v cizím jazyce (angličtina),
- ve svém projevu pracuje s emocemi,
- k hlavní melodické lince zazpívá 2. hlas,

- předvede přechod z plného hlasu do falzetu a zpět (pouze v rámci oktáv na libovolnou slabiku),
- správně interpretuje populární píseň a jeden libovolný odlišný žánr.

7. ročník

Žák samostatně zvolí repertoár,

- orientuje se v základních stylech populární hudby,
- správně interpretuje 1 populární píseň, jeden odlišný libovolný žánr a jednu píseň z oblasti muzikálu,
- zazpívá jednu lidovou píseň dle vlastního výběru (bez doprovodu),
- využívá základní pohyb na jevišti (pouze využití prostoru) a komunikuje verbálně i nonverbálně s publikem,
- v projevu plně využívá pokročilou dynamiku dynamiku (ppp, pp, p, mf, f, ff, fff crescendo, decrescendo, accelerando, ritardando),
- orientuje se v základním tempovém označení,
- s dopomocí zorganizuje svůj absolventský koncert.

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy:

Žák zná správný pěvecký postoj, zná techniku žeberně-bráničního dýchání,

- má uvolněnou čelist, chápe nutnost uvolněného krku při zpěvu,
- zná pojem hlavový a hrudní rejstřík, zná základy hlasové hygieny,
- rozlišuje základní dynamiku a agogiku (piano, forte, accelerando, ritardando),
- spojí vokály legátem, dbá na čistou intonaci,
- zná a popíše zásady práce s ozvučovací technikou.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák dbá na čistou intonaci na základě vlastní sluchové kontroly,

- samostatně zvolí repertoár, orientuje se v základních stylech populární hudby,
- individuálně interpretuje jednotlivé žánry,
- zná a vysvětlí zásady pódiového pohybu a mluvy.

2. ročník

Žák dokáže propojit hlasové rejstříky, předvede měkké a opřené nasazení tónu,

- zazpívá ve vícehlasu v doprovodných vokálech,
- zazpívá písně s doprovodem nástroje nebo podehrávkou,
- popíše svoje hudební preference.

3. - 4. ročník

Žák udrží melodii ve vícehlasém zpěvu nebo v doprovodných vokálech,

- zvládne plynulý pohyb v hlasových rejstřících, čistě intonuje, kultivovaně používá agogiku,
- aktivně si vyhledává repertoár, základy písní nastuduje samostatně,
- zvolí adekvátní hlasové i interpretační prostředky pro zvolený repertoár,
- kriticky a smysluplně zhodnotí vlastní vokální projev i výkon svého kolegy nebo profesionála,
- samostatně pracuje s mikrofonom,
- při vystoupení na podiu komunikuje s diváky a v interpretaci a komunikaci pracuje s emocemi,
- popíše způsoby odbourání trémy.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák samostatně zvolí repertoár pro konkrétní akci, skupinu, uvědomuje si časovou dotaci přípravy,

- vyjmenuje stěžejní interprety a pojmy z historie české populární hudby,
- sestaví si s pomocí pedagoga koncertní program dle dané akce, uplatňuje základní pravidla vystoupení,
- zohledňuje i ostatní vystupující, akustiku, prostory, ozvučení,
- zazpívá lidové písně odlišných charakterů, k nim najde a pojmenuje přirozenou tóninu svého hlasu,
- k základní melodické lince vytvoří jednoduchý 3. hlas,
- sluchovou analýzou rozezná a pojmenuje jednotlivé hlasy ve vícehlasech,
- nahraje svůj hlas a je schopen sebereflexe a rozboru,
- uvede své vystoupení, artikuluje kultivovanou češtinou,
- založí portfolio se svými úspěchy a akcemi.

2. ročník

Žák zazpívá jednoduchou melodii dle notového zápisu z listu,

- s přípravou zazpívá čistě druhý hlas z notového zápisu,
- udrží jednoduchý třetí hlas,
- přesně frázuje, přizpůsobí frázování změnám v textu a různým žánrům,
- vysvětlí rozdíly ve frázování češtiny a angličtiny,

- zazpívá v anglickém jazyce s porozuměním textu,
- popíše základy zvukové techniky (zapojení mikrofonu, možnosti dané aparatury) a poučeně spolupracuje se zvukařem,
- samostatně a efektivně doplňuje svůj playlist,
- aktivně vyhledává koncertní příležitosti.

3. ročník

Žák vyjmenuje stěžejní interprety a pojmy z historie světové populární hudby,

- popíše technické možnosti svého hlasu,
- pracuje s barvou hlasu, přizpůsobí techniku a výraz hlasu danému žánru,
- zazpívá složitější melodii dle notového zápisu z listu,
- bez přípravy zazpívá jednoduchý druhý hlas dle sluchu,
- s přípravou zazpívá složitější třetí hlas z notového zápisu, umí ho dle sluchu ve skladbě najít,
- emoce v písni použije vhodně, uvěřitelně, bez afektu.

4. ročník

Žák samostatně zorganizuje svůj absolventský koncert s vhodnou časovou a organizační dotací,

- sestaví si samostatně koncertní program dle dané akce s respektováním pravidel vystoupení, vezme v úvahu i ostatní vystupující, akustiku, prostory, ozvučení, cílí na diváka,
- ve svém projevu na jevišti upřednostní přirozenost a uvolněnost,
- využije plochy pódia a specifika akustiky prostoru,
- uvede interpretované písně s hlubší znalostí jejich vzniku,
- přizpůsobí svůj vzhled dané akci.

5.3.38 ZVUKOVÁ TVORBA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Studium je zaměřeno na tvůrčí práci se zvukem, analytický poslech hudebních nahrávek z oblasti tzv. vážné i populární hudby, rozborů těchto nahrávek, vzdělávání v oblasti prostorové akustiky, zvukové techniky. Předpokládá se praktická práce s midi-sekvencerem a softwary určenými k nahrávání a editaci zvuku, mikrofonní a mixážní technikou, DAW kontrolery, zvukovými procesory atd. Součástí studijního plánu je též notace na PC a vlastní tvorba, elementární kompozice v softwarovém prostředí pomocí virtuálních nástrojů. Z důvodu uměleckého aspektu práce se zvukem je v rámci studia zařazena také hra na keyboard. Cílem je získat odborné znalosti z oblasti zvukové režie a sound designu (ozvučování), především pak formovat estetické citění žáků v přístupu a filosofii ke zvuku. Žáci jsou vedeni k samostatnosti a využití všech poznatků v praxi.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

3. - 4. ročník

Žák analyticky vnímá poslechem elementární hudební nahrávku a dokáže ji stručně charakterizovat, pořídí zvukový záznam jednoho hudebního nástroje,

- identifikuje a specifikuje jednotlivé hudební nástroje,
- vysvětlí rozdíl mezi reprodukcí mono a stereo formátu,
- lokalizuje zvukový zdroj při poslechu (L, C, R),
- při práci využije 3-pásmový parametrický equalizér,
- dokáže pracovat s jednotlivými zvukovými stopami zvukové nahrávky (kontroler DAW nebo analogová mixáž (instruktivní zvuková skladba vytvořená pomocí virtuálních nástrojů),
- popíše schematickým způsobem elektroakustický poslechový řetězec,
- za pomoci učitele pořídí elementární zvukový záznam bez analogového či digitálního zkruslení, umí správně nastavit úroveň signálu (např. mluvené slovo),
- realizuje střihové cvičení (např. mluvené slovo, jeden hudební nástroj ve formátu stereo či mono),
- vytvoří jednoduchý notový zápis pomocí notačního software,
- uloží a vyvolá nastavení v paměti nástroje, sám zvolí vhodný zvuk k přehrání skladby,
- zahráje durové stupnice (1. a 2. prstokladová skupina), tříhlasé akordy s obraty, harmonickou kadencí oběma rukama,
- vytvoří libovolný durový nebo mollový akord,
- orientuje se v celém rozsahu nástroje, umí zahrát s nahrávkou.

5. - 6. ročník

Žák vnímá a rozumí fyzikální podstatě šíření zvuku: zvukové vlnění, kulová vlna, odraz zvukové vlny, pohlcování zvuku, zpoždění, dozvuk,

- vysvětlí, kde se ve své praxi setkává se základními principy elektrotechniky (Ohmův zákon),
- popíše anatomii sluchového orgánu
- vyjmenuje základní zvukové formáty a stručně je popíše (bezztrátové, ztrátové atd.)

- orientuje se v běžných obsazeních instrumentálních a vokálních těles,
- propojí nástroj s PC přes MIDI rozhraní,
- zahraje všechny stupnice durové a dále mollové od bílých kláves,
- odliší ve hře rovné a swingové frázování,
- vytvoří a zahraje kadence v obratech.

7. ročník

Žák vnímá důležitost a charakter akustiky prostoru při vzniku hudební nahrávky s ohledem na hudební žánr,

- samostatně a cíleně pracuje se zvukem v prostředí DAW (nahrávání, střih, mixáž, export),
- při své praxi využívá zkušenosti z poslechu referenčních nahrávek a získané zvukové modely, které při nahrávání či ozvučování porovnává s barvou a frekvenčním rozsahem hudebních nástrojů i lidského hlasu,
- realizuje nahrávku koncertu ZUŠ včetně jejího zpracování,
- kreativně pracuje s vlastními či přejatými hudebními motivy,
- odprezentuje svoji tvorbu v některém z běžných formátů (WAV, MIDI, PDF, MP3),
- vysvětlí podstatná ustanovení autorského zákona,
- nastaví a použije jednoduché zvukové a barevné efekty podle možností nástroje (reverb, chorus, delay, harmony apod.),
- samostatně nastuduje skladbu, dbá na sluchovou sebekontrolu.

II. stupeň základního studia:

Přípravný ročník pro II. stupeň základního studia pro žáky bez předběžné hudební přípravy

Žák popíše schéma elektroakustického řetězce, využívá výkonné prostředky tvůrčí práce se zvukem, používá umělecké invence k elementární hudební tvorbě,

- analyticky poslouchá zvukovou nahrávku, identifikuje a lokalizuje v ukázce jednotlivé hudební nástroje
- vyjmenuje základní reprodukční formáty, pořizuje zvukové nahrávky včetně jejich zpracování
- vytvoří notový záznam v softwarovém prostředí jako elementární autorskou tvorbu, při práci se zvukem uplatňuje umělecký nadhled a estetické cítění, prezentuje svoji tvorbu v rozšířených zvukových a datových formátech,
- orientuje se v celém rozsahu klávesnice, čte noty v obou klíčích,
- samostatně zvolí požadovaný zvuk,
- zahraje durové stupnice od bílých kláves,
- zná a použije všechny durové a mollové kvintakordy.

1. - 2. ročník

Žák quasi-profesionálně pracuje se zvukem a dokáže se při své praxi přizpůsobit požadované situaci,

- při své praxi odborně používá mixážní konzoli (analog, digital), pořizuje zvukových záznam bez zkreslení, samostatně pořizuje zvukové nahrávky včetně jejich zpracování,
- navrhne konkrétní řešení vhodné k dané situaci z oblasti studiového nahrávání či sounddesignu,
- exportuje zvukový záznam do podoby hmotného artefaktu (CD, DVD, data),
- při své autorské tvorbě využije zvukové smyčky, ruchy apod.,
- adaptuje svou tvorbu na literární, taneční nebo jinou předlohu,
- ke studované skladbě navrhne a zvolí vhodný zvuk a styl doprovodu,
- propojí nástroj s počítačem a pořídí notový zápis v některém notačním programu.

3. - 4. ročník

Žák vysvětlí rozdíly mezi základními stereofonními mikrofonními systémy (AB, ORTF, XY, MS) a jejich význam pro zvukovou nahrávku,

- vysvětlí, jaké jsou jednotlivé role a úlohy v tvůrčím týmu, který spolupracuje za účelem realizace ozvučení či zvukové nahrávky,
- při zvukovém masteringu nahrávky je schopen samostatně a intuitivní práce, využívá všechny získané poznatky v praxi,
- vyjmenuje několik nových trendů či technologických novinek z oblasti zvukové, obrazové techniky,
- zná rozsahy jednotlivých hudebních nástrojů a obsazení vokálních a instrumentálních těles, styl hry a jejich specifika,
- samostatně prezentuje své autorské dílo, popíše tvůrčí záměr, použité prostředky a techniky, zhodnotí výsledek a navrhne využití svého zvukového díla v praxi,
- vysvětlí podstatné závěry autorského zákona a uvede příklady z praxe,
- pomocí nástroje nahraje do PC hudební záznam ve zvukovém (wav) a MIDI formátu,
- samostatně interpretuje na nástroj skladby podle svých možností, respektuje jejich formu a obsah,
- popíše vývoj a trendy v užívání nástroje.

6. Vzdělávací obsah výtvarného oboru

6.1 Studijní zaměření výtvarného oboru

Přípravné studium výtvarného oboru

- Přípravná výtvarná výchova

Studijní zaměření pro I. a II. stupeň základního studia a studia pro dospělé

- Základní výtvarné techniky
- Počítačová grafika
- Digitální fotografie
- Studijní kresba a malba
- Umělecké zpracování materiálů

Studijní zaměření pro I. a II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

- Základní výtvarné techniky
- Studijní kresba a malba
- Umělecké zpracování materiálů

Studijní zaměření studia pro dospělé

- Keramika
- Výtvarné techniky

6.2 Tabulace učebních plánů výtvarného oboru

6.2.1 PŘÍPRAVNÉ STUDIUM PRO I. STUPEŇ ZÁKLADNÍHO STUDIA VÝTVARNÉHO OBORU

Studijní zaměření: **PŘÍPRAVNÁ VÝTVARNÁ VÝCHOVA**

Učební plán č. V-0-01

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku		
	Přípravné studium		Minimum hodin za 2 roky
Název vyučovacího předmětu	1. roč.	2. roč.	
Přípravná výtvarná výchova	2	2	4
Celkový minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	4

6.2.2 ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ VÝTVARNÉHO OBORU**Studijní zaměření: ZÁKLADNÍ VÝTVARNÉ TECHNIKY**

Učební plán č. V-1-01

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Výtvarná tvorba, Základy keramiky	3	3	3	3	3			15
Výtvarná tvorba						3	3	6
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	3	3	3	21
Nepovinné předměty								
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Studijní kresba a malba, Umělecké zpracování materiálů						3	3	

Studijní zaměření: POČÍTAČOVÁ GRAFIKA

Učební plán č. V-1-02

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Výtvarná tvorba	3	3	3	3	3			15
Počítačová grafika						3	3	6
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	3	3	3	21
Nepovinné předměty								
Digitální fotografie, Studijní kresba a malba, Umělecké zpracování materiálů						3	3	

Studijní zaměření: DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE

Učební plán č. V-1-03

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Výtvarná tvorba	3	3	3	3	3			15
Digitální fotografie						3	3	6
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	3	3	3	21
Nepovinné předměty								
Počítačová grafika, Studijní kresba a malba, Umělecké zpracování materiálů						3	3	

Studijní zaměření: STUDIJNÍ KRESBA A MALBA

Učební plán č. V-1-04

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Výtvarná tvorba	3	3	3	3	3			15
Studijní kresba a malba						3	3	6
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	3	3	3	21
Nepovinné předměty								
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Umělecké zpracování materiálů						3	3	

Studijní zaměření: UMĚLECKÉ ZPRACOVÁNÍ MATERIÁLŮ

Učební plán č. V-1-05

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Výtvarná tvorba	3	3	3	3				12
Umělecké zpracování materiálů					3	3	3	9
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	3	3	3	21
Nepovinné předměty								
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Studijní kresba a malba						3	3	

6.2.3 STUDIUM I. ST. S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN VÝTVARNÉHO OBORU**Studijní zaměření: ZÁKLADNÍ VÝTVARNÉ TECHNIKY**

Učební plán č. V-1-01-RV

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Výtvarná tvorba	3	3	3	3	3	4	4	23
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	3	4	4	23
Nepovinné předměty								
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Studijní kresba a malba, Umělecké zpracování materiálů						3	3	

Studijní zaměření: STUDIJNÍ KRESBA A MALBA

Učební plán č. V-1-02-RV

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Výtvarná tvorba	3	3	3	3	3			15
Studijní kresba a malba						4	4	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	3	4	4	23
Nepovinné předměty								
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Umělecké zpracování materiálů						3	3	

Studijní zaměření: UMĚLECKÉ ZPRACOVÁNÍ MATERIÁLŮ

Učební plán č. V-1-03-RV

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Výtvarná tvorba	3	3	3	3				12
Umělecké zpracování materiálů					3	4	4	11
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	3	3	3	23
Nepovinné předměty								
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Studijní kresba a malba						3	3	

6.2.4 ZÁKLADNÍ STUDIUM II. STUPNĚ VÝTVARNÉHO OBORU**Studijní zaměření: ZÁKLADNÍ VÝTVARNÉ TECHNIKY**

Učební plán č. V-2,3-01

II. stupeň základního studia a studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				Minimum hodin za 4 roky
	Základní studium				
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Výtvarná tvorba	3	3	3	3	12
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	12
Nepovinné předměty					
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Studijní kresba a malba, Umělecké zpracování materiálů	3	3	3	3	

Studijní zaměření: POČÍTAČOVÁ GRAFIKA

Učební plán č. V-2,3-02

II. stupeň základního studia a studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Počítačová grafika	3	3	3	3	12
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	12
Nepovinné předměty					
Digitální fotografie, Studijní kresba a malba, Umělecké zpracování materiálů	3	3	3	3	

Studijní zaměření: DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE

Učební plán č. V-2,3-03

II. stupeň základního studia a studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Digitální fotografie	3	3	3	3	12
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	12
Nepovinné předměty					
Počítačová grafika, Studijní kresba a malba, Umělecké zpracování materiálů	3	3	3	3	

Studijní zaměření: STUDIJNÍ KRESBA A MALBA

Učební plán č. V-2,3-04

II. stupeň základního studia a studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Studijní kresba a malba	3	3	3	3	12
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	12
Nepovinné předměty					
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Umělecké zpracování materiálů	3	3	3	3	

Studijní zaměření: UMĚLECKÉ ZPRACOVÁNÍ MATERIÁLŮ

Učební plán č. V-2,3-05

II. stupeň základního studia a studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Umělecké zpracování materiálů	3	3	3	3	12
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	12
Nepovinné předměty					
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Studijní kresba a malba	3	3	3	3	

6.2.5 STUDIUM II. ST. S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN VÝTVARNÉHO OBORU**Studijní zaměření: ZÁKLADNÍ VÝTVARNÉ TECHNIKY**

Učební plán č. V-2-01-RV

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Výtvarná tvorba	4	4	4	4	16
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	4	4	4	4	16
Nepovinné předměty					
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Studijní kresba a malba, Umělecké zpracování materiálů	3	3	3	3	

Studijní zaměření: STUDIJNÍ KRESBA A MALBA

Učební plán č. V-2-02-RV

II. stupeň základního studia a studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Studijní kresba a malba	4	4	4	4	16
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	4	4	4	4	16
Nepovinné předměty					
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Umělecké zpracování materiálů	3	3	3	3	

Studijní zaměření: UMĚLECKÉ ZPRACOVÁNÍ MATERIÁLŮ

Učební plán č. V-2-03-RV

II. stupeň základního studia a studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Umělecké zpracování materiálů	4	4	4	4	16
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	4	4	4	4	16
Nepovinné předměty					
Počítačová grafika, Digitální fotografie, Studijní kresba a malba	3	3	3	3	

6.2.6 STUDIUM VÝTVARNÉHO OBORU PRO DOSPĚLÉ

Studijní zaměření: **KERAMIKA**

Učební plán č. V-3-01

Studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				Minimum hodin za 4 roky
	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Keramika	3	3	3	3	12
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	12

Studijní zaměření: **VÝTVARNÉ TECHNIKY**

Učební plán č. V-3-02

Studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				Minimum hodin za 4 roky
	Základní studium				
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Výtvarné techniky	3	3	3	3	12
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	12

Poznámky k učebním plánům výtvarného oboru:

1) Vyučuje se:

- ve skupině maximálně 15 žáků v základním studiu ve dvou- nebo tříhodinových lekcích 1x týdně
- ve skupině maximálně 12 žáků v základním studiu ve studijním zaměření DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE, POČÍTAČOVÁ GRAFIKA A UMĚLECKÉ ZPRACOVÁNÍ MATERIÁLŮ
- ve skupině maximálně 8 žáků ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin.

6.3 Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů výtvarného oboru

Všeobecné poznámky k vyučovacím předmětům výtvarného oboru

- Žáci si k výuce nosí pouze vhodný pracovní oděv. Všechny učební pomůcky a výtvarné potřeby mají k dispozici na každou hodinu v učebnách.

6.3.1 DIGITÁLNÍ FOTOGRAFIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět zahrnuje zvládnutí výtvarného jazyka, kreativitu a fantazii, výtvarné vidění, komunikaci, otevřenost, myšlení, chápání zákonitostí, osobnostní předpoklady atd. Na prvním stupni se zabýváme zpracováním digitální fotografie (směřující výtvarným nebo technickým směrem) v obrazovém editoru (např. Adobe Photoshop). Práce s úpravami kontrastu, barev, retušování. Cílem předmětu je poskytnout komplexní základy práce v programu Adobe Photoshop směrem ke zvládnutí náročných počítačových postupů. Na II. stupni jde o zvládnutí základních postupů v digitální fotografii - např. práce s přirozeným i umělým světlem, zvládnutí digitální techniky atd., reportážní či inscenovaný přístup ve fotografii.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

6. ročník

Žák má osvojeny základní pojmy týkající se výtvarného vyjadřování (řád, harmonie, kontrast, rytmus apod.),

- při užívání výtvarného jazyka propojí získané zkušenosti,
- uspořádá výtvarné prvky v souladu se svým záměrem,
- podle příznačných prvků pozná jednotlivé významné malířské směry moderny (kubismus, fauvismus, surrealismus, expresionismus a impresionismus), reaguje na výtvarné dílo vlastním hodnocením nebo výtvarnou parafrází,
- prokáže orientaci v obrazovém editoru,
- použije základní techniky úpravy obrazu v obrazovém editoru (ořez, úrovně, jas a kontrast),

- převede obraz do černobílé škály za použití různých způsobů převodu (odbarvit, stupně šedé, mapovat na přechod),
- vytvoří jednoduchou koláž z fotografií za pomoci nástrojů pro výběr.

7. ročník

Žák záměrně použije základní prvky výtvarného jazyka (bod, linie, skvrna, tvar, barva, světlo, plocha, prostor) a jejich vlastnosti a vztahy,

- na základě získaných zkušeností a znalostí o vlastnostech prvků zkomponuje dílo tak, aby to odpovídalo jeho záměru,
- rozliší základní výtvarné slohy, uvede na příkladech výtvarných děl a umělců,
- ve výtvarných dílech vyhledá inspiraci pro svoji tvorbu a obohacení svého duševního života,
- připraví jednoduchou kompozici, exponuje a zpracuje data,
- využívá techniky úpravy obrazu v obrazovém editoru (ořez, úrovně, jas a kontrast),
- zpracuje fotografii ve formátu raw,
- vybere fotografickou předlohu a podle zadání ji upraví,
- vytvoří výtvarně propracovanou počítačovou koláž.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák využije možnosti fyzicko-psychického působení jednotlivých obrazotvorných prvků a jejich vztahů,

- ve volné tvorbě najde obsah a formu pro svoje vyjádření na základě svých individuálních preferencí,
- naváže na výtvarné umění vlastním výtvarným projevem,
- porovná rozdíly v osvětlení přirozeným a zábleskovým světlem,
- fotografuje za pomoci jednoho světelného zdroje a odrazných desek,
- dá do souvislosti volbu osoby a rekvizit na obsah a výraz výsledné fotografie,
- popíše skladebné principy ve fotografii a dokáže je použít při posuzování i tvorbě fotografie,
- definuje rozdíly mezi informativní a výtvarnou fotografií,
- použije kompoziční pravidla při stavbě obrazu,
- použije základní názvosloví a pojmenuje vztahy ve fotografické technice (čas, clona, iso, wb, závěrka, objektiv, zoom atd.),
- objasní vliv ohniska a clony na hloubku ostroty,
- použije vhodné expoziční hodnoty, tyto hodnoty přizpůsobí danému námětu,
- prokáže orientaci v základních pojmech digitální fotografie a zpracování obrazu,
- použije pokročilé techniky úpravy obrazu v obrazovém editoru (raw, křivky, wb).

2. ročník

Žák respektuje zákonitosti výtvarného jazyka, komponuje na základě poznání vlastností prvků výtvarného jazyka a jejich vztahů,

- volí si téma volné tvorby a prostředky pro jeho zpracování,
- formuluje své postoje k umění,
- vytvoří objektivní zobrazení i výtvarně stylizovaný portrét,
- použije vhodné rekvizity k vyjádření svého záměru,
- užívá světlo jako možnost výtvarného ovlivnění výsledné fotografie,
- popíše kompoziční pravidla a další možnosti, jak ovlivnit vyznění snímku, aplikuje tyto znalosti v praxi,
- fotografuje v pléneru s akcentem na kompozici, výřez, vzdušnou perspektivu a barvu,
- fotografuje samostatně, dbá na správné nastavení expozičních hodnot, barevného podání a ostření,
- definuje problematiku tonálního rozsahu scény a možnosti její transformace do obrazu (HDR),
- použije vhodné expoziční hodnoty, tyto hodnoty používá kreativně,
- fotografuje samostatně záběr tak, aby měl vhodné expoziční hodnoty a barevné podání,
- použije pokročilé názvosloví a pojmenuje vztahy ve fotografické technice (hloubka ostroty, ohnisko atd.),
- rozliší formáty dat a kompresi, vektor a bitmapu,
- využije pokročilé techniky úpravy obrazu v obrazovém editoru (vrstvy, masky, barevné korekce, retuše).

3. ročník

Žák výtvarný jazyk použije jako prostředek k sebevyjádření,

- dokáže s působením prvků výtvarného jazyka cíleně pracovat a užít je k účelné komunikaci prostřednictvím výtvarného díla,
- vybere si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou tvorbu,
- fotografuje portrét v autentickém prostředí s minimální úpravou osvětlení a portrét v exteriéru,
- objasní svoji volbu jednotlivých prvků ke konečnému vyznění fotografie,
- definuje dokument jako soustavnou práci na pochopení specifického problému a jeho adekvátního obrazového ztvárnění,
- uplatní speciální fotografické techniky jako způsob výtvarné stylizace,

- vyhodnotí specifčnost tématu a vyhledá vhodný snímek,
- komponuje snímek krajiny ve vztahu k expozici a hloubce ostrosti,
- využije možnosti korekcí, které fotoaparát poskytuje už v okamžiku záběru,
- porovná možnosti zobrazení (hloubka ostrosti, perspektiva) jednotlivých ohnisek objektivů,
- objasní základní postupy při editaci snímků v obrazovém editoru,
- využije pokročilé techniky úpravy obrazu v obrazovém editoru – tyto používá kreativně.

4. ročník

Žák vnímá výtvarnou tvorbu jako vyjadřování prostřednictvím výtvarného jazyka,

- pracuje samostatně,
- samostatně volí téma, námět i techniku, vytváří si poučený náhled na výtvarná díla - pojmenuje, porovnává, zhodnotí a seřadí myšlenky,
- fotografuje s větším počtem ateliérových světél,
- vystihne sociální podtext pracovního portréту a portréту osobnosti,
- reaguje na psychologii fotografované osoby, komunikuje s modelem, uvědoměle vybírá rekvizity,
- vybere světelné zdroje ve vztahu k zvolenému námětu, akcentuje vlastní výtvarný názor a pojetí,
- při společné práci i samostatně nachází vhodný námět,
- vybere objektiv a jeho ohnisko vzhledem k námětu, který fotografuje,
- uplatní prakticky nezbytné postupy při profesionální editaci snímků,
- orientuje se v možnostech ovlivnění kvality a velikosti snímku.

6.3.2 KERAMIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Základní techniky tvorby keramiky (reliéf, figura stáčená z plátu atd.). Keramická tvorba dle zaměření a výtvarné orientace studentů. Povrchová úprava keramických výrobků. Základní postupy nanášení glazur. Teorie používání barev.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Studium pro dospělé:

1. ročník

Žák respektuje základní vlastnosti keramické hlíny, tvárnost-ohebnost, ovládá techniky řezání, prořezávání, lepení, dutý tvar, prostorové tvarování plátu, šulínek,

- dokáže pracovat s různými výškami reliéfu,
- v plastice zvládne základy budování prostorového tvaru,
- využije tvárnosti a nosnosti materiálů pro jejich formování a deformování,
- bezpečně použije glazury pro povrchovou úpravu keramických výrobků.

2. ročník

Žák komponuje hmoty – řezáním, posouváním a spojováním částí,

- vytvoří plastiku - přidávání a ubírání hmoty, výstavba prostorového tvaru,
- využije kvalit materiálů a různých pracovních postupů – mačkání, trhání, vrstvení,
- pracuje se správnou hustotou glazur a způsobem jejich nanášení.

3. ročník

Žák zná a dodrží pravidla skulptivního pojetí modelování – odebírání hmoty,

- kombinuje výrazové možnosti povrchu, s prostorovými možnostmi tvaru (otevřený zavřený tvar), s vícehledovostí,
- má základní praxi na hrnčířském kruhu,
- zná základní hmaty pro tvorbu jednoduchého tvaru,
- pracuje s primárními a sekundárními barvami, vnímá tonální a teplotní kontrast.

4. ročník

Žák použije keramické techniky pro vlastní tvorbu s akcentem na osobitý rukopis, vhodné použití nástrojů, důslednou práci s vícehledovostí,

- dokáže experimentovat s různými výrazovými prostředky keramické hlíny,
- zvládne další způsoby povrchové úpravy keramiky (patinování, malba jinými materiály).

6.3.3 POČÍTAČOVÁ GRAFIKA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět zahrnuje zvládnutí výtvarného jazyka, kreativitu a fantazii, výtvarné vidění, komunikaci, otevřenost, myšlení, chápání zákonitostí, osobnostní předpoklady atd. Malba, kresba a grafika vytvářené v počítači pomocí bitmapového editoru (např. Adobe Photoshop). Základní postupy tvorby kresleného animovaného filmu pomocí animačního programu (např. Adobe Flash).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

6. ročník

Žák má osvojeny základní pojmy týkající se výtvarného vyjadřování (řád, harmonie, kontrast, rytmus apod.),

- při užívání výtvarného jazyka propojí získané zkušenosti,
- uspořádá výtvarné prvky v souladu se svým záměrem,
- podle příznačných prvků pozná jednotlivé významné malířské směry moderny (kubismus, fauvismus, surrealismus, expresionismus a impresionismus), reaguje na výtvarné dílo vlastním hodnocením nebo výtvarnou parafrází,
- použije základní nástroje programu Adobe Photoshop (vrstvy, nástroje pro výběr, základní filtry, prolnutí vrstev),
- použije nástroje pro malbu a grafický tablet,
- vytvoří jednoduchou koláž z fotografií za pomoci nástrojů pro výběr,
- vypracuje scénář pro krátký animovaný klip technikou překreslované animace.

7. ročník

Žák záměrně použije základní prvky výtvarného jazyka (bod, linie, skvrna, tvar, barva, světlo, plocha, prostor) a jejich vlastnosti a vztahy,

- na základě získaných zkušeností a znalostí o vlastnostech prvků zkomponuje dílo tak, aby to odpovídalo jeho záměru,
- rozliší základní výtvarné slohy, uvede na příkladech výtvarných děl a umělců,
- ve výtvarných dílech vyhledá inspiraci pro svoji tvorbu a obohacení svého duševního života,
- použije při řešení vlastních návrhů složitější nástroje a funkce (masky, cesty, kouzelná hůlka),
- vybere fotografickou předlohu a podle zadání ji upraví,
- vytvoří výtvarně propracovanou počítačovou koláž,
- experimentuje s nástroji a filtry grafického programu,
- ztvární krátký hudební úryvek - vytvoří klip technikou překreslované animace.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák využije možnosti fyzicko-psychického působení jednotlivých obrazotvorných prvků a jejich vztahů,

- ve volné tvorbě najde obsah a formu pro svoje vyjádření na základě svých individuálních preferencí,
- naváže na výtvarné umění vlastním výtvarným projevem,
- vytvoří grafiku za použití dalších nástrojů a technik (nástroj text, pokročilé nastavení štětců a způsobů prolnutí vrstev),
- efektivně využije možnosti počítače v práci s kompozicí a harmonií barev atd.,
- vytvoří abstraktní grafiku za pomoci kombinace filtrů,
- vytvoří krátkou znělku, kde kombinuje animaci bitmapových obrázků a kreslenou animaci.

2. ročník

Žák respektuje zákonitosti výtvarného jazyka, komponuje na základě poznání vlastností prvků výtvarného jazyka a jejich vztahů,

- volí si téma volné tvorby a prostředky pro jeho zpracování,
- formuluje své postoje k umění,
- propojí další technické prostředky a internet, využije je pro vlastní výtvarnou práci,
- pracuje s vrstvami, maskami, filtry, odhadne jejich jednotlivého působení,
- oproti počátečnímu experimentování v 1. stupni přechází k uvědomělému používání postupů,
- kombinuje techniku mezilehlých snímků a práci s alfa kanály – vytvoří zvukový příběh.

3. ročník

Žák použije výtvarný jazyk jako prostředek k sebevyjádření,

- dokáže s působením prvků výtvarného jazyka cíleně pracovat a užít je k účelné komunikaci prostřednictvím výtvarného díla,
- vybere si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou tvorbu,
- realizuje práci v programu Adobe Photoshop v celém rozsahu,
- ve své práci využije experimentu,

- objeví nové postupy pomocí kombinace filtrů a režimů vrstev – žák si vytvoří svůj vlastní styl,
- na krátký úryvek hudby animuje hudební klip.

4. ročník

Žák vnímá výtvarnou tvorbu jako vyjadřování prostřednictvím výtvarného jazyka,

- pracuje samostatně. Samostatně volí téma, námět i techniku,
- vytváří si poučený náhled na výtvarná díla - pojmenuje, porovnává, zhodnotí a seřadí myšlenky,
- zvládne grafický program tak, že se stává jeho nástrojem ke svobodnému vyjádření,
- zpracuje samostatně vlastní náměty,
- využije předností grafického programu,
- vytvoří krátký scénář příběhu, ten pak animuje za pomoci zvládnutých technik.

6.3.4 PŘÍPRAVNÁ VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zprostředkovává hravé setkání se základními výtvarnými technikami (kresba, malba, grafika, modelování) a první objevování výtvarného jazyka. Rozvíjí motorické dovednosti a dětskou fantazii. Nabízí první setkání s výtvarným uměním.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium:

1. ročník

Žák zareaguje na podněty z okolí, bez obav kreslí, maluje a modeluje,

- experimentuje se stopami různých nástrojů např.: tužka, pero, štětec, jehla, rydlo či keramická špachtle,
- objevuje svět linií a barev, v práci s keramickou hlinou pak třetí rozměr,
- nepřipodobňuje se ostatním,
- přemýšlí nad daným námětem,
- seznámí se s tvorbou ilustrátorů a jiných výtvarných tvůrců.

2. ročník

Žák výtvarně i slovně reaguje na zážitky a představy,

- soustředí se na motivaci a na výtvarnou činnost,
- respektuje pravidla práce v týmu,
- vyjmenuje pomůcky, materiály a základní techniky, které zná a užívá,
- seznámí se základními pravidly míchání barev, tiskových technik a modelování,
- jeho vztah k výtvarnému umění je pozitivní.

6.3.5 STUDIJNÍ KRESBA A MALBA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Zahrnuje klasické kreslířské techniky, kresbu podle skutečnosti. Studium I. stupně základního studia je zaměřeno na přípravu žáků na talentové zkoušky na SŠ s výtvarným zaměřením, II. stupeň podporuje přípravu žáků k talentovým zkouškám na VŠ s výtvarným zaměřením. Náplň studia reaguje na požadavky talentových zkoušek jednotlivých SŠ nebo VŠ a individuální úroveň studentů. Zaměření tedy není na výtvarnou tvorbu, ale na precizní zvládnutí kresby podle skutečnosti. Studium rozvíjí schopnosti žáka ve třech cílových bodech – výtvarné vyjádření skutečnosti, znalost základních výtvarných postupů a zvládnutí vybraných výtvarných technik. Společné úkoly střídají úkoly individuální, které se váží ke zvolené profesi. Organizace studia dovoluje také hlouběji propracovat specifické požadavky na některé výtvarné dovednosti, které přesahují společnou náplň výuky, např. osvojení portrétní a figurální kresby, nebo znalost perspektivního zobrazování. Ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je kladen důraz především na zvládnutí reality (realistické zachycení realita, nadsázka, stylizace, zkratka, osobitost rukopisu). V závislosti na požadavcích jednotlivých škol je pak zařazováno zvládnutí výtvarné komunikace (interpretace výtvarného díla, reflexe použití výtvarných prvků, aktivní práce s obrazovými prvky).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

6. ročník

Žák má osvojeny základní pojmy týkající se výtvarného vyjadřování (řád, harmonie, kontrast, rytmus apod.),

- při užívání výtvarného jazyka propojí získané zkušenosti,
- uspořádá výtvarné prvky v souladu se svým záměrem,
- podle příznačných prvků pozná jednotlivé slohy (gotika, renesance, barok),
- pozná významné malířské směry moderny (kubismus, fauvismus, surrealismus, expresionismus a impresionismus), reaguje na výtvarné dílo vlastním hodnocením nebo výtvarnou parafrází,

- využije základní výtvarné dovednosti, především objektivní přepis skutečnosti,
- technikou kresby rozliší přírodní a materiálové struktury,
- v malířském projevu poznává základní vlastnosti jednotlivých malířských prostředků – malba temperou, malba akvarelem, malba různými druhy pastelů,
- objemy modeluje plasticky, malba vykazuje shodu se skutečností, pracuje s primárními a sekundárními barvami.

7. ročník

Žák záměrně použije základní prvky výtvarného jazyka (bod, linie, skvrna, tvar, barva, světlo, plocha, prostor) a jejich vlastnosti a vztahy,

- na základě získaných zkušeností a znalostí o vlastnostech prvků zkomponuje dílo tak, aby to odpovídalo jeho záměru,
- rozliší základní výtvarné slohy, uvede na příkladech výtvarných děl a umělců,
- ve výtvarných dílech vyhledá inspiraci pro svoji tvorbu a obohacení svého duševního života,
- převede kresbu na základě skutečnosti prostřednictvím zachycením světla a stínu, výstižně vyjádří podstatné rysy,
- seřadí přehled výtvarných slohů, ve výtvarných dílech hledá motivaci pro svoji tvorbu,
- připraví se na talentové zkoušky na zvolené střední škole,
- poznává vlastnosti barev, mnohost jemných barevných odstínů, barevnou harmonii, barevný kontrast, barevný rytmus, vztah popředí a pozadí,
- seřadí přehled výtvarných slohů, ve výtvarných dílech hledá motivaci pro svoji tvorbu,
- připraví se na talentové zkoušky na zvolené střední škole.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

6. ročník

Žák má osvojeny základní pojmy týkající se výtvarného vyjadřování (řád, harmonie, kontrast, rytmus apod.),

- při užívání výtvarného jazyka propojí získané zkušenosti,
- uspořádá výtvarné prvky v souladu se svým záměrem,
- podle příznačných prvků pozná jednotlivé slohy (gotika, renesance, barok),
- pozná významné malířské směry moderny (kubismus, fauvismus, surrealismus, expresionismus a impresionismus), reaguje na výtvarné dílo vlastním hodnocením nebo výtvarnou parafrází,
- využije základní výtvarné dovednosti, především objektivní přepis skutečnosti,
- technikou kresby rozliší přírodní a materiálové struktury,
- v malířském projevu poznává základní vlastnosti jednotlivých malířských prostředků – malba temperou, malba akvarelem, malba různými druhy pastelů,
- objemy modeluje plasticky, malba vykazuje shodu se skutečností, pracuje s primárními a sekundárními barvami.

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- v krátké úvaze interpretuje výtvarné dílo po obsahové stránce a svými slovy popíše působení jednotlivých prvků,
- cíleně použije prvky výtvarného jazyka a reflexi jeho působení využije v dalších dílech,
- zachytí přesvědčivě tvar a objem jednotlivých tvarů, zachytí detail tvaru,
- vyjádří tvar a objem pomocí tužky, experimentuje s malířskými postupy.

7. ročník

Žák záměrně použije základní prvky výtvarného jazyka (bod, linie, skvrna, tvar, barva, světlo, plocha, prostor) a jejich vlastnosti a vztahy,

- na základě získaných zkušeností a znalostí o vlastnostech prvků zkomponuje dílo tak, aby to odpovídalo jeho záměru,
- rozliší základní výtvarné slohy, uvede na příkladech výtvarných děl a umělců,
- ve výtvarných dílech vyhledá inspiraci pro svoji tvorbu a obohacení svého duševního života,
- převede kresbu na základě skutečnosti prostřednictvím zachycením světla a stínu, výstižně vyjádří podstatné rysy,
- seřadí přehled výtvarných slohů, ve výtvarných dílech hledá motivaci pro svoji tvorbu,
- připraví se na talentové zkoušky na zvolené střední škole,
- poznává vlastnosti barev, mnohost jemných barevných odstínů, barevnou harmonii, barevný kontrast, barevný rytmus, vztah popředí a pozadí,
- seřadí přehled výtvarných slohů, ve výtvarných dílech hledá motivaci pro svoji tvorbu,
- připraví se na talentové zkoušky na zvolené střední škole.

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- v krátké úvaze interpretuje výtvarné dílo po stránce obsahové i výtvarné,
- záměrně použije prvky výtvarného jazyka s cílem vyjádřit svůj záměr,
- zachytí přesvědčivě tvar, objem a povrch tvarů a vystihne jejich vzájemné proporce,
- experimentuje se zachycením portréta a figury,
- vyjádří vlastnosti reality pomocí tužky, rudky, pastelů ve dřevě, fixů, zvládá vystižení barev temperou.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák využije možnosti fyzicko-psychického působení jednotlivých obrazotvorných prvků a jejich vztahů,

- ve volné tvorbě najde obsah a formu pro svoje vyjádření na základě svých individuálních preferencí,
- naváže na výtvarné umění vlastním výtvarným projevem,
- zvládne základní výtvarné dovednosti, především objektivní přepis skutečnosti, seznámí se s principy perspektivního vyjádření prostoru,
- maluje podle skutečnosti, uplatní plastickou modelaci objemů barvou, využívá vlastnosti barev, mnohost jemných barevných odstínů, barevnou harmonii, barevný kontrast, barevný rytmus, vztah popředí a pozadí.

2. ročník

Žák respektuje zákonitosti výtvarného jazyka, komponuje na základě poznání vlastností prvků výtvarného jazyka a jejich vztahů,

- volí si téma volné tvorby a prostředky pro jeho zpracování,
- formuluje své postoje k umění,
- charakterizuje kresbou vlastnosti materiálů, rozvine barevný tón – valér,
- vyjádří světlo a stín, objem, prostor, proporce tvaru a jeho stavby,
- při malbě zátiší dbá na vyjádření světlostních a barevných vztahů,
- zvládá principy perspektivního vyjádření prostoru,
- umí použít i jiné malířské nástroje (špachtle, stěrky).

3. ročník

Žák výtvarný jazyk používá jako prostředek k sebevyjádření,

- dokáže s působením prvků výtvarného jazyka cíleně pracovat a užít je k účelné komunikaci prostřednictvím výtvarného díla,
- vybere si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou tvorbu,
- všímá si hry světla a stínu, danou osvětlením modelu, uplatňuje přesvědčivé vyjádření celku – zátiší, krajiny, figury, portrét,
- zvládne práci s linií, plochou, objemem, texturou i vyjádří prostor,
- zvládne zákonitosti práce s barvou, techniku míchání barev,
- maluje se zaměřením na portrét, krajinu, figuru.

4. ročník

Žák vnímá výtvarnou tvorbu jako vyjadřování prostřednictvím výtvarného jazyka,

- pracuje samostatně,
- samostatně volí téma, námět i techniku, vytváří si poučený náhled na výtvarná díla - pojmenuje, porovnává, zhodnotí a seřadí myšlenky,
- připraví na talentové zkoušky na zvolené vysoké škole,
- zná přehled výtvarné kultury v jednotlivých vývojových obdobích, zařadí výtvarná díla a umělce,
- zná vývoj moderního umění a architektury,
- orientuje se v přehledu výtvarné kultury v jednotlivých vývojových obdobích, zařadí výtvarná díla a umělce, inspirací ve výtvarných dílech se motivuje pro svoji tvorbu,
- sleduje vývoj moderního umění a architektury, vyhledává ji ve svém okolí,
- připraví se na talentové zkoušky na zvolené vysoké škole.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák využije možnosti fyzicko-psychického působení jednotlivých obrazotvorných prvků a jejich vztahů,

- ve volné tvorbě najde obsah a formu pro svoje vyjádření na základě svých individuálních preferencí,
- naváže na výtvarné umění vlastním výtvarným projevem,
- zvládne základní výtvarné dovednosti, především objektivní přepis skutečnosti, seznámí se s principy perspektivního vyjádření prostoru,
- maluje podle skutečnosti, uplatní plastickou modelaci objemů barvou, využívá vlastnosti barev, mnohost jemných barevných odstínů, barevnou harmonii, barevný kontrast, barevný rytmus, vztah popředí a pozadí.

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- interpretuje výtvarné dílo po stránce výtvarné i tematické, prokáže znalost hlavních slohů z dějin výtvarného umění,
- zachytí přesvědčivě tvar a objem, vyjádří povrch materiálu a proporce tvarů, dokáže prvky reality komponovat,
- využije možností interpretovat realitu směrem ke stylizaci, nadsázce či zkratce,
- vyjádří realitu suchými i mokřými kreslířskými prostředky, zvládá malbu akvarelem a temperou,

- vystihne předměty v zátiší, významné prvky portrétu, experimentuje se zachycením proporcí a anatomie figury.

2. ročník

Žák respektuje zákonitosti výtvarného jazyka, komponuje na základě poznání vlastností prvků výtvarného jazyka a jejich vztahů,

- volí si téma volné tvorby a prostředky pro jeho zpracování,
- formuluje své postoje k umění,
- charakterizuje kresbou vlastnosti materiálů, rozvine barevný tón – valér,
- vyjádří světlo a stín, objem, prostor, proporce tvaru a jeho stavby,
- při malbě zátiší dbá na vyjádření světlostních a barevných vztahů,
- zvládá principy perspektivního vyjádření prostoru,
- umí použít i jiné malířské nástroje (špachtle, stěrky).

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- interpretuje výtvarné dílo po stránce výtvarné i tematické,
- prokáže znalost malířských směrů první poloviny 20. století,
- zachytí přesvědčivě tvar a objem a podstatné rysy portrétu,
- interpretuje realitu směrem ke stylizaci, nadsázce či zkratce,
- prokáže vyjadřování suchými i mokřými kreslířskými technikami, zvládá malbu akvarelem, temperou a akrylem,
- zvládá kresbu i malbu zátiší, experimentuje s malbou portrétu, experimentuje s kresbou figury.

3. ročník

Žák výtvarný jazyk používá jako prostředek k sebevyjádření,

- dokáže s působením prvků výtvarného jazyka cíleně pracovat a užít je k účelné komunikaci prostřednictvím výtvarného díla,
- vybere si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou tvorbu,
- všímá si hry světla a stínu, danou osvětlením modelu, uplatňuje přesvědčivé vyjádření celku – zátiší, krajiny, figury, portrét,
- zvládne práci s linií, plochou, objemem, texturou i vyjádří prostor,
- zvládne zákonitosti práce s barvou, techniku míchání barev,
- maluje se zaměřením na portrét, krajinu, figuru.

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- interpretuje výtvarné dílo po stránce výtvarné i tematické, podle typických znaků rozezná architekturu jednotlivých slohů,
- dokáže přesvědčivě zachytit tvar, objem, povrch, proporce, zvládá vystižení figury a jejich proporcí,
- interpretuje realitu, využívá vlastní osobitý rukopis,
- zvládá volit ve shodě se záměrem kreslířské i malířské techniky,
- zachytí tvary v jednotlivých žánrech – zátiší, portrét, figura.

4. ročník

Žák vnímá výtvarnou tvorbu jako vyjadřování prostřednictvím výtvarného jazyka,

- pracuje samostatně,
- samostatně volí téma, námět i techniku, vytváří si poučený náhled na výtvarná díla - pojmenuje, porovnává, zhodnotí a seřadí myšlenky,
- připraví na talentové zkoušky na zvolené vysoké škole,
- zná přehled výtvarné kultury v jednotlivých vývojových obdobích, zařadí výtvarná díla a umělce,
- zná vývoj moderního umění a architektury,
- orientuje se v přehledu výtvarné kultury v jednotlivých vývojových obdobích,
- zařadí výtvarná díla a umělce, inspirací ve výtvarných dílech se motivuje pro svoji tvorbu,
- sleduje vývoj moderního umění a architektury, vyhledává ji ve svém okolí,
- připraví se na talentové zkoušky na zvolené vysoké škole.

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- interpretuje výtvarné dílo po stránce výtvarné i tematické, zná vybrané autory současného umění,
- přesvědčivě zachytí libovolné prvky reality, komponuje je, zvládá vystižení portrétu, figury a zátiší,
- při interpretaci reality využívá vlastní osobitý rukopis,
- samostatně vybírá náměty pro své vyjádření,
- samostatně zvolí techniky dle svého záměru,
- samostatně zvolí žánry kresby či malby (zátiší, portrét, figura).

6.3.6 UMĚLECKÉ ZPRACOVÁNÍ MATERIÁLŮ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět zahrnuje zvládnutí výtvarného jazyka, kreativitu a fantazii, výtvarné vidění, komunikaci, otevřenost, myšlení, chápání zákonitostí, osobnostní předpoklady atd. Práce se sochařskými materiály (např. kámen, dřevo, kov). Kombinování různých výtvarných postupů a materiálů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

5. ročník

Žák využívá základní prvky, jako je objem a prostor,

- při užívání výtvarného jazyka se snaží propojovat získané zkušenosti,
- vytvoří prostorový objekt jednoduchých tvarů,
- podle příznačných prvků se snaží poznávat jednotlivé slohy (gotika, renesance, barok),
- experimentuje s netradičními materiály a kombinuje je,
- bezpečně použije sochařské nástroje a ochranné pomůcky,
- bezpečně použije různé materiály pro různé povrchové úpravy.

6. ročník

Žák má osvojeny základní pojmy týkající se výtvarného vyjadřování (řád, harmonie, kontrast, rytmus apod.),

- při užívání výtvarného jazyka propojí získané zkušenosti,
- uspořádá výtvarné prvky v souladu se svým záměrem,
- podle příznačných prvků pozná jednotlivé slohy (gotika, renesance, barok),
- rozliší významné malířské směry moderny (kubismus, fauvismus, surrealismus, expresionismus a impresionismus), reaguje na výtvarné dílo vlastním hodnocením nebo výtvarnou parafrází,
- bezpečně a vědomě použije sochařské nástroje a ochranné pomůcky,
- respektuje technologii zpracování kamene (špičák, zubák, dláto),
- bezpečně a vědomě použije různé materiály pro různé povrchové úpravy,
- vytvoří jednoduché objekty z různých druhů materiálů.

7. ročník

Žák záměrně použije základní prvky výtvarného jazyka (bod, linie, skvrna, tvar, barva, světlo, plocha, prostor) a jejich vlastnosti a vztahy,

- na základě získaných zkušeností a znalostí o vlastnostech prvků zkomponuje dílo tak, aby to odpovídalo jeho záměru,
- rozliší základní výtvarné slohy, uvede na příkladech výtvarných děl a umělců,
- ve výtvarných dílech vyhledá inspiraci pro svoji tvorbu a obohacení svého duševního života,
- dodrží technické postupy při práci s materiály jako např. kámen, dřevo, sádra, ytong a další,
- realizuje sochu od návrhu přes model k realizaci v daném materiálu,
- komponuje hmoty řezáním, posouváním a spojováním částí,
- vytvoří plastiku přidáváním a ubíráním hmoty,
- využije výrazových možností povrchu, a prostorové možnosti tvaru (otevřený zavřený tvar, vícehledovost).

I. stupeň základního studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

5. ročník

Žák využívá základní prvky, jako je objem a prostor,

- při užívání výtvarného jazyka se snaží propojovat získané zkušenosti,
- vytvoří prostorový objekt jednoduchých tvarů,
- podle příznačných prvků se snaží poznávat jednotlivé slohy (gotika, renesance, barok),
- experimentuje s netradičními materiály a kombinuje je,
- bezpečně použije sochařské nástroje a ochranné pomůcky,
- bezpečně použije různé materiály pro různé povrchové úpravy.

6. ročník

Žák má osvojeny základní pojmy týkající se výtvarného vyjadřování (řád, harmonie, kontrast, rytmus apod.),

- při užívání výtvarného jazyka propojí získané zkušenosti,
- uspořádá výtvarné prvky v souladu se svým záměrem,
- podle příznačných prvků pozná jednotlivé slohy (gotika, renesance, barok),
- rozliší významné malířské směry moderny (kubismus, fauvismus, surrealismus, expresionismus a impresionismus), reaguje na výtvarné dílo vlastním hodnocením nebo výtvarnou parafrází,
- bezpečně použije sochařské nástroje a ochranné pomůcky,
- respektuje technologii zpracování kamene (špičák, zubák, dláto),
- bezpečně použije různé materiály pro různé povrchové úpravy,

- vytvoří jednoduché objekty z různých druhů materiálů.

7. ročník

Žák záměrně použije základní prvky výtvarného jazyka (bod, linie, skvrna, tvar, barva, světlo, plocha, prostor) a jejich vlastnosti a vztahy,

- na základě získaných zkušeností a znalostí o vlastnostech prvků zkomponuje dílo tak, aby to odpovídalo jeho záměru,
- rozliší základní výtvarné slohy, uvede na příkladech výtvarných děl a umělců,
- ve výtvarných dílech vyhledá inspiraci pro svoji tvorbu a obohacení svého duševního života,
- dodrží technické postupy při práci s materiály jako např. kámen, dřevo, sádra, ytong a další,
- realizuje sochu od návrhu přes model k realizaci v daném materiálu,
- komponuje hmoty řezáním, posouváním a spojováním částí,
- vytvoří plastiku přidáváním a ubíráním hmoty,
- využije výrazových možností povrchu, a prostorové možnosti tvaru (otevřený zavřený tvar, vícehledovost).

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák využije možnosti fyzicko-psychického působení jednotlivých obrazotvorných prvků a jejich vztahů,

- ve volné tvorbě najde obsah a formu pro svoje vyjádření na základě svých individuálních preferencí,
- naváže na výtvarné umění vlastním výtvarným projevem,
- experimentuje s různými sochařskými materiály,
- vytvoří struktury materiálu k největšímu výtvarnému účinku,
- tvořivě užije různé výrazové prostředky prostorových materiálů.

2. ročník

Žák respektuje zákonitosti výtvarného jazyka, komponuje na základě poznání vlastností prvků výtvarného jazyka a jejich vztahů,

- volí si téma volné tvorby a prostředky pro jeho zpracování,
- formuluje své postoje k umění,
- zpracuje sochu od návrhu přes model k realizaci v materiálu, který si sám volí,
- komponuje v prostoru, konstruuje z daných prvků, využívá jejich lineárních, plošných a prostorových kvalit.

3. ročník

Žák použije výtvarný jazyk jako prostředek k sebevyjádření,

- dokáže s působením prvků výtvarného jazyka cíleně pracovat a užít je k účelné komunikaci prostřednictvím výtvarného díla,
- vybere si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou tvorbu,
- využije různé sochařské materiály jako např. kámen, dřevo, sádra, ytong,
- použije správný postup při jejich zpracování,
- zpracuje prostorovou kompozici, vyhledá různé materiály k vytváření objektů,
- realizuje výtvarné akce na základě vlastních námětů.

4. ročník

Žák vnímá výtvarnou tvorbu jako vyjadřování prostřednictvím výtvarného jazyka,

- pracuje samostatně,
- samostatně volí téma, námět i techniku, vytváří si poučený náhled na výtvarná díla - pojmenuje, porovnává, zhodnotí a seřadí myšlenky,
- vytvoří sochu samostatně na základě vlastního námětu od kresby přes hliněný model, realizuje ji ve zvoleném materiálu,
- použije prostorové techniky pro vlastní tvorbu, akcentuje osobitý rukopis, určí vhodné nástroje, důsledně pracuje s vícehledovostí.

II. stupeň základního studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák využije možnosti fyzicko-psychického působení jednotlivých obrazotvorných prvků a jejich vztahů,

- ve volné tvorbě najde obsah a formu pro svoje vyjádření na základě svých individuálních preferencí,
- naváže na výtvarné umění vlastním výtvarným projevem,
- experimentuje s různými sochařskými materiály,
- vytvoří struktury materiálu k největšímu výtvarnému účinku,
- tvořivě užije různé výrazové prostředky prostorových materiálů.

2. ročník

Žák respektuje zákonitosti výtvarného jazyka, komponuje na základě poznání vlastností prvků výtvarného jazyka a jejich vztahů,

- volí si téma volné tvorby a prostředky pro jeho zpracování,

- formuluje své postoje k umění,
- zpracuje sochu od návrhu přes model k realizaci v materiálu, který si sám volí,
- komponuje v prostoru, konstruuje z daných prvků, využívá jejich lineárních, plošných a prostorových kvalit.

3. ročník

Žák použije výtvarný jazyk jako prostředek k sebevyjádření,

- dokáže s působením prvků výtvarného jazyka cíleně pracovat a užít je k účelné komunikaci prostřednictvím výtvarného díla,
- vybere si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou tvorbu,
- využije různé sochařské materiály jako např. kámen, dřevo, sádra, ytong,
- použije správný postup při jejich zpracování,
- zpracuje prostorovou kompozici, vyhledá různé materiály k vytváření objektů,
- realizuje výtvarné akce na základě vlastních námětů.

4. ročník

Žák vnímá výtvarnou tvorbu jako vyjadřování prostřednictvím výtvarného jazyka,

- pracuje samostatně,
- samostatně volí téma, námět i techniku, vytváří si poučený náhled na výtvarná díla - pojmenuje, porovnává, zhodnotí a seřadí myšlenky,
- vytvoří sochu samostatně na základě vlastního námětu od kresby přes hliněný model, realizuje ji ve zvoleném materiálu,
- použije prostorové techniky pro vlastní tvorbu, akcentuje osobitý rukopis, určí vhodné nástroje, důsledně pracuje s vícehledovostí.

6.3.7 VÝTVARNÉ TECHNIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Kresba různými nástroji (např. tužka, uhel, rudka, pero, dřívko). Zahrnuje kreslířské techniky, kolorování, rozmývání a lavírování a jejich kombinace s ostatními materiály a technikami. Malba různými nástroji (např. štětce, prsty, špachtle) a materiály (např. tempera, vodové a anilinové barvy, akvarelové barvy, suchý a olejový pastel, voskovky). Kombinování kreslířských a malířských postupů.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Studium pro dospělé:

1. ročník

Žák kreslí s odlehčením a přitlakem,

- uvolněně vede linii, experimentuje se stopou nástroje,
- vyjádří kresbou tvar a objem, užívá základní kresebné techniky,
- rozliší práci s plochým a kulatým štětcem, míchání barev na paletě a na ploše, klade důraz na čistotu barev,
- experimentuje s různými způsoby nanášení barev (suchý štětec, pastózní – lazurní barva),
- použije v malbě primární a sekundární barvy.

2. ročník

Žák záměrně použije různých stop nástrojů,

- vnímá vliv užitého nástroje na výrazové účinky linie,
- vystihne kresbou tvar, proporce a objem,
- použije další malířské nástroje (špachtle),
- míchá barvy na paletě i ploše (široká škála odstínů, práce s čistotou barvy a následně i barevných odstínů),
- využívá v malbě tonální a teplotní kontrast.

3. ročník

Žák zkombinuje kresebné techniky v souladu se svým záměrem,

- modeluje objemy na základě skutečnosti prostřednictvím zachycení světla a stínu, výstižně vyjadřuje podstatné rysy,
- pracuje s technikou nanášení barev na různé podklady,
- využije tonální a komplementární kontrast barev,
- vyhledá barvy vystihující pocity, nálady a prožitky,
- zvládne techniku míchání barev – změna barevného odstínu a tónu.

4. ročník

Žák využije linii jako výtvarný výrazový prostředek,

- vystihne kresbou tvar, proporce, objem a povrch,
- zvolí vhodné malířské nástroje vzhledem k záměru práce,
- zvolí techniky nanášení barev dle svého záměru,
- zná zákonitosti práce s barvou a vědomě je používá.

6.3.8 VÝTVARNÁ TVORBA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět zahrnuje zvládnutí výtvarného jazyka, kreativitu a fantazii, výtvarné vidění, komunikaci, otevřenost, myšlení, chápání zákonitostí, osobnostní předpoklady atd. Zahrnuje kreslířské techniky (např. lineární kresba, stínování, šraflura), kolorování, rozmyívání a lavírování a jejich kombinace s ostatními materiály a technikami. Malba různými nástroji (např. štětce, prsty, špachtle) a materiály (např. tempera, vodové a anilinové barvy, akvarelové barvy, suchý a olejový pastel, voskovky). Grafické techniky např.: tisk z výšky (linoryt), z hloubky (suchá jehla) a z plochy (tisk ze šablon), xeroxová grafika. Kombinování kreslířských, malířských a grafických technik. Modelování, varování materiálů a konstruování z daných prvků, seznámení se sochařskými postupy. Předmět zahrnuje i základy objektové a akční tvorby a točení na hrncářském kruhu. Kombinování různých výtvarných postupů a materiálů (např. hlína, papír, drát). Ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je kladen důraz především **na výtvarnou komunikaci** (reflexe výtvarných děl, aktivní a účelné používání výtvarného jazyka v souladu se záměrem, samostatné používání výtvarných technik). Dále je zde podstatnou složkou zvládnutí **interpretace reality** (základy objektivního zobrazování, interpretace, stylizace, řešení témat).

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák pracuje se základními prvky výtvarného jazyka, tato práce vykazuje prvky hry a zkoumání vlastností linií, barev, struktur, světla aj.,

- smyslové podněty spontánně přetvoří do vizuální formy,
- uplatní fantazii a představivost ve výtvarné tvorbě,
- při motivaci nebo hodnocení se setkává s ukázkami uměleckých děl, popíše svůj dojem z díla,
- experimentuje s různými kreslířskými, malířskými a grafickými nástroji a materiály,
- v grafice využívá možnost vzniku většího počtu originálů,
- zná správné a bezpečné držení nástrojů,
- zná a dodržuje bezpečnost při práci s grafickým lisem,
- experimentuje s tvárnými materiály (např. papír, hlína, drát).

2. ročník

Žák zkoumá vlastnosti jednotlivých prvků výtvarného jazyka a je schopen jednotlivé prvky pojmenovat (vlastnosti linie, barvy, tvaru, ...),

- intuitivně vyjadřuje své pocity, nálady a prožitky a tyto promítne do výtvarného díla,
- setkává se s ukázkami děl i reálnými díly ve svém okolí, umí na toto verbálně nebo výtvarně reagovat,
- kombinuje kresebné a malířské materiály,
- experimentuje s různými způsoby nanášení barev (suchý štětec, pastózní – lazurní barva),
- rozliší stopy grafických nástrojů a využívá jejich výrazové možnosti,
- vymodeluje reliéf, využívá techniky práce s různými výškami,
- realizuje plastiku, prozkoumá základní operace pro budování prostorového tvaru.

3. ročník

Žák zkoumá výrazovou řeč výtvarných prvků a pojmenuje jejich účinky (veselá, smutná linie apod.),

- dá do souvislosti vazbu mezi námětem a jeho provedením (formou a obsahem),
- verbálně či výtvarně reaguje na ukázky děl, pojmenuje jednotlivé prvky výtvarného jazyka ve výtvarných dílech a vnímá jejich výrazové účinky,
- dbá na odlehčení a přítlak, uvolněně vede linii, experimentuje se stopou nástroje,
- umí kombinovat tradiční a netradiční materiály v ploše,
- rozliší práci s plochým a kulatým štětcem, míchání barev na paletě a na ploše,
- klade důraz na čistotu barev, porovná účinky různých grafických technik,
- využije vlastností keramické hlíny, tvárnost-ohebnost, ovládá techniky řezání, prořezávání, lepení, výstavbu dutého tvaru, prostorové tvarování plátu,
- bezpečně použije materiály (glazury, barvy) a nástroje pro různé povrchové úpravy.

4. ročník

Žák nachází různé podoby vztahů mezi prvky a porovná jejich účinky,

- výtvarný jazyk využije k nefigurativnímu vyjádření emocí, jevů a vztahů,
- uspořádá hlavní vývojová období (pravěk, starověk, středověk, novověk), sděluje své pocity z výtvarného díla, proměňuje výtvarné dílo a sleduje účinky změn,
- použije další malířské nástroje (např. špachtle),
- rozliší primární a sekundární barvy, vnímá tonální a teplotní kontrast,
- dodržuje bezpečné a správné držení nástrojů a práci s grafickým lisem,
- respektuje vlastnosti výtvarných technik a podřizuje se jim,
- prozkoumá jednoduché funkce grafického editoru,

- využije tvárnosti a nosnosti různých materiálů pro jejich formování a deformování,
- popíše základní postup při tvorbě jednoduchého tvaru na hrnčířském kruhu.

5. ročník

Žák nachází různé podoby kompozičních řešení a porovná jejich rozdílné účinky,

- vnímá podněty (zážitky, myšlenky, děje) - užije vhodné výtvarné formy pro jejich vyjádření,
- rozliší základní slohy (gotika, renesance, barok, moderní umění), parafrázuje a proměňuje výtvarné dílo a popíše účinky změn,
- namíchá barvy na paletě i ploše (široká škála odstínů, práce s čistotou barvy a následně i barevných odstínů),
- užívá grafické techniky pro tisk z výšky nebo tisk z hloubky,
- použije jednoduché funkce grafického editoru,
- využije kvalit materiálů a různých pracovních postupů – mačkání, trhání vrstvení, jednoduché kaširování,
- použije základní hmaty pro tvorbu jednoduchého tvaru na hrnčířském kruhu.

6. ročník

Žák má osvojeny základní pojmy týkající se výtvarného vyjadřování (řád, harmonie, kontrast, rytmus apod.),

- při užívání výtvarného jazyka propojí získané zkušenosti,
- uspořádá výtvarné prvky v souladu se svým záměrem,
- podle příznačných prvků pozná jednotlivé slohy (gotika, renesance, barok),
- pozná významné malířské směry moderny (kubismus, fauvismus, surrealismus, expresionismus a impresionismus), reaguje na výtvarné dílo vlastním hodnocením nebo výtvarnou parafrází,
- záměrně využije různých stop nástrojů, vnímá vliv užitého nástroje na výrazové účinky linie,
- nanáší barvy do různých podkladů (zásada suchý mokry – mokry suchý),
- užívá jednoduché funkce grafického editoru, použije základní funkce digitálního fotoaparátu,
- bezpečně použije různé materiály pro různé povrchové úpravy,
- vytvoří jednoduché objekty z různých druhů materiálů,
- dodržuje postup práce na hrnčířském kruhu, užívá základní hmaty pro tvorbu jednoduchého tvaru.

7. ročník

Žák záměrně použije základní prvky výtvarného jazyka (bod, linie, skvrna, tvar, barva, světlo, plocha, prostor) a jejich vlastnosti a vztahy,

- na základě získaných zkušeností a znalostí o vlastnostech prvků zkomponuje dílo tak, aby to odpovídalo jeho záměru,
- rozliší základní výtvarné slohy, uvede na příkladech výtvarných děl a umělců,
- ve výtvarných dílech vyhledá inspiraci pro svoji tvorbu a obohacení svého duševního života,
- využije dynamiky linie, pracuje s linií jako výtvarným výrazovým prostředkem,
- vymodeluje objemy na základě skutečnosti prostřednictvím zachycení světla a stínu, výstižně vyjádří podstatné rysy,
- využije tonální a komplementární kontrast barev, barvami vystihne pocity, nálady a prožitky,
- dokáže pracovat pečlivě s válečkem a lisem, dbá na čistotu práce, rozumí možnostem vytírání barvy u suché jehly,
- komponuje hmoty řezáním, posouváním a spojováním částí,
- vytvoří plastiku přidáváním a ubíráním hmoty, využije výrazových možností povrchu, a prostorové možnosti tvaru (otevřený zavřený tvar, vícehledovost).

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák pracuje se základními prvky výtvarného jazyka, tato práce vykazuje prvky hry a zkoumání vlastnosti linií, barev, struktur, světla aj.,

- smyslové podněty spontánně přetvoří do vizuální formy,
- uplatní fantazii a představivost ve výtvarné tvorbě,
- při motivaci nebo hodnocení se setkává s ukázkami uměleckých děl, popíše svůj dojem z díla,
- experimentuje s různými kreslířskými, malířskými a grafickými nástroji a materiály,
- v grafice využívá možnost vzniku většího počtu originálů,
- zná správné a bezpečné držení nástrojů,
- zná a dodržuje bezpečnost při práci s grafickým lisem,
- experimentuje s tvárnými materiály (např. papír, hlína, drát).

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- spontánně interpretuje výtvarné dílo,
- spontánně používá prvky výtvarného jazyka,
- volně zachytí realitu, spontánně využívá nadsázku.

2. ročník

Žák zkoumá vlastnosti jednotlivých prvků výtvarného jazyka a je schopen jednotlivé prvky pojmenovat (vlastnosti linie, barvy, tvaru, ...),

- intuitivně vyjadřuje své pocity, nálady a prožitky a tyto promítne do výtvarného díla,
- setkává se s ukázkami děl i reálnými díly ve svém okolí, umí na toto verbálně nebo výtvarně reagovat,
- kombinuje kresebné a malířské materiály,
- experimentuje s různými způsoby nanášení barev (suchý štětec, pastózní – lazurní barva),
- rozliší stopy grafických nástrojů a využívá jejich výrazové možnosti,
- vymodeluje reliéf, využívá techniky práce s různými výškami,
- realizuje plastiku, prozkoumá základní operace pro budování prostorového tvaru.

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- pozorně vnímá výtvarné dílo, pojmenuje prvky, které vidí,
- spontánně používá jednotlivé prvky výtvarného jazyka,
- volně zachytí jednoduché prvky reality.

3. ročník

Žák zkoumá výrazovou řeč výtvarných prvků a pojmenuje jejich účinky (veselá, smutná linie apod.),

- dá do souvislosti vazbu mezi námětem a jeho provedením (formou a obsahem),
- verbálně či výtvarně reaguje na ukázky děl, pojmenuje jednotlivé prvky výtvarného jazyka ve výtvarných dílech a vnímá jejich výrazové účinky,
- dbá na odlehčení a přítlak, uvolněně vede linii, experimentuje se stopou nástroje,
- umí kombinovat tradiční a netradiční materiály v ploše,
- rozliší práci s plochým a kulatým štětcem, míchání barev na paletě a na ploše,
- klade důraz na čistotu barev, porovná účinky různých grafických technik,
- využije vlastností keramické hlíny, tvármost-ohebnost, ovládá techniky řezání, prořezávání, lepení, výstavbu dutého tvaru, prostorové tvarování plátu.

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- spontánně interpretuje výtvarné dílo, z nabídky reprodukcí vybere dílo dle svých preferencí a dokáže svůj výběr zdůvodnit,
- spontánně používá a kombinuje prvky výtvarného jazyka a dokáže vytvářet variace těchto prvků,
- zachytí volně realitu a doporučí vztahy mezi prvky.

4. ročník

Žák nachází různé podoby vztahů mezi prvky a porovná jejich účinky,

- výtvarný jazyk využije k nefigurativnímu vyjádření emocí, jevů a vztahů,
- uspořádá hlavní vývojová období (pravěk, starověk, středověk, novověk), sděluje své pocity z výtvarného díla, proměňuje výtvarné dílo a sleduje účinky změn,
- použije další malířské nástroje (např. špachtle),
- rozliší primární a sekundární barvy, vnímá tonální a teplotní kontrast,
- dodržuje bezpečné a správné držení nástrojů a práci s grafickým lisem,
- respektuje vlastnosti výtvarných technik a podřizuje se jim,
- prozkoumá jednoduché funkce grafického editoru,
- využije tvárnosti a nosnosti různých materiálů pro jejich formování a deformování,
- popíše základní postup při tvorbě jednoduchého tvaru na hrncířském kruhu.

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- svými slovy interpretuje výtvarné dílo,
- spontánně používá a kombinuje prvky výtvarného jazyka a jejich působení zpětně popíše,
- zachytí podstatné rysy reality, dokáže vyjádřit objem tvaru.

5. ročník

Žák nachází různé podoby kompozičních řešení a porovná jejich rozdílné účinky,

- vnímá podněty (zážitky, myšlenky, děje) - užije vhodné výtvarné formy pro jejich vyjádření,
- rozliší základní slohy (gotika, renesance, barok, moderní umění), parafrázuje a proměňuje výtvarné dílo a popíše účinky změn,
- namíchá barvy na paletě i ploše (široká škála odstínů, práce s čistotou barvy a následně i barevných odstínů),
- užívá grafické techniky pro tisk z výšky nebo tisk z hloubky,
- použije jednoduché funkce grafického editoru,
- využije kvalit materiálů a různých pracovních postupů – mačkání, trhání vrstvení, jednoduché kaširování,
- použije základní hmaty pro tvorbu jednoduchého tvaru na hrncířském kruhu.

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- v krátké úvaze interpretuje výtvarné dílo a pojmenuje působení jednotlivých prvků,
- použije prvky výtvarného jazyka v souladu se záměrem,
- zachytí podstatné rysy reality, rozezná rozdíly tvarů, dokáže vyjádřit objem.

6. ročník

Žák má osvojeny základní pojmy týkající se výtvarného vyjadřování (řád, harmonie, kontrast, rytmus apod.),

- při užívání výtvarného jazyka propojí získané zkušenosti,
- uspořádá výtvarné prvky v souladu se svým záměrem,
- podle příznačných prvků pozná jednotlivé slohy (gotika, renesance, barok),
- pozná významné malířské směry moderny (kubismus, fauvismus, surrealismus, expresionismus a impresionismus), reaguje na výtvarné dílo vlastním hodnocením nebo výtvarnou parafrází,
- záměrně využije různých stop nástrojů, vnímá vliv užitého nástroje na výrazové účinky linie,
- nanáší barvy do různých podkladů (zásada suchý mokry – mokry suchý),
- užívá jednoduché funkce grafického editoru, použije základní funkce digitálního fotoaparátu,
- bezpečně použije různé materiály pro různé povrchové úpravy,
- vytvoří jednoduché objekty z různých druhů materiálů,
- dodržuje postup práce na hrnčířském kruhu, užívá základní hmaty pro tvorbu jednoduchého tvaru.

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- v krátké úvaze interpretuje výtvarné dílo po obsahové stránce a svými slovy popíše působení jednotlivých prvků,
- cíleně použije prvky výtvarného jazyka a reflexi jeho působení dokáže využít v dalších dílech,
- zachytí tvar a objem předmětu.

7. ročník

Žák záměrně použije základní prvky výtvarného jazyka (bod, linie, skvrna, tvar, barva, světlo, plocha, prostor) a jejich vlastnosti a vztahy,

- na základě získaných zkušeností a znalostí o vlastnostech prvků zkomponuje dílo tak, aby to odpovídalo jeho záměru,
- rozliší základní výtvarné slohy, uvede na příkladech výtvarných děl a umělců,
- ve výtvarných dílech vyhledá inspiraci pro svoji tvorbu a obohacení svého duševního života,
- využije dynamiky linie, pracuje s linií jako výtvarným výrazovým prostředkem,
- vymodeluje objemy na základě skutečnosti prostřednictvím zachycení světla a stínu, výstižně vyjádří podstatné rysy,
- využije tonální a komplementární kontrast barev, barvami vystihne pocity, nálady a prožitky,
- dokáže pracovat pečlivě s válečkem a lisem, dbá na čistotu práce, rozumí možnostem vytírání barvy u suché jehly,
- komponuje hmoty řezáním, posouváním a spojováním částí,
- vytvoří plastiku přidáváním a ubíráním hmoty, využije výrazových možností povrchu, a prostorové možnosti tvaru (otevřený zavřený tvar, vícehledovost).

Žák reflektuje realitu a výtvarné umění,

- v krátké úvaze interpretuje výtvarné dílo po stránce obsahové i výtvarné,
- záměrně použije prvky výtvarného jazyka s cílem vyjádřit svůj záměr,
- zachytí tvar, objem a povrch předmětů.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák využije možnosti fyzicko-psychického působení jednotlivých obrazotvorných prvků a jejich vztahů,

- ve volné tvorbě najde obsah a formu pro svoje vyjádření na základě svých individuálních preferencí,
- naváže na výtvarné umění vlastním výtvarným projevem,
- určí vhodné malířské nástroje vzhledem k záměru práce,
- používá stopy grafických nástrojů pro vytvoření výrazu díla, bezpečně a správně drží nástroje,
- tvořivě užije různé výrazové prostředky prostorových materiálů.

2. ročník

Žák respektuje zákonitosti výtvarného jazyka, komponuje na základě poznání vlastností prvků výtvarného jazyka a jejich vztahů,

- volí si téma volné tvorby a prostředky pro jeho zpracování,
- formuluje své postoje k umění,
- použije linie jako výtvarný výrazový prostředek, pracuje s vlivem hustoty linií a jejich směrů,
- uplatní techniku míchání barev – změna barevného odstínu a tónu,
- využije promyšlené grafické techniky a respektuje jejich specifika,
- komponuje v prostoru, konstruuje z daných prvků, využívá jejich lineárních, plošných a prostorových kvalit.

3. ročník

Žák výtvarný jazyk používá jako prostředek k sebevyjádření,

- dokáže s působením prvků výtvarného jazyka cíleně pracovat a užít je k účelné komunikaci prostřednictvím výtvarného díla,
- vybere si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou tvorbu,

- využije vlastnosti materiálů, vyjádří světlo a stín, objem, prostor, proporci,
- překreslí tvar a jeho stavbu, sleduje proporční vztahy,
- zvolí techniky nanášení barev dle svého záměru,
- zkombinuje grafické techniky dle svého záměru – pracuje čistě a pečlivě dle zvolené techniky,
- zpracuje prostorovou kompozici, vyhledá různé materiály k vytváření objektů,
- realizuje výtvarné akce na základě vlastních námětů.

4. ročník

Žák vnímá výtvarnou tvorbu jako vyjadřování prostřednictvím výtvarného jazyka,

- pracuje samostatně. Samostatně volí téma, námět i techniku,
- vytváří si poučený náhled na výtvarná díla - pojmenuje, porovnává, zhodnotí a seřadí myšlenky,
- užívá uvolněnou a dynamickou práci s linií,
- využije výrazové možnosti linie pro vyjádření svého záměru,
- samostatně volí nástroje pro dosažení tvůrčího záměru,
- vědomě využívá výrazových vlastností barev,
- pracuje samostatně s grafickým lisem,
- použije prostorové techniky pro vlastní tvorbu, akcentuje osobitý rukopis, určí vhodné nástroje, důsledně pracuje s vícehledovostí.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák využije možnosti fyzicko-psychického působení jednotlivých obrazotvorných prvků a jejich vztahů,

- ve volné tvorbě najde obsah a formu pro svoje vyjádření na základě svých individuálních preferencí,
- naváže na výtvarné umění vlastním výtvarným projevem,
- určí vhodné malířské nástroje vzhledem k záměru práce,
- používá stopy grafických nástrojů pro vytvoření výrazu díla, bezpečně a správně drží nástroje,
- tvořivě užije různé výrazové prostředky prostorových materiálů.

Žák vnímá a reflektuje realitu a výtvarné umění,

- interpretuje výtvarné dílo po stránce výtvarné i tematické,
- prokáže znalost hlavních slohů z dějin výtvarného umění,
- zachytí přesvědčivě tvar a objem,
- pokouší se interpretovat realitu směrem ke stylizaci, nadsázce či zkratce.

2. ročník

Žák respektuje zákonitosti výtvarného jazyka, komponuje na základě poznání vlastností prvků výtvarného jazyka a jejich vztahů,

- volí si téma volné tvorby a prostředky pro jeho zpracování,
- formuluje své postoje k umění,
- použije linie jako výtvarný výrazový prostředek, pracuje s vlivem hustoty linií a jejich směrů,
- uplatní techniku míchání barev – změna barevného odstínu a tónu,
- využije promyšlené grafické techniky a respektuje jejich specifika,
- komponuje v prostoru, konstruuje z daných prvků, využívá jejich lineárních, plošných a prostorových kvalit.

Žák vnímá a reflektuje realitu a výtvarné umění,

- interpretuje výtvarné dílo po stránce výtvarné i tematické,
- zná malířské směry první poloviny 20. století,
- zachytí přesvědčivě tvar a objem, zvládá vyjádřit povrch materiálu a proporce tvarů,
- komponuje prvky reality,
- interpretuje realitu směrem ke stylizaci, nadsázce či zkratce.

3. ročník

Žák výtvarný jazyk použije jako prostředek k sebevyjádření,

- dokáže s působením prvků výtvarného jazyka cíleně pracovat a užít je k účelné komunikaci prostřednictvím výtvarného díla,
- vybere si vhodné okruhy umění nebo autorské osobnosti pro svou tvorbu,
- využije vlastnosti materiálů, vyjádří světlo a stín, objem, prostor, proporci,
- překreslí tvar a jeho stavbu, sleduje proporční vztahy,
- zvolí techniky nanášení barev dle svého záměru,
- zkombinuje grafické techniky dle svého záměru – pracuje čistě a pečlivě dle zvolené techniky,
- zpracuje prostorovou kompozici, vyhledá různé materiály k vytváření objektů,
- realizuje výtvarné akce na základě vlastních námětů.

Žák vnímá a reflektuje realitu a výtvarné umění,

- interpretuje výtvarné dílo po stránce výtvarné i tematické,
- podle typických znaků rozezná architekturu jednotlivých slohů,

- přesvědčivě zachytí tvar, objem, povrch, proporce,
- v interpretaci reality využívá vlastní osobitý rukopis.

4. ročník

Žák vnímá výtvarnou tvorbu jako vyjadřování prostřednictvím výtvarného jazyka,

- pracuje samostatně. Samostatně volí téma, námět i techniku,
- vytváří si poučený náhled na výtvarná díla - pojmenuje, porovnává, zhodnotí a seřadí myšlenky,
- užívá uvolněnou a dynamickou práci s linií,
- využije výrazové možnosti linie pro vyjádření svého záměru,
- samostatně volí nástroje pro dosažení tvůrčího záměru,
- vědomě využívá výrazových vlastností barev,
- pracuje samostatně s grafickým lisem,
- použije prostorové techniky pro vlastní tvorbu, akcentuje osobitý rukopis, určí vhodné nástroje, důsledně pracuje s vícehledovostí.

Žák vnímá a reflektuje realitu a výtvarné umění,

- interpretuje výtvarné dílo po stránce výtvarné i tematické,
- prokáže znalost vybraných autorů současného umění,
- přesvědčivě zachytí prvky reality a komponuje je,
- v interpretaci reality využívá vlastní osobitý rukopis, samostatně vybírá náměty pro své vyjádření.

6.3.9 ZÁKLADY KERAMIKY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Základy keramiky jsou volitelný předmět pro 1. – 5. ročník základního studia I. stupně. Předmět zahrnuje zvládnutí výtvarného jazyka, kreativitu a fantazii, výtvarné vidění atd. Žák se seznámí s vlastnostmi keramické hlíny, s různými způsoby tvarování hlíny, se sopečnými i keramickými postupy. Od hravého zkoumání a experimentování s tvárnými materiály směřuje k samostatnějšímu zvládnutí materiálu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák pracuje se základními prvky výtvarného jazyka, tato práce vykazuje prvky hry a zkoumání vlastností linií, struktur, světla aj.,

- experimentuje s tvárnými materiály,
- zná správné a bezpečné držení nástrojů,
- experimentuje s otisky nástrojů,
- experimentuje s možnostmi kresby do hlíny,
- seznamuje se s tvárnými vlastnostmi hlíny.

2. ročník

Žák zkoumá vlastnosti jednotlivých prvků výtvarného jazyka a je schopen jednotlivé prvky pojmenovat (vlastnosti linie, barvy, tvaru, ...),

- vymodeluje reliéf, pracuje s různými výškami reliéfu,
- realizuje plastiky, prozkoumá základní operace pro budování prostorového tvaru,
- experimentuje s různými způsoby úpravy povrchu (glazury, engoby, burel),
- záměrně využije otisky materiálů při tvorbě nízkého keramického reliéfu.

3. ročník

Žák zkoumá výrazovou řeč výtvarných prvků a pojmenuje jejich účinky (veselá, smutná linie apod.),

- využije vlastností keramické hlíny – tvárnosti a ohebnosti,
- zná techniky řezání, prořezávání, lepení, prostorového tvarování z plátu,
- bezpečně použije materiály (glazury, barvy) a nástroje pro povrchové úpravy,
- zkoumá výrazovou řeč výtvarných prvků a pojmenuje jejich účinky (kontrast povrchu, výtvarné působení tvaru).

4. ročník

Žák nachází různé podoby vztahů mezi prvky a porovná jejich účinky,

- využije tvárnosti a nosnosti hlíny pro konstruování a deformování,
- popíše základní postup při tvorbě tvaru na hrncířském kruhu,
- zná techniku ručního tvarování odebíráním, hloubením, vymačkáváním,
- experimentuje se strukturováním povrchu hlíny rytím, lepením reliéfních motivů, perforováním.

5. ročník

Žák nachází různé podoby kompozičních řešení a porovná jejich rozdílné účinky,

- záměrně využije kvalit materiálu a různých pracovních postupů – mačkání, trhání, vrstvení,
- použije základní hmaty pro jednoduché tvary na hrncířském kruhu,

- dokáže pracovat s různými výškami reliéfu,
- samostatně zvládne budování prostorového tvaru,
- zná základní postupy nanášení glazur – polévání, namáčení, nanášení štětcem.

7. Vzdělávací obsah tanečního oboru

7.1 Studijní zaměření tanečního oboru

Studijní zaměření přípravného studia

- Přípravná taneční výchova

Studijní zaměření pro I. a II. stupeň základního studia a studia pro dospělé

- Základy tanečních technik
- Step
- Lidový tanec

Studijní zaměření pro I. a II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

- Základy tanečních technik

Studijní zaměření studia pro dospělé

- Taneční tvorba

7.2 Tabulace učebních plánů tanečního oboru

7.2.1 PŘÍPRAVNÉ STUDIUM PRO I. STUPEŇ ZÁKLADNÍHO STUDIA TANEČNÍHO OBORU

Studijní zaměření: PŘÍPRAVNÁ TANEČNÍ VÝCHOVA

Učební plán č. T-0-01

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku		
	Přípravné studium		Minimum hodin za 2 roky
Název vyučovacího předmětu	1. roč.	2. roč.	
Přípravná taneční výchova	2	2	4
Celkový minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	4
Nepovinný předmět			
Práce v souboru klasického tance, Práce v souboru současného tance, Práce v souboru lidového tance	1	1	

7.2.2 ZÁKLADNÍ STUDIUM I. STUPNĚ TANEČNÍHO OBORU

Studijní zaměření: ZÁKLADY TANEČNÍCH TECHNIK

Učební plán č. T-1-01

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Taneční průprava	2	2						4
Taneční praxe			1	1	1	1	1	5
Základy tanečních technik			2	2	3	3	3	13
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	3	3	4	4	4	22
Nepovinné předměty								
Práce v souboru klasického tance, Práce v souboru současného tance, Práce v souboru lidového tance	1	1	1	1	1	1	1	

Studijní zaměření: STEP

Učební plán č. T-1-02

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Step	2	2	2	2	2	2	2	12
Taneční a pohybová průprava			1	1	1	1	1	7
Taneční praxe					1	1	1	3
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	3	3	4	4	4	22
Nepovinné předměty								
Práce v souboru stepu	1	1	1	1	1	1	1	

Studijní zaměření: LIDOVÝ TANEC

Učební plán č. T-1-03

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Lidový tanec			1	1	1	1	1	5
Taneční průprava	2	2						4
Hudebně-hlasová výchova			0,5	0,5	0,5	0,5	0,5	2,5
Taneční praxe			1	1	1,5	1,5	1,5	6,5
Základy tanečních technik			0,5	0,5	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	3	3	4	4	4	22
Nepovinné předměty								
Práce v souboru lidového tance	1	1	1	1	1	1	1	

7.2.3 STUDIUM I. STUPNĚ S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN TANEČNÍHO OBORU
Studijní zaměření: ZÁKLADY TANEČNÍCH TECHNIK

Učební plán č. T-1-01-RV

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Taneční průprava	2	2						4
Taneční praxe			1	2	2	2	2	9
Základy tanečních technik			2	2	3	3	3	13
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	3	4	5	5	5	26
Nepovinné předměty								
Práce v souboru klasického tance, Práce v souboru současného tance, Práce v souboru lidového tance	1	1	1	1	1	1	1	

7.2.4 STUDIUM II. STUPNĚ ZÁKLADNÍHO STUDIA A STUDIA PRO DOSPĚLÉ TANEČNÍHO OBORU
Studijní zaměření: ZÁKLADY TANEČNÍCH TECHNIK

Učební plán č. T-2,3-01

II. stupeň základního studia a studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				Minimum hodin za 4 roky
	Základní studium				
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Taneční praxe	3	3	3	3	12
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3	12
Nepovinné předměty					
Základy tanečních technik	1	1	1	1	
Práce v souboru klasického tance, Práce v souboru současného tance, Práce v souboru lidového tance	1	1	1	1	

Studijní zaměření: STEP

Učební plán č. T-2,3-02

II. stupeň základního studia a studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				Minimum hodin za 4 roky
	Základní studium				
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Step	2	2	2	2	8
Taneční praxe	2	2			4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	4	4	2	2	12
Nepovinné předměty					
Taneční praxe			1	1	
Práce v souboru stepu	1	1	1	1	

Studijní zaměření: LIDOVÝ TANEC

Učební plán č. T-2,3-03

II. stupeň základního studia a studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Lidový tanec	2	2	1	1	6
Taneční praxe	2	2	1	1	6
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	4	4	2	2	12
Nepovinné předměty					
Hudebně-hlasová výchova			0,5	0,5	
Současný tanec			0,5	0,5	
Práce v souboru lidového tance	1	1	1	1	

7.2.5 STUDIUM II. STUPNĚ S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN TANEČNÍHO OBORU**Studijní zaměření: ZÁKLADY TANEČNÍCH TECHNIK**

Učební plán č. T-2-01-RV

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Taneční praxe	3	3	3	3	12
Základy tanečních technik	2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	5	5	5	5	20
Nepovinné předměty					
Práce v souboru klasického tance, Práce v souboru současného tance, Práce v souboru lidového tance	1	1	1	1	

7.2.6 STUDIUM TANEČNÍHO OBORU PRO DOSPĚLÉ**Studijní zaměření: TANEČNÍ TVORBA**

Učební plán č. T-3-01

Studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				
	Studium pro dospělé				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Taneční tvorba	2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	2	2	8
Nepovinné předměty					
Práce v souboru klasického tance, Práce v souboru současného tance, Práce v souboru lidového tance	1	1	1	1	

Poznámky k učebním plánům tanečního oboru:

- 1) *Vyučuje se:*
  - a) *ve skupině maximálně 20 žáků v přípravném studiu*
  - b) *ve skupině maximálně 15 žáků v základním studiu I. a II. stupně*
  - c) *ve skupině minimálně 5 žáků v předmětu práce v souboru*
  - d) *ve skupině maximálně 8 žáků ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin*
  - e) *individuálně nebo ve skupině 2 – 4 žáků v prodloužených lekcích v rámci přípravy na vyšší umělecké školy*
- 2) *Součástí plnohodnotné realizace vzdělávacího obsahu tanečního oboru v jednotlivých lekcích je spolupráce s korepeticí.*
- 3) *Konkrétní studijní zaměření doporučí učitel na základě tanečních dispozic žáka a s přihlédnutím k jeho zájmu.*
- 4) *Pro každé studijní zaměření je požadováno vlastní konkrétní vybavení žáků (např. celotrikot, taneční obuv – baletní piškoty, špičky, boty na step, boty na lidový tanec, sukně apod.)*

7.3 Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů tanečního oboru

Naším cílem je propojení tanečního vzdělání s rozvojem prosociálního chování (etická výchova - schopnost komunikace, tvořivost, empatie, asertivita, spolupráce...).

Díky velikosti tanečního oboru a aprobaci jeho pedagogů probíhá výuka se zaměřením na klasický, současný, lidový tanec a step. Neoddělitelnou součástí výuky tanečního oboru je tvůrčí spolupráce s korepeticí. Specifikem celého tanečního oboru je důraz na zvládnutí tanečních technik a jejich využití při samostatném tanečním projevu. To vše se uplatňuje při každoročních představeních pro veřejnost. Žáci jsou vedeni k vytváření si vztahu k umění a uměleckým hodnotám (zájezdy na taneční představení, účast na tanečních seminářích s tuzemskými i zahraničními lektory). Taneční obor rozvíjí nejen pohybové a taneční dovednosti a návyky, ale také estetické a etické chování a jednání žáka.

Všeobecné poznámky k předmětům tanečního oboru

- *Hudební doprovod zajišťuje učitel – korepetitor, nebo je využívána zvuková technika.*
- *Před zahájením studia je nutno doložit prohlášení rodičů, že ze zdravotního hlediska je žák schopen absolvovat výuku tanečního oboru.*
- *Výuka probíhá ve specializovaných tanečních sálech, vybavených zrcadly, baletními tyčemi a speciální podlahovou krytinou.*

7.3.1 HUDEBNĚ-HLASOVÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacích předmětů

Žáci se naučí základním pěveckým návykům a dovednostem a rozvinou svoji všeobecnou muzikálnost. Rozezpívají se a rozposlouchají se, což tvoří základ pro citlivé vnímání hudby při tanci. Zvládnou jednoduché i složitější lidové i umělé písničky ve spojení s pohybem a vybudují si metro-rytmické citění na základě práce s písní, říkadlem, hrou na tělo a jinými hudebními projevy. Děti poznají základní hudební zákonitosti a pomocí písní se naučí vyjadřovat svoji emocionalitu.

Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů

I. stupeň základního studia:

3. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák zvládne zpěv lidových písní v různých polohách dle rozsahu hlasu,

- *zaspívá lidové písničky ve spojení s pohybem, dále rozšíří svůj hlasový rozsah (a-d2),*
- *předvede základní pěvecké návyky, dechovou oporu, legatový zpěv.*

4. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák zvládne jednoduchý lidový dvojhlas,

- *použije rytmické Orffovy nástroje v doprovodech písní (dřívka, tamburína, bubínek, rolničky),*
- *použije svůj hlas v celém rozsahu, s ohledem na své možnosti,*
- *předvede svoji řečovou vybavenost pomocí říkadel a her lidové slovesnosti.*

5. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák zvládne dynamiku zpěvu, čistou intonaci a správnou artikulaci v písních i řeči,

- *zaspívá lidové dvojhlasé písně a kánon, umí použít výrazové prostředky přirozené a pravdivé interpretace,*

6. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák zvládne zaspívat složitější lidové písně ve správném tempu se správnou dynamikou a výrazem,

- *intonačně zdokonalí zpěv dvojhlasých písní ve spojení s pohybem,*
- *zaspívá bez opory nástroje, umí zhodnotit svůj výkon.*

7. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák zazpívá v jednoduchém trojhlasě,

- používá Orffův instrumentář a zvládá rytmické etudy, pracuje vědomě s texty lidové slovesnosti,
- popíše základní principy hlasové hygieny.

II. stupeň základního studia:

1. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák předvede intonačně čistý a rytmicky přesný zpěv lidových písní v jednohlasé a dvojhlasé úpravě,

- předvede sólový pěvecký i řečový projev.

2. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák využívá základní návyky, (postoj, dýchání) a technické prvky (tvorba tónu, měkké nasazení a posazení do rezonance) při zpěvu lidových písní z různých folklorních regionů.

3. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák samostatně pracuje s větším rozsahem dynamiky,

- má vybudovaný vlastní repertoár lidových písní svého regionu.

4. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák vědomě využívá zásady hlasové hygieny,

- vlastními slovy kriticky zhodnotí výkony jiných souborů,
- zařadí poslouchané lidové písně do základních folklorních regionů.

7.3.2 LIDOVÝ TANEC

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět učí zvládnout základní kroky a charakteristické české a moravské lidové tance. Vede k citlivému a přesnému vyjádření tempa, rytmu, dynamiky a výrazu lidové písně i lidové hudby v nejrůznějších úpravách. Učí žáky poznávat kořeny a podstatné rysy národní kultury.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

3. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák porozumí pojmu rozdělení prostoru do osmi směrů,

- předvede taneční chůzi, běh, poskočný krok ve vazbách,
- zvládne základní kroky ve tříčtvrtěčném taktu rovně a s natáčením,
- zvládne taneční prvky ve dvoudobém taktu v natáčení, v rejdivání a v točení s půlobratem,
- předvede základní kroky lidových tanců ve dvoudobém a tříčtvrtěčném taktu ve složitějších vazbách,
- uplatní dětské taneční hry a tance v souladu s lidovým kalendářem.

4. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák fixuje prostorové formace a dráhy formou chorovodů,

- zvládne měkké pérování u základních kroků lidových tanců ve dvoudobém a tříčtvrtěčném taktu s propojením do tanečních celků, taneční hry nebo náročnější taneční skladby,
- naučí se taneční prvky ve třídobém taktu v rejdivání, v půlobratech, v točení na místě a v pohybu z místa,
- uplatní různé držení paží v krátkých vazbách na volnosti,
- vysvětlí pojmy týkající se lidových zvyků.

5. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák předvede zavřené párové držení, zvládá základní verze českých kolových tanců,

- použije základní kroky lidových tanců ve dvoudobém a tříčtvrtěčném taktu ve složitějších vazbách, tanečních hrách a náročnějších tanečních skladbách ve dvojicích a trojicích,
- předvede točení na místě vpravo a vlevo s principem používání hlavy.

6. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák definuje a předvede základní pojmy a jednotlivé kroky (pérování vahou a tahem, sousedská hladká...),

- objasní definici mateníku a použije vhodně taneční kroky,
- předvede techniku skočákových kroků, uplatní dynamiku pohybu,
- zatančí krátké vazby na místě i do prostoru, s udržení směru a prostorové formace,
- aplikuje probrané kroky při vlastní tvorbě tanečních variací.

7. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák objasní rozdíl chorovodu, figurálních, kolových a vířivých tanců,

- pozná základní druhy moravských tanců,
- uplatní různé varianty párového držení, zvládá různé varianty českých tanců, druhy mateníků,
- uplatní kreativní přístup při tvorbě vlastní i zadáních tanečních témat v rámci improvizace,
- dokáže opravit chybné provedení na ostatních žácích.

II. stupeň základního studia:

1. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák zvládne taneční kroky v náročnějších rytmických variantách, s obraty, hrou na tělo,

- předvede jihočeská kola,
- rozumí pojmům a užívá taneční terminologie,
- využije v tanečních vazbách různá gesta a mimiku tváře pro vyjádření různých emocí,
- prokáže základní přehled o významných osobnostech lidového tance.

Žák předvede intonačně čistý a rytmicky přesný zpěv lidových písní v jednohlasé a dvojhlasé úpravě,

- předvede sólový pěvecký i řečový projev.

2. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák použije krokové variace figurálních tanců v párovém držení v točení doprava i doleva,

- předvede základní druhy tanců nejvýraznějších folklorních regionů Čech,
- aplikuje výrazové prvky vedoucí k citlivému vyjádření lidové písně a hudby,
- dokáže vysvětlit lidové zvyky jednotlivých folklorních oblastí spojených s jejich taneční tvorbou.

- Žák využívá základní návyky, (postoj, dýchání) a technické prvky (tvorba tónu, měkké nasazení a posazení do rezonance) při zpěvu lidových písní z různých folklorních regionů.

3. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák zkombinuje taneční kroky v náročnějších rytmických variantách, v pomalém i rychlém tempu, s obraty, hrou na tělo,

- použije krokové variace figurálních tanců v párovém držení v točení doprava i doleva ve směru tance i proti směru tance, uplatní dynamiku pohybu v náročnějších vazbách,
- si osvojí základní kroky slovenských lidových tanců (dle jednotlivých folklorních oblastí),
- dokáže rozpoznat jednotlivé lidové tance a kroky na základě shlednutých představení.

4. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák předvede základní druhy tanců nejvýraznějších folklorních regionů Moravy,

- zatančí taneční kroky a variace východočeských tanců a zvládne pohybovou souhru v párovém držení,
- aplikuje smysl pro estetiku pohybu ve vazbách s dynamicky a charakterově různým hudebním doprovodem,
- si osvojí základní kroky slovenských lidových tanců (dle jednotlivých folklorních oblastí),
- porovná a zhodnotí kvalitu provedení pohybu na sobě i na ostatních žácích ve skupině,
- aktivně spojuje taneční prvky, kvalitu a rychlost pohybu s pohybem v prostoru, se změnou orientace v prostoru a s důrazem na tanečnost a kultivovaný pohyb,
- prokáže základní přehled o lidových tancích Čech, Moravy a Slovenska.

7.3.3 PRÁCE V SOUBORU KLASICKÉHO TANCE (+ SOUČASNÉHO TANCE, LIDOVÉHO TANCE A STEPŮ)

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předměty se vyučují kolektivně. Žáci pronikají pod vedením choreografa do struktury tvorby tanečního představení ve všech jeho složkách. Žáci využívají svých tanečních dispozic a zkušeností k tvorbě ucelené taneční inscenace. Do souborů si vybírá žáky učitel, který je pro daný školní rok pověřen jejich vedením. Vzhledem k tomu, že nejsou žáci do souboru zařazováni několik let po sobě, ale příležitostně dle potřeb choreografie, je vyloučeno zpracovat osnovy tohoto předmětu po ročnících.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Žák zvládá intenzivní práci na tvorbě taneční choreografie odpovídající osnovám předmětů dle zaměření souboru v příslušném ročníku.

7.3.4 PŘÍPRAVNÁ TANEČNÍ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem předmětu je vzbudit v dětech zájem, zvědavost, snažit se aktivizovat děti v elementárních činnostech pěveckých, pohybových. Kultivovat přirozený dětský a taneční projev formou pohybových her a hravých cvičení a ověřit předpoklady jednotlivých dětí pro zvládnutí dalších stupňů výuky v Tanečním oboru. V hodině pracují se žáky dva učitelé současně. Absolvování PTV v rozsahu jednoho až dvou let studia není povinné pro zahájení výuky v základním studiu I. stupně, je však doporučováno a je ideální přípravou pro úspěšné přijetí do základního studia.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium:

1. – 2. ročník

Žák si uvědomí formou dětských pohybových her vnímání vlastního těla, získá základní taneční a hudební dovednosti,

- zvládne práci v kolektivu, respektuje autoritu učitele,
- orientuje se v prostoru a reaguje na hudební doprovod,
- naučí se pohybové a sluchové hry, zpěv lidových písní, příp. jejich doprovod hrou na rytmické nástroje podle sluchu,
- použije a rozvine dětskou fantazii v tanečních improvizacích,
- fixuje dovednosti a návyky potřebné pro získání správného držení těla,
- zvládne základy akrobacie s dopomocí učitele,
- zvládne zvyšování hybnosti v kyčelních kloubech a pružnosti páteře.

7.3.5 SOUČASNÝ TANEC

Charakteristika vyučovacího předmětu

Rozvíjí specifickými prostředky taneční techniku a projev žáků, prohlubuje a rozšiřuje jejich hudební a prostorové cítění a osobitě tvořivé schopnosti. Na základě jednotlivých tanečních technik (M. Graham, J. Limón, L. Horton, contemporary dance, muzikálový tanec, atd.) rozvíjí a zvyšuje taneční připravenost žáků. V rámci studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je v tomto předmětu u talentovaných dětí s vhodnými fyzickými dispozicemi možnost prodloužené individuální nebo skupinové výuky.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák rozliší a pojmenuje specifika technik současného tance,

- použije tato specifika při předvedení technických i tanečních vazeb na místě a při pohybu z místa,
- využije v tanečních vazbách různá gesta a mimiku tváře pro vyjádření různých emocí,
- propojí v krátkých tanečních vazbách prvky skokové a rotační techniky s pohybem do prostoru a vyjádřením dynamiky pohybu,
- spolupracuje na vytvoření choreografie na představení,
- prokáže základní přehled o významných osobnostech tance a baletu současnosti.

2. ročník

Žák rozumí a vědomě ovládá kvalitu provedení pohybu v souladu se svými tělesnými dispozicemi,

- předvede vlastní technickou vazbu se zapojením jednoho z principů vedení pohybu,
- zatančí zadanou vazbu, pozná jednotlivé principy a vysvětlí je taneční terminologií,
- popíše obsah základních tanečních libret z období romantismu.

3. ročník

Žák aplikuje a vědomě používá principy pohybu současného tance v tanečních vazbách a při práci ve dvojicích,

- předvede propojení osvojené taneční techniky s vlastním pohybovým slovníkem pro vyjádření různých emocí, vztahů ve skupině i při improvizaci,
- dokáže hodnotit kvalitu provedení pohybu na sobě i na ostatních žácích ve skupině,
- aplikuje svůj smysl pro estetiku pohybu ve vazbách s dynamicky a charakterově různým hudebním doprovodem,
- vysvětlí rozdíly principů pohybu různých technik současného tance a samostatně aplikuje tyto principy při vlastní tvorbě,
- zvládne rozbor uměleckých děl na základě shlednutých představení.

4. ročník

Žák vysvětlí a hodnotí provedení a zapojení principů pohybu na sobě i na ostatních žácích,

- rozumí všem pojmům a aktivně užívá taneční terminologie,
- dokáže opravit chybné provedení na ostatních žácích,
- předvede na základě trénované pohybové paměti taneční etudy s výměnou stran,
- aktivně spojuje taneční prvky, kvalitu a rychlost pohybu s pohybem v prostoru, se změnou orientace v prostoru a s důrazem na tanečnost a kultivovaný pohyb,
- prokáže základní přehled o světovém baletním umění.

7.3.6 STEP

Charakteristika vyučovacího předmětu

Step je americká umělecká forma tance, která spojuje tradice západní Afriky a Britských ostrovů. Vznikl spojením afrických rytmů a expresivního výrazu s evropskou technikou práce chodidel. Cílem předmětu Step je seznámit žáky s taneční technikou, která spojuje taneční pohyb a vytváření rytmů tanečnickem. Rytmus jsou vytvářeny především úderem speciální obuvi, ale i tleskáním nebo tzv. „body drumming“. Step rozvíjí především rytmické citění žáků, vnímání pohybů těla (přenášení váhy, impulsy, švihy, skoky). Žáci jsou vedeni k postupnému zvládnutí jednoduchých úderů až k šestiúderovým prvkům. Při stepu žáci využívají dovednosti získané studiem dalších tanečních technik a akrobacie. Postupně je zvyšována rychlost, ve které jsou prvky prováděny a všechna cvičení směřují k úderové čistotě a jistotě a schopnosti vnímat pohyby celého těla. Specializované studium stepu je vhodné zahájit po zvládnutí základů taneční průpravy v I. stupni základního studia nebo jej kombinovat jako druhý hlavní předmět tanečního oboru.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák si osvojí základní pohybové principy pro step (přenášení váhy, impulsy, švihy, skoky),

- zvládne průpravná cvičení na udržení rovnováhy a uvolnění dolních končetin,
- zvládne jednoduchá rytmická cvičení a osmidobé improvizace s použitím body drummingu a základních jednoúderových prvků, určí v hudebním doprovodu začátek hudební fráze,
- zvládne základní jednoúderové a jednoduché dvou – čtyřúderové prvky v kombinacích a vazbách.

2. ročník

Žák předvede zvládnutí základních pohybových principů pro step,

- zvládne jednoduchá rytmická cvičení a krátké improvizace s použitím body drummingu a základních jednoúderových prvků,
- zvládne další jedno – dvouúderové prvky, zdokonalí již probrané tři – čtyřúderové prvky,
- zvládne jednoduché stepařské otočky,
- zvládne vazby a variace s probranými prvky, kterými rozvíjí rytmickou a pohybovou paměť.

3. ročník

Žák předvede body drumming,

- pracuje vědomě s rovnováhou těla a uvolněním dolních končetin,
- zvládne rytmická cvičení a krátké improvizace s použitím body drummingu a stepu,
- zvládne další jedno – čtyřúderové prvky,
- zvládne zařazení jednoduchých stepařských otoček ve vazbách a choreografii,
- zvládne cvičení a vazby na rozvíjení rytmické a pohybové paměti,
- zvládne tradiční stepařský chorus Shim Sham Shimmy.

4. ročník

Žák zastupuje krátkou, pedagogem zadanou vazbu s využitím základních pohybových principů pro step,

- předvede zvládnutí rytmického citění s akcentem na citění swingové hudby formou body drummingu a stepu,
- rozliší pulzaci „time - double time - half time“,
- rozliší nástup stepařského kroku na dobu nebo půldobu,
- zastupuje rytmicky a úderově čistou a jistou vazbu probraných prvků,
- zvládne další jedno – čtyřúderové prvky,
- zvládne jednoduché stepařské otočky ve vazbách a choreografii,
- zvládne cvičení a vazby na rozvíjení rytmické a pohybové paměti.

5. ročník

Žák správně používá přenášení váhy, uvolnění dolních končetin,

- zastupuje čistě a jistě vazbu prvků a zvýší rychlost jejich provádění,
- zvládne tří- a víceúderové prvky, zdokonalí rytmickou a pohybovou paměť formou vazeb a variací.

6. ročník

Žák při vyjadřování používá správné názvosloví,

- zvládne provést rytmicky složitější vazby na různé druhy užití hudby 20. století,
- předvede zvládnutí vyšší rychlosti a úderové frekvence, jistotu a čistotu probraných úderů,
- provede další tří- a víceúderové prvky a náročné jedno-dvouúderové prvky,
- zkombinuje step s dalšími tanečními technikami v zadaných vazbách,
- zvládne další tradiční stepařské chorusy a zastupuje je na různé rychlosti hudebního doprovodu.

7. ročník

Žák zvládne další tradiční stepařské chorusy a je schopen je tančit na různé rychlosti hudebního doprovodu,

- je schopen kombinovat step s dalšími tanečními technikami v zadaných vazbách,
- zvládne tří- a víceúderové prvky a náročné jedno - dvouúderové prvky ve vazbách a variacích.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zvládne kombinovat techniku stepu s dalšími tanečními technikami a akrobacií,

- předvede vazbu jedno- až čtyřúderových prvků,
- zvládne náročnější technické prvky (slide, wing, stand).

2. ročník

Žák zvládne náročnější technické prvky (slide, wing, stand) ve vazbách,

- provede širokou škálu jedno - čtyřúderových prvků.

3. - 4. ročník

Žák zastepuje vazbu jedno- až šestiúderových prvků,

- zvládne náročnější technické prvky (slide, wing, stand) v náročnějších variacích,
- zvládne flexibilně přizpůsobit styl stepu dle stylu doprovodné hudby,
- podílí se na podobě realizované choreografie.

7.3.7 TANEČNÍ A POHYBOVÁ PŘÍPRAVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento předmět zahrnuje základy akrobacie, taneční přípravu, základy jazzového tance, současného tance a základy klasické taneční techniky. V rámci studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je v tomto předmětu u talentovaných dětí s vhodnými fyzickými dispozicemi možnost prodloužené individuální nebo skupinové výuky.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

3. ročník ve studijním zaměření Step

Žák definuje jednotlivé svalové skupiny a použije je při předvedení správného držení těla,

- předvede a popíše pozice DK (paralelní a vytočené, I., II. a V.) a HK,
- předvede základy švihové techniky paží, trupu a dolních končetin (čelný a boční švih paží, kyvadlový švih trupu, svihy DK na místě, všemi směry),
- vysvětlí rozdělení prostoru na směry 1 – 8 a také se v něm dle tohoto rozdělení pohybuje,
- zvládne taneční chůzi, běh, poskočný krok ve vazbách,
- rozumí pojmu rolování páteře vpřed a předvede jej v základních polohách na místě,
- předvede otáčení na místě (princip používání hlavy, otáčení na obou DK),
- vysvětlí princip skoku (odraz, výskok, dopad) a předvede výskoky z obou nohou s dopadem na obě,
- zvládne probrané akrobatické prvky s částečnou dopomocí pedagoga ve vazbách,
- zvládne základní prvky KTT čelem k tyči, včetně jednotlivých pozic paží u tyče i na volnosti.

4. ročník ve studijním zaměření Step

Žák objasní základní principy současných tanečních technik (rolování páteře, pérování, používání dechu) a uplatní je v krátkých technických vazbách, využije principy této techniky v tanečních vazbách do prostoru,

- předvede přípravná cvičení pro DK se zapojením různých pozic paží,
- uplatní principy pohybů při zvyšování rozsahu dolních končetin, plasticity trupu a paží,
- využije princip švihové techniky paží, trupu a dolních končetin v krátkých vazbách na volnosti,
- rozumí otáčení en dehors a en dedans a používá principy rotační techniky při točení na místě,
- předvede výskoky na obou DK a přeskoky z jedné DK na druhou v kratších skokových vazbách,
- ovládá základní prvky KTT bokem k tyči se zapojením práce hlavy a paží.

5. ročník ve studijním zaměření Step

Žák definuje a předvede základní pojmy (pérování a odpérování, rolování paží),

- zatančí krátké vazby na místě i do prostoru, s využitím principů jednotlivých tanečních technik,
- využije švihovou techniku trupu, paží a dolních končetin v delších vazbách do prostoru,
- vysvětlí princip otáčení en dehors a en dedans a předvede jednoduchou pirouette v obou směrech,
- předvede vazby skoků v prostoru s důrazem na dynamiku skoku (výskok, let, dopad),
- dokáže vnímat jazzovou hudbu a zvládne základní charakteristické prvky jazzového tance,
- zvládne jednoduché izolované pohyby hlavou, rameny, hrudním košem a pánví (posuny, rotace),
- zvládne jednoduché vazby se základními prvky jazzového tance,
- předvede rotace v krátkých pohybových etudách.

6. ročník ve studijním zaměření Step

Žák spojí rolování, pérování a odpérování trupu i DK v krátkých vazbách,

- ovládá pirouettes en dehors a en dedans ze IV. a V. pozice,
- zapojí pohyby paží a hlavy v tanečních vazbách na místě, do prostoru i při skocích,
- aplikuje rozdíly různých typů pohybů ve vlastních tanečních vazbách s důrazem na dynamiku pohybu, souhru s dechem a využití různých směrů v prostoru,
- předvede a vysvětlí skoky z obou DK s dopadem na jednu a skoky s odrazem z jedné DK a dopadem na obě,
- zapojí různé druhy skoků v delších vazbách se zapojením paží a koordinací trupu,
- na základě poslechu jazzové hudby zvládá charakteristické prvky jazzového tance,
- zvládne kombinované izolované pohyby hlavou, rameny, hrudním košem a pánví (posuny, rotace) a nezávislé pohyby končetinami,
- zvládne vazby s charakteristickými prvky jazzového tance,
- předvede rotace a skoky v pedagogem stanovených pohybových etudách.

7. ročník ve studijním zaměření Step

Žák vysvětlí základní principy pohybu a rozumí názvosloví používané v současných tanečních technikách,

- propojuje prvky taneční techniky s vlastním vyjádřením pohybu a chápe tak rozdíl mezi kultivovaným a přirozeným pohybem,
- zvládne double pirouettes en dehors a en dedans na volnosti ze IV. a V. pozice,
- zapojí dech logicky do průběhu pohybu (rolování, odpérování, suspension),
- spojí pohyb vědomě s užitím principů, vědomím těžiště těla, využitím dynamiky a dechu,
- pojmenuje základní malé a velké skoky a uplatňuje tento rozdíl ve skokových vazbách a důrazem na sílu a výšku skoku,
- zatančí etudu s charakteristickými prvky jazzového tance, především s využitím izolovaných pohybů různých částí těla a jejich kombinaci (posuny, rotace),
- předvede zařazení rotací, skoků a akrobatických prvků ve vlastní pohybové etudě,
- zatančí pedagogem zadanou variaci s charakteristickými prvky jazzového tance,

nastuduje jednu choreografii s prvky jazzového tance.

7.3.8 TANEČNÍ PRAXE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Navazuje na všechny vyučované předměty a slouží ke zdokonalování a prohlubování taneční i stepařské techniky, tanečního projevu žáků a rozvíjí pohybovou a rytmickou paměť a improvizaci schopnosti žáků. Rozvíjí tvořivé schopnosti žáků a pěstuje smysl pro vzájemnou pohybovou souhru. Předmět zároveň slouží k přípravě tanečních skladeb pro interní i veřejná vystoupení, soutěže atd. V rámci studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je v tomto předmětu u talentovaných dětí s vhodnými fyzickými dispozicemi možnost prodloužené individuální nebo skupinové výuky.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

3. ročník

Žák předvede jednoduché pohybové a taneční hry s náčiním (lehké míče, švihadla, šátky),

- zatančí jednoduchou choreografií,
- předvede taneční improvizace na základě slovního doprovodu učitele,
- předvede jednoduché nacvičené choreografie při vystoupeních pro rodiče.

4. ročník

Žák využije taneční i vlastní pohybové vyjádření při ztvárnění různých námětů (příroda, zvířátka, pracovní činnosti, pohádkové postavy),

- improvizuje na základě hudebního doprovodu korepetitora (rozhovor o tématu, náslech hudebního doprovodu),
- zatančí krátké taneční etudy z probraných prvků se změnou postavení v prostoru,
- předvede nacvičené choreografie při veřejných vystoupeních.

5. ročník

Žák předvede jednoduché pohybové prvky s rekvizitou,

- vyjádří náladu drobných hudebních skladeb,
- zatančí vlastní krátké taneční etudy,
- předvede nacvičené choreografie při veřejných vystoupeních,
- seznámí se s librety baletů období romantismu.

Ve studijním zaměření Step:

Žák předvede rytmické improvizace s použitím body drummingu a stepu – bez i s hudebním doprovodem (zadané prvky i volná improvizace),

- předvede použití rekvizity a prvky akrobacie ve vazbách i v choreografiích,
- nastuduje stepařskou choreografii s využitím dalších tanečních technik vhodných pro daný hudební doprovod a s využitím rozmanité práce s prostorem.

6. ročník

Žák předvede krátké taneční příběhy s jednoduchým zadáním,

- samostatně pracuje s hudebním motivem a rekvizitou,
- vyjádří pohybovým zpracováním myšlenku, námět a emoce,
- předvede nacvičené choreografie při veřejných vystoupeních,
- vypracuje referát na téma: Výrazná osobnost českého tanečního umění.

Ve studijním zaměření Step:

Žák zvládne při improvizaci kombinovat stepařské úderové body drumming (volná improvizace),

- uplatní práci s rekvizitou a akrobaci ve vazbách i v choreografiích,
- nastuduje stepařskou choreografii s využitím dalších tanečních technik vhodných pro daný hudební doprovod a s využitím rozmanité práce s prostorem.

7. ročník

Žák předvede širší svého pohybového slovníku, kterou vkládá do tanečního díla,

- tvořivě přistupuje ke ztvárnění hudebních i nehmudbních podnětů,
- využívá taneční techniky a pohybové zkušenosti v práci ve skupině,
- prezentuje nastudovanou choreografii s využitím tanečních, hudebních, dramatických i výtvarných prvků na veřejném vystoupení,
- vypracuje referát na téma: Výrazná osobnost světového tanečního umění.

Ve studijním zaměření Step:

Žák využije při improvizaci celou škálu dosažených úderových technik a kombinuje je s prvky body drummingu, aplikuje práci s rekvizitou a akrobaci ve vazbách i v choreografiích,

- nastuduje stepařskou choreografii s využitím dalších tanečních technik vhodných pro daný hudební doprovod a s využitím rozmanité práce s prostorem,
- zorientuje se na základě shlednutí záznamů divadelních či filmových děl v hlavních etapách dějin stepu.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

3. ročník

Žák předvede improvizaci na jednoduché téma s hudebním doprovodem se zapojením probraných tanečních prvků a kroků,

- vytvoří krátké taneční etudy z probraných prvků se změnou postavení v prostoru,
- předvede práci ve dvojici, trojici, i ve volné skupině,
- pohybově vyjádří nálady drobných hudebních skladeb.

4. ročník

Žák předvede rozvinuté hudební citění a vnitřní citlivost, smysl pro tempo, rytmus a dynamiku pohybu v souladu s hudební skladbou,

- uplatní získané pohybové dovednosti a rozvine je při práci ve skupině,
- zvládne improvizaci s rekvizitou na jednoduché téma s hudebním doprovodem,
- ztvární hudební frázi pohybem s emotivním zabarvením a využitím vlastních námětů.

5. ročník

Žák využije probrané taneční prvky ve vazbách na hudební skladbu vhodného žánru,

- využije prvky tanečních technik ve vlastních vazbách a choreografiích,
- předvede práci s představou a náladou,
- dokáže vnímat a v pohybu uplatňovat základní prostorové vztahy,
- pohybově vyjádří vlastní námět s uplatněním správně osvojených pohybových návyků,
- je součástí taneční tvorby,
- zvládne složitější pohybové prvky s rekvizitou, na scéně jeviště a ve světlech.

6. ročník

Žák aplikuje prvky tanečních technik při ztvárnění vlastního námětu na hudební skladbu vhodného žánru,

- zapamatuje si jednotlivé prvky (tzv. „pohybová paměť“) ve vazbách zadaných pedagogem,
- předvede taneční hry a náročnější taneční skladby nastudované v hodinách,
- citlivě vyjádří svoje pocity při tanečním projevu, samostatně tvoří taneční vazby,
- využije individuálního pohybového slovníku jako základu sebevyjadřování - základ svobodné tvorby,
- komunikuje s ostatními prostřednictvím tance,
- citlivě vnímá hudbu a přenese její nálady do pohybu.

7. ročník

Žák předvede kreativní přístup při tvorbě vlastních či pedagogem zadaných tanečních témat v rámci improvizace,

- realizuje svoji vlastní pohybovou vazbu či taneční kompozici pro jevištní předvedení,
- aplikuje svůj individuální pohybový slovník v pohybových vazbách jako základ sebevyjadřování - základ svobodné tvorby,
- využije výrazových a emočních prostředků,
- docílí uvědomělého pohybového a výrazového provedení,
- interpretuje pohybové zadání s myšlenkou a námětem,
- objevuje své individuální možnosti.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák uplatní vztah mezi myšlením, pohybem a emocemi při pohybové vazbě ve skupině, ve dvojicích i samostatně,

- aplikuje získaný pohybový slovník při tvorbě vlastních pohybových etud,
- realizuje vlastní náměty se zapojením specifík různých tanečních technik v kompozicích na hodinách,
- vyjádří různé emoce na základě hudebního doprovodu a použije je při improvizaci,
- alespoň jednou ročně se zúčastní tanečního vystoupení.

Ve studijním zaměření Step:

Žák je schopen propojit taneční techniky se stepem,

- umí propojit stepařské variace a choreografie s určitým specifickým tanečním pohybem (nejčastěji jazzovým) a prostorovou orientací,
- aplikuje při improvizaci celé spektrum úderů a prvky body drummingu (volná improvizace i práce se zadanými prvky - bez i s hudebním doprovodem),
- prostřednictvím studia choreografií se žák orientuje v tanečních stylech a jednotlivých tancích (swing, charleston, rokenrol a další styly 20. stol.),
- umí použít různé druhy tradičních stepařských rekvizit při tanci,
- je schopen určit vhodnost užití různých druhů tanečních technik k propojení se stepem v přímé návaznosti na zvolený hudební doprovod,
- prokáže základní přehled o významných osobnostech historie stepu od jeho počátků až po 1. polovinu 20. století.

2. ročník

Žák použije při ztvárnění vazeb a kompozic různé rekvizity (skutečné i imaginární),

- propojuje taneční techniku s vlastním osobitým vyjadřováním při ztvárnění pedagogem zadaných námětů i při improvizaci a dokáže vysvětlit použití gest a mimiky,
- vybere vhodnou taneční techniku pro ztvárnění námětů improvizace,
- alespoň jednou ročně se zúčastní tanečního vystoupení.

Ve studijním zaměření Step:

Žák je schopen propojit taneční techniky se stepem,

- aplikuje při improvizaci celé spektrum úderů a prvky body drummingu (volná improvizace i práce se zadanými prvky - s hudebním doprovodem),
- prostřednictvím studia choreografií se žák orientuje v tanečních stylech a jednotlivých tancích (swing, charleston, rokenrol a další styly 20. stol.),
- umí použít různé druhy tradičních stepařských rekvizit při tanci,
- je schopen určit vhodnost užití různých druhů tanečních technik a stepu v přímé návaznosti na zvolený hudební doprovod,
- prokáže základní přehled o významných filmových dílech z oblasti muzikálové tvorby, kde je step zastoupen.

3. ročník

Žák předvede taneční improvizaci s abstraktním tématem (pocity, stavy, emoce) a vytvoří krátkou etudu, kde toto téma použije,

- propojuje své taneční dovednosti s tvůrčí prací pedagoga a realizuje pak vlastní krátké kompozice s využitím rekvizit v rámci výuky,
- alespoň jednou ročně se zúčastní tanečního vystoupení.

Ve studijním zaměření Step:

Žák zvládne vytvářet nové kroky zmnožením a vložením dalších úderů do jednoduchých ustálených krokových vazeb, využije akrobacii a práci s rekvizitami v choreografiích,

- aplikuje při improvizaci celé spektrum úderů a prvků body drummingu (volná improvizace i práce prvky - bez i s hudebním doprovodem),
- dokáže určit vhodnost užití různých druhů tanečních technik ve spojení se stepem v přímé návaznosti na zvolený hudební doprovod, podílí se na tvorbě choreografie,
- prokáže základní přehled o významných osobnostech stepu 2. poloviny 20. století.

4. ročník

Žák použije bohaté spektrum pohybů v kompozici ve spolupráci s ostatními spolužáky s využitím scénických a dramatických prvků,

- alespoň jednou ročně se zúčastní tanečního vystoupení.

Ve studijním zaměření Step:

Žák vytvoří nové kroky zmnožením a vložením dalších úderů do jednoduchých ustálených krokových vazeb,

- aplikuje při improvizaci celé spektrum úderů a prvků body drummingu (volná improvizace i práce prvky – bez i s hudebním doprovodem),
- dokáže určit vhodnost užití různých druhů tanečních technik ve spojení se stepem v přímé návaznosti na zvolený hudební doprovod, podílí se na tvorbě choreografie,
- prokáže přehled o významných osobnostech stepu současnosti u nás i v zahraničí.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák předvede prohloubený a pravdivý osobitý projev,

- pracuje při tvorbě se skupinou na základě vlastních nápadů, vysvětlí je a obhájí,
- vnímá a hodnotí choreografii, umí o ní diskutovat a vyjadřovat subjektivní myšlenky, názory a postoje,
- pracuje se svým tělem jako nástrojem pro tanec, rozvíjí svůj individuální pohybový slovník - plasticita pohybu, dynamika, focus.

Žák aplikuje naučené technické principy a souvislosti do tanečních kombinací a choreografických segmentů,

- opírá se o získané dovednosti a technickou vybavenost,
- systematicky aplikuje práci s energií a dynamikou pohybu, s napětím a uvolněním v rámci tanečních kombinací a vnímá plasticitu pohybu,
- uplatní svoji individualitu,
- je schopen vlastního uchopení technického elementu a dalšího tvůrčího zacházení s ním. V popředí stojí také schopnost improvizace a integrace vlastních neuromotorických a emocionálních zkušeností do tanečních choreografií

2. ročník

Žák využije širokého rozsahu hudební předlohy při práci na vlastní choreografii a využije vhodnou taneční techniku,

- přemýšlí o díle jako celku, tzn. má představu o vhodném kostýmu, scénografii, využití světla,
- při tvorbě vlastní choreografie maximálně a smysluplně využije prostor s ohledem na ostatní tanečníky, kooperuje s nimi slovně, pohybově, myšlenkově,
- použije svůj osobitý pohybový projev.

Žák umí plnohodnotně uchopit a rozvíjet získané technické dovednosti a implementovat je do výuky současného tance a choreografických požadavků,

- technické principy a dovednosti obohacuje o poznatky a porozumění vlastnímu tělu a pohybu,
- rozumí základním kineziologickým principům a funkcím (základy pohybové anatomie), technika dechu, vnímání vlastního těla, vnímání vlastního těla v prostoru, pohybu v prostoru, jemné motorické a tanečně dramatické prvky a také improvizací tematika opírající se o imaginativní a vizualizační techniky

3. ročník

Žák předvede improvizaci ve dvojici, či ve skupině, umí bezprostředně reagovat a využívat svého pohybového slovníku,

- aktivně spolupracuje s pedagogem na tvorbě choreografie,
- zapojí se do scénického řešení společného choreografického díla,
- umí přinášet vlastní nápady a vnášet objektivní kritiku.

Žák aktivně propojuje všechny technické dovednosti a komplexně uchopuje umělecký a prožitkový rámec výuky a tance,

- pracuje s principy působení našich myšlenek a představ na náš pohyb a na držení těla,
- je schopen improvizace, práce s různorodým a pestrým hudebním materiálem či naopak práce s tichem, dechem a samotným somatickým - fyziologickým vjemem,
- je schopen zamýšlení se nad esenciálními hodnotami pohybu, tance, hudby, ticha, vlastního těla.

4. ročník

Žák nese zodpovědnost za společné dílo,

- při prezentaci díla využije veškerých technických dovedností a plně nasazení své energie,
- objektivně zhodnotí pohybový projev vlastní i spolužáků v choreografiích prezentovaných na veřejnosti,
- chápe svůj osobní vklad do sólové i společné choreografie a prožitek při předvádění díla,
- vnímá hudební, výtvarnou i pohybovou složku taneční choreografie.

Žák umí propojit taneční styly v pohybových vazbách a choreografiích na základě osvojených principů jednotlivých technik z hodin současného tance,

- pracuje s principy jednotlivých technik a propojuje je s výrazem, plasticitou a různorodou dynamikou pohybu, s emocemi a výrazovými prostředky v rámci choreografické tvůrčí práce,
- je veden k samostatné tvůrčí umělecké tvorbě,
- skrze systematický metodický vývoj, optimalizaci pohybu a vědomý citlivý projev, dává choreografii svůj osobitý umělecký rukopis. Výsledkem je vyzrálý taneční umělecký projev se smyslem pro estetické i mimoestetické funkce a citění, se schopností plynulého přecházení do improvizace, tance ve dvojici a skupině.

7.3.9 TANEČNÍ PRŮPRAVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vede ke správnému držení těla ve všech základních polohách a v pohybu z místa. Rozvíjí základní taneční techniku, taneční projev žáků a jejich hudební citění.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zvládá návyk správného držení těla v základních polohách na místě i v základních prvcích pohybu z místa,

- rozvine úměrně ke svým anatomickým možnostem pohyblivost v kloubech protahováním svalů dolních končetin,
- zvládne pohyb z místa, zejména taneční chůzi a běh,
- předvede průpravná cvičení k ovládnutí jednotlivých svalových oblastí,
- zvládne základní prvky prováděné čelem k tyči a průpravná cvičení pro skoky,
- improvizuje na základě slovního doprovodu učitele,
- předvede pohybové a taneční hry s nácíním (lehké míče, obruče, švihadla, šátky),
- zvládne základní akrobatické prvky s dopomocí pedagoga (svíčka, kolíbka, kotouly - vpřed, vzad, do roznožení, stoj na rukách, přemet stranou, most ze země).

Žák si utvoří základní pěvecké návyky – postoj, dýchání, tvoření hlavového tónu a čisté intonace,

- zazpívá elementární lidové písně s podporou klavíru,
- pozná prvky lidové slovesnosti - říkadla, hry.

Žák si osvojí správné držení těla v základních polohách na místě i v základních prvcích pohybu z místa,

- zareaguje na předejru a první dobu fráze,
- rozvine hudební citění a vnitřní citlivost pomocí hudebního doprovodu,
- předvede pérovanou chůzi, kroky ve 2/4 taktu, zdokonalí pohybovou obratnost,
- zvládne taneční hry a jednoduché lidové tance v základní formě.

2. ročník

Žák jednoduše slovně vysvětlí princip správného držení těla v základních polohách na místě i v pohybu z místa,

- zacvičí krátké vazby zaměřené na celkovou sílu, pružnost, koordinaci a aktivní pohyblivost jednotlivých částí i celého těla na základě cvičení dle zadání pedagoga,
- zvládá chůzi, běh, poskoky, cval, skoky, obraty, otáčky v různých krátkých kombinacích,
- předvede základní technická cvičení čelem k tyči,
- propojí cvičení pro paže,
- použije při pohybu rekvizity,
- reaguje na jednoduché rytmické, dynamické a tempové změny v hudebním doprovodu,
- vloží do tance vlastní fantazii a začíná aktivně tvořit,
- provede základní akrobatické prvky s částečnou dopomocí pedagoga (svíčka, kolíbka, kotouly - vpřed, vzad, do roznožení, ze stoje a letmo; stoj na rukách, přemet stranou, most ze země).

Žák zvládne základní pěvecké návyky a intonační a rytmické dovednosti. (hra na ozvěnu, štafetu apod.),

- zazpívá jednoduché lidové i umělé písničky ve spojení s pohybem,
- rozšíří svůj hlasový rozsah (c1-h1).

Žák si osvojí návyk správného držení těla v pohybu z místa,

- zvládne kroky ve 2/4 a 3/4 taktu v jednoduchých kombinacích,
- naučí se pérovanou chůzi ve dvoudobém a třídobém taktu v různých prostorových drahách,

- zopakuje (tlesky, dupy, hra na tělo) pedagogem zadaný rytmický celek,
- předvede lidové taneční hry, jednoduché lidové tance nebo zadanou choreografii.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák zvládá návyk správného držení těla v základních polohách na místě i v základních prvcích pohybu z místa,

- rozvine pohyblivost v kloubech protahováním svalů dolních končetin,
- rozvine pohyblivost a pružnost páteře,
- zvládne pohyb z místa, zejména taneční chůzi, běh, poskočný krok a cval stranou,
- předvede průpravná cvičení k ovládnutí jednotlivých svalových oblastí,
- zvládne základní prvky z klasické taneční techniky prováděné čelem k tyči (demi plié, relevé a battement tendu de côté) a průpravná cvičení pro skoky,
- improvizuje na základě slovního doprovodu učitele,
- předvede pohybové a taneční hry s náčiním nebo rekvizitou (lehké míče, obruče, švihadla, šátky),
- podílí se na nácvičení jednotlivých choreografií a pásem,
- získává hudební citlivost a hudební citlivost a je schopen reagovat na změnu hudební nálady,
- v hudbě rozlišuje předeheru, rytmická cvičení v dvoudobém a čtyřdobém taktu, rozlišuje tempo chůze, běhu a poskočného kroku,
- zvládne základní akrobatické prvky s minimální dopomocí pedagoga (svíčka, kolíbka, kotouly - vpřed, vzad, do roznožení, stoj na rukách, přemet stranou, most ze země).

Žák si vytvoří základní pěvecké návyky – postoj, dýchání, tvoření hlavového tónu a čisté intonace,

- zazpívá elementární lidové písně s podporou klavíru,
- pozná prvky lidové slovesnosti - říkadla, hry.

Žák si osvojí správné držení těla v základních polohách na místě i v základních prvcích pohybu z místa,

- zareaguje na předeheru a první dobu fráze,
- rozvine hudební citlivost a vnitřní citlivost pomocí hudebního doprovodu,
- předvede pérovanou chůzi, kroky ve 2/4 taktu, zdokonalí pohybovou obratnost,
- zvládne taneční hry a jednoduché lidové tance v základní formě.

2. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák jednoduše slovně vysvětlí princip správného držení těla v základních polohách na místě i v pohybu z místa,

- zacvičí krátké vazby zaměřené na celkovou sílu, pružnost, koordinaci a aktivní pohyblivost jednotlivých částí i celého těla na základě cvičení dle zadání pedagoga,
- zvládá chůzi, běh, poskočný krok, cval stranou, vpřed, přeměnný krok, skoky, obraty, otáčky v různých krátkých kombinacích,
- předvede základní technická cvičení z klasické taneční techniky čelem a bokem k tyči, propojí cvičení pro paže v celé přípravné port de bras,
- použije při pohybu rekvizity, rozumí významu pro jejich využití,
- reaguje na jednoduché rytmické, dynamické a tempové změny v hudebním doprovodu a uplatňuje je v tanci,
- vloží do tance vlastní fantazii a začíná aktivně tvořit,
- vnímá získané pohybové dovednosti a dokáže je uplatnit v improvizaci,
- orientuje se v prostoru a ve vzájemných vztazích,
- provede základní akrobatické prvky (svíčka, kolíbka, kotouly - vpřed, vzad, do roznožení, ze stoje a letmo; stoj na rukách, přemet stranou a na jedné ruce, most ze stoje s pomocí).

Žák zvládne základní pěvecké návyky a intonační a rytmické dovednosti. (hra na ozvěnu, štafetu apod.),

- zazpívá jednoduché lidové i umělé písničky ve spojení s pohybem,
- rozšíří svůj hlasový rozsah (c1-h1).

Žák si osvojí návyk správného držení těla v pohybu z místa,

- zvládne kroky ve 2/4 a 3/4 taktu v jednoduchých kombinacích,
- naučí se pérovanou chůzi ve dvoudobém a třídobém taktu v různých prostorových drahách,
- zopakuje (tlesky, dupy, hra na tělo) pedagogem zadaný rytmický celek,
- předvede lidové taneční hry, jednoduché lidové tance nebo zadanou choreografii.

7.3.10 TANEČNÍ TVORBA

Charakteristika vyučovacího předmětu

V tomto předmětu si studenti osvojují základy choreografie s pomocí pedagoga a podílí se na tvorbě různých choreografií.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Studium pro dospělé:

1. – 2. ročník

Žák je schopen tvůrčí umělecké činnosti spojené s kvalitní technickou dovedností,

- nastuduje s pomocí ostatních žáků ve skupině choreografii pro 3 – 24 tanečníků,
- předvede nastudovanou choreografii s využitím tanečních, hudebních, dramatických i výtvarných prvků na veřejném vystoupení.

3. ročník

Žák propojí vlastní tvůrčí uměleckou činnost s kvalitní technickou dovedností a předvede je na veřejnosti.

4. ročník

Žák se aktivně zapojí do tvorby choreografií, zhodnotí je na základě technické kvality, užití výtvarných prvků a zpracování námětu choreografie.

7.3.11 ZÁKLADY TANEČNÍCH TECHNIK

Charakteristika vyučovacího předmětu

Tento předmět zahrnuje základy akrobacie, taneční průpravu, základy jazzového tance, současného tance a základy klasické taneční techniky. V rámci studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je v tomto předmětu u talentovaných dětí s vhodnými fyzickými dispozicemi možnost prodloužené individuální nebo skupinové výuky.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

3. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák zvládne základní prvky KT čelem k tyči, včetně jednotlivých pozic paží u tyče i na volnosti,

- provede přípravná cvičení bokem k tyči,
- provede přípravné, první a druhé port de bras,
- provede jednoduchá cvičení u tyče a na volnosti,
- předvede základní skoky čelem k tyči,

Žák ST definuje jednotlivé svalové skupiny a použije je při předvedení správného držení těla,

- předvede a popíše pozice DK (paralelní a vytočené, I., II. a V.),
- uvědoměle protahuje svalové partie celého těla se zaměřením na kyčelní klouby a pružnost páteře,
- předvede základy švihové techniky paží, trupu a dolních končetin (čelný a boční švih paží, kyvadlový švih trupu, švihy DK na místě, všemi směry),
- vysvětlí rozdělení prostoru na směry 1 – 8 a také se v něm dle tohoto rozdělení pohybuje,
- předvede průpravná cvičení pro DK (battements tendu, jeté, grand battements) na volnosti,
- prezentuje rozdíly vedeného, švihového a kyvadlového pohybu,
- zvládne taneční chůzi, běh, poskočný krok ve vazbách,
- rozumí pojmu rolování páteře vpřed a předvede je v základních polohách na místě,
- předvede otáčení na místě (princip používání hlavy, otáčení na obou DK),
- předvede pozice paží (1., 2., 3.) a jejich vedení z jedné pozice do druhé,

vysvětlí princip skoku (odraz, výskok, dopad) a předvede výskoky z obou nohou s dopadem na obě.

Žák porozumí pojmu LT v rozdělení prostoru do osmi směrů,

- předvede taneční chůzi, běh, poskočný krok ve vazbách,
- zvládne základní kroky ve tříčtvrtečním taktu rovně a s natáčením,
- zvládne taneční prvky ve dvoudobém taktu v natáčení, v rejdivání a v točení s půlobratem,
- předvede základní kroky lidových tanců ve dvoudobém a tříčtvrtečním taktu ve složitějších vazbách,
- uplatní dětské taneční hry a tance v souladu s lidovým kalendářem.

3. ročník ve studijním zaměření Step

Žák definuje jednotlivé svalové skupiny a použije je při předvedení správného držení těla,

- předvede a popíše pozice DK (paralelní a vytočené, I., II. a V.) a HK,
- předvede základy švihové techniky paží, trupu a dolních končetin (čelný a boční švih paží, kyvadlový švih trupu, švihy DK na místě, všemi směry),
- vysvětlí rozdělení prostoru na směry 1 – 8 a také se v něm dle tohoto rozdělení pohybuje,
- zvládne taneční chůzi, běh, poskočný krok ve vazbách,
- rozumí pojmu rolování páteře vpřed a předvede je v základních polohách na místě,
- předvede otáčení na místě (princip používání hlavy, otáčení na obou DK),

- vysvětlí princip skoku (odraz, výskok, dopad) a předvede výskoky z obou nohou s dopadem na obě,
- zvládne probrané akrobatické prvky s částečnou dopomocí pedagoga ve vazbách,
- zvládne základní prvky KTT čelem k tyči, včetně jednotlivých pozic paží u tyče i na volnosti.

3. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák definuje jednotlivé svalové skupiny a použije je při předvedení správného držení těla,

- předvede a popíše pozice DK (paralelní a vytočené, I., II. a V.) a HK,
- předvede základy švihové techniky paží, trupu a dolních končetin (čelný a bočný švih paží, kyvadlový švih trupu, švihy DK na místě, všemi směry),
- vysvětlí rozdělení prostoru na směry 1 – 8 a také se v něm dle tohoto rozdělení pohybuje,
- zvládne taneční chůzi, běh, poskočný krok ve vazbách,
- rozumí pojmu rolování páteře vpřed a předvede jej v základních polohách na místě,
- předvede otáčení na místě (princip používání hlavy, otáčení na obou DK),
- vysvětlí princip skoku (odraz, výskok, dopad) a předvede výskoky z obou nohou s dopadem na obě,
- zvládne probrané akrobatické prvky s částečnou dopomocí pedagoga ve vazbách,
- zvládne základní prvky KTT čelem k tyči, včetně jednotlivých pozic paží u tyče i na volnosti.

4. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák ovládá základní prvky KT bokem k tyči se zapojením práce hlavy a paží, spolu s port de bras ve vazbách na volnosti, předvede épaulement (croisé, éffacé) na volnosti,

- aplikuje principy skokové techniky ve cvičení na místě i do prostoru,
- zvládne kratší skokové vazby,
- ovládne princip rotační techniky a zvládne základní rotační prvky na místě a s pohybem do prostoru.

Žák objasní základní principy současných tanečních technik (rolování páteře, pérování, používání dechu) a uplatní je v krátkých technických vazbách, využije principy této techniky v tanečních vazbách do prostoru,

- předvede přípravná cvičení pro DK se zapojením různých pozic paží,
- uplatní principy pohybů při zvyšování rozsahu dolních končetin, plasticity trupu a paží,
- využije princip švihové techniky paží, trupu a dolních končetin v krátkých vazbách na volnosti,
- definuje termín „těžiště těla“ a rozvíjí pohyb do prostoru s vnímáním změn polohy těžiště těla,
- předvede a popíše pozice DK (paralelní a vytočené, I., II, IV. a V.),
- používá principy rotační techniky při točení na místě na jedné DK,
- předvede výskoky na obou DK a přeskoky z jedné DK na druhou v kratších skokových vazbách.

Žák fixuje prostorové formace a dráhy formou chorovodů v LT,

- zvládne měkké pérování u základních kroků lidových tanců ve dvoudobém a tříčtvrtečním taktu s propojením do tanečních celků, taneční hry nebo náročnější taneční skladby,
- naučí se taneční prvky ve třídobém taktu v rejdování, v půlobratech, v točení na místě a v pohybu z místa,
- uplatní různé držení paží v krátkých vazbách na volnosti,
- vysvětlí pojmy týkající se lidových zvyků.

4. ročník ve studijním zaměření Step

Žák objasní základní principy současných tanečních technik (rolování páteře, pérování, používání dechu) a uplatní je v krátkých technických vazbách, využije principy této techniky v tanečních vazbách do prostoru,

- předvede přípravná cvičení pro DK se zapojením různých pozic paží,
- uplatní principy pohybů při zvyšování rozsahu dolních končetin, plasticity trupu a paží,
- využije princip švihové techniky paží, trupu a dolních končetin v krátkých vazbách na volnosti,
- rozumí otáčení en dehors a en dedans a používá principy rotační techniky při točení na místě,
- předvede výskoky na obou DK a přeskoky z jedné DK na druhou v kratších skokových vazbách,
- ovládá základní prvky KTT bokem k tyči se zapojením práce hlavy a paží.

4. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák objasní základní principy současných tanečních technik (rolování páteře, pérování, používání dechu) a uplatní je v krátkých technických vazbách, využije principy této techniky v tanečních vazbách do prostoru,

- předvede přípravná cvičení pro DK se zapojením různých pozic paží,
- uplatní principy pohybů při zvyšování rozsahu dolních končetin, plasticity trupu a paží,
- využije princip švihové techniky paží, trupu a dolních končetin v krátkých vazbách na volnosti,
- rozumí otáčení en dehors a en dedans a používá principy rotační techniky při točení na místě,
- předvede výskoky na obou DK a přeskoky z jedné DK na druhou v kratších skokových vazbách,
- ovládá základní prvky KTT bokem k tyči se zapojením práce hlavy a paží.

5. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák zvládne kombinace základních prvků KT á la barre čelem a bokem, au milieu,

- zvládne prvky ve cvičení u tyče s výdržemi v jednotlivých polohách,
- provede taneční prvky spolu s koordinací trupu, dolních a horních končetin a s důrazem na aplomb a balon,

- provede základní velké skoky po řadách,
  - zvládne jednoduché pirouettes en dehors a en dedans u tyče z V. a IV. pozice.
- Žák definuje a předvede základní pojmy ST (pérování a odpérování, rolování paží),
- vysvětlí průpravná cvičení pro DK na základě principů pohybu a dokáže je opravit,
  - zatančí krátké vazby na místě i do prostoru,
  - využije švihovou techniku trupu, paží a dolních končetin v delších vazbách do prostoru,
  - aplikuje jednotlivá cvičení ve vazbách na volnosti při vlastní tvorbě kratších tanečních vazeb,
  - vysvětlí princip otáčení en dehors a en dedans a předvede jednoduchou pirouette v obou směrech,
  - předvede vazby skoků v prostoru s důrazem na dynamiku skoku (výskok, let, dopad),
  - objasní rozdíly mezi pohyby vedenými a švihovými a dokáže je využít při improvizčních etudách na základě hudebního doprovodu.

5. ročník ve studijním zaměření Step

Žák definuje a předvede základní pojmy (pérování a odpérování, rolování paží),

- zatančí krátké vazby na místě i do prostoru, s využitím principů jednotlivých tanečních technik,
- využije švihovou techniku trupu, paží a dolních končetin v delších vazbách do prostoru,
- vysvětlí princip otáčení en dehors a en dedans a předvede jednoduchou pirouette v obou směrech,
- předvede vazby skoků v prostoru s důrazem na dynamiku skoku (výskok, let, dopad),
- dokáže vnímat jazzovou hudbu a zvládne základní charakteristické prvky jazzového tance,
- zvládne jednoduché izolované pohyby hlavou, rameny, hrudním košem a pánví (posuny, rotace),
- zvládne jednoduché vazby se základními prvky jazzového tance,
- předvede rotace v krátkých pohybových etudách.

5. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák definuje a předvede základní pojmy (pérování a odpérování, rolování paží),

- zatančí krátké vazby na místě i do prostoru, s využitím principů jednotlivých tanečních technik,
- využije švihovou techniku trupu, paží a dolních končetin v delších vazbách do prostoru,
- vysvětlí princip otáčení en dehors a en dedans a předvede jednoduchou pirouette v obou směrech,
- předvede vazby skoků v prostoru s důrazem na dynamiku skoku (výskok, let, dopad),
- dokáže vnímat jazzovou hudbu a zvládne základní charakteristické prvky jazzového tance,
- zvládne jednoduché izolované pohyby hlavou, rameny, hrudním košem a pánví (posuny, rotace),
- zvládne jednoduché vazby se základními prvky jazzového tance,
- předvede rotace v krátkých pohybových etudách.

6. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák předvede pohybové vazby KT prvků u tyče, na místě i do prostoru dle zadání pedagoga,

- zvládne kratší vazby allegro – vazby skoků v épaulement - i adagia – s využitím velkých póz a vedení paží - na volnosti dle zadání pedagoga,
- použije velké skoky v kombinaci dvou a tří skoků po diagonále,
- předvede jednoduché pirouettes en dehors a en dedans z V. a IV. pozice na volnosti.

Žák definuje a předvede základní pojmy ST (kontrakce, release),

- spojí rolování, pérování a odpérování trupu i DK v krátkých vazbách,
- ovládá pirouettes en dehors a en dedans ze IV. a V. pozice,
- zapojí pohyby paží a hlavy v tanečních vazbách na místě, do prostoru i při skocích,
- aplikuje rozdíly různých typů pohybů ve vlastních tanečních vazbách s důrazem na dynamiku pohybu, souhru s dechem a využití různých směrů v prostoru,
- předvede a vysvětlí skoky z obou DK s dopadem na jednu a skoky s odrazem z jedné DK a dopadem na obě,
- zapojí různé druhy skoků v delších vazbách se zapojením paží a koordinací trupu.

6. ročník ve studijním zaměření Step

Žák spojí rolování, pérování a odpérování trupu i DK v krátkých vazbách,

- ovládá pirouettes en dehors a en dedans ze IV. a V. pozice,
- zapojí pohyby paží a hlavy v tanečních vazbách na místě, do prostoru i při skocích,
- aplikuje rozdíly různých typů pohybů ve vlastních tanečních vazbách s důrazem na dynamiku pohybu, souhru s dechem a využití různých směrů v prostoru,
- předvede a vysvětlí skoky z obou DK s dopadem na jednu a skoky s odrazem z jedné DK a dopadem na obě,
- zapojí různé druhy skoků v delších vazbách se zapojením paží a koordinací trupu,
- na základě poslechu jazzové hudby zvládá charakteristické prvky jazzového tance,
- zvládne kombinované izolované pohyby hlavou, rameny, hrudním košem a pánví (posuny, rotace) a nezávislé pohyby končetinami,
- zvládne vazby s charakteristickými prvky jazzového tance,
- předvede rotace a skoky v pedagogem stanovených pohybových etudách.

6. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák spojí rolování, pérování a odpérování trupu i DK v krátkých vazbách,

- ovládá pirouettes en dehors a en dedans ze IV. a V. pozice,
- zapojí pohyby paží a hlavy v tanečních vazbách na místě, do prostoru i při skocích,
- aplikuje rozdíly různých typů pohybů ve vlastních tanečních vazbách s důrazem na dynamiku pohybu, souhru s dechem a využití různých směrů v prostoru,
- předvede a vysvětlí skoky z obou DK s dopadem na jednu a skoky s odrazem z jedné DK a dopadem na obě,
- zapojí různé druhy skoků v delších vazbách se zapojením paží a koordinací trupu,
- na základě poslechu jazzové hudby zvládá charakteristické prvky jazzového tance,
- zvládne kombinované izolované pohyby hlavou, rameny, hrudním košem a pánví (posuny, rotace) a nezávislé pohyby končetinami,
- zvládne vazby s charakteristickými prvky jazzového tance,
- předvede rotace a skoky v pedagogem stanovených pohybových etudách.

7. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák předvede delší pohybové vazby prvků KT u tyče na místě i do prostoru se zapojením práce trupu a paží dle zadání pedagoga,

- předvede velké skoky v delších vazbách na volnosti s propojením trupu a paží dle zadání pedagoga,
- zvládne double pirouettes en dehors a en dedans z V. a IV. pozice u tyče i na volnosti.

Žák rozumí pojům suspension a high point a užívá tyto principy v technických vazbách ST na místě,

- vysvětlí základní principy pohybu a rozumí názvosloví používané v současných tanečních technikách,
- propojuje prvky taneční techniky s vlastním vyjádřením pohybu a chápe tak rozdíl mezi kultivovaným a přirozeným pohybem,
- zvládne pirouettes en dehors a en dedans na volnosti ze IV. a V. pozice,
- zapojí dech logicky do průběhu pohybu (rolování, odpérování, suspension),
- spojí pohyb vědomě s užitím principů, vědomím těžiště těla, využitím dynamiky a dechu,
- pojmenuje základní malé a velké skoky a uplatňuje tento rozdíl ve skokových vazbách a důrazem na sílu a výšku skoku.

7. ročník ve studijním zaměření Step

Žák vysvětlí základní principy pohybu a rozumí názvosloví používané v současných tanečních technikách,

- propojuje prvky taneční techniky s vlastním vyjádřením pohybu a chápe tak rozdíl mezi kultivovaným a přirozeným pohybem,
- zvládne double pirouettes en dehors a en dedans na volnosti ze IV. a V. pozice,
- zapojí dech logicky do průběhu pohybu (rolování, odpérování, suspension),
- spojí pohyb vědomě s užitím principů, vědomím těžiště těla, využitím dynamiky a dechu,
- pojmenuje základní malé a velké skoky a uplatňuje tento rozdíl ve skokových vazbách a důrazem na sílu a výšku skoku,
- zatančí etudu s charakteristickými prvky jazzového tance, především s využitím izolovaných pohybů různých částí těla a jejich kombinaci (posuny, rotace),
- předvede zařazení rotací, skoků a akrobatických prvků ve vlastní pohybové etudě,
- zatančí pedagogem zadanou variaci s charakteristickými prvky jazzového tance, nastuduje jednu choreografii s prvky jazzového tance.

7. ročník ve studijním zaměření Lidový tanec

Žák vysvětlí základní principy pohybu a rozumí názvosloví používané v současných tanečních technikách,

- propojuje prvky taneční techniky s vlastním vyjádřením pohybu a chápe tak rozdíl mezi kultivovaným a přirozeným pohybem,
- zvládne double pirouettes en dehors a en dedans na volnosti ze IV. a V. pozice,
- zapojí dech logicky do průběhu pohybu (rolování, odpérování, suspension),
- spojí pohyb vědomě s užitím principů, vědomím těžiště těla, využitím dynamiky a dechu,
- pojmenuje základní malé a velké skoky a uplatňuje tento rozdíl ve skokových vazbách a důrazem na sílu a výšku skoku,
- zatančí etudu s charakteristickými prvky jazzového tance, především s využitím izolovaných pohybů různých částí těla a jejich kombinaci (posuny, rotace),
- předvede zařazení rotací, skoků a akrobatických prvků ve vlastní pohybové etudě,
- zatančí pedagogem zadanou variaci s charakteristickými prvky jazzového tance, nastuduje jednu choreografii s prvky jazzového tance.

1. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

3. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák zvládne základní prvky KT čelem k tyči, včetně jednotlivých pozic paží u tyče i na volnosti,

- provede přípravná cvičení bokem k tyči,
- provede přípravné, první a druhé port de bras,
- provede jednoduchá cvičení u tyče a na volnosti,
- předvede základní skoky čelem k tyči,

Žák ST definuje jednotlivé svalové skupiny a použije je při předvedení správného držení těla,

- předvede a popíše pozice DK (paralelní a vytočené, I., II. a V.),
- uvědoměle protahuje svalové partie celého těla se zaměřením na kyčelní klouby a pružnost páteře,
- předvede základy švihové techniky paží, trupu a dolních končetin (čelný a bočný švih paží, kyvadlový švih trupu, svihy DK na místě, všemi směry),

- vysvětlí rozdělení prostoru na směry 1 – 8 a také se v něm dle tohoto rozdělení pohybuje,
- předvede průpravná cvičení pro DK (battements tendu, jeté, grand battements) na volnosti,
- prezentuje rozdíly vedeného, švihového a kyvadlového pohybu,

- zvládne taneční chůzi, běh, poskočný krok ve vazbách,
- rozumí pojmu rolování páteře vpřed a předvede jej v základních polohách na místě,

- předvede otáčení na místě (princip používání hlavy, otáčení na obou DK),

- předvede pozice paží (1., 2., 3.) a jejich vedení z jedné pozice do druhé,

vysvětlí princip skoku (odraz, výskok, dopad) a předvede výskoky z obou nohou s dopadem na obě.

Žák porozumí pojmu LT v rozdělení prostoru do osmi směrů,

- předvede taneční chůzi, běh, poskočný krok ve vazbách,
- zvládne základní kroky ve tříčtvrtečním taktu rovně a s natáčením,
- zvládne taneční prvky ve dvoudobém taktu v natáčení, v rejdivání a v točení s půlobratem,
- předvede základní kroky lidových tanců ve dvoudobém a tříčtvrtečním taktu ve složitějších vazbách,
- uplatní dětské taneční hry a tance v souladu s lidovým kalendářem.

4. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák ovládá základní prvky KT bokem k tyči se zapojením práce hlavy a paží, spolu s port de bras ve vazbách na volnosti, předvede épaulement (croisé, éffacé) na volnosti,

- aplikuje principy skokové techniky ve cvičení na místě i do prostoru,
- zvládne kratší skokové vazby,

- ovládne princip rotační techniky a zvládne základní rotační prvky na místě a s pohybem do prostoru.

Žák objasní základní principy současných tanečních technik (rolování páteře, pérování, používání dechu) a uplatní je v krátkých technických vazbách, využije principy této techniky v tanečních vazbách do prostoru,

- předvede průpravná cvičení pro DK se zapojením různých pozic paží,
- uplatní principy pohybů při zvyšování rozsahu dolních končetin, plasticity trupu a paží,
- využije princip švihové techniky paží, trupu a dolních končetin v krátkých vazbách na volnosti,
- definuje termín „těžiště těla“ a rozvíjí pohyb do prostoru s vnímáním změn polohy těžiště těla,
- předvede a popíše pozice DK (paralelní a vytočené, I., II, IV. a V.),
- používá principy rotační techniky při točení na místě na jedné DK,
- předvede výskoky na obou DK a přeskoky z jedné DK na druhou v kratších skokových vazbách.

Žák fixuje prostorové formace a dráhy formou chorovodů v LT,

- zvládne měkké pérování u základních kroků lidových tanců ve dvoudobém a tříčtvrtečním taktu s propojením do tanečních celků, taneční hry nebo náročnější taneční skladby,
- naučí se taneční prvky ve třídobém taktu v rejdivání, v půlobratech, v točení na místě a v pohybu z místa,
- uplatní různé držení paží v krátkých vazbách na volnosti,
- vysvětlí pojmy týkající se lidových zvyků.

5. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák zvládne kombinace základních prvků KT a la barre čelem a bokem, au milieu,

- zvládne prvky ve cvičení u tyče s výdržemi v jednotlivých polohách,
- provede taneční prvky spolu s koordinací trupu, dolních a horních končetin a s důrazem na aplomb a balon,
- provede základní velké skoky po řadách,
- zvládne jednoduché pirouettes en dehors a en dedans u tyče z V. a IV. pozice.

Žák definuje a předvede základní pojmy ST (pérování a odpérování, rolování paží),

- vysvětlí průpravná cvičení pro DK na základě principů pohybu a dokáže je opravit,
- zatančí krátké vazby na místě i do prostoru,
- využije švihovou techniku trupu, paží a dolních končetin v delších vazbách do prostoru,
- aplikuje jednotlivá cvičení ve vazbách na volnosti při vlastní tvorbě kratších tanečních vazeb,
- vysvětlí princip otáčení en dehors a en dedans a předvede jednoduchou pirouette v obou směrech,
- předvede vazby skoků v prostoru s důrazem na dynamiku skoku (výskok, let, dopad),

- objasní rozdíly mezi pohyby vedenými a švihovými a dokáže je využít při improvizčních etudách na základě hudebního doprovodu.

6. ročník ve studijním zaměření **Základy tanečních technik**

Žák předvede pohybové vazby KT prvků u tyče, na místě i do prostoru dle zadání pedagoga,

- zvládne kratší vazby allegra – vazby skoků v épaulement - i adagia – s využitím velkých póz a vedení paží - na volnosti dle zadání pedagoga,
- použije velké skoky v kombinaci dvou a tří skoků po diagonále,
- předvede jednoduché pirouettes en dehors a en dedans z V. a IV. pozice na volnosti.

Žák definuje a předvede základní pojmy ST (kontrakce, release),

- spojí rolování, pérování a odpérování trupu i DK v krátkých vazbách,
- ovládá pirouettes en dehors a en dedans ze IV. a V. pozice,
- zapojí pohyby paží a hlavy v tanečních vazbách na místě, do prostoru i při skocích,
- aplikuje rozdíly různých typů pohybů ve vlastních tanečních vazbách s důrazem na dynamiku pohybu, souhru s dechem a využití různých směrů v prostoru,
- předvede a vysvětlí skoky z obou DK s dopadem na jednu a skoky s odrazem z jedné DK a dopadem na obě,
- zapojí různé druhy skoků v delších vazbách se zapojením paží a koordinací trupu.

7. ročník ve studijním zaměření **Základy tanečních technik**

Žák předvede delší pohybové vazby prvků KT u tyče na místě i do prostoru se zapojením práce trupu a paží dle zadání pedagoga,

- předvede velké skoky v delších vazbách na volnosti s propojením trupu a paží dle zadání pedagoga,
- zvládne double pirouettes en dehors a en dedans z V. a IV. pozice u tyče i na volnosti.

Žák rozumí pojům suspension a high point a užívá tyto principy v technických vazbách ST na místě,

- vysvětlí základní principy pohybu a rozumí názvosloví používané v současných tanečních technikách,
- propojuje prvky taneční techniky s vlastním vyjádřením pohybu a chápe tak rozdíl mezi kultivovaným a přirozeným pohybem,
- zvládne pirouettes en dehors a en dedans na volnosti ze IV. a V. pozice,
- zapojí dech logicky do průběhu pohybu (rolování, odpérování, suspension),
- spojí pohyb vědomě s užitím principů, vědomím těžiště těla, využitím dynamiky a dechu,
- pojmenuje základní malé a velké skoky a uplatňuje tento rozdíl ve skokových vazbách a důrazem na sílu a výšku skoku.

II. stupeň základního studia:

1. ročník ve studijním zaměření **Základy tanečních technik**

Žák využije specifika techniky klasického tance pro kultivaci přirozeného pohybu,

- rozliší a pojmenuje specifika technik současného tance,
- použije tato specifika při předvedení technických i tanečních vazeb na místě a při pohybu z místa,
- využije v tanečních vazbách různá gesta a mimiku tváře pro vyjádření různých emocí,
- propojí v krátkých tanečních vazbách prvky skokové a rotační techniky s pohybem do prostoru a vyjádřením dynamiky pohybu,
- spolupracuje na vytvoření choreografie na představení,
- prokáže základní přehled o významných osobnostech tance a baletu současnosti.

2. ročník ve studijním zaměření **Základy tanečních technik**

Žák použije vyšší stupeň techniky klasického tance při tanečním projevu v tanečních vazbách na volnosti,

- předvede exercice á la barre a au milieu v rychlejším tempu,
- rozumí a vědomě ovládá kvalitu provedení pohybu v souladu se svými tělesnými dispozicemi,
- předvede vlastní technickou vazbu se zapojením jednoho z principů vedení pohybu,
- zatančí zadanou vazbu, pozná jednotlivé principy a vysvětlí je taneční terminologií,
- popíše obsah základních tanečních libret z období romantismu.

3. ročník ve studijním zaměření **Základy tanečních technik**

Žák zvládne technickou náročnost vazeb prvků v adagiu, v allegru a počet pirouettes,

- získá smysl pro výrazovou formu a styl tanečního pohybu klasického tance.

Žák aplikuje a vědomě používá principy pohybu současného tance v tanečních vazbách a při práci ve dvojicích,

- předvede propojení osvojené taneční techniky s vlastním pohybovým slovníkem pro vyjádření různých emocí, vztahů ve skupině i při improvizaci,
- dokáže hodnotit kvalitu provedení pohybu na sobě i na ostatních žácích ve skupině,
- aplikuje svůj smysl pro estetiku pohybu ve vazbách s dynamicky a charakterově různým hudebním doprovodem,
- vysvětlí rozdíly principů pohybu různých technik současného tance a samostatně aplikuje tyto principy při vlastní tvorbě,
- zvládne rozbor uměleckých děl na základě shlednutých představení.

4. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák využije vyšší náročnosti techniky klasického tance při cvičení á la barre čelem a bokem, au milieu,

- zvládne koordinaci trupu, dolních a horních končetin a důrazem na vybudování svalové síly, aplomb a balon.

Žák vysvětlí a hodnotí provedení a zapojení principů pohybu na sobě i na ostatních žácích,

- rozumí všem pojmům a aktivně užívá taneční terminologie,
- dokáže opravit chybné provedení na ostatních žácích,
- předvede na základě trénované pohybové paměti taneční etudy s výměnou stran,
- aktivně spojuje taneční prvky, kvalitu a rychlost pohybu s pohybem v prostoru, se změnou orientace v prostoru a s důrazem na tanečnost a kultivovaný pohyb,
- prokáže základní přehled o světovém baletním umění.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák využije specifika techniky klasického tance pro kultivaci přirozeného pohybu.

Žák rozliší a pojmenuje specifika technik současného tance,

- použije tato specifika při předvedení technických i tanečních vazeb na místě a při pohybu z místa,
- využije v tanečních vazbách různá gesta a mimiku tváře pro vyjádření různých emocí,
- propojí v krátkých tanečních vazbách prvky skokové a rotační techniky s pohybem do prostoru a vyjádřením dynamiky pohybu,
- spolupracuje na vytvoření choreografie na představení,
- prokáže základní přehled o významných osobnostech tance a baletu současnosti.

2. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák použije vyšší stupeň techniky klasického tance při tanečním projevu v tanečních vazbách na volnosti,

- předvede exercice á la barre a au milieu v rychlejším tempu.

Žák rozumí a vědomě ovládá kvalitu provedení pohybu v souladu se svými tělesnými dispozicemi,

- předvede vlastní technickou vazbu se zapojením jednoho z principů vedení pohybu,
- zatančí zadanou vazbu, pozná jednotlivé principy a vysvětlí je taneční terminologií,
- popíše obsah základních tanečních libret z období romantismu.

3. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák zvládne technickou náročnost vazeb prvků v allegriu a počet pirouettes,

- získá smysl pro výrazovou formu a styl tanečního pohybu klasického tance,
- aplikuje a vědomě používá principy pohybu současného tance v tanečních vazbách a při práci ve dvojicích,
- předvede propojení osvojené taneční techniky s vlastním pohybovým slovníkem pro vyjádření různých emocí, vztahů ve skupině i při improvizaci,
- dokáže hodnotit kvalitu provedení pohybu na sobě i na ostatních žácích ve skupině,
- aplikuje svůj smysl pro estetiku pohybu ve vazbách s dynamicky a charakterově různým hudebním doprovodem,
- vysvětlí rozdíl principů pohybu různých technik současného tance a samostatně aplikuje tyto principy při vlastní tvorbě,
- zvládne rozbor uměleckých děl na základě shlédnutých představení.

4. ročník ve studijním zaměření Základy tanečních technik

Žák využije vyšší náročnosti techniky klasického tance při cvičení á la barre čelem a bokem, au milieu,

- zvládne koordinaci trupu, dolních a horních končetin a důrazem na vybudování svalové síly, aplomb a balon,
- vysvětlí a hodnotí provedení a zapojení principů pohybu na sobě i na ostatních žácích,
- rozumí všem pojmům a aktivně užívá taneční terminologie,
- dokáže opravit chybné provedení na ostatních žácích,
- předvede na základě trénované pohybové paměti taneční etudy s výměnou stran,
- aktivně spojuje taneční prvky, kvalitu a rychlost pohybu s pohybem v prostoru, se změnou orientace v prostoru a s důrazem na tanečnost a kultivovaný pohyb,
- prokáže základní přehled o světovém baletním umění.

8. Vzdělávací obsah literárně-dramatického oboru

8.1 Studijní zaměření literárně-dramatického oboru

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia

- Přípravná dramatická výchova

Studijní zaměření pro I. a II. stupeň základního studia, I. a II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin a studia pro dospělé

- Dramatická tvorba

Studijní zaměření studia pro dospělé

- Divadelní tvorba

8.2 Tabulace učebních plánů literárně-dramatického oboru

8.2.1 PŘÍPRAVNÉ STUDIUM PRO I. STUPEŇ ZÁKLADNÍHO STUDIA LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

Přípravné studium pro I. stupeň základního studia: PŘÍPRAVNÁ DRAMATICKÁ VÝCHOVA

Učební plán č. D-0-01

Přípravné studium I. stupně	Počet hodin v ročníku		
	Přípravné studium		Minimum hodin za 2 roky
Název vyučovacího předmětu	1. roč.	2. roč.	
Přípravná dramatická výchova	1	1	2
Celkový minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1	1	2

8.2.2 ZÁKLADNÍ STUDIUM I. A II. STUPNĚ LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

Studijní zaměření: DRAMATICKÁ TVORBA

Učební plán č. D-1-01

I. stupeň základního studia	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Dramatická příprava	1	2	2					5
Základy dramatické tvořivosti				2	2	2	2	8
Průprava k individuálnímu projevu			1					1
Individuální interpretace textu a tématu				1	1			2
Individuální interpretace textu a tématu, Hudebně-hlasová průprava						1	1	2
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1	2	3	3	3	3	3	18
Nepovinné předměty								
Meziročníkový soubor divadelní				2	2	2	2	
Meziročníkový soubor hudební				2	2	2	2	
Pohybová průprava						1	1	

II. stupeň základního studia a studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku					Minimum hodin za 4 roky
	Základní studium					
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.		
Základy dramatické tvorby	2	2	2	2		8
Divadelní produkce, Dramatická výchova, Hudebně-hlasová příprava, Individuální interpretace textu a tématu, Kritika a divadelní věda, Loutkoherectví, Moderování a práce s mikrofonem, Muzikálové herectví, Režie a dramaturgie, Scénografie, Základy tvůrčího psaní	1	1	1	1		4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	3	3	3	3		12
Nepovinné předměty						
Meziročníkový soubor divadelní	2	2	2	2		
Meziročníkový soubor hudební	2	2	2	2		
Pohybová příprava	1	1	1	1		

8.2.3 STUDIUM I. A II. STUPNĚ S ROZŠÍŘENÝM POČTEM VYUČOVACÍCH HODIN LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU

Studijní zaměření: **DRAMATICKÁ TVORBA**

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku							Minimum hodin za 7 let
	Základní studium							
Název vyučovacího předmětu	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	5. r.	6. r.	7. r.	
Dramatická příprava	1	2	2					5
Základy dramatické tvořivosti				2	2	2	2	8
Příprava k individuálnímu projevu			1					1
Individuální interpretace textu a tématu				1	1			2
Individuální interpretace textu a tématu, Hudebně-hlasová příprava						1	1	2
Pohybová příprava						1	1	2
Příprava ke studiu						1	1	2
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	1	2	3	3	3	5	5	22
Nepovinné předměty								
Meziročníkový soubor divadelní				2	2	2	2	
Meziročníkový soubor hudební				2	2	2	2	

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Základy dramatické tvorby	2	2	2	2	8
Příprava ke studiu	1	1	1	1	4
Divadelní produkce, Dramatická výchova, Hudebně-hlasová příprava, Individuální interpretace textu a tématu, Kritika a divadelní věda, Loutkoherectví, Moderování a práce s mikrofonem, Muzikálové herectví, Režie a dramaturgie, Scénografie, Základy tvůrčího psaní	1	1	1	1	4
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	4	4	4	4	16
Nepovinné předměty					
Meziročníkový soubor divadelní	2	2	2	2	
Meziročníkový soubor hudební	2	2	2	2	
Pohybová příprava	1	1	1	1	

8.2.4 STUDIUM LITERÁRNĚ-DRAMATICKÉHO OBORU PRO DOSPĚLÉ

Studium pro dospělé	Počet hodin v ročníku				
	Základní studium				Minimum hodin za 4 roky
Název vyučovacích předmětů	1. r.	2. r.	3. r.	4. r.	
Divadelní soubor	2	2	2	2	8
Minimální počet vyučovacích hodin v ročníku	2	2	2	2	8
Nepovinné předměty					
Meziročníkový soubor divadelní	2	2	2	2	
Meziročníkový soubor hudební	2	2	2	2	

Poznámky k učebním plánům literárně-dramatického oboru:

- 1) Vyučuje se:
  - a) ve skupině maximálně deseti žáků v kolektivní výuce základního studia I. a II. stupně,
  - b) ve skupině maximálně pěti žáků v kolektivní výuce ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. a II. stupně,
  - c) ve skupině minimálně deseti žáků v přípravném studiu a ve studiu pro dospělé,
  - d) ve skupině maximálně pěti žáků ve 3. ročníku základního studia na I. stupni při individuální výuce,
  - e) ve skupině maximálně čtyř žáků ve 4. a 5. ročníku základního studia na I. stupni při individuální výuce,
  - f) ve skupině maximálně tří žáků ve 6. a 7. ročníku základního studia na I. stupni při individuální výuce,
  - g) ve skupině 2 - 3 žáků na II. stupni základního studia při individuální výuce,
  - h) individuálně nebo ve skupině 2 žáků ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin I. a II. stupně při individuální výuce,
  - i) ve skupině minimálně pěti žáků v předmětu MEZIROČNÍKOVÝ SOUBOR DIVADELNÍ, MEZIROČNÍKOVÝ SOUBOR HUDEBNÍ (výuku je možné organizovat společně pro žáky I. a II. stupně základního studia a studia pro dospělé),
  - j) ve skupině maximálně pěti žáků v předmětu POHYBOVÁ PŘÍPRAVA,
  - k) individuálně nebo ve skupině maximálně dvou žáků v předmětu PŘÍPRAVA KE STUDIU,
- 2) Kde je v jednom řádku tabulky učebního plánu uvedeno více předmětů, žák si vybere povinně pouze jeden.

8.3 Vzdělávací obsah vyučovacích předmětů literárně-dramatického oboru

8.3.1 DIVADELNÍ SOUBOR

Charakteristika vyučovacního předmětu

Předmět se vyučuje kolektivně. Žáci pronikají pod vedením učitele - režiséra do struktury tvorby divadelní inscenace ve všech jejích složkách, využívají svých hereckých dispozic a zkušeností k tvorbě ucelené divadelní inscenace. Učitelé pro každý školní rok vypisují nabídku témat a žánrů a žáci si z této nabídky mohou vybrat.

Vzdělávací obsah vyučovacního předmětu

Studium pro dospělé:

1. – 4. ročník

Žák se orientuje ve struktuře divadelní inscenace a ve všech jejích složkách,

- aktivně se spolupodílí na realizaci vzniku divadelní inscenace,
- vědomě využívá svých hereckých dispozic a zkušeností k tvorbě ucelené divadelní inscenace,
- samostatně analyzuje textovou předlohu,
- navrhne a obhájí volbu divadelních prostředků,
- vědomě používá divadelní pojmy a terminologii,
- analyzuje divadelní situace,
- vědomě se podílí na tvorbě postav a vztahů mezi postavami,
- respektuje pravidla řešení mizanscén, kompozice scénického prostoru, zvukového a hudebního plánu inscenace, dodržuje zákonitosti prostorové perspektivy,
- aktivně se spolupodílí na tvorbě a tvarování kostýmů s respektováním řádu barev, materiálů s přihlédnutím k využití pro interiér či exteriér, orientuje se v základech divadelního svícení,
- samostatně realizuje improvizace a etudy,
- zhodnotí viděné v souvislostech.

8.3.2 DIVADELNÍ PRODUKCE

Charakteristika vyučovacního předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků v 1. – 4. ročníku II. stupně. Je určen zájemcům o přijímací řízení na DAMU – obor divadelní produkce a zájemcům o práci v občanských sdruženích. Prostřednictvím tohoto teoretického předmětu se žáci seznámí s typy divadel, se zdroji financování divadel a zdroji finančních toků do kultury vůbec. Seznámení s grantovou politikou a formami grantových řízení. Žáci se podílejí organizačně na tvorbě školních představení a časopisu.

Vzdělávací obsah vyučovacního předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák vyjmenuje divadelní žánry,

- zná základní typy divadel a zdroje jejich financování.

2. ročník

Žák umí vyhledat zdroje finančních toků do kultury,

- je obeznámen s grantovou politikou a formami grantových řízení.

3. ročník

Žák navrhne na základě potřeb inscenace její kalkulaci,

- organizačně zajistí veřejnou produkci školních divadelních souborů.

4. ročník

Žák organizačně zajistí účast školních souborů na přehlídkách a festivalech,

- vyhledá vhodné možnosti grantového financování vytipovaných aktivit oboru,
- připraví podklady pro grantové řízení.

8.3.3 DRAMATICKÁ PRŮPRAVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje kolektivně v 1. – 3. ročníku I. stupně základního studia. Žáci se seznamují s jevištním prostorem a jeho zákonitostmi, osvojují si schopnost pracovat svobodně v kolektivu. Prostřednictvím dramatických her se seznamují s hereckou (a vůbec divadelní) abecedou.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák převypráví jednoduchý příběh, pojmenuje nálady,

- naslouchá názorům druhých a respektuje je, nebojí se sdělit svůj názor,
- vědomě se zapojí do dramatické hry, dodržuje její pravidla.

2. ročník

Žák spolupracuje na realizaci drobných divadelních a hereckých etud,

- zvládá cvičení s imaginární nebo reálnou rekvizitou,
- rozpoznává dynamiku, rytmus a napětí mluveného projevu,
- aktivně pracuje s dechem a artikulací.

3. ročník

Žák spolupracuje na interpretaci tématu v drobných dramatických útvarech,

- najde způsob, jak vyjádřit prostřednictvím těla různé pocity, barvy, předměty,
- má osvojeny prostřednictvím cvičení základy svalového cítění, napětí, uvolnění, fungování těžiště,
- hledá vhodná pojmenování pro hodnocení, pojmenuje viděné,
- seznámí se prostřednictvím dramatických her,
- předvede cvičení se zákonitostmi fungování jevištního prostoru.

8.3.4 DRAMATICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků v 1. – 4. ročníku II. stupně. Je určen zájemcům o přijímací řízení na DAMU, JAMU – obor dramatická výchova. Žáci se seznámí se základy psychologie dítěte, se specifikem dětského divadla, s možnostmi dramatické výchovy při výuce na základních školách, s principy dramatických her. Pod vedením učitele se učí hodnotit dětské divadelní produkce.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zná principy fungování dramatických her a umí je vysvětlit,

- zvládne teoreticky hry a cvičení - seznamovací, na uvolnění, na soustředění, na rytmické cítění a dynamiku, představivost a fantazii, cvičení pohybového vyjádření, cvičení na řečové dovednosti, prostorové cítění, rytmus, temporytmus, dynamiku a smysl pro gradaci.

2. ročník

Žák respektuje při výběru témat a literatury specifikum dětského divadla,

- pod vedením učitele je schopen vést drobná dramatická cvičení s dětmi.

3. ročník

Žák je schopen vysvětlit dětem pravidla dramatických her a je schopen tyto hry s dětmi realizovat,

- orientuje se v literatuře pro děti.

4. ročník

Žák chápe specifikum a orientuje se v současném dění dětského divadla a dětské recitaci,

- spolupodílí se na tvorbě scénáře pro dětský divadelní soubor.

8.3.5 HUDEBNĚ-HLASOVÁ PRŮPRAVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků v 6. a 7. ročníku I. stupně a 1. – 4. ročníku II. stupně. Je určen zájemcům o přijímací řízení na DAMU, JAMU, konzervatoře. Obsahem předmětu je rozvoj hudebně – hlasových dispozic, intonace, rozšíření hlasového rozsahu, vyrovnání hlasových rejstříků, sluchová analýza, hudební paměť, rytmus, rytmické cítění, průprava dvojhlasu, interpretace různých hudebních žánrů, zpěv s doprovodem i a capella.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

6. ročník

Žák zná základní návyky a dovednosti práce s hlasem (správné uvolněné držení těla při zpěvu, klidné dýchání) základní technické prvky (nasazení tónů, hlavový tón),

- zná základy dechové techniky, měkké a opřené nasazení tónu,
- zná zásady hlasové hygieny.

7. ročník:

Žák aplikuje základní dynamiku a agogiku, orientuje se v jednoduchém notovém zápisu,

- udrží svůj hlas v jednoduchém dvojhlasu,
- spolupracuje na veřejných hudebně- pěveckých vystoupeních, zazpívá lidové a umělé písně,
- má vypěstované rytmické cítění a dokáže pracovat dle zadaného rytmu.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zvládne základní návyky a dovednosti práce s hlasem (správné uvolněné držení těla při zpěvu, klidné dýchání) základní technické prvky (nasazení tónů, hlavový tón),

- zná základy dechové techniky, měkké a opřené nasazení tónu,
- zná zásady hlasové hygieny.

2. ročník

Žák aplikuje základní dynamiku a agogiku, orientuje se v jednoduchém notovém zápisu,

- je schopen udržet si svůj hlas v jednoduchém dvojhlasu,
- spolupracuje na veřejných hudebně- pěveckých vystoupeních,
- zpívá lidové a umělé písně odpovídající jeho schopnostem a věku,
- má vypěstované rytmické cítění a dokáže pracovat dle zadaného rytmu.

3. ročník

Žák použije svůj hlas v celém svém rozsahu (zachovává jeho přirozenost, nepřepíná své síly, nezpívá v nepřirozené hlasové poloze), má vyrovnané hlasové rejstříky,

- má vypěstovány návyky a dovednosti (správné uvolněné držení těla při zpěvu, klidné dýchání) základní technické prvky (nasazení tónů, hlavový tón),
- ovládá práci s větším rozsahem dynamiky.

4. ročník

Žák čistě intonuje a artikuluje, orientuje se v notovém zápisu,

- má vypěstovaný smysl pro kultivovaný projev, hudební frázi a kantilénu,
- užívá v plné míře rozšířený hlasový rozsah,
- zvládá interpretaci skladeb nejrůznějších období a různých žánrů - ve spojení s pravdivým hereckým sdělením,
- je schopen vlastního kritického hodnocení poslouchané vokální a vokálně- instrumentální hudby.

8.3.6 INDIVIDUÁLNÍ INTERPRETACE TEXTU A TÉMATU

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje na I. stupni základního studia individuálně ve skupině 4 žáků ve 4. – 5. ročníku, ve skupině 3 žáků v 6. – 7. ročníku a na II. stupni základního studia a studia pro dospělé individuálně ve skupině 2 žáků. Žáci si prohlubují znalosti jevištní mluvy, učí se vědomému užívání dechové opory, rezonance hlasu a správné artikulaci, učí se zvládat základní výslovnostní normy. Žáci se učí samostatnému výběru textu a tématu, jeho analýze a hledání výrazových prostředků k jeho vědomé interpretaci.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

4. ročník

Žák dokáže interpretovat jednoduchý text,

- je si vědom svých řečových nedokonalostí a aktivně pracuje na jejich odstranění.

5. ročník

Žák pojmenuje téma, nálady, charaktery, orientuje se v kompozici textu,

- s pomocí hledá vhodné vyjadřovací prostředky.

6. ročník

Žák spolupracuje na výběru vhodné předlohy pro individuální tvorbu (např. poezii, prózu, dram. text, námět, téma),

- umí pracovat s frázováním, důrazy, pauzami, přízvuky, rytmem, temporytmem, mimoslovními prostředky,
- obhájí výstavbu a členění své interpretace zvoleného textu nebo tématu.

7. ročník

Žák s osobním zaujetím tvořivě interpretuje vybraný text či téma,

- zná zásady práce s dechem, rezonančně – artikulačním ústrojím, posazením hlasu,
- respektuje zásady hlasové hygieny.

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák spolupracuje na výběru vhodné předlohy pro individuální tvorbu (např. poezii, prózu, dramatický text, námět, téma),

- umí pracovat s frázováním, důrazy, pauzami, přízvuky, rytmem, temporytmem, mimoslovními prostředky,
- obhájí výstavbu a členění své interpretace zvoleného textu nebo tématu,
- s osobním zaujetím tvořivě interpretuje vybraný text či téma,
- zná zásady práce s dechem, rezonančně – artikulačním ústrojím, posazením hlasu,
- respektuje zásady hlasové hygieny (pro žáky, kteří absolvovali I. stupeň se jedná o prohloubení a zkvalitnění již získaných schopností, dovedností a návyků).

2. ročník

Žák se spolupodílí na výběru textu (poezie, próza, monolog, dialog) či tématu, volbu dokáže obhájit,

- rozumí textové předloze, pojmenuje téma, motivy, kompozici, jazykové prostředky,
- používá vhodné výrazové prostředky pro interpretaci zvoleného textu nebo tématu, rozvíjí osobitost ve volbě prostředků.

3. ročník

Žák samostatně vybere text (poezie, próza, monolog, dialog) či téma, volbu dokáže obhájit,

- analyzuje textovou předlohu, pojmenuje téma, motivy, kompozici, jazykové prostředky,
- samostatně vybere vhodné výrazové prostředky pro interpretaci zvoleného textu nebo tématu,
- vědomě pracuje s frázováním, důrazy, pauzami, přízvuky, rytmem, temporytmem, mimoslovními prostředky,
- ovládá mimiku mluvidel a gesta,
- dokáže obhájit výstavbu a členění své interpretace zvoleného textu nebo tématu.

4. ročník

Žák dokáže vybrat vhodné prostředky pro tvorbu dramatických postav v konkrétních dramatických situacích prostřednictvím monologů a dialogů,

- přesvědčivě interpretuje dramatické postavy,
- je schopen tvorby verbálních i nonverbálních etud na dané téma.

8.3.7 KRITIKA A DIVADELNÍ VĚDA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků v 1. – 4. ročníku II. stupně. Žáci se učí hluboké analýze a reflexi shlednutých divadelních produkcí ve všech složkách, učí se pojmenovávat vztahy a vazby jednotlivých součástí inscenací. Seznamují se s dějinami divadla a divadelní kritiky.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zná základní přehled dějin divadla,

- orientuje se v základní terminologii divadelní režie, dramaturgie a divadelní vědy.

2. ročník

Žák pojmenuje vztahy a vazby jednotlivých součástí inscenace, divadelní styly a žánry,

- seznámí se s dějinami divadelní kritiky.

3. ročník

Žák je schopen kritické reflexe shlednuté divadelní produkce,

- dokáže posoudit společenské, kulturní a sociální vazby uměleckých produkcí.

4. ročník

Žák publikuje své kritické reflexe divadelních produkcí a je schopen je obhájit.

8.3.8 LOUTKOHERECTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků v 1. – 4. ročníku II. stupně. Žáci se seznamují s druhy loutek a dějinami loutkového divadla. Učí se základní technologii výroby loutek a technologii jejich vedení. Žáci vytvářejí drobná loutkářská představení.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák se orientuje v druzích loutek (včetně animace předmětu),

- seznámí se a pojmenuje způsoby vedení loutek,
- rozumí principům fungování stínohry a černého divadla.

2. ročník

Žák zvládne základy animace různých druhů loutek a předmětů,

- podílí se na volbě loutky a hracího prostoru ve vztahu k tématu a textové předloze,
- zvládá technologii výroby jednoduchých loutek a rekvizit.

3. ročník

Žák vědomě využije specifické zákonitosti pohybu zvoleného materiálu, zejména ve zkratce, stylizaci, nadsázce a metafoře,

- zvládne techniku vedení loutek (maňásek, marioneta na drátě, plošná loutka, totemová loutka, manekýn),
- zvládne základy stínohry a černého divadla.

4. ročník

Žák vyhodnotí a obhájí volbu loutky a hracího prostoru ve vztahu k tématu a textové předloze,

- orientuje se v dějinách loutkového divadla.

8.3.9 MEZIROČNÍKOVÝ SOUBOR DIVADELNÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje kolektivně v minimálním počtu pěti žáků. Žáci pronikají pod vedením režiséra do struktury tvorby divadelní inscenace ve všech jejích složkách. Žáci využívají svých hereckých dispozic a zkušeností k tvorbě ucelené divadelní inscenace. Do meziročníkového souboru si vybírá žáky učitel, který je pro daný školní rok pověřen vedením tohoto souboru. Vzhledem k tomu, že nejsou žáci do meziročníkového souboru zařazováni několik let po sobě, ale příležitostně dle potřeb inscenace, je vyloučeno zpracovat osnovy tohoto předmětu po ročnících.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Žák zvládá intenzivní práci na tvorbě divadelní inscenace.

8.3.10 MEZIROČNÍKOVÝ SOUBOR HUDEBNÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje kolektivně v minimálním počtu pěti žáků. Obsahem předmětu je rozvoj hudebně hlasových dispozic, intonace, rozšíření hlasového rozsahu, hudební paměti, rytmického cítění, průprava vícehlasého zpěvu, interpretace různých hudebních žánrů, zpěv s doprovodem i a capella.

Do meziročníkového souboru si vybírá žáky učitel, který je pro daný školní rok pověřen vedením tohoto souboru. Vzhledem k tomu, že nejsou žáci do meziročníkového souboru automaticky zařazováni několik let po sobě, ale příležitostně, je vyloučeno zpracovat osnovy tohoto předmětu po ročnících.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Žák zvládá kolektivní vícehlasou interpretaci písní různých hudebních žánrů.

8.3.11 MODEROVÁNÍ A PRÁCE S MIKROFONEM

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků v 1. – 4. ročníku II. stupně. Žáci se v základní rovině seznámí se specifikou práce moderátora v rozhlasu a v televizi, zdokonalí svůj mluvný projev i jazykovou kulturu. Teorie je ihned v počátku kombinovaná s praktickými úkoly. Vyzkouší si práci s mikrofonem i způsob a techniku dabingu. Žáci se podílejí jako moderátoři na školních akcích.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zná rozdíly mezi mluvenou a psanou formou jazyka.

- je schopen efektivního dialogu a adresného monologického sdělení,
- orientuje se v pojmech nonverbální komunikace,
- je schopen praktického využití publicistických žánrů frekventovaných v současných médiích (reportáž, komentovaná zpráva, fejeton, medailon).

2. ročník

Žák ovládá sdělné hlasité čtení (připravené i nepřipravené),

- je schopen přesné, srozumitelné a kultivované výslovnosti domácích i cizích slov,
- je schopen přesného, logického a rytmického členění promluvy,
- zná míru hereckého a spíkovského výrazu,
- zná praktické zásady moderování.

3. ročník

Žák dokáže sestavit veřejný projev a vystoupit s ním,

- má osvojeny metody rychlé vnitřní koncentrace při práci před kamerou či ve studiu,
- je schopen samostatného vystoupení v roli moderátora.

4. ročník

Žák je v rámci svých možností schopen práce s mikrofonem a vystoupení před kamerou i v rozhlasovém studiu,

- v základní rovině ovládá způsob a techniku dabingu,
- vytvoří komentář k televizní reportáži,
- zvládá nastudování rozhlasové role,
- je schopen vést veřejnou diskusi či debatu.

8.3.12 MUZIKÁLOVÉ HERECTVÍ

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků v 1. – 4. ročníku II. stupně. Žáci se učí základnímu propojení herecké a pěvecké složky v rámci dramatické situace. Žáci si rozšiřují hlasový rozsah, učí se vyrovnávat hlasové rejstříky, rozšiřují si rytmické citění, hudební paměť, učí se vyjadřovat emoce, správnému frázování a dynamice.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák vědomě pracuje s dechovou oporou, orientuje se v notovém zápise,

- umí tvořit tón, pracuje s měkkými hlasovými začátky, pěveckou artikulací, intonací,
- vědomě pracuje na rozšíření a vyrovnání hlasového rejstříku,
- zvládá zpěv v dvojhlasu a jednoduchém trojhlasu,
- pracuje s frázováním, dynamikou, vyjádřením emocí, rytmem, sluchovou analýzou a hudební pamětí,
- podílí se na pěvecké interpretaci různých hudebních žánrů s doprovodem i a capella.

2. ročník

Žák zvládne práci s prostorem, základy pohybových improvizací,

- s pomocí ovládá základy akrobacie, zvládne vyjádření dramatických a emočních situací pohybem,
- zvládne základní kroky společenských, moderních a lidových tanců.

3. ročník

Žák na základě získaných dovedností z 1. a 2. ročníku vytváří muzikálové výstupy s cílem sladit pěveckou a pohybovou stránku projevu a s využitím dovedností z předmětu Základy dramatické tvorby vytváří dramatické postavy v žánrech hudebního divadla.

4. ročník

Žák zvládá syntetický jevištní projev s důrazem na vyrovnanou kvalitu pěvecké, pohybové a herecké složky projevu.

8.3.13 Pohybová průprava

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje kolektivně. Předmět je určen zájemcům o přijímací řízení na DAMU, JAMU, konzervatoře. Ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je předmět povinný, v základním studiu nepovinný. Vyučují se základy akrobacie, společenských a moderních tanců.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

6. ročník

Žák zvládne orientaci v prostoru,

- zvládne základy pohybových improvizací,
- zvládne základní kroky společenských, moderních a lidových tanců.

7. ročník:

Žák zvládne vyjádření dramatických a emočních situací pohybem,

- s pomocí ovládá základy akrobacie.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák zvládne orientaci v prostoru, zvládá základy pohybových improvizací,

- zvládne základní kroky společenských, moderních a lidových tanců.

2. ročník

Žák zvládne vyjádření dramatických a emočních situací pohybem,

- s pomocí ovládá základy akrobacie.

3. ročník

Žák ovládá pohybové improvizace včetně reakcí na partnery, ovládá tvorbu pohybových etud,

- ovládne složitější kroky a variace společenských, moderních a lidových tanců.

4. ročník

Žák na základě vyjádření dramatických a emočních situací pohybem je schopen podílet se na inscenacích různých žánrů pohybového divadla,

- ovládá základy akrobacie.

8.3.14 PŘÍPRAVA KE STUDIU

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině maximálně 2 žáků ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Pro žáky zařazené v 6. a 7. ročníku je předmět vyučován jako příprava k přijímacímu řízení na konzervatoře a střední umělecké školy. Pro žáky II. stupně je předmět vyučován jako příprava na střední a vysoké umělecké školy. Žáci si pod vedením učitelů připravují co nejširší interpretační repertoár k přijímacímu řízení – poezie, próza, monology.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

6. ročník

Žák zvládne vědomou interpretaci poezie a prózy,

- je schopen logického čtení – frázování, pauzy, důrazy, intonace.

7. ročník

Žák zná základní principy výstavby dramatické postavy a dramatické situace,

- dokáže rozvíjet zadané téma – volba prostředků, rekvizit,
- provede jednoduchou analýzu textu.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák zvládne vědomou interpretaci poezie a prózy,

- je schopen logického čtení – frázování, pauzy, důrazy, intonace.

2. ročník

Žák zná základní principy výstavby dramatické postavy a dramatické situace,

- dokáže rozvíjet zadané téma – volba prostředků, rekvizit,
- provede jednoduchou analýzu textu.

3. ročník

Žák ovládá vědomou interpretaci poezie, prózy, monologů a dialogů,

- vyloží základní principy výstavby dramatické postavy, její psychologii a psychologii vztahů,
- kreativně rozvíjí zadané téma – volba prostředků, rekvizit,
- zvládá dramatické etudy a jevištní improvizace.

4. ročník

- Žák je schopen plnit zadání odpovídající průběhu přijímacího řízení na umělecké školy – interpretace textu jinými způsoby „než naučenými“,
- zvládá interpretaci umělých a lidových písní, tvorba jednoduchých vlastních písní a další zadání vyplývající z požadavků pro konkrétní rok,
- vytváří samostatně drobné etudy verbální a nonverbální.

8.3.15 PŘÍPRAVNÁ DRAMATICKÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Žáci se učí prostřednictvím dramatických her kultivovat svůj mluvní projev. Hravou formou se učí základním návykům práce v kolektivu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Přípravné studium:

1. ročník

Žák aktivně se zapojí do dramatické hry,

- dokáže se prostřednictvím cvičení uvolnit, soustředit a být sám sebou,
- komunikuje s učitelem a svými spolužáky o společné práci.

2. ročník

Žák respektuje pravidla práce v kolektivu a pravidla dramatických her,

- seznámí se prostřednictvím dramatických her a cvičení se zákonitostmi prostorů,
- zvládá jednoduchá artikulační a dechová cvičení.

8.3.16 PRŮPRAVA K INDIVIDUÁLNÍMU PROJEVU

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 5 žáků ve 3. ročníku I. stupně základního studia. Žáci se učí základům jevištní mluvy, odstraňují se zásadní zlozvyky, prostřednictvím cvičení se žáci připravují na zvládnutí výrazových prostředků mluvního hereckého projevu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

I. stupeň základního studia:

3. ročník

Žák dokáže převyprávět jednoduchý příběh, pojmenuje nálady,

- všímá si a pojmenuje dynamiku, rytmus a napětí mluveného projevu,
- pod vedením zvládá základní dechová a artikulační cvičení.

8.3.17 REŽIE A DRAMATURGIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků v 1. – 4. ročníku II. stupně. Žáci se učí hloubkové analýze dramatických situací a jejich jevištní výstavbě. Seznamují se s různými typy režijních koncepcí. Učí se vytvářet jednoduché scénáře, dramaturgické prozaické texty, jednoduché úpravy textových předloh.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zvládne základní přehled dějin divadla,

- orientuje se v základní terminologii divadelní režie, dramaturgie a divadelní vědy.

2. ročník

Žák dokáže pojmenovat základní téma, dílčí témata a motivy v zadaném literárním a dramatickém textu,

- u literárního textu dokáže odhadnout možnosti dramaturgie.

3. ročník

Žák vytvoří jednoduchou dramaturgicko-režijní koncepci inscenace s využitím znalostí fungování jevištního prostoru, fungování herce v jevištním prostoru, charakterů postav a vztahů mezi nimi a vytváření dramatických situací,

- upraví text, převede prozaický či poetický text do dramatické podoby, obhájí úpravu textu.

4. ročník

Žák se spolupodílí na režijním konceptu a režii inscenace své třídy,

- dokáže pojmenovat psychologii postav, psychologii vztahů a vazeb.

8.3.18 SCÉNOGRAFIE

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků v 1. – 4. ročníku II. stupně. Žáci se seznamují se zákonitostmi kompozice jevištního prostoru, prostorovou perspektivou, řádem barev a tvarů v jevištním prostoru. Seznamují se s funkcí kostýmu, tvarováním kostýmu, druhy textilních materiálů. Seznámí se základními prvky jevištní techniky a základními principy divadelního svícení.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zná principy fungování prostoru, jeho kompozici, zákonitosti fungování prostorové perspektivy,

- je obeznámen s rozdíly a využitím realistického a symbolického jevištního prostoru.

2. ročník

Žák na základě dramaturgicko-režijní koncepce inscenace navrhuje funkční scénu a rekvizity a spolupodílí se na jejich realizaci,

- rozumí principu fungování mizanscén.

3. ročník

Žák pozná historii odívání podle uměleckých stylů,

- orientuje se v zákonitosti řádu barev, tvarů, respektuje různé druhy textilních materiálů,
- je schopen zpracovat návrh jevištních kostýmu a spolupodílet se na jejich realizaci.

4. ročník

Žák se orientuje v základech jevištní techniky, základech jevištního svícení,

- navrhne s ohledem k dramaturgicko-režijní koncepci a scénickému řešení světelný scénář konkrétní inscenace.

8.3.19 ZÁKLADY DRAMATICKÉ TVORBY

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět se vyučuje kolektivně v 1. – 4. ročníku II. stupně základního studia a studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin. Žáci rozvíjejí svůj herecký rejstřík, učí se postupně zvládnout všechny fáze přípravy a realizace divadelní inscenace, rozvíjejí schopnosti vnitřního prožitku a jeho divadelního zpracování. Podílejí se vědomě na vzniku a realizaci ročníkových inscenací.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák se aktivně účastní na realizaci divadelních inscenací, je si vědom svých hereckých předpokladů a rezerv,

- orientuje se v jevištním prostoru, zná jevištní zákonitosti,
- vytváří herecky postavy a jejich charaktery,
- je obeznámen se základními divadelními pojmy a terminologií,
- je schopen soustředěného vnímání divadelních a jiných uměleckých produkcí,
- podílí se na výběru textové předlohy,
- prezentuje společnou práci v rámci programů školní divadelní scény,
- s pomocí vybere vhodné rekvizity, vědomě a šetrně s nimi zachází.

2. ročník

Žák postupně zvládne všechny fáze přípravy a realizace divadelní inscenace,

- vytváří herecky vztahy mezi postavami, zvládne stylizaci v daném žánru,
- je schopen vnitřního prožitku a jeho divadelního zpracování,
- užije a obhájí vlastní estetická kritéria, respektuje kritéria druhých,
- pojmenuje viděné produkce ve vztazích a všech složkách,
- pojmenuje téma, motivy, kompozici a výrazové prostředky textu a navrhnout způsob jevištní realizace,
- zná všechny složky inscenace, jejich fungování a vzájemné propojení a aktivně se podílí na jejich realizaci (především: scénický prostor a jeho kompozice, mizanscéna, zvukový a hudební plán inscenace, prostorová perspektiva, tvarování kostýmů a jejich barevnost a materiál, svícení scénického prostoru),
- rozumí rozdílům (a pojmenuje) mezi předmětem- rekvizitou a předmětem - loutkou,
- vyhodnotí vlastní vklad do společné práce,
- spoluvytváří herecké etudy, uvědomuje si jejich kompozici, gradaci a pointu.

3. ročník

Žák účelně využije jevištní prostor a aplikuje jevištní zákonitosti na své vlastní herecké vyjádření,

- aplikuje vlastní estetická kritéria na „konzumaci“ a vytváření umělecké produkce,
- orientuje se v druzích divadla a v divadelních žánrech.

4. ročník

Žák spoluvytváří všechny fáze přípravy a realizace divadelní inscenace,

- adekvátně užívá základní divadelní pojmy a terminologii,
- je schopen analyzovat viděné produkce ve vztazích a všech složkách,
- analyzuje téma, motivy, kompozici a výrazové prostředky textu,
- určí přiměřený způsob jevištní realizace.

II. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

1. ročník

Žák se aktivně účastní na realizaci divadelních inscenací, je si vědom svých hereckých předpokladů a pracuje na odstranění svých rezerv,

- orientuje se v jevištním prostoru, zná jevištní zákonitosti,
- vědomě vytváří herecky postavy a jejich charaktery,
- je obeznámen se základními divadelními pojmy a terminologií,
- je schopen soustředěného vnímání divadelních a jiných uměleckých produkcí,
- s pomocí je schopen analyzovat všechny složky divadelních a jiných uměleckých produkcí,
- podílí se na výběru textové předlohy,
- prezentuje společnou práci v rámci programů školní divadelní scény,
- s pomocí vybere vhodné rekvizity, vědomě a šetrně s nimi zachází.

2. ročník

Žák postupně zvládne všechny fáze přípravy a realizace divadelní inscenace,

- vědomě vytváří herecky vztahy mezi postavami, zvládne stylizaci v daném žánru,
- je schopen vnitřního prožitku a jeho divadelního zpracování,
- užije a obhájí vlastní estetická kritéria, respektuje kritéria druhých,
- pojmenuje viděné produkce ve vztazích a všech složkách,
- pojmenuje téma, motivy, kompozici a výrazové prostředky textu a navrhnout způsob jevištní realizace,
- zná všechny složky inscenace, jejich fungování a vzájemné propojení a aktivně se podílí na jejich realizaci (především: scénický prostor a jeho kompozice, mizanscéna, zvukový a hudební plán inscenace, prostorová perspektiva, tvarování kostýmů a jejich barevnost a materiál, svícení scénického prostoru),
- rozumí rozdílům (a pojmenuje) mezi předmětem - rekvizitou a předmětem - loutkou,
- tvoří herecké etudy, uvědomuje si jejich kompozici, gradaci a pointu,
- podílí se na tvorbě scénáře – na jeho výběru a dramaturgických úpravách.

3. ročník

Žák účelně využije jevištní prostor a aplikuje jevištní zákonitosti na své vlastní herecké vyjádření,

- aplikuje vlastní estetická kritéria na „konzumaci“ a vytváření umělecké produkce,
- orientuje se v druzích divadla a v divadelních žánrech,
- je schopen ucelené analýzy viděných produkcí v historicko-kulturním kontextu.

4. ročník

Žák spoluvytváří všechny fáze přípravy a realizace divadelní inscenace,

- vědomě užívá základní divadelní pojmy a terminologii,
- je schopen samostatné jevištní tvorby ve všech složkách,
- orientuje se v dějinách českého a světového divadla.

8.3.20 ZÁKLADY DRAMATICKÉ TVOŘIVOSTI

Charakteristika vyučovacímho předmětu

Předmět se vyučuje kolektivně ve 4. – 7. ročníku I. stupně základního studia a studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin, navazuje na předmět dramatická průprava. Žáci se učí výstavbě jednoduchých divadelních situací prostřednictvím etud na zadaná témata, společně vytvářejí drobné divadelní útvary, které jsou prezentovány v rámci programů Divadla Jesličky. Žáci si osvojují základní principy cílené herecké práce a improvizace, učí se správnému pohybu a řeči na jevišti, učí se porozumět řeči těla, pracují s jednoduchými rekvizitami případně loutkami a podílejí se na tvorbě scénografické složky drobných představení.

Vzdělávací obsah vyučovacímho předmětu

I. stupeň základního studia:

4. ročník

Žák zvládne drobná divadelní cvičení a herecké etudy,

- seznámí se s principem tvorby postav a vztahů mezi postavami,
- spolupracuje na výběru vhodné předlohy pro dramatickou tvorbu (např. poezii, prózu, dramatický text, téma),
- je schopen rozpoznat a pojmenovat rozdíl mezi přirozeným projevem osobnosti a exhibováním.

5. ročník

Žák pojmenuje téma, nálady, charaktery, orientuje se v kompozici textu,

- dokáže prostřednictvím těla vyjádřit různé pocity, barvy, předměty i abstraktní pojmy.

6. ročník

Žák s osobním zaujetím tvořivě interpretuje text či téma,

- je schopen reflektovat práci druhých a jednoduše ji zhodnotit,
- pracuje s frázováním, důrazy, pauzami, přízvuky, mimoslovními prostředky.

7. ročník

Žák spolupracuje na tvorbě uceleného dramatického tvaru,

- je schopen výběru vhodné předlohy pro dramatickou tvorbu (např. poezii, prózu, dramatický text, námět, téma),
- hereckými prostředky vymezí sám sebe v prostoru, vymezí vztah k prostoru, vztah k ostatním postavám a věcem v prostoru,
- vědomě pracuje se svalovým cítěním, napětím, uvolněním, aktivně zapojuje těžiště.

I. stupeň studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin:

6. ročník

Žák s osobním zaujetím tvořivě a osobitě interpretuje text či téma,

- je schopen reflektovat práci druhých a jednoduše ji zhodnotit,
- pracuje vědomě s frázováním, důrazy, pauzami, přízvuky, mimoslovními prostředky,
- podílí se na výběru předlohy pro dramatickou tvorbu.

7. ročník

Žák aktivně spolupracuje na tvorbě uceleného dramatického tvaru,

- je schopen výběru a úpravy vhodné předlohy pro dramatickou tvorbu (např. poezii, prózu, dramatický text, námět, téma),
- hereckými prostředky vědomě vymezí sám sebe v prostoru, vymezí vztah k prostoru, vztah k ostatním postavám a věcem v prostoru,
- vědomě pracuje se svalovým cítěním, napětím, uvolněním, aktivně zapojuje těžiště,
- orientuje se v divadelních žánrech a druzích divadla.

8.3.21 ZÁKLADY TVŮRČÍHO PSANÍ

Charakteristika vyučovacého předmětu

Předmět se vyučuje individuálně ve skupině 2 žáků. Předmět je určen žákům, kteří se chtějí realizovat prostřednictvím vlastní slovesné tvorby. Žáci se ve zvýšené míře věnují teorii literatury – teorii verše, kompozičním postupům, jazykovým stylům a prostředkům, učí se rozvíjet motivy a témata, učí se výstavbě textové struktury a pravidlům publicistiky.

Vzdělávací obsah vyučovacého předmětu

II. stupeň základního studia:

1. ročník

Žák zná základní umělecké směry a literární žánry,

- orientuje se v tvorbě klíčových autorů české a světové literatury,
- dokáže kriticky reflektovat své vlastní texty.

2. ročník

Žák dokáže jednoduchou úpravu textů při respektování osobitosti autora,

- zanalyzuje literární předlohu, pojmenuje kompozici, motivy, témata, jazykové prostředky a tyto poznatky dovede využít při tvorbě vlastních textů.

3. ročník

Žák uplatní prostřednictvím vlastní tvorby výrazové prostředky jak publicistiky, tak i vybraných literárních žánrů a umí s nimi pracovat.

4. ročník

Žák vytvoří dramatické texty (vlastní, dramatizace poezie a prózy) a orientuje se v redakční činnosti,

- vytvoří libreto pro výstup baletní, pantomimický, cirkusový aj.,
- napíše zprávu, sloupek, fejeton, rozhovor, vytvoří reportáž.

9. Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou žáci se zdravotním postižením (tělesným, mentálním), se zdravotním znevýhodněním (oslabení, nemoc) nebo se sociálním znevýhodněním (ústavní výchova, azyl, ...). Tuto skutečnost musí v každém případě vždy diagnostikovat odborné pracoviště = pedagogicko-psychologická poradna nebo speciálně pedagogické centrum. Pokud takoví žáci prokážou nezbytné předpoklady pro přijetí (úspěšné vykonání talentové zkoušky), škola vytvoří podmínky pro jejich vzdělávání na základě školského zákona a vyhlášky č. 73/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů vydáním individuálního vzdělávacího plánu (vždy na jeden školní rok).

V současné době není již žádný problém v „technickém“ zabezpečení podmínek pro žáky se specifickými potřebami (tj. zajištění kompenzačních pomůcek, upravených textových materiálů, přizpůsobení prostředí...), ani v metodické pomoci učitelům dětí. Možné problémy mohou pramenit z nedostatečné komunikace ze strany rodičů (nereálné představy o náročnosti přípravy dětí v ZUŠ, skrývání skutečných obtíží dítěte). Ze strany školy je kladen velký důraz na individuální kontakt s rodiči, který umožňuje překonávat různá tabu v pohledech na některá postižení. Pro předcházení obtíží je proto třeba, aby rodiče neskrývali skutečné problémy a s důvěrou se obrátili na vedení školy hned při podání přihlášky, příp. při diagnostikování obtíží. Společně je pak možné najít nejvhodnější řešení pro každé konkrétní dítě – v některých odůvodněných případech může být výuka v ZUŠ po přechodnou dobu pro dítě i součástí léčebných terapií.

Na otázku, zda je vhodné zařadit do individuální, skupinové, či kolektivní výuky ZUŠ žáka se speciálními vzdělávacími potřebami, je stručná odpověď – ano, ale s uvážením a reálným náhledem na možnosti dítěte i školy. Vhodné začlenění dítěte s jakoukoli specifickou potřebou do běžného kolektivu přináší mnoho užítku a zkušeností - dítě samotné při dobrém vedení může rozvinout své schopnosti (mnohdy nad rámec očekávání). Naopak unáhlené rozhodnutí často vede k rozčarování a pocitům selhání jak u dítěte, tak jeho učitelů. Nemá zde místo falešná lítost ani „diskriminace naruby“ - učitel by měl být po všech dostupných konzultacích přesvědčen, že žák, pokud se mu vytvoří podmínky, může výuku daného oboru zvládnout v mezích přijatelných modifikací.

Zdánlivě nejjednodušší je situace s úpravou výuky pro žáky s tělesným postižením. Ve všech oborech je umožněn bezbariérový přístup do budov školy a většina studijních zaměření je tedy přístupná např. i pro žáky na vozíku. Některé činnosti se pak dají snadno řešit individuální úpravou učebního plánu (např. výuka hudební nauky).

10. Vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných

Mimořádné nadání žáka musí opět v každém případě vždy diagnostikovat odborné pracoviště – pedagogicko-psychologická poradna. Na základě tohoto potvrzení a žádosti rodičů stanoví pro žáka ředitel školy individuální vzdělávací plán. V běžné populaci jde o naprosto výjimečné případy.

Práci s nadanými a mimořádně nadanými dětmi je v ZUŠ Střezina ve všech oborech věnována velká pozornost. Každý obor ale přistupuje k této problematice rozdílně – v závislosti na smyslu a zaměření. Např. v TO je nutností začít při vhodných dispozicích s intenzivní přípravou žáka co nejdříve, zatímco v LDO je naopak žádoucí, aby šlo o žákovo vědomé rozhodnutí – přichází v úvahu tedy spíše až na II. stupni základního studia. V zásadě ale platí, že ve všech uměleckých oborech dbáme o to, aby žádné talentované a mimořádně talentované dítě neušlo naší pozornosti a případné možnosti dále rozvíjet svůj talent ve speciálně koncipovaném studiu. Ve všech oborech nabízíme studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin (školné zůstává na úrovni základního studia).

Na hudebním a tanečním a literárně-dramatickém oboru nabízíme pro talentované žáky i možnost prodloužených lekcí individuální nebo kolektivní výuky (s příplatkem školného za prodloužené lekce), kde mohou lépe rozvíjet svůj talent a připravit se tak na zkoušky do oficiálního studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin dle RVP. Ve výtvarném oboru pak existuje i v základním studiu speciální studijní zaměření určené přímo k přípravě žáků na přijímací zkoušky na střední a vysoké školy s uměleckým zaměřením.

10.1 Podmínky a organizace základního studia s vyšším počtem vyučovacích hodin a studia I. a II. stupně s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Pro žáky nadané a mimořádně nadané nabízíme možnost výuky s rozšířeným počtem vyučovacích hodin (dále jen RV). Cílem RV je především příprava žáka k přijímacím zkouškám na konzervatoře a další SŠ nebo VŠ s uměleckým zaměřením. Všichni navržení žáci do programu RV musí složit komisionální zkoušky, kde prokážou dosaženou interpretační i technickou úroveň ve svém oboru. To se týká i žáků, kteří již v programu RV studují – studium RV je tedy nutné každoročně v pololetí obhájit vykonáním komisionální zkoušky. Zkušební komise z učitelů daného oboru je minimálně tříčlenná. Kromě úspěšného složení zkoušky je dalším důležitým kritériem také žákova případná účast na soutěžích, jeho zapojení do veřejné činnosti školy, fyzické předpoklady pro zvolený obor a v neposlední řadě také dobrá spolupráce s rodiči, kteří žáka v jeho vědomé přípravě na střední nebo vysokou uměleckou školu aktivně podporují.

V RV žák oproti základnímu studiu dosáhne na vyšší hodinovou dotaci v různých předmětech, a to při zachování základní výše úplaty za vzdělávání, v kolektivní formě výuky se pak RV projevuje i ve snížení maximálního počtu žáků ve skupině. Na základě doporučení zkušební komise v kombinaci s možnostmi školy a složením úvazku jednotlivých učitelů rozhodne ředitel školy o zařazení žáka do výuky s rozšířeným počtem vyučovacích hodin.

Hudební obor:

Vedení žáků při individuální výuce na hudební nástroj nebo zpěv je významné ve dvou fázích:

- a) u začátečníků z hlediska podchycení zájmu o zvolené studijní zaměření a vybudování vztahu k nástroji, včetně správných návyků při vlastním cvičení,
- b) přibližně v 6. a 7. ročníku a příp. ve II. stupni studia jako intenzivní příprava k talentovým zkouškám na vyšší umělecké školy.

Začátek základního studia proto řešíme doporučením k rozdělení docházky do základní lekce hudebního nástroje nebo zpěvu 2x týdně. Doporučeným rozdělením docházky 2x týdně docílíme mnohem lepšího kontaktu dítěte s učitelem (častější kontroly, méně zadaných úkolů, lepší pochopení látky, individuální přizpůsobení stavby hodiny apod.) a vybudujeme pevnější základ pro další studium. Návrh na zařazení žáka do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin podává učitel (u nadaných žáků po absolvování přípravného studia lze již od 1. ročníku základního studia I. stupně). Pro upevnění zájmu o zvolený hudební nástroj nebo zpěv mají všichni žáci ve 2. ročníku základního studia „startovní“ prodlouženou individuální hodinovou dotaci na 1,5 lekce. Pokud žák plní společné výstupy pro všechna studijní zaměření (za 1. a 2. ročník), bude od 2. ročníku vždy ve druhém pololetí vykonávat každoročně postupovou zkoušku do programu RV v následujícím školním roce.

Návrhy na případné prodloužení individuálních lekcí za úplatu v základním studiu i ve studiu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin jsou zcela v kompetenci učitele, který je (po konzultaci s rodiči) pro každý školní rok předkládá k celkovému posouzení vedení školy. Zkouška pro následující školní rok se koná již na začátku druhého pololetí a nahrazuje v daném ročníku případnou povinnou postupovou zkoušku.

Taneční obor:

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je pro žáky dostupné už od prvního ročníku I. stupně (pro absolventy přípravného studia). V některých nižších ročnících je hodinová dotace stejná jako u základního studia, ale v ročníku je snížený počet žáků, což umožňuje individuálnější přístup učitele. Do RV jsou žáci zařazováni na základě úspěšného vykonání individuálních závěrečných ročníkových zkoušek a návrhu třídního učitele. Základním kritériem pro návrhy učitelů jsou především fyzické předpoklady žáka. Dále je po konzultaci s rodiči zřejmé, že se žák vědomě připravuje na střední nebo vysokou uměleckou školu. Významným hodnotícím kritériem jsou např. i žákovy výsledky z oborových soutěží a účast na veřejných vystoupeních školy.

V tomto oboru existuje kromě oficiálního studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin také možnost prodloužení základních lekcí za úplatu. Kromě klasické kolektivní výuky v základní výuce i v RV nabízíme pro nadané žáky v RV s fyzickými předpoklady i výjimečnou možnost prodloužení lekcí formou individuální nebo skupinové výuky. Nejvíce propracovaný systém je ve studijním zaměření na klasický a moderní tanec. Zde je u nižších ročníků kladen důraz především na přípravu žáků ke studiu tanečních konzervatoří, u vyšších ročníků a u studijního zaměření step a lidový tanec je studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin zaměřeno na veřejnou uměleckou produkci.

Postupovou zkouškou končí každý ročník rozšířeného studia I. stupně. Tuto zkoušku vykonají tím, že samostatně zpracují vlastní námět a individuálně či ve skupině ho budou schopni pohybem ztvárnit.

Postupovou zkouškou končí každý ročník rozšířeného studia II. stupně. Tuto zkoušku vykonají tím, že vytvoří samostatně nebo ve skupině taneční choreografii s využitím vlastního tématu a prezentují ji na veřejném vystoupení.

Literárně-dramatický obor:

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je nabízeno žákům LDO až od 6. ročníku I. stupně a spočívá v zařazení skupinové nebo individuální výuky předmětu Příprava ke studiu.

Kromě toho je v LDO za úplatu možné od 6. ročníku I. stupně zařazení nepovinného předmětu Pohybová průprava, a to jak v základním studiu, tak v RV.

Výtvarný obor:

Studium s rozšířeným počtem vyučovacích hodin je pro žáky dostupné už od prvního ročníku I. stupně (pro absolventy přípravného studia). V nižších ročnících je hodinová dotace stejná jako u základního studia, ale v ročníku je snížený počet žáků, což umožňuje individuálnější přístup učitele. Od 6. ročníku I. stupně je pak také o hodinu vyšší počet vyučovacích lekcí. Prodloužené lekce za úplatu zde neposkytujeme, zájem žáků o různé výtvarné disciplíny je možno řešit přihlášením žáka do více studijních zaměření v plném rozsahu základního studia (3 kolektivní hodiny týdně). V nabídce základního studia je i studijní zaměření na přípravu žáků k přijímacím zkouškám na střední a vysoké školy s výtvarným zaměřením.

11. Hodnocení žáků

Hodnocení je důležitou součástí působení jednotlivých učitelů na žáky. Postihuje celou osobnost žáka a nikoliv jen jeho vědomosti a dovednosti. Z hlediska žáka je významné, že cítí neustálý zájem učitele a že se mu včas dostává uznání, povzbuzení i vhodně a přiměřeně věku žáka formulovaných připomínek. Hodnocení probouzí a prohlubuje zájem žáka o studovaný obor – zde hraje velký význam především kladné hodnocení.

Klasifikace, tj. zjišťování, posuzování a vyjadřování stavu rozvoje žáka je v ZUŠ Střezina realizováno výhradně pomocí známek. Je důležitou formou vyjádření výsledků hodnocení, ale neznamená to, že učitel musí všechno hodnocení převádět na klasifikaci. Klasifikace seznamuje žáky s klady a zápory jeho práce.

11.1 Zásady a kritéria hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Hodnocení žáků ZUŠ Střezina upravuje Vyhláška č. 71/2005 Sb. o základním uměleckém vzdělávání ve znění pozdějších předpisů. Učitel by měl vždy přihlížet k celkovým schopnostem svých žáků, k jejich zájmům a vztahu k příslušnému oboru. Výsledky práce se projevují hlavně v tom, že žák má o zvolený obor zájem, aktivně se v něm projevuje, zajímá se o dění nejen v oboru, ale o celkové kulturní a společenské dění. Hodnotíme projevy žáka nejen v hodinách, ale i projevy v rámci jeho celého vzdělávání v ZUŠ.

Hodnocení by mělo vést k pozitivnímu vyjádření a mělo by být pro žáky motivující. Žák by měl mít k hodnocení a klasifikaci kladný vztah a spatřovat v nich organickou součást své práce. Vzhledem k tomu, že se v estetických oborech objevují u jednotlivých lidí, tudíž i žáků, značné rozdíly ve vnímání skutečnosti, je nutné při hodnocení přihlížet k osobnosti každého žáka, dávat mu přiměřené úkoly a umožnit uplatnění jeho osobitých schopností. Z toho i vyplývá, že pro všechny umělecké obory nelze vypracovat jednoznačně formulovaná měřítka. Počítáme s větším množstvím ovlivňujících činitelů, přičemž jejich hierarchie je v každém oboru jiná.

Při hodnocení se soustředíme na individuální pokrok každého žáka v rámci jeho osobního maxima. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména

- neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden,
- účelem klasifikace není nacházet mezery ve vědomostech a uměleckém výkonu žáka, ale hodnotit to, co umí a motivovat k lepším výkonům,
- učitel klasifikuje jen probrané učivo,
- před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva,
- prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

Učitelé jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů.

Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek. V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů a další údaje o umělecké aktivitě a jeho činnosti ve škole.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Ve výsledném hodnocení se zohledňuje jak výsledek postupové zkoušky, tak průběžné výsledky žáka ve školním roce.

Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu žáka učitel, kdykoliv o to zákonní zástupci žáka požádají. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání, na třídních schůzkách, přehrávkách nebo ukázkových hodinách. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče škola bezprostředně a prokazatelným způsobem. Během celého školního roku probíhá na všech oborech hodnocení slovní formou a minimálně 1x za měsíc klasifikací do třídní knihy a žákovského sešitu (příp. elektronické žákovské knížky).

Žáci základního studia a studia pro dospělé obdrží za každý ročník pololetní a ročníkové vysvědčení, na závěr každého stupně pak vysvědčení závěrečné. Přípravné studium I. ani II. stupně se v žádném oboru na vysvědčení nehodnotí. Na závěr přípravného studia žáci konají přijímací zkoušku do 1. ročníku příslušného stupně základního studia. Pokud nastoupí ke studiu ZUŠ žák starší 14 let (resp. 13 let v případě přípravného studia II. st.), který neabsolvoval I. stupeň, zahajuje plnění vzdělávacího obsahu všech předmětů nejprve od I. stupně základního studia.

Pokud žák z jakéhokoliv důvodu zamešká takový počet hodin, při kterém učitel nemůže objektivně hodnotit jeho studium za pololetí, bude žákovi klasifikace odložena na náhradní termín. Nelze-li žáka hodnotit za první pololetí ze závažných objektivních příčin, platí pro jeho hodnocení náhradní termín shodný s hodnocením za druhé pololetí příslušného školního roku. Pokud tato situace nastane v druhém pololetí, náhradní termín pro hodnocení je stanoven na poslední srpnový týden příslušného školního roku. Do dvou třetin zameškaných hodin z celkového počtu za pololetí je návrh na odložení klasifikace v kompetenci učitele (záleží na splnění např. čtvrtletních testů apod.). Překročí-li absence v některém předmětu více jak 2/3 z celkového počtu hodin, bude hodnocení provedeno v náhradním termínu vždy. Tato situace může nastat výjimečně i z důvodu nástupu žáka ke studiu uprostřed školního roku.

Zásady a kritéria hodnocení v hudebním oboru

Během celého školního roku probíhá hodnocení slovní formou a minimálně 1x za měsíc klasifikací do třídní knihy a žákovského sešitu. Na konci každého pololetí učitel seznámí individuálně každého žáka s jeho pokroky a nedostatky formou slovního hodnocení, kterým okomentuje výslednou známku na vysvědčení z každého předmětu. Základními kritérii hodnocení jsou:

- práce žáka v hodinách, zájem o obor,
- pokrok žáka v technice a přednesu,
- koncertní aktivita žáka (příp. soutěže apod.).

Zásady a kritéria hodnocení v tanečním oboru

Během celého školního roku probíhá hodnocení slovní formou a minimálně 1x za měsíc klasifikací do třídní knihy a žákovského sešitu. Na konci každého pololetí učitel seznámí individuálně každého žáka s jeho pokroky a nedostatky formou slovního hodnocení, kterým okomentuje výslednou známku na vysvědčení z každého předmětu. Základními kritérii hodnocení jsou:

- práce žáka v hodinách, zájem o obor,
- schopnost improvizace a využití nabytých pohybových dovedností,
- aktivní spolupráce na tvorbě společných choreografií.

Zásady a kritéria hodnocení ve výtvarném oboru

Během celého školního roku probíhá hodnocení slovní formou a minimálně 1x za měsíc klasifikací do třídní knihy a žákovského sešitu. Hodnotící dialog při poznávání výtvarných kvalit žákovské práce je nejsilnější formou výchovy a vzdělávání. Výtvarná práce je dokument proběhnuvšího výtvarného procesu. Za předpokladu aktivní spolupráce ve vyučovací lekci učitel oceňuje především osobité zvláštnosti výtvarného projevu žáka, které svědčí o zaujetí, tvořivosti a samostatném výtvarném i jiném uvažování. Základními kritérii tedy jsou:

- míra tvořivosti a původnosti při řešení výtvarných zadání,
- úroveň zvládnutí výtvarného jazyka,
- úroveň zvládnutí výtvarných technik a experimentace s jejich výrazovými kvalitami.

Zásady a kritéria hodnocení v literárně-dramatickém oboru

Během celého školního roku probíhá hodnocení slovní formou a minimálně 1x za měsíc klasifikací do třídní knihy a žákovského sešitu. Hodnocení na LDO probíhá průběžně v každé vyučovací hodině formou hodnotícího dialogu. Základními kritérii pro klasifikaci v pololetí a na konci školního roku jsou:

- kvalita závěrečného výstupu individuální nebo kolektivní výuky,
- aktivita a tvůrčí přístup v hodinách,
- osobitost žáka a schopnost její uvědomělé prezentace,
- připravenost žáka na výuku a pravidelná docházka.

11.2 Stupně hodnocení prospěchu žáků

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se s použitím klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 – výborný,
- b) 2 – chvalitebný,
- c) 3 – uspokojivý,
- d) 4 – neuspokojivý.

Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a).

Žák je hodnocen stupněm prospěl(a) s vyznamenáním, jestliže v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný a průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5. Žák je hodnocen stupněm prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 4 – neuspokojivý. Žák je hodnocen stupněm neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 4 – neuspokojivý.

11.3 Komisionální a opravné zkoušky

Žák, který je na konci druhého pololetí hodnocen stupněm prospěchu 4 – neuspokojivý, koná opravnou zkoušku nejpozději v posledním týdnu měsíce srpna příslušného školního roku. Jestliže se žák nedostaví k opravné zkoušce v určeném termínu, je hodnocen z předmětu, ze kterého měl konat opravnou zkoušku, stupněm 4 - neuspokojivý. Jestliže se žák nemohl dostavit k opravné zkoušce ze závažných objektivních příčin a svou neúčast omluví řediteli školy nejpozději do tří dnů od termínu stanoveného pro vykonání této zkoušky, určí ředitel školy náhradní termín pro její vykonání. Komisionální zkoušky se konají:

- při postupových zkouškách podle § 4 odst. 1 vyhlášky o ZUŠ č. 71/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů,
- při závěrečných zkouškách na konci základního studia I. a II. stupně a studia pro dospělé,
- při přerazení mimořádně nadaného žáka do některého vyššího ročníku bez absolvování předcházejícího ročníku nebo ročníků,
- při opravných zkouškách,
- při přijímání žáků do programu s rozšířeným počtem vyučovacích hodin.

Zkušební komise je nejméně tříčlenná a skládá se z odborníků příslušného předmětu nebo oboru. Členy komise jmenuje ředitel školy. Jejím předsedou je ředitel školy nebo jím pověřený učitel. O hodnocení zkoušky rozhoduje komise většinou hlasů, při rovnosti hlasů rozhoduje hlas předsedy.

11.3.1 PŘIJÍMACÍ ZKOUŠKY

Do kolektivní výuky přípravného studia ve všech uměleckých oborech se přijímací zkoušky nekonají. Při zápisu se pouze individuálně ověřují předpoklady ke studiu. Pro přijetí k individuálnímu přípravnému studiu hudebního oboru a základnímu studiu a studiu pro dospělé ve všech oborech platí pro přijímací zkoušky následující kritéria:

Hudební obor:

a) Přijímací zkouška do základního studia

Každý uchazeč o přijetí ke studiu hudebního oboru vykoná krátkou přijímací zkoušku před zkušební komisí v délce cca 10 minut. Zjišťuje se zde stupeň jeho všeobecných předpokladů ke studiu v těchto oblastech:

- zpěv (interpretace libovolné písně),
- sluchová analýza (rozpoznání počtu zahranych tónů apod.),
- rozpoznání změn (chyb) ve známé písni,
- smysl pro rytmus (vytleskání zadaného rytmického útvaru),
- intonace (opakování zadaných tónů, přenos tónů do vlastní polohy),
- hudební paměť (reprodukování zadaného hudebního motivu).

Každou oblast přijímací komise hodnotí v rozmezí od 0 – 5 bodů. O přijetí uchazeče rozhoduje ředitel školy na základě doporučení zkušební komise. Hranice pro přijetí je stanovena na dosažení nejméně 27 bodů. V závislosti na zvoleném studijním zaměření komise ve svém doporučení může přihlédnout k věku uchazečů. V případě převahu poptávky mají přednost žáci ve věku 7 let, postupně pak ve věku 8 a 9 let a starší. Žáci ve věku 5 a 6 let jsou přednostně přijímáni do kolektivního přípravného studia, individuální forma výuky je využívána především v případě dostatečného počtu volných míst. Komise zároveň ověří i potřebné fyzické předpoklady uchazečů o studium. Pro studium klavíru je třeba mít doma minimálně klasické pianino (nikoliv el. nástroj), většinu ostatních nástrojů může škola žákům zapůjčit domů.

b) Přijímací zkoušky do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Pro přijetí do RV hudebního oboru jsou rozhodující tato kritéria:

- technická připravenost žáka,
- kvalita uměleckého projevu,
- žákova předchozí koncertní aktivita, úspěchy v soutěžích apod.,
- aktivní zájem o zvolený obor, pravidelná příprava, dobrá spolupráce s rodiči.

Každou oblast hodnotí minimálně tříčlenná přijímací komise v rozmezí od 0 – 5 bodů. Hranice pro přijetí je stanovena na nejméně 16 bodů, přičemž žádné z hodnocených kritérií nesmí mít méně než 4 body. Pokud žák chce nastoupit do RV ve vyšším ročníku a nemá dosud splněné některé povinné předměty (hudební nauka, nástrojový seminár), které jsou v RV zařazeny dříve, než v základním studiu, musí současně vykonat i rozdílovou zkoušku z těchto předmětů.

Taneční obor:

a) Přijímací zkoušky do základního studia

Přijímací zkoušky probíhají ve skupině max. 10 dětí s přihlédnutím k jejich individuálním dispozicím a věku. Zkouška trvá cca 30 – 45 minut. Ke zkoušce si je zapotřebí přinést s sebou adekvátní cvičební úbor. Pro přijetí do 1. – 2. ročníku tanečního oboru jsou u dětí rozhodující tato kritéria:

- taneční dispozice,
- hudební cítění,
- schopnost improvizace,
- rytmus.

Pro přijetí starších žáků do vyšších ročníků TO je již kromě výše u vedených kritérií nutná předchozí základní znalost tanečních technik (klasický, moderní a lidový tanec). Každou oblast přijímací komise hodnotí v rozmezí od 0 – 5 bodů. O přijetí uchazeče rozhoduje ředitel školy na základě doporučení zkušební komise. Hranice pro přijetí je stanovena na nejméně 15 bodů.

b) Přijímací zkoušky do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Pro přijetí do RV tanečního oboru jsou rozhodující tato kritéria:

- fyzické předpoklady (pružnost páteře, vytočení kyčelních kloubů, celková flexibilita, správné držení těla),
- schopnost improvizace a využití nabytých pohybových dovedností,
- dokáže tvořit vlastní náměty na hudební i nehmudební podněty,
- rytmus,
- tanečnost.

Každou oblast přijímací komise hodnotí v rozmezí od 0 – 5 bodů. Hranice pro přijetí je stanovena na nejméně 18 bodů.

Výtvarný obor:

a) Přijímací zkoušky do základního studia

Přijímací zkoušky probíhají ve skupině do 15 žáků. Zkouška trvá 60 minut a je složena ze tří částí:

- motivace a zadání tématu výtvarné činnosti
- realizace výtvarné práce dle zadaného tématu
- vyhodnocení práce a sdělení výsledků

Komise hodnotí výsledky přijímacích zkoušek na VO podle těchto kritérií:

- tvůrčí přínos při zpracování zadání,
- osobitost výtvarného projevu uchazeče,
- úroveň zvládnutí výtvarného jazyka,
- úroveň zvládnutí výtvarných technik,
- míra soustředěnosti, samostatnosti v práci.

Každou oblast přijímací komise hodnotí v rozmezí od 0 – 5 bodů. O přijetí uchazeče rozhoduje ředitel školy na základě doporučení zkušební komise. Hranice pro přijetí je stanovena na nejméně 20 bodů.

b) Přijímací zkoušky do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Pro přijetí do RV výtvarného oboru jsou v souboru předložených prací žáka (max. za poslední rok) hodnocena tato kritéria:

- osobitost výtvarného projevu,
- intenzita výtvarného projevování,
- zaměřenost výtvarného projevu,
- úroveň zvládnutí výtvarných technik.

Každou oblast hodnotí v souboru prací minimálně tříčlenná přijímací komise v rozmezí od 0 – 5 bodů. Hranice pro přijetí je stanovena na nejméně 16 bodů, přičemž žádné z hodnocených kritérií nesmí mít méně než 4 body.

Literárně-dramatický obor:

a) Přijímací zkoušky do základního studia

Přijímací zkoušky probíhají formou individuálního pohovoru v trvání cca 10 – 15 minut. Požadavky na přijetí do základního studia LDO jsou:

- pohybové předpoklady (vnímání prostoru, orientace v prostoru, pohybová improvizace),
- mluvní předpoklady (slovní zásoba, artikulační vybavenost),

- hlasové předpoklady (hlasový rozsah, rytmus, zdravý hlas),
- práce s předmětem (představivost, zástupná rekvizita).

Každou oblast přijímací komise hodnotí v rozmezí od 0 – 5 bodů. O přijetí uchazeče rozhoduje ředitel školy na základě doporučení zkušební komise. Hranice pro přijetí je stanovena na nejméně 15 bodů.

b) Přijímací zkoušky do studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin

Pro přijetí do RV literárně-dramatického oboru jsou rozhodující tato kritéria:

- mluvní předpoklady (slovní zásoba, artikulační vybavenost) – prostřednictvím verbální autoprezentace,
- hlasové předpoklady (hlasový rozsah, rytmus, zdravý hlas) – zpěv alespoň jedné lidové písně,
- pohybová improvizace (vnímání prostoru, orientace v prostoru),
- schopnost smysluplné interpretace dramatické či literární předlohy.

Každou oblast hodnotí minimálně tříčlenná přijímací komise v rozmezí od 0 – 5 bodů. Hranice pro přijetí je stanovena na nejméně 16 bodů, přičemž žádné z hodnocených kritérií nesmí mít méně než 4 body.

11.3.2 POSTUPOVÉ ZKOUŠKY

V ZUŠ Střezina jsme pro některé obory stanovili povinné postupové zkoušky ve všech ročnících, v jiných oborech se ročníkové postupové zkoušky nekonají vůbec, s výjimkou postupu nadaného nebo mimořádně nadaného žáka do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku.

Postupová zkouška je zároveň prostor pro každoroční aktualizaci vzdělávacích obsahů vyučovaných předmětů ve ŠVP. Po ukončení zkoušek předají vedoucí předmětových skupin svoje návrhy řediteli na změny a úpravy ŠVP.

Hudební obor:

Každý ročník studia je ukončen postupovou zkouškou. Požadavky k postupovým zkouškám vycházejí ze vzdělávacího obsahu jednotlivých studijních zaměření. V případě, že vzdělávací obsah několika ročníků je sdružen do jednoho bloku, se zkouška vykonává až v posledním ročníku celého bloku, v ostatních ročnících je žák hodnocen dle průběžných studijních výsledků. Z postupové zkoušky může být žák osvobozen (zejména při aktivní účasti na koncertech a soutěžích). Osvobození navrhuje třídní učitel a tento návrh podléhá schválení vedoucího oddělení.

Pokud žák absolvoval některé předměty (především hudební nauku a nástrojový seminář) dříve, než jsou uvedeny jako povinné v učebním plánu, může být uvolněn z vyučování a hodnocení těchto předmětů v roce jejich povinné výuky (podle § 3 odst. 9 vyhlášky o ZUŠ č. 71/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů). Podmínkou je předchozí absolvování příslušného ročníku s prospěchem výborným nebo max. chvalitebným. O uvolnění z docházky a hodnocení rozhoduje na základě žádosti zákonných zástupců ředitel školy.

Žáci studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin jsou z postupové zkoušky osvobozeni v případě, že v pololetí příslušného školního roku úspěšně vykonají komisionální zkoušku pro přijetí do dalšího ročníku RV.

Taneční obor:

Postupovou zkouškou z probrané látky končí každý ročník základního studia I. stupně. Tuto zkoušku lze nahradit účastí na závěrečném vystoupení nebo soutěžích TO (navrhuje učitel a tento návrh podléhá schválení vedoucího oddělení). Na II. stupni základního studia je postupová zkouška vykonána především formou účasti na závěrečném vystoupení nebo soutěžích TO, při nedodržení této formy pak komisionálním způsobem z probrané látky za daný ročník.

Výtvarný obor:

Postupové zkoušky se v jednotlivých ročnících nekonají. Podkladem pro hodnocení na vysvědčení v pololetí a na konci školního roku je portfolio prací, které žák vytvořil v daném pololetí nebo školním roce. Průběžné hodnocení probíhá formou slovního rozboru a hodnocení výsledků práce za danou lekci či větší celek (projekt, výtvarná řada). Podkladem pro závěrečná vysvědčení na konci I. a II. stupně je závěrečná práce a portfolio prací za daný školní rok.

Literárně-dramatický obor:

Postupové zkoušky se v jednotlivých ročnících nekonají. Výuka na I. a II. stupni je zakončena absolventským představením. Znamka na vysvědčení v pololetí a na konci školního roku je odrazem zvládnutí požadavků vycházejících ze vzdělávacích obsahů jednotlivých předmětů. Žáci studia s rozšířeným počtem vyučovacích hodin vykonají komisionální postupovou zkoušku v rámci posledního programu Želízka v ohni ve školním roce.

11.4 Vlastní hodnocení školy

Cílem vlastního hodnocení školy je zjistit úroveň podmínek vzdělávání, klima na škole, výsledky práce ve stanoveném časovém období. Tato zjištění slouží k plánování rozvoje školy v příštích letech. Podle § 12 odst. 2 zákona č. 472/2011, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. (tzv. školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, je vlastní hodnocení školy východiskem pro zpracování výroční zprávy o činnosti školy.

Nástroje hodnocení:

- 1) Rozbor pedagogické dokumentace
- 2) Hodnotící rozhovory s učiteli
- 3) Rozhovory s rodiči a žáky
- 4) Výsledky soutěží a přehlídek
- 5) Hospitace
- 6) Návštěvy třídních a oborových vystoupení s následným rozбором připravenosti žáků s učitelem
- 7) Ankety a dotazníky pro žáky, učitele, rodiče

Oblasti vlastního hodnocení školy:

- 1) Podmínky ke vzdělávání
- 2) Průběh vzdělávání
- 3) Podpora školy žákům a studentům, spolupráce s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání
- 4) Výsledky vzdělávání žáků a studentů
- 5) Řízení školy, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pracovníků
- 6) Úroveň výsledků práce školy, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům
- 7) Priority pedagogicko-výchovného procesu

Časové rozvržení činností:

Vlastní hodnocení školy probíhá za využití některých jeho nástrojů průběžně po celý školní rok. Pro hodnotící rozhovory s učiteli je každoročně vyhrazeno období duben – květen, ankety a dotazníky pro rodiče, žáky a učitele jsou využívány příležitostně a nepravidelně.

Způsob seznámení učitelů s výsledky vlastního hodnocení školy:

Učitelé jsou seznámeni s výsledky vlastního hodnocení školy na pedagogické radě.